Északi ASzC Baross László
Mezőgazdasági Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium

Északi ASzC
Baross László
Mezőgazdasági Technikum,
Szakképző Iskola
és Kollégium

SZAKMAI PROGRAM

“ A minőség nem véletlen eredménye, hanem tudatos tervezés és
következetes megvalósítás következménye” - John Ruskin

Dr. Bugya László
igazgató

MÁTÉSZALKA
2025.

TARTALOMJEGYZÉK

1. NEVELÉSI PROGRAM 5
1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 5
1.2. Az iskola alapvető céljait a következő pontokban foglaljuk össze: 5
1.3. Intézményünkben fontos: 6
1.4. Kölcsönösen hasznos partneri kapcsolatok: 6
1.5. Oktató-nevelő munkánk eszközei, eljárásai 7
1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 7
1.7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 11
1.8. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 13
1.9. A közösségi szolgálat teljesítésének szabályai 15
1.10. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladata. 18
1.11. A GINOP-6.2.3-17-2017-00007 „A szakképzési Intézményrendszer Átfogó Fejlesztése” című pályázat megvalósításához 20
1.12. Az ifjúságvédelmi felelős legfontosabb feladatai: 26
1.13. Egészségfejlesztési program 36
2. OKTATÁSI PROGRAM 48
2.1 Képzési szerkezet 48
2.2. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése 50
2.3. Érettségire való felkészítés 51
2.4. A középszintű érettségi témakörei 51
2.4.1. Magyar nyelv és irodalom 52
2.4.2. Történelem 52
2.4.3. Matematika 54
2.4.4. Idegen nyelv (angol) 55
2.4.5. Biológia 55
2.4.6. Mesterséges inteligencia alapjai 56
2.4.7. Digitális kultúra 56
2.4.8. Fizika 57
2.4.9. Testnevelés 58
2.5. Az ismeretek számonkérésének szabályai 60
2.6. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai programok, tevékenységek 63
2.7. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez 67
3. KÉPZÉSI PROGRAM 68
3.1. Az intézmény szakmai képzési terve 68
3.2. A szakképzés alapelve 68
3.3. Az intézmény szakképzési tevékenysége 68
3.4. Az intézményben folyó szakképzés céljai 68
3.5. Képzési formák 70
3.6. A képzési formákba bekapcsolódás szabályai 71
3.7. A szakmai képzés cél- és feltételrendszere, szervezése 71
3.8. Az ismeretek számonkérésének szabályai 74
3.9. Az intézmény magasabb évfolyamára lépés feltételei 76
3.10. Az intézmény által szervezett vizsgák 76
3.11. A szakmai képzés ingyenessége 77

3.12. A tanulót megillető juttatások 77
3.13. A tankönyvek, tanulmányi segédletek, eszközök kiválasztásának elve 79
3.14. Képzési szerkezet 79
3.15. Választható szakképesítések szakmacsoportok szerint 81
3.16. Technikumi képzés 2020.09.01-től 83
3.16.1. Mezőgazdasági gépésztechnikus (nappali) 83
3.16.2. Mezőgazdasági technikus (nappali) 88
3.16.3. Erdész technikus (nappali) 99
3.16.4. Mezőgazdasági technikus (esti) 107
3.16.5. Mezőgazdasági gépésztechnikus (esti) 110
3.16.6. Vadgazdálkodási technikus (esti) 114
3.17. Szakképző iskolai képzés 2020.09.01-től 115
3.17.1. Mezőgazdasági gépész 117
3.17.2. Gazda 119
3.17.3. Kertész 124
3.17.4. Erdőművelő, fakitermelő 127
3.17.5. Mezőgazdasági munkás 128
3.17.6. Gazda (növénytermesztő) 158
3.18. Kizárólag érettségi vizsgára felkészítő képzéséhez 227
3.19.1 Angol nyelv tantárgy 227
3.19.2 Digitális kultúra tantárgy 256
3.19.3 Magyar nyelv és irodalom tantárgy 280
3.19.4 Matematika tantárgy 319
3.19.5 Történelem tantárgy 345
4. Az Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium, kollégiumi PEDAGÓGIAi programja 401
4.1. Kollégiumi feladatellátás az intézmény struktúrájában 402
4.2. Jogi alapok 402
4.3. Szülői, családi háttér 402
4.4. A kollégium története: 402
4.5. Működésünk belső feltételrendszere 403
4.6. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei 409
4.6.1. A tanulók életrendje, tanulása, szabad ideje szervezésének pedagógiai elvei .421
4.6.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 422
4.6.3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei 425
4.6.4. A pályaválasztást, az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei 426
4.6.5. Az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei 427
4.6.6. Nemzetiségekhez tartozó tanulók kollégiumi nevelése 428
4.6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve 428
4.6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknál érvényesített nevelési elvek: 429
4.6.8. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei 429
4.6.9. Gyermek-és ifjúságvédelem a kollégiumban 430
4.6.10. Kollégiumi hagyományok és azok továbbfejlesztésének terve 430
4.6.11. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek 431
4.6.12. Kapcsolattartás az iskolával és a szülői házzal 432
4.6.13. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége 433
4.6.14. A tanulók fejlődésének ellenőrzési és értékelési rendszere 433

1. NEVELÉSI PROGRAM

1.1. A szakmai oktatás pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolánkban technikumi és szakképző iskolai oktatást végzünk, mely magában foglalja az iskolai nevelést és oktatást, valamint a kollégiumi nevelést is. A nevelő- és oktató munka céljai, feladatai, eszközei és eljárásai ehhez igazodnak.
Iskolánk oktató-nevelő munkájának célja és feladata, hogy kulturált, a választott szakmára orientáló környezetet biztosítson tanulóinak, lehetőséget adjon a továbbtanulásra, illetve az alapos szakmai ismeretek elsajátítására, valamint megfeleljen a szülők, illetve a társadalmi környezet, a munkaerőpiac elvárásainak.
A hagyományok megtartásával együtt az iskola jelenét-jövőjét úgy kívánjuk alakítani, ahol egyaránt jól érzik magukat a tanulók és az oktatók, valamint közös munkával elérhetik nevelési, tanulási képzési céljaikat.
Fontos, hogy oktatóink tudatos pedagógiai munkájukkal folyamatosan alakítsák a gyermekek személyiségét, és szakmai elhivatottságát.
Munkánkban kiemelten fontos támasznak tartjuk a szülőkkel, a szakmai képzés területén a gazdálkodó szervekkel való együttműködést, pedagógiailag önálló felfogású és arculatú iskola megteremtését.

1.2. Az iskola alapvető céljait a következő pontokban foglaljuk össze:

- hatékony, korszerű, használható szakmai képzés;
- az érettségire, szakmai vizsgákra való felkészítés;
- a továbbtanuláshoz szükséges ismeretanyag átadása, biztosítása;
- iskolánk olyan - az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára és technológiára vonatkozó - ismereteket közöljön, melyek megalapozzák **a tanulók általános műveltségét**, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- a tanulás tanulásának, módszertani sokszínűségének, tantárgy specifikus sajátosságainak megismertetése;
- a kompetencia alapú nevelés-oktatás megerősítése; élménypedagógia kialakítása
- **a társadalmi és szakmaszocializáció elősegítése;**
- a tanulók bevonása saját iskolai életük megszervezésébe;
- az **esélyegyenlőség** biztosítása;
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk;
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a **munkának becsülete** legyen;
- az élet tisztelete, védelme; a természeti környezet megóvása, környezetünk védelme;
- fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt, iskolánk parkjának, díszudvarának gondozása, ápolása;
- tudatosítjuk az ember testi és lelki egészségének; az egészség megőrzésének fontosságát;
- igyekszünk kialakítani az egészséges és kulturált életmód iránti igényt; a testmozgás iránti igényt;
- az önismeret igényének (önbecsülés, önbizalom) hangsúlyozása; - továbbá fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra (hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség);

- **kiemelt figyelmet szentelünk a család és a házasság intézményének tiszteletére**, a szülők, nagyszülők megbecsülésére, szeretetére;
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására; nemzeti és keresztény erkölcsi értékrend átadására
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet;

1.3. Intézményünkben fontos:

- az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete; az emberek egyenlőségének elismerése; az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása; érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt; igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre; törekvés a demokrácia érvényesítésére;
- a hatékony pedagógiai átfogó értékelés rendszerének kialakítása és működtetése;
- a pedagógiai hatásrendszer folyamatos fejlesztése, ellenőrzése;
- a tanulói és tanári teljesítményértékelés objektív feltételrendszerének megteremtése
- aktív állampolgárságra való nevelés, a magyarságtudat kialakítása és elmélyítése a tanulók körében.

1.4. Kölcsönösen hasznos partneri kapcsolatok:

A kitűzött célok megvalósításában alapvető szerepe van a különböző társadalmi kapcsolatokra. A tanulás, nevelés, kiemelkedő szakmai munka eredményessége elképzelhetetlen a nevelő-oktató munkában közreműködő partnereink (óraadók, gyakorlati oktatás területein és duális képzőhelyen dolgozók) együttműködése nélkül. Megbízott munkatársainkat fokozott körültekintéssel választjuk ki és elvárjuk tőlük a szakképző intézmény célkitűzéseivel való azonosulást és az ennek megfelelő minőségű együttműködést. Számos olyan külső céggel jó kapcsolatot ápolunk, akik előse- gítik tanulóink felkészültségét erdészeti, vadászati, gépészeti, általános mezőgazdasági vonalon. Kiemelkedő partnernek tekintjük a szülőket, akikkel szoros együttműködésre törekszünk. Többenmezőgazdasági vállalkozók, akik önzetlenül támogatják iskolánkat.

Hagyományőrző tevékenységek
Az iskola hagyományainak ápolása, ezek fejlesztése és bővítése, valamint az iskola jó hírnevének megőrzése, öregbítése az iskolaközösség minden tagjának kötelessége. A hagyományok ápolásával kapcsolatos teendőket, időpontokat, valamint felelősöket az oktatói testület az éves munkatervben határozza meg.

Oktató-nevelő munkánk feladatai

- A nevelés és oktatás egységének megvalósítása. Hisszük és valljuk, hogy az oktatás és nevelés elválaszthatatlan egységet képez. Az oktató oktatva nevel, illetve nevelve oktat. A hangsúlyok a tantárgy, a tananyag, illetve a rendezvények jellege szerint változhat a nevelő vagy az oktató munka javára. Míg egy szaktárgyban az oktatás dominanciája érvényesül, az osztályfőnöki órákon és az iskolai rendezvényeken a nevelés kerül előtérbe.
- Tudatosítani kell diákjainkban, hogy a jogok és kötelezettségek elválaszthatatlan egységet képeznek. A családi, iskolai, lakóközösségi, társadalmi együttélés kötelezettségek nélkül működésképtelen. A kötelezettségek teljesítése azonban jogot formál, jogot érvényesíthet. A jog és kötelezettség időben és térben elválaszthatatlan, bár konkrét arányai a mindenkori helyzet függvényében változhatnak. A jogok és kötelezettségek egységének érvényesítése elválaszthatatlan a humanizmus értékeitől.

- Alapvetően fontos a tudás, ismeret, készség, képesség, attitűd, műveltség, munkakultúra fontosságának elfogadtatása. Napjaink felgyorsult világában tudatosítani kell diákjainkban az „egész életen át tartó tanulás" fontosságát. Az iskolának meg kell teremtenie az alapokat, fel kell kelteni az igényeket a folyamatos önképzés, továbbképzés, átképzés megvalósításához. Iskolánknak ezért a 9-13. évfolyamon a hétköznapi életben alkalmazható, gyakorlatias tudást kell nyújtani, illetve meg kell teremteni a korszerű szakmai ismeretek alapjait. A szakképző évfolyamokon piacképes szakismeretet kell biztosítani a munkaerőpiaciigényeknek megfelelően.
- Ki kell alakítani a helyes tanulási stratégiákat. A lexikális ismeretanyag mellett fokozott hangsúlyt kell fektetni a gondolkodás, alkalmazás készségeinek kialakítására, a gyakorlatias gondolkodásra.
- A tanulási folyamatot projekt alapon szervezzük meg a szakképző intézmény és a gyakorlati képzést biztosító vállalattal közösen, egymással együttműködve.
- Célunk, olyan tanulási környezet megteremtése, amely lehetőséget ad arra, hogy a tanulók hatékonyan el tudják sajátítani a kívánt tanulási eredményeket.
- A tanulási eredmény alapú megközelítés nem egyszerűen egy új pedagógiai technika, hanem egy olyan korszerű gondolkodásmód, amely az oktatóközpontú kultúrával szemben atanulást és a tanulót helyezi a középpontba, és ebben az értelemben maga a tanulási folyamat, valamint a tanuló által elért kompetenciafejlődés a lényeges.

1.5. Oktató-nevelő munkánk eszközei, eljárásai

Kötelező tanórai foglalkozás: a tanóra. A szakmai programunkban megfogalmazott célok és feladatok megvalósítása elsősorban a tanórákon történik. Arra törekszünk, hogy az oktatás és nevelésegységet alkosson a tananyag adta lehetőségeken belül. Oktatási folyamatunkat, tanóráink témaköreit a szakképző intézményi kerettantervi, ill. az érettségi rendeletben meghatározott követelmények és tartalmak határozzák meg.

1.6. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztés célja:
A minden emberben benne rejlő fejlődési lehetőségek minél teljesebb megvalósulásának, a tanulói személyiség teljes kibontakozásának segítése.
Az egyén önmagához való viszonya, önmagáról alkotott képe, a személyiség belső diszpozíciói saját befogadó-alkotó tevékenysége során alakul ki. A programban megnevezett értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulók önképébe és válnak magatartást irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatósá- gát.
Az iskola nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.
Ha az iskolai élet, képes az egyén tevékenységrepertoárját fejleszteni, akkor a személyiségfejlesztés területén eredményt érhetünk el.
A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kipróbáló öntapasztalás folyamata is, amelyben arra építünk, ami a személyiségben adott.
Az ismeretek és az értékek közvetítése csak a személyiség kibontakoztatásával párhuzamosan történhet.
A személyiségfejlesztés olyan iskolai életmód megszervezését és működtetését jelenti, amelyben a tanuló a nevelési folyamatnak nem tárgya, hanem alanya, vagyis amelyben serdülői szükségletei megvalósulnak. Mindez csak önállóságának tiszteletben tartásával párosulva történhet. Az iskola személyiségfejlesztő tevékenységének legfontosabb célja a tanulók eredményes életvezetéséhez

szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése. Annak tudatosítása, hogy mindehhez a környezetből származó megterhelések, ártalmak csökkentése szükséges.

Feladataink:

Erkölcsi nevelés
A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Azerkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinekkülönböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megala- pozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés,az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása - az önfegyelemtől a képzelőtehetségenát intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyt- állásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Tisztában legyenek a hungarikumok fogalmával, tudjanak példákat is felsorolni erre vonatkozóan. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését,megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. Fontosnak tartjuk a határon túli magyarsággal való kapcsolattartást, közösségépítést és az anyanyelvi kultúránk ápolását.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés
A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjóközött. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Tanulóinkban tudatosuljon, hogy mindenféle diszkrimináció és faji előítélet elítélendő magatartás, és nem egyeztethető össze az alapvető emberi jogokkal. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív,önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek, képességeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell

segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre, kompetenciákra és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukatmaguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családiközösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülőkonfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is. Felgyorsult világunkban kiemelt feladat a család és a házasság intézményének fontossága, ugyanis egy nemzet erős családok nélkül hanyatlásra van ítélve. Az európaiság szellemisége mellett kiemelt feladatnak tekintjük a keresztény erkölcsi értékrend érvényesülését mind az iskolában, minda családi életben.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Az oktatók ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A szakképző intézmény feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a beteg- ségmegelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyeskörülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Az oktatók motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Fontos a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatás: célul tűzzük ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulókban úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csopor- toknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás), melyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett környezettudatos magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell, a gondolkodj, globálisan cselekedj lokálisan elv érvényesülésére, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb

környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció
Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a szakmaszocializácóról, a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés
A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézmé- nyekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés
Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a médiaés a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett média-jellemzők jogi és etikai jelentőségével. A digitális képzés megismerésével párhuzamosan fontosnak tartjuk a személyes emberi kapcsolatok fenntartását, a tanítási órákon pedig a szemtől szembeni kommunikáció ápolását: ha nem használjuk okosan az infokommunikációs eszközöket, akkorelveszíthetjük természetes kommunikációs képességünket.

A tanulás tanítása
A mindenkori munkaerő-piaci igényekhez kapcsolódóan a szakma elsajátítása, a tanulási eredmények eléréséhez vezető út támogatása az iskola alapvető feladata. Minden oktató teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók előpontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével ésértékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanulótesti és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése. Az oktató kollégáknak törekedni kell arra, hogy nem tantárgyat tanítanak, hanem szakmát.

1.7. A teljeskörű egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Az egészségfejlesztés leglényegesebb módszere az egészségnevelés. Célja, hogy az egészségkulturális szint növelésével, az életmód javításával elősegítse az egészség megtartását, a betegségek megelőzését. A hiányos egészségkultúra, az egészségtelen életmód, a környezeti tényezők, a hiányzó prevenciós tevékenységek közvetlenül befolyásolják a mai ember egészségi állapotát. Fontos tehát, hogy az iskolák egészségnevelési programot készítsenek, és következetesen végrehajtásk az abban megfogalmazott feladatokat. Az iskolai egészségnevelés célja, hogy példával, ráutaló magatartással, közös ténykedéssel megtanítsa a fiatalokat, hogyan kell az egészség értékét meg- szerezniük, megőrizniük, védeniük és fejleszteniük.

Az egészségnevelési program segítségével a tanulók megtanulhatják, hogy miként:

- állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek; ismerjék meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait;
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával;
- tartsák szem előtt a testi higiénét, a rendszeres mozgás egészségét befolyásoló hatását
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni; ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását; érjék el személyiségük fejlettségének lehetséges felső határát.

Az iskolában az egészségnevelés nem egy konkrét tananyag, hanem több tantárgy (természetismeret, testnevelés, osztályfőnöki órák, etika stb.) témaköreiből összeálló ismeretanyagból tevődik össze.

Szinte minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez: a természetismeret tantervekben a táplálkozás, a betegségek felismerésével, kezelésével és megelőzésével foglalkozó tananyagok szerepelnek, az élő szervezetek felépítésében résztvevő anyagokkal, a nikotin, az alkohol, a kábítószer élettani hatásaival és egészségkárosító tulajdonságaival foglalkoznak; a testnevelési óra és a mindennapos testedzés a mozgásigény és mozgáskultúra fejlesztésével kiemelt jelentőségű az egészségmegőrzés szempontjából. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a csapatmunka, valamint a társakkal történő együttműködés egyaránt fejleszthető. A mozgásélmény öröme és az egyénhez mért követelményszintek ösztönzik a tanulókatképességeik és akaratuk fejlesztésére. Az állóképesség, az edzettség kifejlesztése, a jellemépítés, a jellemformálás a továbbtanulás szempontjából igen fontos. A rendszeres testmozgás kedvezőenbefolyásolja a fiatalok testfelépítését, erősíti a gerincet, növeli az izmuk tömegét, szabályozza annak működését, valamint a szervezet zsírtartalmát. Biztosítja az egyenletesebb, harmonikusabb testi fejlődést, ami különösen fiatalkorban fontos, mert ebben az időszakban fokozott a kiegyensúlyozatlanság veszélye.

Az egészséges életmód egyik kulcskérdése a helyes táplálkozás. A jövő nemzedék helyes táplálkozását már gyermekkorban meg kell alapozni. A tanulók általában azt az ételt szeretik, amit ismernek, és otthon rendszeresen fogyasztanak. Mivel az ízlés az élet folyamán változik, így azt fokozatosan alakítani lehet.

Kívánatos, hogy az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen termékek kínálata bővüljön. A „büférendelet" eredményeként az iskolai büfék kínálatában lassan megjelentek a gyümölcsök, a rozskenyérből készült szendvicsek, a saláták, a bio joghurtok és egyéb egészséges termékek is. A cél az, hogy a diákok maguktól válasszák az egészségesebb ételeket.

Az egészséges életmódra nevelés során az iskolának tehát meg kell tanítania a diákokat a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra kialakítására, ki kell alakítani a diákokban az önmagukért és másokért érzett felelősség tudatát.

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete, az egészséges testtartás, a mozgás fontossága, az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe, a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikája,
- az idővel való gazdálkodás szerepe, a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése, a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.
- Az egészségnevelési programban megjelennek olyan életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint például:
  - az egészséges táplálkozás témái,
  - a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás, a szexuális felvilágosítás
  - nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció,
  - a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat) a testi higiénia, a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés), a személyes biztonság
  - (közlekedés, rizikóvállalás,) a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás
  - internet, mint veszélyforrásra való figyelemfelkeltés.

Tanórai foglalkozások
Szaktárgyi órák témafeldolgozása során minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet fordítanak oktatóink. Osztályfőnöki órák keretein belül is nagy hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés.

Tanórán kívüli foglalkozások
- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap. Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok.
- Hétvégi iskolai programok.
- Iskolai diáknap.
- Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok.

Tájékoztató fórumok
Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató. Lehet osztályszintű, vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó pl. orvos, pszichológus, rendőrségek bűnmegelőzési osztályának szakembere stb.
A Köznevelési törvény 2016-tól az érettségi bizonyítvány kiadását 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez köti - így az érettségi a tantárgyi tudás mérésén túl a szociális készségek, a társadalmi érzékenység kialakításában is szerepet játszik.

Jogszabályi háttér: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényen túl a 110/2012. (VI.04) Kormányrendelet (NAT), A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról a 20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet, a közérdekű önkéntességről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény, a 1068/2012. (III.20.) Korm. határozat (nemzeti önkéntes stratégia 2011-

2020), a 2011. évi CLXXV. Törvény. 2019.évi LXXX törvény a szakképzésről továbbá 12/2020.(II.7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló tv. végrehajtásáról.
Nevelő-oktató munkánk során a személyiségfejlesztés és közösségfejlesztés feladatai nem választhatók el. A hatékony személyiségfejlesztés közösségben történik, mely az egyén és közösség érdekeinek összehangolásán alapul. A pozitív emberi értékek, személyiségjegyek elválaszthatatla- nok a szűkebb, vagy tágabb közösségtől.
A reális önismeret, az örök emberi értékek becsülete, a humánum, a munkakultúra, az egészséges életmód, a kommunikációs képesség, az egészséges életszemlélet, mint a személyiségjegyek fontos paraméterei az egyén személyiségének, egyben a közösségi kapcsolatok fokmérői, és a szociális beilleszkedés nélkülözhetetlen elemei. Mindazok az eszközök, amelyek, alkalmasak a személyiség fejlesztésére a közösségfejlesztést is szolgálják.

1.8. A közösségfejlesztéssel, a szakképző intézmény szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösség részeként az egyénnek (diáknak és oktatónak egyaránt) az alábbi nélkülözhetetlen jellemzőkkel kell rendelkeznie:

- jóakarat, bizalom, őszinteség,
- a különbözőség tisztelete,
- azonosulási képesség, rugalmasság,
- türelem és mértékletesség a teljesítmény értékelésében,
- a munka tudatos szervezése, fegyelmezett, kötelességtudó, szorgalmas elvégzése a képességek legkedvezőbb érvényesülése szerint,
- a másik ember iránt érzett megértés, segítőkészség, szolidaritás, közvetlenség, figyelmesség, udvariasság,
- az ismereteket konkrét helyzetben alkotó módon alkalmazó tudás, intelligencia és annak tisztelete, követendő példaként, tekintélyként kezelése,
- az életértékek (testi-, lelki-, szellemi egészség, életöröm, vidámság) fontossága, gyakorlati ápolása, (életvitel, életmód, sport, kirándulás) tudatosítása a társadalmi önmegvalósulás folyamatában önbizalmat, sikerélményeket adó voltuk miatt,
- a mindennapi élet kulturális értékrendjének következetes (szokássá emelendő) gyakorlata (ízlés, beszédmód fejlesztése, a kommunikáció szabályainak betartása, a tisztesség, a becsület erkölcsi értékeinek megismerése és a gyakorlati érvényesítése),

Az iskola egyik fontos feladata a különféle iskolai közösségek megszervezése, működtetése és fejlesztése.
Az iskola legfontosabb összetartó erővel bíró közösségei:

- az osztályok,
- tanulócsoportok,
- évfolyamok,
- és természetesen az intézmény egésze.

Minél több a közös cél, feladat, a közösen átélt élmény, siker, annál jobb az összetartás, a közösségi szellem. Ezért törekednünk kell arra, hogy a szorosan vett tanulási folyamaton kívül, minél több közösségi programot, rendezvényt, bemutatót, versenyt, vetélkedőt szervezzünk diákjainknak. Az egészséges versenyszellem a közösség és egymás megbecsülésének, elismerésének eszköze.
A közösségi nevelés fontos eszköze a **diákönkormányzat működtetése**, munkájának segítése. A demokratikus értékrend egyik nélkülözhetetlen eleme az önkormányzás képességeinek kialakítása. Oktatói segítséggel meg kell tanítani a diákokat a reális célok kitűzésére és azok végrehajtását

biztosító eszközök, akciók megszervezésére. A jól működő diákönkormányzat mintául szolgálhat a közösségi együttéléshez szükséges magatartási és viselkedési normák elsajátításához, tapasztalatok gyűjtéséhez.
A közösségek **egyéni arculatának**, hagyományainak kialakítása, ápolása fontos összetartó erő. A **tanítási órákon és tanórákon kívüli tevékenységek során,** valamennyi szakoktatónak és a szaktárgynak fontos feladata a tanulók nemzettudatának fejlesztése, a hon- és népismeret elmélyítése.A nemzeti kultúra megismerése, a nemzeti hagyományok tisztelete, ápolása oktató-nevelő munkánk fontos feladata. A lakóhely-, szülőföld és hazaszeretet elmélyítését a tanórán kívül szervezett iskolai rendezvényekkel, színház- és múzeumlátogatásokkal, kirándulásokkal kívánjuk megvalósítani.

A közösségfejlesztés formái iskolánkban:

- Az iskolai ünnepélyek, megemlékezések az iskolához, a városhoz és a hazához, ezek értékeikhez való kötődést erősítik, kialakítják érzelmi azonosulásunkat.
- A diáknap egyrészt a vidámság, a játék, az ügyesség megnyilvánulásának kifejezése, másrészt kulturális program is.
- Közös színházlátogatásokat szervezünk; a színházkultúra megismeréséhez hozzájárul az előadást megelőző vagy az előadást követő beszélgetéssorozat szakemberek bevonásával.
- Az osztálykirándulások során tanulóink hazánk természeti és kulturális értékeivel ismerkednek meg, szakmai kiállítások, programok megtekintésével gyarapíthatják szakmai ismereteiket, formálják közösségüket.
- Sportkörök és sportrendezvények, a versenyzés megtanítja a fiatal sportolót önálló döntésre és cselekvésre, míg a csapatversenyben a közösségformáló erő jelenik meg.
- Közösséget formáló eszköz a különböző kulturális, tanulmányi, sport, szakmai stb. versenyekre, vetélkedőkre jelentkező csapatok, kis közösségek felkészülése is. A közös cél, a közös munka rendkívüli összetartó erő.

Intézményünk a személyiség és közösségfejlesztő munkájában együttműködik a szülőkkel, a szülők közösségeivel, a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal és civil szervezetekkel.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos kiemelt preferenciájú oktatói feladatok:

- Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók életkori sajátosságainak, fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében. Ennek keretében a tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz.
- Az önkormányzás képességének kialakítása. Ennek keretében a tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani azt a közösséget, amelyben oktatói segítséggel közösen tudnak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tudnak tevékenykedni, illetve az elvégzett munkát közösen értékelni tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése. Ennek keretében a tanulói közösségeket irányító oktatók legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartás- hoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.
- Az iskolai közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása. Ennek keretében a tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

1.9. A közösségi szolgálat teljesítésének szabályai

A közösségi szolgálat szabályai
A Köznevelési törvény 2016-tól az érettségi bizonyítvány kiadását 50 óra közösségi szolgálat teljesítéséhez köti, így az érettségi a tantárgyi tudás mérésén túl a szociális készségek, a társadalmi érzékenység kialakításában is szerepet játszik.

Jogszabályi háttér: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényen túl a 110/2012. (VI.04) Kormányrendelet (NAT), a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról, a 20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet, a közérdekű önkéntességről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény, a 1068/2012. (III.20.) Korm. határozat (nemzeti önkéntes stratégia 2011-2020), a 2011. évi CLXXV. törvény (civil törvény). 2019.évi LXXX törvény a szakképzésről továbbá 12/2020.(II.7.) Kormányrendelet a szakképzésről szóló tv. végrehajtásáról, a 100/1997 (VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsgaszabályzatának kiadásáról.
A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, a tevékenység kiválasztásában azonban megvalósulhat a szabad döntés.
A 20/2012. EMMI rendelet 133.§ változásai (2016. VIII.24.) 10/2020.(III.14.) EMMI rendelet a kihirdetett vészhelyzet miatt szükséges egyes egészségügyi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
(4) A gimnázium, szakgimnázium a 9-12. évfolyamos, a szakközépiskola a 9-13. évfolyamos tanulói számára szervezi meg a legalább ötven órás közösségi szolgálatot, vagy annak teljesítésére időkeretet biztosít.
(7) A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás, tanítási napokon kívül alkalmanként legkev sebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezhető.
(9) e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.
Záradék: 47. A tanuló teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot.

Technikumi tanulók kötelezettsége
Az Nkt. 6. § (4) bek. szerint, a középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésénekigazolása, kivéve

a) a felnőttoktatásban részt vevő tanulókat és
b) azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a közösségi szolgálat alól az igazgató határozatban mentesített.

Miután az Nkt. 7. §-a alapján a szakközépiskola is a középiskola fogalomba tartozik, ezért esetükben is csak a fenti kivételes kör számára nem kötelező a közösségi szolgálat.

Megvalósítása:

Iskolai koordinátort jelöl ki az intézményvezető, aki munkaköri feladataként látja el a tevékenységet és felelős:

- a tanulók felkészítéséért, mentorálásért, pedagógiai feldolgozásért,
- a fogadó helyekkel való kapcsolattartásért,
- adminisztrálásért, dokumentálásért, igazolásért,
- a tanulók bevonásáért,

- a tanulók tevékenységének elismeréséért.

Az iskolában további **mentor,** aki a tanulók lelki fejlődésével foglalkozik, valamint a fogadó szervezetnél **szakmai koordinátor**, aki a tanulók munkáját irányítja, vesz részt a folyamatban.

A már meglévő jó gyakorlatok és ötletek összegyűjtése, helyi és intézményen belüli lehetőségek feltérképezése az oktatótestület, tanulók, szülők segítségével.

Lehetséges tevékenységi körök:

- környező intézmények: részvétel önkormányzati feladatok ellátásában (egészségügyi, szociális, gyermekintézményekben),
- egyéni gondozási lehetőségek (idősek, fogyatékkal élők),
- civil szervezetek tevékenységében részt venni,
- egyházi szervezetek tevékenységében szerepet vállalni.

A közösségi szolgálat területei:

- egészségügyi (minden esetben mentort kell biztosítani),
- szociális és jótékonysági (szükség esetén mentort kell biztosítani),
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelmi,
- katasztrófavédelmi,
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel,

A fogadó szervezetekkel az iskola **együttműködési megállapodás**t köt. A tanulókat és szülőket tájékoztatjuk a választható lehetőségekről, a tanuló önként választhatja ki azt a helyet, tevékenységet, amely számára a legvonzóbb, leghasznosabb, amelyhez kellően motivált. A szülők támogató szerepére számítunk a program során: ötletek, lelki kísérés, szállítás egyéb tevékenységekben.

A 9-11. évfolyamos tanulók számára lehetőség szerint három évre arányosan elosztva szervezzük meg a legalább 50 órás közösségi szolgálatot. Ettől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. Az ötven órán belül 5 órás felkészítő és 5 órás záró foglalkozás tartható. Egy órán 60 perces közösségi szolgálati idő értendő (az utazás nem számítható bele), **alkalmanként 1-3 órás időkeretben végezhető.** A tanulók egyénileg vagy csoportosan végezhetik a választott tevékenységet, célszerű a párok kialakítása.

A közösségi szolgálat dokumentálása

A tanulók

- **jelentkezési lap**ot töltenek ki, amely tartalmazza a **szülő beleegyező nyilatkozat**át is,
- naprakészen kötelesek közösségi **szolgálati naplój**ukat vezetni: mikor, hol, milyen időkeretben, milyen tevékenységet folytattak, esetleges reflexiók megfogalmazása,

Az iskola koordinátora

- az iskola dokumentumaiban rögzíti a közösségi szolgálatra vonatkozó szabályokat,
- az éves munkatervben rögzíti a felelősöket, feladatokat,
- együttműködési megállapodást köt a fogadó szervezetekkel, rögzíti az egyes feladatköröket
- a jelentkezési lapok alapján elkészíti a beosztást,
- intézményváltás esetén igazolást ad ki a teljesítésről,
- megszervezi az iskolai szintű programzárást.

Az osztályfőnök

- a diák szolgálati naplója alapján naplóban, törzskönyvben, bizonyítványban rögzíti a teljesített órák számát,
- kapcsolatot tart, támogatást nyújt a diákoknak, feldolgozza velük az élményeket (osztályfőnöki órai beszélgetés, értékelő lap, poszterek, stb.).

Akkor adható a tanulónak érettségi bizonyítvány, ha a bizonyítványában szerepel az 50 óra közösségi szolgálat igazolása.

A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak oktatói feldolgozása.
Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A felnőttoktatás keretében szervezett érettségi vizsga esetében közösségi szolgálat végzésé- nek igazolása nélkül is meg lehet kezdeni az érettségi vizsgát. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető. Az érettségi vizsga megkezdéséhez a közösségi szolgálat végzésének igazolását először a 2016. január1-je után megkezdett érettségi vizsga esetében kell megkövetelni. A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független te- vékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projekt módszerrel végezhető. Igazolása a projekt megvalósulásának leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik. A felnőttoktatásban és sajátos nevelési igényű tanulók esetében e kötelezettség nem áll fenn.

A közösségi szolgálat szervezése és dokumentálása.
Középiskolában meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke, valamint az ezzel a feladattal megbízott oktató a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban - az iratkezelési szabályok megtartásával - nyilvántartja és folyamatosan vezeti, szükség szerint felügyeli a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet. Ezek alapján az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételeként meghatározott ötven óra közösségi szolgálat elvégzése igazolható legkésőbb a tanuló érettségi bizonyítványa kiadásának időpontjára. A közösségi szolgálat keretei között a szociális és jótékonysági, az oktatási, a kulturális és közösségi, a környezet- és természetvédelemi, valamint a katasztrófavédelmi területen folytatunk tevékenységet saját intézményben, illetve fogadó intézménynél. A tanulót fogadó intézménynek a meg- határozott tevékenységi területen min-den esetben, szükség szerint mentort kell biztosítania. Lehetőség szerint a 9-11. évfolyamos tanu- lók számára három tanévre, arányosan elosztva szervezzük meg a legalább ötven órás közösségi szolgálat teljesítését, **hogy 12. osztályban már csak az érettségire tudjanak koncentrálni**. (10-10 óra teljesítése a 9. évfolyam második, valamint a 10. és 11. évfolyam első és második félévében)A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló oktató az ötven órán belül - szükség szerint a mentorral közösen - legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozásttart.
A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben végezhető. A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát, Az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt oktatónak, osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését. Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről

igazolást állít ki két példányban,amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad.
Az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatban rögzítettek szerint végzi. Az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködésükről megállapodást kötnek, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát,a mentor nevét és feladatkörét.

A közösségi szolgálat időbeosztásának szabályai
A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését. A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet. A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet 20 óra és 6 óra között nem végezhet. A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg:

- tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát,
- tanítási időben a heti hat órát és
- tanítási napon a napi két órát
- tanítási napon kívül a napi három órát
- a tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg a napi négy és fél órát és a heti tizennyolc órát.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

1.10. Az oktatók feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladata.

Az oktatók feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.
Az oktatók legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása, kapcsolattartás a szülőkkel,
- részvétel oktatói-testületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben
- A Szakmai programban, az éves Munkatervben előírt tanulmányi kirándulások, iskolai rendezvények és ünnepélyek (felkérés és kijelölés alapján) szervezése, illetve azokon való részvétel, a felügyelet ellátása,

- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.
- Az erre történő kijelölés esetén, szakszerű helyettesítés ellátása.
- Szakkörök, diákkörök, előkészítők szervezése, vezetése.
- Differenciált, felzárkóztató, illetve képességfejlesztő foglalkozások megtartása, az ezzel összefüggő adminisztráció elvégzése.
- Az igazgató által elrendelt mindazon feladatok, amelyek az oktatással-neveléssel összefüggnek és oktatói szakértelmet igénylő tevékenységnek minősülnek.

Az osztályfőnök feladatai:

Az osztályközösségek vezetője, az osztályfőnök. Az osztályfőnököt - az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva - az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban afelmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Az iskola szakmai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Az osztály kézben tartása, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító oktatók munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével. Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Rendszeresen ellenőrzi a tanulók iskolai és iskolán kívüli magatartását, szorgalmát. Az előzőek ismeretében, minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát az oktatói- testület elé terjeszti.
- Kapcsolatot tart a szülőkkel, évente legalább három alkalommal szülői értekezletet, fogadó órát tart. Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz az oktatói testületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és tanév végén javaslatot tesz az oktatói testületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki tanmenet)
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: (digitális) napló vezetése, ellenőrzése, anyakönyv és bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációelvégzése, hiányzások rögzítése, igazolása.
- Statisztikai adatokat szolgáltat, valamint statisztikát készít az osztályról tanév elején, félévkor és a tanév végén. Tanév végén értékelést készít az osztályközösség fejlődéséről.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.

- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Kapcsolatot tart a DÖK-kel, melybe az osztály képviselőjét demokratikus úton választják.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Segíti az iskolai alapítvány működését.
- Tanórán kívüli (iskolán kívüli) közösségfejlesztő, szabadidős programokat szervez (osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás)
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.
- Tevékenyen részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.

1.11. A GINOP-6.2.3-17-2017-00007 „A szakképzési Intézményrendszer Átfogó Fejlesztése" című pályázat megvalósításához

A **GINOP 6.2.3-17** Operatív Program **A szakképzési intézményrendszer átfogó fejlesztése** tárgyú felhívására konzorciumként a

- Északi ASzC Lippai János Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskola
- Északi ASzC Vay Ádám Gimnázium Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Északi ASzC Serényi Béla Mezőgazdasági Technikum és Szakképző Iskola
- Északi ASzC Debreczeni Márton Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola
- Északi ASzC Tokaji Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Északi ASzC Bárczay János Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium
- Északi ASzC Westsik Vilmos Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola

támogatási kérelmet nyújtott be az intézmények fejlesztése érdekében.

Az intézmények helyzetelemzése során elkészültek a problémalisták, a feltárt problémák közül kiemelésre kerülő kulcsprobléma, hogy az intézményekben magas a lemorzsolódás, sokan hagyják el intézményeket anélkül, hogy végzettséget, képzettséget szereznének. Az ok-okozati hierarchiát felállítva világossá vált, hogy ennek okai eltérőek, amelyek különböző beavatkozásokat igényel.

Az alábbi két kulcsprobléma került meghatározásra:

Érdektelenség, kilátástalanság, jövőkép hiánya: Rendkívüli mértékben megnőtt a tanulásban motiválatlan, a jövőbeli kilátással nem rendelkező tanulók száma. Ezeknek a tanulóknak az iskolába járással kapcsolatos attitűdjéből hiányzik az a fajta céltudatosság, amellyel egy határozott jövőképet tudnának maguk elé állítani. A motiváció, az energia egyik forrása a vonzó, pozitív jövőkép. A motiválatlanságnak, érdektelenségnek többféle eredője van, amelyben hangsúlyosan szerepet játszik az a fajta szociokulturáli környezet, amelyben ezek a gyerekek felnőnek, amelyben élnek, és amely meghatározza a mindennapjaikat. Ennek a problémának a megfelelő kezelése határozott módszertani megújulást követel az oktatói testülettől.

Az intézmények és az oktatók nincsenek felkészítve a változásokra, a végzettség nélküli iskola elhagyás kezelésére, a fejlesztések meghatározására, ezek végrehajtására: Minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, különleges, minden gyermeknek egyéni nevelési-oktatási szükségletei, igényei, lehetőségei vannak. Egyesek alul teljesítenek, mások messze meghaladják bizonyos területen a többi társukat. Vannak olyan gyermekek, akiknek állandó vagy átmeneti jelleggelfizikai, biológiai, pszichikai, intellektuális, családi vagy szociokulturális okok miatt egyéni, sajátosnevelési oktatási szükségleteik vannak, ezért a speciális nevelési-oktatási szükségletekhez, sajátosságokhoz egyénenként igazodó bánásmódot igényelnek az iskolában, ők alkotják a végzettség nélküli iskolaelhagyók legnagyobb hányadát. Esetükben a nevelésükhöz szükséges módszertani háttértudás megfelelő ismerete nélkül az előrelépés szinte lehetetlen.
Súlyos problémát okoz az intézmények digitális oktatáshoz meglévő eszközparkjának elavultsága, alacsony száma, hiánya. Az oktatói testület és az oktatók munkakörben foglalkoztatott szakemberek folyamatos szakmai fejlődését szolgáló képzéseken, továbbképzéseken való részvétel, folyamatos szakmai fejlődés biztosítása.
Az alábbi célok kerültek meghatározásra:

A tanulói motiváció erősítése. A hiányzások csökkentése.

- Tanulóink motivációjának mérése, elemzése
- Változatos pedagógiai módszerek alkalmazása
- IKT eszközök alkalmazása
- Drogprevenciós, egészség-megőrző, mentálhigiénés, szexuális felvilágosító tevékenységek
- Példakép/jövőkép program

Tanulói fejlesztések, a képzés hatékonyságának növelése érdekében

- Fejlesztő csoportok kialakítása, a tanulói készségek és képességek fejlesztése
- A tanulói készségek, képességek fejlődésének nyomon követése

Tanulóink életpálya-építésének segítése

- Pályaorientációs tevékenység beindítása, fenntartása
- Pályaorientációs rendezvények szervezése

A végzettség nélküli iskolaelhagyás - az esetek többségében - nem egy adott esemény következménye, hanem évek során halmozódó problémák és konfliktusok eredménye. Minél korábbi szakaszban avatkozunk be a fiatalok lemorzsolódási folyamatába, annál nagyobb az esély arra, hogyaz adott fiatal középfokú végzettséget szerez.
Leggyakrabban az alábbi jelek hozhatók összefüggésbe a lemorzsolódás veszélyének megállapításával:
Számszerű dokumentációhoz köthető jellemzők:

- hiányzás
- romló tanulmányi átlag
- évismétlés

Viselkedéshez köthető előjelek:

- unalom a tanórák alatt, alacsony motiváció
- drasztikus viselkedésváltozás a tanulónál (agresszió, visszahúzódóvá válás stb.)
- kiközösítő magatartás vagy kiközösítettség

Egy szisztematikusan felépített intézményi szintű korai jelzőrendszer működési modellje tehát az lehet, hogy egyrészt a meghatározott háttéradatok alapján egy előszűrést végzünk, amellyel azonosítjuk a potenciálisan lemorzsolódás veszélyének kitett fiatalokat; másrészt például a hiányzás, a tanulmányi átlag, az évismétlés folyamatkövetésével, továbbá viselkedéshez köthető

előjelek figyelése alapján folyamatos riasztó rendszert működtetünk a veszélyeztetettség megállapítására. Arra kell törekednünk, hogy minden tanulót bent tartsunk az iskolában és minden hozzánk járó fiatal középfokú végzettséget tudjon szerezni.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység
A készség-képesség-jártasság fejlesztéséhez vezető folyamat fontos eleme - az ismeretek átadásán túl - a tanulói önmegvalósítás és az önképzés, a tehetséggondozás segítése. Az iskolához és a tanulóhoz érkező nagy mennyiségű információ értelmezése és feldolgozása, a kialakított kompetenciák (készségek-képességek-jártasságok) működtetése a tehetségek felismerését, gondozását és fejlesztését kívánja meg. Mivel a tanuló ennek a folyamatnak alkotó részese, ezért kreativitása ésinnovációs törekvései fontos építő kövei a tanítás-tanulás szakaszának.
A tehetséggondozás az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását jelenti.

Megvalósításának színterei:

- A tanórákon alkalmazzuk a differenciálást, az egyéni feladatmegoldást, a tanulói kiselőadások tartását.
- Az önálló ismeretszerzés színtere a könyvtár, melyben a tehetségek búvárkodását előre adott feladatokkal is ösztönözzük.
- Szakköröket szervezünk az egyéni képességek fejlesztése érdekében.
- Szakkörök lehetnek szaktárgyi jellegűek, technikai, művészi, vagy szerveződhetnek valamely közös érdeklődési kör, hobbi alapján is.
- A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti, informatikai, komplex stb.) versenyek, vetélkedők, bemutatók. Szorgalmazzuk nemcsak házi, hanem iskolán kívüli versenyeken, pályázatokon való részvételt is.
- A legtehetségesebb tanulókat folyamatos szakkörön készítjük fel az egyes versenyekre.
- Kiállításokon mutatjuk be a technikai szakkörök alkotásait.

A tehetségek kibontakoztatására különböző külső szervezet által szervezett vetélkedőre, versenyre felkészítjük és benevezzük tanulóinkat. Szorgalmazzuk a különféle pályázatokon való részvételt.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő oktatói tevékenység
Az iskolai követelményrendszer és a társadalmi normáktól, a többségi kultúrától eltérően szocializált gyermekek összetalálkozása egy sor tipikus nehézséget hoz felszínre, amelyek magatartászavarként is megjelenhetnek, messzire ható következményekkel a tanuló beilleszkedési és lélektani fejlődésére.
A serdülőkorra jellemző hangulatingadozásokat sokszor kísérik depressziós tünetek, önértékelési és identitászavarok.
Ezekkel a tünetekkel sokszor együtt jelentkezik a családi szocializációban mutatkozó hiány, a szociális hátrány és a tanulási eredménytelenség.
A középiskolában, főleg a szakközépiskolában az eddigiekhez viszonyítva növekvő számban jelennek meg az ilyen problémával küszködő tanulók.
Az iskola célja, hogy ezeket a néha enyhébb, néha súlyosabb deformitásokat kezelje és megakadályozza a veszélynek kitett tanulók kirekesztődését, vagy túlzott negatív hatását.
Az említett tanulók rendszerint már az előző iskolában is perem- és állandó konfliktushelyzetben voltak. Az említett tanulók többnyire:

- a tanulmányi, kulturális, közösségi feladatrendszerrel kapcsolatban nem álló, megbízatással nem rendelkező peremhelyzetű tanulók;
- interperszonális kapcsolataik szerint gyakran kedvezőtlen szociometriai státuszú tanulók;

- a család értékközvetítő sajátosságai szerint problémás fiatalok;
- a tanulmányi teljesítőképesség szerint egyetlen területen sem kimagasló diákok.
- Az iskola az alábbi megoldásokkal igyekszik javítani helyzetükön:
- Az osztályfőnök beiratkozáskor figyeli a gyenge tanulmányi eredménnyel érkező tanulókat.
- A problémásnak tűnő tanulókra felhívja az osztályban tanító tanárok figyelmét.
- Rendszeresebben beszélget a tanulókkal.
- Októberben az „Egy osztályban tanítók megbeszélésén" a tapasztalatok cseréje történik.
- Egyéni motivációs bázisuk megismerésével igyekszünk sikerélményhez juttatni tanulóinkat.
- Szükség esetén pszichológus, külső szakember segítségét kérjük.
- A szülővel történő megbeszélésen Nevelési Tanácsadó felkeresését javasoljuk.
- Felzárkóztató, pótló foglalkozásokra irányítjuk őket.
- Speciális osztályfőnöki órán, személyiségfejlesztő tréningeken fejlesztjük önértékelési, önismereti képességeiket.
- A tanítási órákon előtérbe helyezzük az alapkészségek fejlesztését célzó tevékenységeket.
- Kapcsolódunk minden olyan programhoz, pályázunk azokban a témákban, mely a beilleszkedési, magatartási zavarok enyhítésére fogalmazódik meg.

Azokat a tanulókat, akiket az igazgató mentesít egy tantárgy részértékelése és minősítése alól (törvény adta lehetőség alapján) az iskola egyéni foglalkozás keretében segíti, zárkóztatja fel. Ezekena foglalkozásokon hosszabb időt biztosítunk a tanultak számonkérésére is.
Minden oktatónak tisztában kell lennie azzal, hogy a beilleszkedési, és magatartási és tanulási nehézségek megjelenése biztos jelei annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal, életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események nyomják rá bélyegjüket mindennapi viselkedésükre. A magatartási, tanulási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő, valamint sajátos nevelési igényű diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik.
Ezért a beilleszkedési és magatartási nehézségeket mutató tanítványokhoz sohasem haraggal, hanem inkább figyelemmel fordulunk. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden oktatójának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes oktatói személyiségére szükség van, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító oktatók diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négyszemközti megbeszélése, az elvárások és az oktatói tanácsok világos megfogalmazása. Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben a oktatói munkánkat segítő iskolapszichológus, oktatást támogató oktató és iskolai védőnő szakmai segítségét, valamint - szükség esetén - az ifjú-ságvédelmi felelős tanár szakmai támogatását. Azokban az esetekben, ahol tanítványunk szociálislétbizonytalanságban van, kérni kell az illetékes önkormányzat segítségét.

SNI-s tanulók támogatása
Kiemelt figyelemmel kezeljük a sajátos nevelési igényű tanulók helyzetét. Az SNI-s tanulók egyéni fejlesztését a Nevelési Tanácsadók javaslatainak figyelembe vételéve, tanulmányi előmenetelük segítése céljából fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk számukra. Integrációjukat az iskolaorvos, a védőnő, az osztályfőnök és az ifjúságvédelmi felelős együttműködése segíti. Az együttműködés módját az intézmény szervezeti és működési szabályzata tartalmazza.

Rendszeres képességfejlesztés és rehabilitációs foglalkozások
A rendszeres képességfejlesztő és rehabilitációs órák heti egy vagy két alkalommal jelennek meg az órakeretben. A kitűzött cél, hogy minden rászoruló gyermek megkapja a szükséges támogatást, és egyben olyan szintre jusson, ami lehetővé teszi számára, hogy év vesztés nélkül végezze el tanulmányait. A foglalkozások nem zajlanak folyamatosan az egész tanévben, és nem vonatkoznak minden ta- nulóra, csupán alkalomhoz és kiválasztott, jól körülhatárolható célcsoporthoz igazodnak. Mindencsoport más-más oktatói megközelítést, technikát igényel.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program
Azokat a tanulókat, akiknek komoly problémájuk van a tanulással a közép-iskola első évében, rendszerint már az általános iskolában is a gyenge képességűek közé sorolták. Bár korántsem biztos, hogy minden esetben az alapképességek gyengék, annál ugyanis sokkal gyakoribb ez a probléma.
Ezeknek a tanulóknak alig vagy talán soha nem adatott meg a tanulással, egy feladat megoldásával kapcsolatos sikerélmény. Az iskolához fűződő kapcsolataikat inkább a kudarcok jellemezték. Nem csoda, ha nekik is igen korán kialakult a kudarckerülő magatartásuk (házi feladatok elkészítésének hiánya, ill. a lógások, puskázások és egyéb trükkök bevetése), s ez csak tovább növelte lemaradásukat.
Sok esetben előfordul, hogy ezek a gyerekek, miután az osztályok jól, vagy közepesen jól tanulóinak közösségéből kirekesztődnek, kialakítják saját csoportjaikat, melyekben sokszor az iskolai házirendtől idegen, elítélendő szokások és értékrend uralkodik.
Mindezek alapján a probléma megoldásához vezető út első lépcsőfokának a **tanuláshoz fűződő viszonyuk átalakítását** tartjuk.
E cél megvalósításához kedvező lehetőségnek ígérkezik az új iskolába, a középiskolába lépés, ami az újrakezdést, a „tiszta lap" lehetőségét is jelentheti számukra.
Ahhoz, hogy valóban kedvező irányt vegyen a tanulással kapcsolatos hozzáállásuk, **megfelelő légkört** kell biztosítani számukra. Elfogadó, megértő, segítő légkörben könnyebben megnyílnak és nekünk mindenképpen meg kell nyernünk őket ahhoz, hogy meg akarják tanulni és elhiggyék, hogy meg lehet tanulni a tanulás művészetét.
Lehetőséget kell teremteni **osztályfőnöki óra keretében** arra, hogy **kibeszéljék** magukból az őket ért tanulással kapcsolatos negatív élményeiket.
Az első évben több alkalommal osztályfőnöki órán és a tanítási órákon is foglalkozunk a tanulási módszerekkel, hogy minél hatékonyabban alkalmazzák azokat tanulóink.
A tanulási kudarc legfontosabb oka a „tanulni tudás" hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel a középiskolai időszak elején konzultál az osztályfőnök vagy az érintett oktatók. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára.
Mindez ráébreszti tanulóinkat arra, hogy problémáikkal nincsenek egyedül, mások is küszködtek hasonló gondokkal. A foglalkozás végére el kell érnünk, hogy közösen kialakítsuk a célt:

- meg kell tanulni azokat a módszereket, ki kell alakítani azokat a szokásokat, melyek segítségével a kudarcok helyett a megértés, a tudás sikerélménye vár.
- fontos lépés a tanulás módszereinek elsajátítása.

Ehhez mindenképpen plusz idő szükséges, szerencsés megoldás, ha külön órakeret áll rendelkezésre (pályázati program esetén)

Javasolt tevékenységeink:

- bontott csoportban történő tanítás;
- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- egyéni foglalkozások (Ktv. 52.§);
- a szaktanárok javaslata alapján az „Egy osztályban tanító tanárok" közössége dönt;
- tanulószoba;

- időszakos felzárkóztatás;
- az iskolai könyvtár egyéni vagy csoportos használata.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység
A gazdaság átalakulásával kapcsolatban önhibáján kívül mind több gyerek kerül olyan anyagi helyzetbe, mely egészséges testi fejlődését, zavartalan tanulását hátráltatja.
Az ilyen helyzetbe került tanuló sokszor eltitkolni igyekszik körülményeit, ezért körültekintő, tapintatos pedagógiai feladat a veszélyeztetett és hátrányos szociális családi helyzet felderítése és amegoldási helyzetek számbavétele.
Az iskola egyik fontos feladata a felvett tanulóinak esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányok csökkentése, a társadalmi egyenlőtlenségekből adódó esetleges negatív hatások enyhítése. Ezeknek a negatív jelenségeknek a felderítésében, kompenzálásban az osztályfőnökök és az ifjúságvédelmi felelős vezetésével az iskolának komoly szerepe és feladata van.

Eszközeink a hátrányok kompenzálására:
- az osztályfőnökök feltáró munkája, empátiás készsége segít a feltárás gyorsaságában;
- a szülői értekezletek után négyszemközti beszélgetések kezdeményezése a szülőkkel;
- a gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése;
- a szociokulturális hátrányok enyhítése
    - tanácsadással,
    - közösségek életének támogatásával,
    - a szabadidő kulturált eltöltésének biztosításával,
    - felzárkóztató programok szervezésével,
    - tehetséggondozó programok szervezésével,
    - felvilágosító programok szervezésével,
    - drogmegelőzési programok szervezésével.
- felvilágosítás nyújtása a külső szociális juttatások lehetőségéről;
- az iskola szociális támogatásainak eljuttatása
    - kedvezményes étkezési lehetőség biztosítása,
    - segélyek,
    - tankönyvtámogatás,
    - pályázati lehetőségek ismertetése,
    - alapítványi hozzájárulások felkutatása,
    - táborozási hozzájárulások,
    - ösztöndíj lehetőségek felkutatása,
    - tanulmányi ösztöndíjra felterjesztés.
- tanórán kívüli tevékenység az önismeret fejlesztésére;
- tanórán kívüli lehetőségek a magabiztosság, a sikerélmény, az önbizalom fejlesztésére (sport, művészeti, technikai szakkörök);
- kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal, a lakóhely szerinti polgármesteri hivatallal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gazdasági és társadalmi változások következtében tömegméretekben jelentkező és a családok életében felhalmozódó problémák kihatnak a gyermekek nevelésére, gondozására. Sok és egyre több a veszélyeztető tényező: az urbanizációtól a családok széthullásán át az egyes rétegek jólététől, túlzott anyagias szemléletétől más rétegek alacsony ellátottságáig, a munkanélküliségig.
A gyermekek fejlődését különböző sérülések fenyegetik:
- biológiai-fiziológiai,
- szociális,

- pszichés sérülések, amelyek gyakran összefüggnek egymással.

Az ifjúságvédelem feladata: a családi nevelésből, a környezetből fakadó intenzív ártalmak, zavarok kiküszöbölése, enyhítése.
A társadalmi viszonyok negatív hatásaitól nemcsak védeni kell a gyermekeket, hanem fel is kell készíteni őket a védekezésre is.
Minden oktató közreműködik az ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében, de kiemelt feladata az osztályfőnöknek és az ifjúságvédelmi felelősnek van.

1.12. Az ifjúságvédelmi felelős legfontosabb feladatai:

- A tanulókkal kapcsolatos megelőző, óvó és védő tevékenység.
- Vészhelyzetek feltárása, csökkentése annak érdekében, hogy a tanulók fejlődését ne akadályozzák.
- Javaslatot tesz iskolai segélyezésre.
- Kezdeményezi anyagi veszélyeztetettség esetén, hogy az igazgató indítson eljárást a tanuló állandó lakhelye szerinti települési önkormányzatnál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása érdekében.
- Együttműködik az oktatótestület tagjaival, az osztályfőnökökkel a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében, megszüntetésében.
- Előadásokat szervez osztályfőnöki órákra drog, alkohol, dohányzás stb. témakörökben.
- Feladata egészségvédelmi, ennek részeként kábítószer ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése. Szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése.
- Segíti az osztályfőnököket az egészséges családi életre nevelés témában.
- Gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az igazgató értesítse a Gyermekjóléti Szolgálatot.

Az iskolai ifjúságvédelmi tevékenység három területre terjed ki: a tanulók fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására és megszüntetésére.

A megelőzés (prevenció) feladatai

- személyiségfejlesztés, értékközvetítés,
- közösségfejlesztés,
- beilleszkedéssel, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók segítése,
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek,
- pedagógiai eljárások:
    - folyamatos mentálhigiénés tanácsadások, egyéni, segítő beszélgetések, megfelelő szakemberek bevonása;
    - a család bevonása a probléma megoldásába;
    - a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók tanulási
    - előmenetelének figyelemmel kísérése, tanulás módszertani ismeretek nyújtása;
    - speciális közösségi foglalkozások;
- egészségnevelő tevékenységek,
    - felvilágosító, megelőző munka;
    - családi életre nevelés;
    - egészségvédő programok;
    - egészségügyi szűrővizsgálatok;
    - a szenvedélybetegségek megelőzése (dohányzás, drog, alkohol).

A feltárásnak az a célja, hogy a tanulók problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit;
- meg kell keresni a problémák okait;
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

A tanulók fejlődését **veszélyeztető okok megszüntetésének** érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes

- nevelési tanácsadóval,
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivatallal,
- iskolaorvossal.

Iskolánk oktatói munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- felzárkóztató foglalkozások;
- tehetséggondozó foglalkozások;
- hátrányok csökkentése;
- a differenciált oktatás és készségfejlesztés;
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek);
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése;
- családi életre történő nevelés;
- tanulószobai foglalkozások;
- iskolai étkezési lehetőség biztosítása;
- az egészségügyi szűrővizsgálatok;
- a tanulók szabadidejének szervezése;
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek);
- a szülőkkel való együttműködés;
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A tanulóknak a szakképző intézményi döntési folyamataiban való részvételi joga gyakorlásának rendje

A **diákönkormányzat** az iskola diákjainak érdekvédelmi és jogérvényesítő szervezete. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik. Jogait a hatályos jogszabályok, joggyakorlásának módját saját szervezeti szabályzata tartalmazza. A működéséhez szükséges feltételeket az intézmény vezetőjebiztosítja a szervezet számára.

- A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
- A diákönkormányzat tevékenységét a diákönkormányzatot segítő oktató támogatja és fogja össze, akit ezzel a feladattal - a diákközösség javaslatára - az igazgató bíz meg. A diákönkormányzat az iskola helyiségeit, az iskola berendezéseit - az igazgatóhelyettessel való egyeztetés után szabadon használhatja.
- A diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol:
    - az iskola Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadásakor és

módosításakor,
- a Házirend elfogadásakor és módosításakor,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a fegyelmi tárgyalás során.
- A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet az intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.
- A diákönkormányzat - a oktatótestület véleményének meghallgatásával - dönt a szabadidős programok szervezéséről.

Az **osztályközösségek**, az iskolai közösségek legalapvetőbb szervezetei, a tanítási-nevelési folyamat alapvető csoportja. Döntési jogkörébe tartoznak:

- küldöttek delegálása az iskolai diákönkormányzatba,
- döntés az osztály belügyeiben.

A tanuló, a kiskorú tanuló törvényes képviselője, az oktató és a szakképző intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Ebben a részben határozzuk meg az iskola szereplőinek és az intézménynek a partneri kapcsolattartásra vonatkozó szabályait.
Elvárásaink a hatékony nevelés és oktatás érdekében:

a) Tanulóink

- kapjanak az iskolától értékálló tudást az anyanyelv, az idegen nyelv, a sport, az informatika és a mezőgazdaság területén;
- ismerjék meg és érvényesítsék jogaikat: vegyenek részt az iskola életében;
- értékeljék saját és mások tudását, a tanulásnak legyen tekintélye;
- fejlődjön önismeretük;
- saját képességeiknek megfelelő maximális tudást (jártasság, készség) szerezzenek;
- olyan humán értékeket sajátítsanak el, mint becsület, tisztesség, egymás tisztelete, hazaszeretet, magyarságtudat stb.;
- kapjanak személyiségfejlődésüknek és képességeiknek megfelelő egyéni bánásmódot.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Alakuljanak ki a személyiség olyan értékes tulajdonságai, mint a szervezőkészség, aktivitás, önállóság, kitartás, érdeklődés, kollektivitás.	Az osztályközösség az iskolaés a diákönkormányzat legkisebb működő egysége. Az osztályközösség választja meg az osztály tisztségviselőit, s delegál két képviselőt az iskola diákönkormányzatába.	A tanulók tudjanak: • együttműködni társaikkal, • mások szempontjait is figyelembe véve cselekedni, • felmerülő akadályok esetén dönteni az életkoruknak megfelelő szinten

	Az osztályközösség vezetője az osztályfőnök. Feladata sokrétű.	
A tanulók megismerhessék és gyakorolhassák a demokrácia elemeit, jogaikat és kötelességeiket.	Diákönkormányzat (DÖK) működtetése: - Az iskolai diákmozgalmat a DÖK-segítő oktató támogatja és fogja össze. - A DÖK-nek legyen a tanulók által elfogadott szervezeti és működési szabályzata. - Tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. - Véleményt nyilváníthat: a tanulók nagyobb közösségét érintő kérdések tárgyalásakor,	A tanulók: - tudják érdekeiket felmérni, megfogalmazni, képviselni, - tudjanak érvelni, vitázni mások nézeteinek tiszteletben tartásával, - legyenek képesek kompromisszumra jutni, - az elfogadott döntéseket hajtsák végre, tartsák be, - tudjanak és merjenek véleményt mondani.
	- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetésekor, szervezésekor, a tanórán kívüli tevékenységek formáinak meghatározásakor, - a könyvtár és az iskolai sportkör működési rendjének megállapításakor, más jogszabályban meghatározott kérdésekben. - A tanulóifjúságot az iskola vezetősége és az oktatói testület előtt az iskolai diákönkormányzat képviseli. - A diákönkormányzat a tanulókat faliújságon, iskolarádión keresztül tájékoztatja.	
A tanuló egyéni (akár magánjellegű) problémáival keresse meg tanárát.	- Az osztályfőnök vagy bármelyik oktató keressen megoldást a felmerülő problémára. - Szükség esetén álljon rendelkezésre a pszichológus is.	A tanuló teljes biztonsággal és bizalommal fordulhasson segítségért a oktatóhoz.

b) Az oktató

- rendelkezzen színvonalas, korszerű szaktudással, pedagógiai ismeretrendszerrel, befogadási és önművelődési készséggel;
- készüljön fel a tanítási óráira szaktárgyilag, didaktikailag és módszertanilag;
- ismerje és alkalmazza a differenciált képességfejlesztés formáit, módszereit;
- legyen képes kollégáival, a szülőkkel, de főleg a gyermekekkel a mindennapos kapcsolattartásra, vegye észre gondjaikat, hallgassa meg véleményüket, javaslataikat;
- értékvállaló magatartással hitelesen érvényesítse az iskola által közvetített nevelési elveket;
- rendelkezzen kommunikációs-, döntési-, szervezési- és elemzőkészséggel;
- oktatótestületünk tagjaként egységesen képviselje a munka tiszteletét, megbecsülését, valamint a műveltségnek és igazságosságnak, mint feltétlen értékeknek a fontosságát.

c) A szülő

- ismerje saját és gyermeke jogait, kötelességeit;
- mindenkor bizalommal fordulhasson véleményével, javaslatával vagy problémáival a oktatókhoz;
- kapjon támogatást az iskolától problémáinak megoldásához;
- együttműködési kötelezettsége mellett kapjon fogadókészséget, hogy együttműködhesse

az oktatókkal gyermeke nevelésében.

Célkitűzések	Feladatok	Kritériumok
Tanulóink többsége különböző társadalmi és természeti környezetből érkezik. Ezért különösen fontos a szülői közösségek kialakítása és fejlesztése. Nagyon sok a csonka család, és az ő érdekeiket nehéz fel- adat összefogni.	Az iskola segítséget adhat: - rendezvények megtartásához, - hasznos hulladék gyűjtéséhez, - kulturális és sport programok szervezéséhez.	Ki kell alakítani az iskola és a környéken lakók barátságos, kölcsönös segítségnyújtáson alapuló kapcsolatát.
A szülők szervezett együttműködése törvény adta jogaik és kötelességeik ér- vényre juttatására. Ismerjék meg a szülők az iskola helyzetét, céljait, fel- adatait, terveit, és az elért eredményeket.	Szülői munkaközösség - dönt saját szervezeti és működési rendjéről, - feladata az iskolai és családi nevelés összehangolása, vélemények és javaslatok közvetítése az iskola felé, -az intézményt segítő kezdeményezések, munkák szervezése, - mozgósítás az iskolai rendezvényekre, - pályázatok írása, - szülők közötti kapcsolattartás, - vezetőit az igazgató összehívhatja, ahol tájékoztatást ad az intézmény munkájáról, feladatairól, aktuális problémákról.	Az iskola életének ne csak szemlélői, hanem aktív résztvevői legyenek a szülők. A szülők legyenek jól tájékozottak az iskola életéről. Konstruktív véleményükkel segítsék az iskolai munkát.
A szülők nevelő munkájának intenzívebbé tétele. Az iskola és a család pedagógiai törekvéseinek összehangolása. A tanuló körülményeinek objektív megismerése. Közvetlen kapcsolat kialakítása oktató és szülő között.	Szülői értekezlet (3 alkalom/év): - Az azonos osztályba járó tanulók szülei számára az osztályfőnök tartja. -A szülők tájékoztatást kapnak a tanév rendjéről, az aktuális feladatokról. - Az osztályfőnök beszámolót tart az osztály tanulmányi eredményeiről, magatartásáról, szorgalmáról, a munka körülményeiről, a nevelést segítő és gátló tényezőkről.	Legyenek tájékozottak a szülők gyermekük osztályával kapcsolatban. Kapjanak használható segítséget a gyerekek problémáinak megoldásához. Emberi, bizalmon alapuló, őszinte kapcsolat kialakítása a szülőkkel.
	- Az osztály sajátos pedagógiai-pszichológiai problémáit alapul véve az osztályfőnök tartson előadást a nevelés minden fontos és időszerű kérdéséről. A szülőkkel beszélje meg a hallottakat, s közösen tűzzenek ki feladatokat nevelőmunkájuk irányára vonatkozóan.	

	- Rendkívüli szülői értekezlet hívható össze, ha a szülők vagy oktatók ezt kérik. - Igény esetén pszichológusi, fejlesztő pedagógusi (oktatást támogató oktató) előadások a szülők problémáinak csökkentése érdekében. A szülőkkel való találkozás alkalmával: - Meg kell erősíteni a családi nevelés és a gyermek pozitívumait, és erre alapozva kell a hibák kijavítását megkezdeni. - Őszinte légkört kell kialakítani, hogy a szülő elmondhassa a véleményét; a családról megtudott adatokat titkosan kell kezelni. - Együttműködési területet kell keresni a szülőkkel.	
Az iskola és a család közti állandó, naprakész kapcsolattartás.	Írásbeli tájékoztatás (ellenőrző): - Érdemjegyek beírása a tanuló feladata. - Az egyes tantárgyaknál félévente minimum három érdemjegy alapján osztályozhatók a tanulók. - Magatartással, szorgalommal, kapcsolatos közlemények (dicséretek, elmarasztalások). - Szülői értesítések, meghívók. - A szülők közlései, igazolások.	A szülők tájékozottak legyenek gyermekük iskolai életével kapcsolatban. Tisztában legyenek azzal, hogy az oktatókat a szülőkkel azonos célok vezérlik.
	- Telefonos kapcsolat olyan sürgős esetekben, ami nem tűr halasztást.	
Teremtsen oldott hangulatú találkozást a tanulók, szülők és az oktatói testület között.	További programjaink: - A Tanév rendjében szereplő programok.	A közös programok erősítsék meg a sokoldalú kapcsolatot. A szülők érezzék az oktató gondoskodását, megértését, szeretetét gyermekük iránt.

Kapcsolattartás az iskola külső partnereivel

A külső partnerekkel történő kapcsolattartás szabályozása jelentős részben a szervezeti és működési szabályzat jogkörébe tartozik, így az iskola egészségügyi ellátást biztosító szervezettel, a családsegítő szolgálattal, a pedagógiai-szakmai szolgáltatókkal való kapcsolattartás további szabályozására nincsen lehetőség.

Az iskola vezetői folyamatos kapcsolatot tartanak fenn az írott és nyomtatott sajtóval, az Agrárminisztériummal. A sajtóval történő kapcsolattartás az igazgató feladatkörébe és felelősségi körébe tartozik.

Folyamatos szakmai kapcsolatot tartunk továbbá az alábbi szervezetekkel, a felsorolásban megjelöljük a kapcsolattartásért felelős személyt.

- a város általános és középiskolái – igazgató
- Mátészalka Város Önkormányzata – igazgató

- A Sz.-Sz.-B. Vármegyei Pedagógiai Oktatási Központ, Nyíregyháza – igazgató
- A Sz.-Sz.-B. Vármegyei Kormányhivatal Oktatási Főosztálya – oktatási igazgatóhelyettes
- Nyíregyházi Egyetem – igazgató

A tanulmányok alatti vizsgák szabályai
A tanulmányok alatti vizsga helyi szabályainak kialakítása azokat a normákat tartalmazza, amelyek a vizsgán való részvétel és a vizsgázás, valamint a vizsgáztatás - jogszabályi keretek között meghatározható intézményi specifikumait érintik. A tanulmányok alatti vizsgák lebonyolításakor figyelemmel kell lenni a köznevelési törvény végrehajtása érdekében készült 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65-72.§-ainak rendelkezéseire, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról, a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről rendelkezéseit.

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:
- osztályozóvizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga,
- különbözeti vizsga,
- ágazati alapvizsga.

1. Osztályozóvizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben
- vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen
    - technikumi képzés esetén a kétszázötven tanítási órát,
    - szakképző iskolai képzés esetén az elméleti tanítási órák húsz százalékát,
    - egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető,

akkor az oktatói testület döntése alapján tehet osztályozóvizsgát. (Az oktatói testület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladjaa húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.)

2. Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

3. Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott.

4. Különbözeti vizsgát az a tanuló tehet, aki a tanév elején vagy a tanév közben átvétellel kerül intézményünkbe. Azokból a tantárgyakból köteles különbözeti vizsgát tenni, amelyeknek tanulmányi követelményeit még nem teljesítette az előző oktatási intézményben. A szakmai tantárgyak esetében külön gondot kell fordítani a szakképzési törvény speciális előírásainak betartására. Egyvagy több különbözeti vizsga letételéhez halasztott vizsgalehetőséget biztosíthat az intézmény igazgatója, egyéni elbírálás alapján.

5. Ágazati alapvizsgát annak a tanulónak kötelező tennie, aki nappali rendszerű oktatásban vagy a nappali oktatás munkarendje szerinti szervezett felnőttoktatásban vesz részt a szakmai képzésben, továbbá a 2020/2021. tanévben tanulmányokat kezdett, nappali rendszerű oktatásban részt vevő technikumi (10. évfolyam végén) és szakképző iskolai tanuló (9. évfolyam végén).
A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni. A belső vizsgák során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű (hivatalos pedagógiai-pszichológiai szakmai szolgáltató véleményével rendelkezők esetében) tanulóknál a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó vizsgáztatást. A belső vizsgák során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű vizsgázó számára a fizikai és infokommunikációs akadálymentességet.

5/a. Szakképző iskolában az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga alkalmassá teheti a tanulót egyszerű munkakörök betöltésére, amennyiben azt a KKK meghatározta.

5/b. Technikusi oktatásnál a 10. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik a szakma-, vagy szakmairány választás.

A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos intézményi eljárásrend

- A vizsgát a tanév helyi rendjében meghatározott időszakban (vizsgaidőszak) lehet tenni.
- A tanulmányok alatti vizsgák tervezett idejét a honlapon tesszük közzé.
- A vizsga időpontjáról (év, hónap, nap, óra, perc) és helyszínéről (cím, épület, terem száma) a vizsgázó, illetőleg a kiskorú tanuló esetén a szülő (gondviselő) minimum a vizsga kezdete előtt 10 nappal postai értesítést kap.
- Egy vizsgaidőszakban egy évfolyam tananyagából tehető vizsga. Két évfolyam anyagából csak rendkívül indokolt esetben, igazgatói engedéllyel lehet vizsgázni.
- Az osztályozóvizsga kérelemre történő letételét az igazgató engedélyezi. Az osztályozóvizsgára való jelentkezés írásbeli kérelem alapján történik. A jelentkezési lapot a tanuló,valamint kiskorú tanuló esetében a gondviselő is aláírja. Az osztályozóvizsga napján a tanuló mentesül a tanórák látogatásának kötelezettsége alól.
- A vizsga követelményeit az iskola helyi tantárgyi tantervében foglaltak határozzák meg.
- A vizsga részletes követelményeiről a tanuló a vizsga előtt legalább 4 héttel a szaktanártól tájékoztatást kap.
- A vizsgakötelezettség a tanulónak az évfolyam követelményeiben megállapított valamennyi tantárgyra vonatkozhat. Ez alól felmentést csak a szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján, az igazgató adhat engedélyt.

A tanulmányok alatti vizsgák különös eljárási szabályai

- Az írásbeli vizsga időtartama - a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével - tantárgyanként és évfolyamonként 60 perc.
- Egy napon legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet tenni.
- Egy napra egy tanulónak legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A szóbeli vizsgát az iskola szakos oktatóiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani. A vizsgabizottság kérdezője lehetőleg az az oktató legyen, aki a tanulót előzőleg tanította.
- Az elnöki teendőket az igazgató vagy a megbízottja látja el.
- A vizsgán, az elnökön és a kérdező oktatón kívül még egy vizsgabizottsági tagnak jelen kell lennie.
- A tanulónak a szóbeli vizsgán kihúzott tétel (ami több feladatból állhat) kidolgozására legalább 30 percet kell biztosítani, kivéve az 1. bekezdésben tett kivételt.
- A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja

megoldani, teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 30 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama.

- A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.
- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - oktatóból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és
    - a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtottteljesítményt,
    - az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
    - amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy
    - eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.

- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.
- A vizsga a vizsgázó számára díjtalan.
- A szabályosan megtartott vizsga nem ismételhető meg.
- A vizsgáról jegyzőkönyv készül az elnök és a tagok aláírásával, melyet az iskola irattárában a jogszabályban meghatározott ideig kell őrizni.
- A jegyzőkönyv vezetéséért és hitelességéért a vizsgabizottság elnöke felel.
- Az írásbeli feladatlapot és jegyzetelés (vázlatkészítés) céljára kapott papírlapot az iskola bélyegzőjével el kell látni. A tanuló és a szülő kérésre, egyeztetett időpontban, a vizsgaelnök jelenlétében a vizsgadokumentumokba betekinthet, írásos megjegyzést fűzhet az értékeléshez, melyet jegyzőkönyvbe kell venni.
- Az írásbeli dolgozatot a szakoktató piros tollal javítja, a hibák megjelölésével értékeli és aláírásával látja el. A javítás téves bejegyzéseit látható módon szignálva kell eszközölni.
- A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.
- A vizsgaeredmény kihirdetésének legkésőbb a vizsgát, több vizsga esetén a legutóbb teljesített vizsgát követő második munkanapon meg kell történnie.
- Az osztályozó- és javítóvizsgák követelményeit a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő követelmények alapján az oktatók szakmai munkaközösségei, illetve - amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – az oktatók állapítják meg.
- A követelmények elfogadásáról az oktatói testület dönt.
- A tanulmányok alatti vizsgákon osztályozóvizsgát mindig írásban tesznek a tanulók (kivétel az előrehozott érettségi vizsga esetében tett osztályozóvizsga).
- A javítóvizsgán matematika és magyar nyelv tantárgyakból írásbeli, a többi tantárgyból szóbeli vizsgát szervezünk.
- A különbözeti vizsga mindig szóban történik.

A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az iskolával történő tanulói jogviszony létesítésének két lehetősége van:

- felvétellel, illetve
- átvétellel.

A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. **A szakképzésben a felvétel alapját képezi az adott szakmához szükséges orvosi alkalmassági, amelyet nem a védőnő nem az iskolaorvos,**

nem a házi orvos, hanem foglakozás-egészségügyi orvos állít ki! A felvételről vagy az átvételről az iskola igazgatója dönt. Felvételi vizsgát nem tartunk. A felvétel alapját a magyar, történelem, matematika, idegen nyelv, fizika, kémia és biológia tantárgyak 7. osztály év végi és a 8. osztály félévi eredményeiből számított pontok képezik. Az iskola a felvétellel kapcsolatos adminisztrációs folyamatát (felvételi listák és rangsorok összeállítását, szülők értesítését stb.) a miniszter által kiadott, a Tanév rendjében meghatározott időpontokban és eljárási rend szerint szervezi meg. Rendkívüli felvételi eljárást abban az esetben írhat ki az iskolánk, ha a rendes felvételi eljárásban megjelölt keretlétszámokat csak 90%-nál kisebb arányban tudtuk feltölteni. Ebben az esetben a miniszter által kiadott Tanév rendjében meghatározott időintervallumban meghirdethetőa rendkívüli felvételi eljárás (ennek a tényét az OH/Oktatási Hivatal www.oh.gov.hu illetve a www.kifir.hu, valamint az iskola honlapján olvashatják az érintettek).A rendkívüli eljárás már nemtartozik a SZIR hatáskörébe, ekkor a továbbtanulás intézése már egyénileg, közvetlenül az iskolá-val történik:

- Ha a gyermek a rendes felvételi eljárásban már nyújtott be továbbtanulási lapot intézményünkhöz, akkor a szülőnek csak egy méltányossági kérelmet kell benyújtania, megjelölve benne azt a tagozatot, amelyet a rendkívüli eljárás keretén belül az iskola mehirdtett.
- Ha még nem jelentkezett a tanuló a rendes felvételi eljárásban, akkor a méltányossági kérelem mellé csatolni kell egy kitöltött tovább tanulási jelentkezési lapot is.

Átvétel: az Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégiumba szabad iskolaválasztáshoz való joga alapján gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének, saját vallási, illetve világnézeti meggyőződésének, nemzeti vagy etnikai hovatartozásának megfelelően választhat iskolát a szülő. A megkezdett tanulmányok alatt is kérvényezhetigyermekének átvételét egy másik iskolába.

- Abban az esetben, ha a tanuló átvételére kerül sor egy másik középiskolából, a szülőnek kérvényt kell írnia az iskola igazgatójának. A kérvényben a szülő leírja az iskolaváltási szándék okát, meg kell jelölnie azt is, hogy az iskola mely tagozatára, és annak hányadik évfolyamára kéri gyermeke felvételét (mellékelve a diák addigi középiskolai teljesítményeinek dokumentumait: bizonyítványok és ellenőrző másolatát, esetleges nyelvvizsga eredményeinek fénymásolatát, egyéb fontosnak tartott igazolást).
- Az igazgató a férőhelyek ismeretében és a mellékelt dokumentumok alapján dönt arról, hogy a kérvényező szülő gyermekét átveszi-e intézményünkbe. Erről a szülőt írásban értesíti.
- Az igazgató (vagy megbízottja) köteles megvizsgálni a tanuló eddigi középiskolai tanulmányai során tanult tantárgyak sorát. Ennek következtében vizsgafeltételekhez (különbözeti vizsga) kötheti az átvételt. Az igazgató az átvételről határozatban értesíti a szülőt.
- Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre.

A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől szá- mított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshezegyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy - a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére - évfolyamismétléssel, eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák. Másik

középiskolából történő átiratkozásra, azévfolyam másik osztályába, valamint iskolán belül másik képzési szintre történő átjelentkezésre az iskola lehetőséget biztosít. A szülő, az erre vonatkozó írásbeli kérelmet, az iskola igazgatójáhoznyújthatja be. A kérelemben az átjelentkezés (átiratkozás) okát alaposan indokolni kell (egészségügyi okok, továbbtanulási szándék módosulása stb.). Ha az intézményvezető az átjelentkezéshez (átiratkozáshoz) hozzájárul, a tanuló az új csoportba illetve osztályba, csak az előírt különbözeti vizsgák sikeres letétele után írható át. A különbözeti vizsgára való felkészüléshez az iskola leg- alább harminc nap felkészülési időt biztosít.
Előképzettség beszámítását a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény és a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról előírásai szerint végezzük.

1.13. Egészségfejlesztési program

Az egészségfejlesztés iskolai feladatai
Az egészségfejlesztés leglényegesebb módszere az egészségnevelés. Célja, az **egészségkultúra szintjének** növelésével, az életmód javításával elősegítse az egészség megtartását, a betegségek megelőzését. A hiányos egészségkultúra, az egészségtelen életmód, a környezeti tényezők, a hiányzó prevenciós tevékenységek közvetlenül befolyásolják a mai ember egészségi állapotát. Fontos tehát, hogy az iskolák egészségnevelési programot készítsenek, és következetesen végrehajtsák az abban megfogalmazott feladatokat. Az iskolai egészségnevelés célja, hogy példával, ráutaló magatartással, közös ténykedéssel megtanítsa a fiatalokat, hogyan kell az egészség értékét megszerezniük, megőrizniük, védeniük és fejleszteniük.
Az egészségnevelési program segítségével a tanulók megtanulhatják, hogy miként

- állítsanak fel kötelező értékrendszert az egészség iránti elkötelezettségnek; ismerjék
- meg az egészséges életmód legfontosabb szabályait;
- legyenek tisztában az egészséges táplálkozás fontosságával;
- tartsák szem előtt a testi higiénét, a rendszeres mozgás egészségét befolyásoló hatását
- legyenek képesek a problémákat, konfliktusokat megfelelően kezelni; ismerjék meg a drog, az alkohol és a dohányzás egészségkárosító hatását; érjék el személyiségük fejlettségének lehetséges felső határát.

Az iskolában az egészségnevelés nem egy konkrét tananyag, hanem több tantárgy (természetismeret, komplex természettudomány, testnevelés, környezetismeret és vizuális nevelés, osztályfőnökiórák stb.) témaköreiből összeálló ismeretanyagból tevődik össze.
Szinte minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez: a természetismeret, a komplex természettudomány tantervekben a táplálkozás, a betegségek felismerésével, kezelésével és megelőzésével foglalkozó tananyagok szerepelnek; valamint a tanulók az élő szervezetek felépítésében résztvevő anyagokkal, a nikotin, az alkohol, a kábítószer élettani hatásaival és egészségkárosító tulajdonságaival foglalkoznak; a testnevelési óra és a mindennapos testedzés a mozgásigény és mozgáskultúra fejlesztésével kiemelt jelentőségű az egészségmegőrzés szempontjából. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a csapatmunka, valamint a társakkal történő együttműködés egyaránt fejleszthető. A mozgásélmény öröme és az egyénhezmért követelményszintek ösztönzik a tanulókat képességeik és akaratuk fejlesztésére. Az állóképesség, az edzettség fejlesztése, a jellemépítés, a jellemformálás a továbbtanulás szempontjából igen fontos. A rendszeres testmozgás kedvezően befolyásolja a fiatalok testfelépítését, erősíti a gerincet, növeli az izmuk tömegét, szabályozza annak működését, valamint a szervezet zsírtartalmát. Biztosítja az egyenletesebb, harmonikusabb testi fejlődést, ami különösen fiatalkorban fontos, mert ebben az időszakban fokozott a kiegyensúlyozatlanság veszélye.
Az egészséges életmód egyik kulcskérdése a helyes táplálkozás. A jövő nemzedékének helyes táplálkozását már gyermekkorban meg kell alapozni. A tanulók általában azt az ételt szeretik, amit ismernek, és otthon rendszeresen fogyasztanak. Mivel az ízlés az élet folyamán változik, így azt

fokozatosan alakítani lehet.
Kívánatos, hogy az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen termékek kínálata bővüljön. A „büférendelet” eredményeként az iskolai büfék kínálatában lassan megjelentek a gyümölcsök, a rozskenyérből készült szendvicsek, a saláták, a bio joghurtok és egyéb egészséges termékek is. A cél az, hogy a diákok maguktól válasszák az egészségesebb ételeket.
Az egészséges életmódra nevelés során az iskolának tehát meg kell tanítania a diákokat a helyes táplálkozás- és mozgáskultúra kialakítására, ki kell alakítani a diákokban az önmagukért és másokért érzett felelősség tudatát.
Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola nevelési rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülnie.
Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk megismerése és egészségi állapotunk ismerete, az egészséges testtartás, a mozgás fontossága, az értékek ismerete,
- a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe, a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata, a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikája,
- az idővel való gazdálkodás szerepe, a rizikóvállalás és határai,
- a szenvedélybetegségek elkerülése, a tanulási környezet alakítása,
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségnevelési programban megjelennek olyan életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint például:

- az egészséges táplálkozás témái,
- a testi-lelki egészség,
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás, a viselkedési függőségek, a szexuális felvilágosítás
- nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció,
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia, a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés), a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a rendszeres testedzés, a mozgás, a helyes testtartás
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése.

Tanórai foglalkozások
Szaktárgyi órák témafeldolgozása során minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez. Ezekre a helyi tanterv tervezése során külön figyelmet fordítanak oktatóink. Osztályfőnöki órák keretein belül is nagy hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés.

Tanórán kívüli foglalkozások

- Délutáni szabadidős foglalkozások
- Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Egészségnap. Az iskola egészét átfogó előre tervezett programok.
- Hétvégi iskolai programok.
- Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok.

Tájékoztató fórumok

Szülői értekezlet, szülőcsoport számára szervezett fórum, tájékoztató. Lehet osztályszintű, vagy iskolaszintű, ez utóbbi esetében színesíti a programot a külső előadó (pl. iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakember, orvos, pszichológus, gyermekjóléti szolgálat, a rendőrség bűnmegelőzési osztályának szakemberei stb.) aki, vagy amely rendelkezik az egészségügyért felelős miniszter által kijelölt intézmény szakmai ajánlásával.

Szakmai tanácskozások, tréningek

Elsősorban az oktatók felkészültségének fejlesztését szolgálja, de a diákokat is meg kell hívni, amikor csak engedi a program, illetve a téma.

Iskolán kívüli rendezvények

Kortárssegítő képzés. Az iskolai és az iskolán kívüli programok határesete, mert az iskola tanulóit vonja be a kortársképzésbe, de a legtöbb helyen a felkészítés színtere nem az iskola, hanem a képző intézmény.

Kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz

A prevenció érdekében fontosnak tartjuk az egészség megőrzését, a betegség megjelenésének megakadályozását. Ennek érdekében iskolaorvosi együttműködést kötöttünk a diákok ellátása érdekében. Az oktatók rendszeres orvos alkalmassági, illetve évente tüdőszűrő vizsgálaton vesznekrészt. Az igazgató az egészségfejlesztési és prevenciós programok kiválasztásánál beszerzi az iskolapszichológus, az iskola-egészségügyi szolgálat, továbbá ha működik, a helyi vagy megyei Kábítószerügyi Egyeztető Fórum véleményét. Az egészséges táplálkozásról szakember tart előadást. A diákoknak kedvezményes menza lehetőséget biztosítunk, s megfelelő időkeretet az órarendben, hogy ezt igénybe vehessék. Az aktív és hasznos szabadidő eltöltésében állandó programajánlat segíti a diákokat a faliújságon. A mindennapos testmozgás érdekében torna- és edzőtermi sportolásra ösztönözzük a tanulóifjúságot.

A lelki egyensúly megteremtése érdekében az iskola légköre toleráns és elfogadó. Igyekszünk az egyéni problémák kezelésére módot találni. A családi nehézségek, szociális hátrányok leküzdésében partnerek vagyunk (Baross Alapítvány keretei és lehetőségeihez mérten adható egyéni támogatás, könyvtári könyvek és segédanyagok kölcsönözhetősége, egyéni tanrend, az intézményi informatikai eszközök használatának biztosítása tanórán kívül).

Ösztönözzük tanulóinkat az önképzésre, továbbtanulásra más - nálunk elsajátítható - szakmák megszerzésére, az élethosszig tartó tanulási minta elsajátítására.

Erősítjük a másság elfogadását, a fogyatékossággal élő osztálytársak iránti toleráns magatartás kialakítását.

- Év elején tanulás-módszertani tájékoztatót tartunk, igyekszünk ezzel is csökkenteni a tanulási nehézségekből eredő lemorzsolódást.
- Az órarend kialakításakor az egyenletes napi elfoglaltság kialakítására, s a kellő pihenőidő biztosítására törekszünk.
- Az egészségkárosító magatartásformák elkerülése érdekében a dohányzásról leszoktató előadás megtartását tervezzük szakember közreműködésével. A faliújságon közzétesszük a témában közérdekű telefonszámok jegyzékét.
- Az osztálytermek berendezése igazodik az egészségügyi szempontokhoz (asztalok, székek mérete, elrendezése, megvilágítás, szellőzés, árnyékolás, jól látható táblák és multimédiás eszközök)
- Az intézmény biztosítja a területhez kapcsolódó továbbképzéseken, fórumokon való részvételt, valamint a szakkönyvtár állandó fejlesztését.

Mindennapos testnevelés, testedzés

A mozgás mindennapjaink szerves része. A mozgás, sportolás befolyásolja testi-lelki

egyensúlyunkat, hatással van teljesítőképességünkre, örömet okoz és elősegíti a szervezet helyes működését, karbantartását. A mozgás alapvető emberi tevékenység, mely nem csak hely- és helyzetváltoztatásban nyilvánul meg, hanem kommunikálni, koordinálni is lehet vele, mindig valamiféle cselekvést eredményez. A mozgás ideg-izom kapcsolatok eredménye, ezeket születésünktől fogvatanuljuk és gyakoroljuk. Ahhoz, hogy mozgásaink az adott körülményeknek megfelelőek és koordináltak legyenek, edzésre, gyakorlásra van szükség. A szemmozgásokat, ceruzafogást, finommotoros tevékenységeket ugyanúgy célszerű fejleszteni, gyakorolni, mint a nagy terjedelmű mozgásokat.
A gyermekeknek életkori sajátosságaiknak megfelelően nagy a mozgásigényük. A szervezet kiegyensúlyozott működéséhez szükséges a mozgásigényt is kielégíteni, mely alkalmas:

- többletenergia levezetéséhez, aktív pihenéshez
- kötött figyelem feloldásához
- a szervezet megfelelő működéséhez, karbantartásához (keringési-, légzési rendszer)
- tanulási folyamatok elősegítéséhez.

Fontos figyelembe venni mind a tanulásnál, mind a mozgáscselekvések gyakorlásánál a megfelelő oxigénellátottságot, hőmérsékletet, a hely méreteit/alkalmasságát. Cél a mozgás, sportolás öntevékenységi igényének kialakítása, mely önmagunk iránti felelősségünk egyik ismérve.

Mindennapos iskolai testedzés program és a mindennapos testnevelés megvalósítása
A törvényi szabályozás megteremtette a mindennapi egészségfejlesztő testmozgás jogszabályi feltételeit. Intézményünkben 2012. szeptember 1-től felmenő rendszerben heti 5 testnevelés óra beiktatásával biztosítjuk tanulóink számára a mindennapos testmozgás lehetőségét.
Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modernkor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, mely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi telje-sítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.
Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- minden gyermek minden nap részt vesz a testmozgás programban,
- minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgással kapcsolatos tevékenység során megtörténik a keringési- és légzőrendszer megfelelő terhelése,
- minden testnevelési órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző torna,
- a testnevelési tananyag egészében a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség mérések testhelyzeteire és az izomerősítések különböző testhelyzeteire,
- minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömöt és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is,
- a testnevelés és a sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesülnek a programban, a testmozgás program életmódsportokat, életminőség-sportokat is megtanít
- a testmozgás-program játékokat és táncot is tartalmaz.

A délutáni sportfoglalkozásokat az iskolai diáksportkör és a tömegsport keretében kell megszervezni.

Ezeken az iskola minden tanulója jogosult részt venni. Az iskolai diáksportkör munkáját az intézményvezető által megbízott testnevelő oktató segíti. Az iskolai diáksportkör foglalkozásait tanévenként az iskolai tantárgyfelosztásban meghatározott napokon és időben, a szintén ott

meghatározott sportágakban felnőtt vezető irányítása alatt kell megszervezni.

Netfit

Intézményünkben fontos szerepe van a NETFIT programnak, melynek küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.
A Testi-Fizikai állapot és fittség mérés országosan egységes módszertan létrehozásának célja egy olyan új mérési-értékelési tesztrendszer kifejlesztése, amely megfelel a törvényi elvárásoknak és idősorosan képes követni a gyermekek fizikai állapotát, egészségközpontú, fittségi sztenderdekhez viszonyítottan.
A tesztrendszer alkalmas a pozitív megerősítésre (attitűdformálásra) és a személyre szabott visszacsatolásra. Segítségével a testnevelésben dolgozó oktatók könnyen és egyszerűen tájékoztatni tudják a gyermekeket és szüleiket a tanulók aktivitási és fittségi szintjéről, állapotáról.

A baleset-megelőzés és elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

A baleset-megelőzés intézményünkben mind a szakmai, mind a testnevelési órák, foglalkozások alapvető követelménye, melyet az oktatók iránymutatásai alapján sajátítanak el a diákok. Betartásuk, betartatásuk oktatók és tanítványaik közös érdeke.
Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására intézményünkben korosztálytól és képzési típustól függően többféle lehetőség kínálkozik tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében.
Tanítási órákon belül ezeket a témákat elsősorban az osztályfőnöki, a testnevelés, természetismeret, komplex természetismereti órákon tudják feldolgozni.
Ezek a témakörök szerepelnek a középszintű és emelt szintű érettségi követelményrendszerében is.
Tanórán kívül tanfolyam keretében az iskola bármely tanulója számára lehetőség van az elsősegélynyújtás alapismereteinek elsajátítására. Ilyenkor az oktatás délutáni órákban az iskolában vagy az iskolával együttműködő szervezetnél történik megfelelő létszám esetén, illetve kollégiumi szakkör keretein belül. Ezekben a feladatokban hatékony szakmai támogatást adnak, illetve az oktatásban is tevékenyen részt vesznek az intézménnyel kapcsolatban álló iskola-egészségügyi szolgálatszakembere és a Vöröskereszt szervezete.

A környezeti nevelés elvei

A környezeti nevelés célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése.
Távolabbról nézve a környezeti nevelés a természet s benne az emberi társadalom harmóniájának megőrzését, fenntartását célozza. Célja a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

A környezeti nevelés tartalma világszerte, így Magyarországon is kiszélesedett, a fenntarthatóságra, az emberiség jövőjének biztosítására irányul. Gondot kell arra fordítanunk, hogy diákjainka jövőben, mindennapi életvitelükben képesek legyenek a bonyolultabb természeti, társadalmi, gazdasági és politikai konfliktusokat kezelni, megoldani. Meg kell alapoznunk tanítványaink környezeti erkölcsét, társadalmi-természeti felelősségét, formálnunk kell alakuló értéktudatát, együttműködési képességeit, a személyes és a közös felelősségtudat alapjait.
E nevelési célok hatékony személyiségformálást, az önszabályozás és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítését igénylik. A fenntarthatóság pedagógiája a környezetért felelős, aktív kiscsoportok és tágabb közösségek kialakítására törekszik, előtérbe emelve azokat a tanulásszervezési módszereket, amelyekben felerősödhet a társas részvétel, felértékelődhet a felelős együttműködés. Ennek megvalósítása rendszerszemléletű megközelítést, új tanítási- tanulási stratégiát igényel, amely messzemenően figyelembe veszi az egyéni (személyes) különbségeket, esélyt teremt minden gyermek számára a környezeti kultúra és az ezzel összefüggő kompetenciák elsajátításában. E pedagógiai törekvés sajátos tartalmakat és

módszereket igényel a testivagy szociális hátrányokkal küzdő gyerekeknél, hiszen életük során halmozódhatnak környezeti konfliktusaik. A környezeti nevelés a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is. A környezeti nevelés iskolai gyakorlatában harmonikusan ötvöződik a környezettudományi és a társadalomtudományi ismeretek köre, hiszen csak az ember biológiai és társas-társadalmi természetének sajátosságaira építve történhet az értékrend,az erkölcs és az életviteli szokások formálása.
A környezeti nevelés legfontosabb értéktartalmai a fenntartható fejlődéssel, a jövő nemzedékek életminőséghez fűződő jogaival, a bioszféra iránti felelősségünkkel kapcsolatosak, ezért hangsúlyosan erkölcsi-etikai irányultságúak, attitűdöket és szokásokat formálóak. A környezeti nevelésikutatások eredményeinek elemzése azt mutatja, hogy a környezeti ismeretek önmagukban nem elegendőek. Környezettudatos életvitelt azok a személyek tanúsítanak, akik azon túl, hogy pontosismereteik és fogalmaik vannak a környezetről, az aktuális környezetvédelmi problémákról és tennivalókról képesek e célok érdekében felelősen cselekedni, sőt hisznek is tevékenységük jelentőségében. A környezeti nevelés során felértékelődik a tantárgyak közötti integráció, a különböző tantárgyak ismeretkészletét összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai törekvés. Ezzel párhuzamosan erősödik egy szintetizáló, összefoglaló tantárgy iránti igény is.

A környezeti nevelés általános, hosszú távú céljai:

- elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát, (NAT)
- kialakítani a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, mely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé,
- érzékennyé tenni a környezet állapota iránt,
- bekapcsolni a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- legyen meghatározó életmódjukban a természet tisztelete,
- a felelősség vállalása váljon meghatározóvá a környezeti károk megelőzésére való törekvés,
- képessé tenni, hogy személyes tapasztalatai alapján együtt tudjon működni a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- elismertetni, hogy közös és egyéni kötelesség,
- az emberiség közös öröksége; a környezet minőségének fenntartása és javítása, az általános emberi egészségvédelem, az ökológiai egyensúly fenntartása,
- a természeti erőforrások előrelátó és ésszerű felhasználása, minden egyes ember hozzájárulása a környezet védelméhez, képessé válni az élethosszig tartó tanulásra.

Helyi célok, értékek:

- természeti, épített, szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése helyi értékek és problémák feltérképezése,
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, örökbefogadott patak, hulladékkezelés, energiatakarékosság, helyi védettség stb.) lakóhely megismerése (értékek, gondok, a megoldás módjai),
- hagyományok védelme, család-iskola-település-nemzet szinteken azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken,
- pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény alakítása a nevelés fontossága, ami nem

helyettesíthető a képzéssel,

- életkoruknak megfelelően bővíteni látókörüket a lokális ismereteken keresztül a globális felé,
- a közvetlen és tágabb környezetük élő és élettelen elemeinek azok kölcsönös kapcsolatának, szépségeinek és értékeinek megismertetése,
- az esztétikus környezet és egészséges életmód iránti igény kialakítása tanulóinkban
- legyenek tisztába a történelmi, gazdasági változásokkal, különös figyelemmel a szakmájukhoz kapcsolódóan,
- ismerjék meg és kapcsolódjanak be az iskola és a város hagyományőrző programjaiba,
- tudatosítani a természeti és társadalmi környezet változásait, az urbanizáció, az ipar és a mezőgazdaság termelésével járó, az emberi egészséget veszélyeztető hatásait,
- a szakmai képzésben ismerjék meg a környezetbarát anyagok, technológiák fontosságát,
- kialakítani a környezetvédelmet, munkavédelmet, a biztonságtechnikát és a munkaszervezést összekapcsoló szemléletmódot,
- szakmacsoportnak megfelelően a korábban tanult általános ismeretekre építve megismertetni a szakma speciális környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésköreit
- legyen számukra természetes a takarékos anyag-, víz-, és energiafelhasználás, a szelektív hulladékgyűjtés,
- ismerjék meg szakmájuk veszélyes hulladékait, és a kezelésükre vonatkozó szabályokat,
- törekedjenek a munkájuk során keletkező maradékok, hulladékok felhasználására, újra hasznosítására.

A célok megfogalmazásakor tisztában kell lennünk azzal, hogy

- a gyerek először tapasztalat útján érzékeli a teljes világot,
- a 14-16 éves gyerek számára a világról szóló ismereteket részekre bontjuk, és a tényeket, fogalmakat, törvényszerűségeket több tudomány oldaláról is megvilágítjuk,
- később a megfelelő tudás elsajátítása után szükséges, hogy az ismeretek ismét integrálódjanak, hogy egységes egésszé álljanak össze a gyerekekben, ezért erre meg kell tennünk amegfelelő lépéseket.

ÖKO-Iskola

Az intézményünkben az ÖKO-Iskolai cím elnyerése érdekében az oktatási-nevelési feladatok évek óta kiegészülnek olyan szempontokkal és programokkal, amelyek irányítása és szervezése szerves részét képezik a tudatos környezeti nevelésnek. 2015-ben és 2019-ben intézményünk pályázat útján három évre megkapta az ÖKO-Iskola cím használatának jogát.

Az ÖKO-Iskola olyan iskola, ami a fenntartható fejlődésre nevelést küldetésük és pedagógiai programjuk középpontjába állította. Ez olyan alapelv, amely az iskola mindennapi élete, a hosszú távváltozások és a fejlesztés megtervezésekor szem előtt tart.
Az ÖKO-Iskola filozófiája a pedagógiai programunkban azt jelenti, hogy a tevékenységünk során tekintettel vagyunk másokra és más helyekre a jelenben és a jövőben, az élet minden területén.

A tantárgyak keretében megvalósítható lehetőségek:

- Minden munkaközösség az oktatott tantárgyak keretében megtalálhatja a környezeti nevelés, szemléletformálás témakörébe tartozó példákat.
- A környezetvédelem ne csak elvont fogalom legyen, hanem épüljön be a tanulók mindennapi gondolkodásába és cselekedeteibe.
- A tanulók ismerjék meg környezetük épített és természeti objektumait, tárgyait, élőlényeit, mert a tanulók és felnőttek csak azt fogják védeni, amit ismernek és szeretnek.
- Tehát nem elegendő a tanórákon közölni az ismereteket, érzelmileg is közel kell hozni a tanulókhoz a környezetvédelem kérdését.

- A szakoktatók feladata minél teljesebb képet nyújtani egy-egy környezetvédelmi problémáról, a kérdés globális voltát is értelmezni kell. A helyi példákat nem elég tanteremben, verbálisan megvilágítani, a tanulóknak lehetőséget kell biztosítani a személyes megismerésre, tapasztalatszerzésre.
- Feladat a környezetvédelemhez kapcsolódó termelő, feldolgozó, ártalmatlanító üzemek, gazdaságok meglátogatása. Ezeknek a látogatásoknak előkészítésére gondot kell fordítani. A tapasztalatok megbeszélését kövesse a tanultakkal, elméleti ismeretekkel való összevetés, majd az ismeretek számonkérése. Az ismeret csak akkor ér valamit, ha értéket képvisel,ha az aktív, a tanulóink által felhasználásra alkalmas ismeret.
- Iskolánkban a gyakorlatban is példát kell mutatni. Amit környezetünkben nem tudunk bemutatni, azt a mai modern oktatási eszközökkel kell megoldani. Iskolánk rendelkezik oktatófilmekkel különböző multimédiás eszközökön. Ezek beszerzését és felhasználását a jövőben is folytatni kell.

Szabadidős tevékenységek felhasználása
Osztály- és csoportkirándulások szervezése során legyen az egyik kiemelt cél hazánk és megyénk környezeti értékeinek megismerése A tanulók a kirándulások során, élményszerűén jutnak olyan ismeretekhez, amelyeket a tanórai keretek között nem tudunk biztosítani. A kiránduláson szerzett ismeretek felhasználhatók a tantárgyi ismeretek bővítésére, színesítésére is. A tanmenetben a tanulmányi kirándulást a tanév elején tervezni kell.
Pályázatokon, versenyeken minél több arra alkalmas tanuló indítása a cél. A tanulók felkészítése szakoktatói feladat, az eredményt elért tanuló és a felkészítő oktató részesüljön iskolai elismerésben is.
Iskolánk minden osztálya az őszi és tavaszi időszakban vállaljon munkát az iskola környezetének, parkjának rendben tartásáért. A középiskolai végzős osztályok kapjanak lehetőséget 1-1 fa elültésére. Ezekkel az akciókkal célunk az iskolához való kötődés erősítése, környezetünk esztétikumának növelése. Tanulóinkat ösztönözni kell, hogy lakóhelyükön kapcsolódjanak be a parkosítási, környezetvédelmi, tisztasági akciókba, az ilyen munkában közreműködő tanulók kapjanak isko- lánkban támogatást és megbecsülést. A kollégiumi tanulók mellett a városi tanulókat is be kell vonni a „Ments meg egy kertet” mozgalomba. Minél több tanulót a környezetvédelem aktív résztvevőjévé kell nevelni.

Kollégiumi foglalkozások: ha jó a tervezés és az együttműködés az oktatók, szakoktatók és az oktatást támogató oktatók között, kitűnően egészítheti ki a tanórai programot, illetve a konkrét esetfeldolgozást. Délutáni szabadidős foglalkozások: a témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások. Környezetvédelemmel kapcsolatos világnapokról való megemlékezés hétvégi iskolai programok, iskolaszépítés.

Globális környezetvédelmi problémák megjelenítése iskolánkban
Minden tanulónak legyen ismerete a természet- és környezetvédelemhez kapcsolódó mozgalmak, szervezetek létéről és munkájáról. Kapjon iskolánkban nagyobb nyilvánosságot programjuk, munkásságuk és célkitűzéseik.
Minden tanuló tudjon az egészség- és környezetvédelemhez kapcsolódó világnapokról:

- Március 22. Víz Világnapja
- Április 7. Egészségügyi Világnap
- Április 22. Föld Napja
- Május 8. Nemzetközi Vöröskereszt Napja
- Május 10. Madarak és Fák Napja
- Május 31. Dohányzásmentes Világnap
- Június 5. Környezetvédelmi Világnap
- Szeptember 16. Ózon Világnapja

- Szeptember 22. Autómentes Nap
- Szeptember 23. Takarítási Világnap
- Október 4. Állatok Világnapja
- Október 10. Lelki Egészség Napja
- Október 15. A kézmosás világnapja
- Október 21. Földünkért Világnap
- Október 31. Takarékossági Világnap
- November 27. Fogyasztásszüneteltetési Nap
- December 1. AIDS elleni világnap

Ezek az események ne kötelezően teljesítendő feladatok legyenek, hanem élményt, aktív cselekvést biztosító eseményekkel minél több tanulót vonjanak be a rendezvényekbe. Az eseményről való megemlékezés legyen a munkaközösségek, munkacsoportok feladata, kerüljön be az iskola éves programjába.
Szükséges hulladékgazdálkodással kapcsolatos akciók indítása is. Minden tanuló és minden dolgozó ismerje meg a környezetre veszélyes anyagok (szárazelem, mobiltelefon, golyóstollbetét) összegyűjtésének és ártalmatlanításának fontosságát a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésével.
A tanulókban tudatosítani kell a fenntartható fejlődés alaptételeit, benne a takarékosság fontosságát a természeti erőforrásokkal, a holisztikus szemlélet kialakítása a cél. Minden tanulónak érteni és tudni kell, hogy a természeti erőforrások végesek, értéket képviselnek, áruk van, a takarékosságegyéni és közösségi érdek.

Iskolán kívüli rendezvények
Kapcsolódunk más szervezetek, intézmények programjaihoz: a Városvédő- és Szépítő Egyesület, az általános- és középiskolák hasonló témában szervezett programjai, városi könyvtárak, művelődési házak, Múzeumbarátok Köre, stb. hasonló témájú rendezvényei.

Humán erőforrások	Feladata, szerepkör
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönzőrendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.
Oktatók	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve, tanítják az egyes környezeti tartalmakat.

Munkaközösségek, munkacsoportok	Elkészítik a pedagógiai programnak megfelelően az éves tervet, segítik és koordinálják annak megvalósítását. Dokumentációs és értékelő munkát végez, pályázatokat ír, kapcsolatokat teremt a külső támogatókkal.
Osztályfőnöki munkaközösség	Évfolyamokra lebontva foglalkozik az egészségneveléshez kötődő környezeti nevelési tartalmakfeldolgozásával.
Diákönkormányzatot segítő oktató	Lehetősége van a környezeti nevelés egészségnevelési területeinek erősítésére.
Adminisztratív dolgozók	Támogatják a tanári munkát az egyes programok hátterének biztosításával. (hivatalos levelek, pénzügyi adminisztráció, pályázati elszámolások)
Technikai dolgozók	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása (vizesblokkok, világítási hálózat karbantartása, az iskola külső- és belső környezetének)
Diákok	A tervezett éves programban sokoldalúan vesznek részt (hallgatóság, tevékeny szerepvállalás,önálló kutatás, kezdeményezések)

Az iskola környezettudatos működésének területei

- Az iskolai étkeztetés (élelmiszerbiztonság, háztartási zsiradék, az egészséges táplálkozás ismérvei, fogyasztóvédelem).
- Vegyszerek az iskolában (takarítószerek, festékek)
- Tisztaság az iskolában (szemetelés, a tantermek tisztántartása)
- Energiagazdálkodás (takarékoskodjunk a vízzel, a villannyal és a fűtéssel, értékeink megóvása, takarékosság az idővel)

Tevékenység	Megvalósulás	Időpont	Felelős
Az iskolai étkeztetés környezettudatos működte	Élelmiszerbiztonsági előírások betartása, HACCP	folyamatos	igazgató
Az iskola tisztaságának környezettudatos működtetése	A tantermek tisztántartása, a szemetelés csökkentése, Tisztasági Nap, Szemétszedőakciók „Te szedd!” szervezése	Alkalmi, folyamatos	takarítók, osztályfőnökök, oktatók, igazgató-helyettes
Az iskolai vegyszerhasz-nálat területén való környezettudatosság	A takarítószerek és festékek vegyszer-nyilvántartása és biztonságos kezelése	folyamatos	takarítók, oktatók, igazgató
Az iskolai energiahasználatának környezettudatossága	Takarékoskodunk a vízzel, villannyal és az idővel. Fokozott figyelmet fordítunk azértékek megóvására	folyamatos	takarítók, oktatók, igazgató

A környezeti nevelés tartalmi elemei, amelyeknek meg kell jelenni a környezeti nevelésben:

- globális problémák (levegő, víz, talajszennyeződés-tisztítás),
- természetvédelem,
- fenntartható fejlődés,
- biológiai sokféleség,
- fogyasztási szokások,
- szelektív hulladékgyűjtés,

- a saját település értékeinek megőrzése,
- saját település környezeti állapotának megismerése, gondjainak és ezek megoldásának
- megismerése,
- a környezetvédelem egyéni és családi lehetőségei,
- anyag- és eszköztakarékosság,
- hulladék csökkentése,
- energiatakarékosság,
- reklámok minősítése.
- Javaslat a környezeti nevelés tartalmi elemeinek feldolgozására:
- évi 5 osztályfőnöki óra témája legyen környezeti kérdés,
- minden tantárgyba legyen beépítve a környezeti nevelési rész (a tantárgy jellegének megfelelően) a téma, a tartalom és a tevékenység megjelölésével,
- környezetvédelmi témanap-témahét külön program alapján,
- megfelelő számú érdeklődés esetén szakkör, fakultáció indítása, versenyre felkészítés, tehetséggondozó foglakozás,
- kiállítások szervezése,
- tanulmányi kirándulások, üzemlátogatások, fásítás, takarítás, gyomtalanítás,
- versenyek, vetélkedők szervezése és lebonyolítása,
- környezetre veszélyes anyagok gyűjtése (pl. szárazelemek, akkumulátorok).

Taneszközök
A környezeti neveléshez iskolánkban rendelkezésre álló ismerethordozók, segédeszközök és objektumok: parkok, állattartó tanüzem, tangazdaság, laboratóriumok, iskolai zöld médiumok. Az iskolai könyvtárban létesítünk külön polcot a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, videofilmeknek, CD-lemezeknek. Ezzel a megoldással a tanulók könnyebben átlátják a rendelkezésükre álló irodalmat, szívesebben kutatnak, olvasgatnak.

Ökoiskolai alapelveink
Általános elvárások
Az iskola tevékenységeiről és ezek környezetre való hatásáról legalább évente felmérés készül, mely tartalmazza az alábbiakat:
- az iskola minőségbiztosítási programjához illeszkedően a tanulók és az oktatótestület környezettudatosságáról készült beszámoló;
- az iskola mindennapi működése: víz-, gáz-, áram-, fűtőanyaghasználat, anyag- és hulladékgazdálkodás
- rendezvények, kirándulások környezeti hatásai (utazások módja, keletkezett hulladék).

Az iskola arculata (bemutatkozó anyagok, épület, udvar, dekoráció) határozottan képviseli a fenntarthatóság, a környezettel harmonikus (környezetbarát, egészséges) életvitel pedagógiai értékeit.

Az iskola működtetése
- Környezetkímélő anyaghasználat megvalósulása.
- Tudatos takarékosság az anyagokkal, termékekkel, vízzel, energiával.
- Környezetkímélő anyagok használata a karbantartási munkákban és a takarításban.
- Környezetkímélő játékok, taneszközök és segédeszközök használata.
- Környezetkímélő anyagok használata az adminisztrációban és egyéb irodai munkákban.
- Környezetkímélő anyagok használata kikapcsolódási és egyéb tevékenységekben.
- A kémiai anyagok lehető leginkább környezetkímélő kezelése, tárolása, felhasználása.

- Egészséges és környezetkímélő módon előállított ételek felszolgálása:
- Kellemes és a funkciójuknak megfelelő főző- és étkezőhelyiségek.
- Közelből beszerezhető alapanyagok használata.
- A büfében lehet kapni egészséges és környezetkímélő árukat, ha nincs büfé, az iskola más módon hívja fel a figyelmet az egészséges és környezetkímélő ételekre.
- Egészséges, tápláló ételek és italok az iskolai étkeztetésben.
- A vegetáriánus étkezés lehetőségének biztosítása.
- A speciális étrendi megkötésekkel rendelkező tanulók számára a megfelelő ételek biztosítása.
- Eldobható cikkek használata csak abban az esetben engedélyezett, ha nincs más lehetőség.
- A főzés és az étkezés során használt eszközök, környezet- és egészségkímélők.
- Az iskolakertben termesztett zöldségek felhasználása az iskola konyhájában.
- (A vonatkozó környezetvédelmi, élelmiszer egészségügyi szabályok betartásával.)
- Az iskola a lehető legkisebb szinten tartja a hulladékkibocsátását, a keletkező hulladékokat környezetkímélő módon kezeli.
- Ahol lehetséges, törekszik a termékek és anyagok újrafelhasználására, hasznosítására.
- Hulladékok elkülönített gyűjtése: pl.: fémek, műanyagok, papírok stb. és átadása a hulladékkezelőnek.
- A szerves hulladék komposztálása a helyi viszonyoktól függően.
- A veszélyes hulladékok gyűjtése és elhelyezése a helyi hatóság rendelkezése alapján történik.
- Az iskola takarékosan és észszerűen bánik a vízzel.
- Víztakarékos berendezések felszerelése és szakszerű használata.
- A csapok és wc tartályok rendszeres ellenőrzése, a csepegések, szivárgások azonnali megszüntetése.
- Esővíz használata a lehetséges, arra alkalmas helyeken.
- Takarékos energiahasználat.
- Takarékosság a hőenergiával.
- Takarékosság az elektromos árammal.
- Megújuló energiaforrások használatára való törekvés az áramfejlesztés és a fűtés számára.
- Az iskola a lehető legkisebb mértékben szennyezi a levegőt.
- A kémények, szellőztető berendezések (ha vannak) anyagkibocsátása szabályozott és rendszeresen ellenőrzött.
- A szabadtéri burkolt felületek (sportpályák, dühöngő) gondozottak, pormentesek.
- Az iskolakert mentes az allergén növényektől.
- Az iskola megközelítése környezetkímélő módon történik.
- A tanulókra, az oktatótestület tagjaira utazás tekintetében jellemző a gyaloglás, a kerékpározás és a tömegközlekedési eszközök használata.
- Ha a gyalogos, kerékpáros, ill. tömegközlekedéses iskolába járás nem megoldható, a gyerekek iskolabuszt használnak, megszervezik közös autósútjaikat.
- Gyalog, ill. kerékpárral könnyen elérhető, a természet tanulmányozására alkalmas helyek rendszeres látogatása.
- A közlekedés megtervezése a felesleges utazások elkerülése érdekében.
- A szükséges szállítások észszerű megszervezése.
- Az iskola rendezvényei (diáknapok, kirándulások, sportrendezvények) a lehető legkisebb mértékben terhelik a környezetet.

2. OKTATÁSI PROGRAM

2.1 Képzési szerkezet

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 2020. január 1-jei hatályba lépésével új szakképzési intézményszerkezet jött létre. A szakképzési törvény hatálya alá tartozó szakképző intézmé- nyek 2020. szeptember 1-jétől működnek az új szakképzési törvény szerint. Az intézménytípusok a szakképző iskola és a technikum, kifutó jelleggel a szakgimnázium 2020. szeptember 1-jétől - az új szakképzési intézményszerkezetben - a kilencedik évfolyamokon már a 2020-ban módosított Nemzeti alaptanterv előírásai szerint készített kötelezően alkalmazandó szakmai programok sze- rint folyik a szakmai oktatás. A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: **Szkt.**) az alábbiak szerint határozza meg a szakképzés intézményeit:

Szkt. 16. § [A szakképző intézmény]
(1) Szakképző intézmény
a) a technikum és
b) a szakképző iskola.

Szkt. 125. § [A szakképzés megszervezésére vonatkozó szabályozási átmenet]
(1) Az Nkt. e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerinti
a) szakgimnáziumi nevelés-oktatást technikumban,
b) szakközépiskolai nevelés-oktatást szakképző iskolában
kell kifutó jelleggel megszervezni.

Szkt. 127. § [A szakképző intézményre vonatkozó szabályozási átmenet]
(1) A technikum az Nkt. e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerinti szakgimnáziumként, a szakképző iskola az Nkt. e törvény hatálybalépését megelőző napon hatályos rendelkezései szerinti szakközépiskolaként működik 2020. június 30-áig.
„(6a) A szakképző intézményben a munka- és pihenőidőt – a Kormány e törvény végrehajtására kiadott rendeletében meghatározott eltéréssel – az Mt. 134. §-a szerint kell nyilvántartani.”

Szkt. 12. § [A szakmai program]
A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a képzési és kimeneti követelményekre figyelemmel kidolgozott szakmai program alapján folyik. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programjába beépíthető az adott vallás hitelveinek megfelelő ismeret. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.”

Szkt. 19. § [A szakképző intézmény tevékenysége]
(1) A szakképző intézményben a szakmajegyzékben meghatározott szakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés folyik. A szakmai oktatás a képzési és kimeneti követelmények alapján
a) ágazati alapoktatásban és
b) szakirányú oktatásban
történik. A szakmai oktatás keretében - ha e törvény vagy a Kormány rendelete eltérően nem rendelkezik - az ágazati alapoktatással és a szakirányú oktatással párhuzamosan vagy attól függetlenüla közismereti kerettanterv szerinti oktatás folyik.

A közismereti oktatás tervezésénél a szakképző intézményekben folyó közismereti oktatást a 2020-as Nat alapján kiadott közismereti kerettanterv előírásai szerint kell folytatni.

Szkt. 20. § [A technikum szakképzési tevékenysége]

(1) A technikumban
a) az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és az érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve
b) érettségi végzettséggel kizárólag az érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő szakmai oktatás folyik.
(2) A szakképzésért felelős miniszter – a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével kiadott – engedélye alapján a technikum az (1) bekezdésben meghatározott szakmai oktatást felsőoktatási intézménnyel közösen kidolgozott szakmai program alapján is megszervezheti.
(3) A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is szervezhet. Az ilyen felkészítés csak felnőttképzési jogviszonyban szervezhető meg a közismereti kerettanterv által meghatározott időtartamban."

Szkt. 73. § [A közismereti oktatás]
(1) A szakképző intézményben a közismereti oktatás a közismereti kerettanterv szerint folyik.
(2) A szakképző intézmény a közismereti kerettanterv alkalmazása során az ágazati alapvizsga követelményeire tekintettel a közismereti tantárgyak témaköreit, tartalmát és óraszámait - az Nkt. 6. mellékletében meghatározott heti időkeret és a tananyagtartalom megtartásával - évfolyamok között átcsoportosíthatja.
Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programjába beépíthető az adott vallás hitelveinek megfelelő ismeret. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézményszakmai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A szakgimnáziumok közismereti és szakmai órakerete
A köznevelési törvény az alábbiak szerint rendelkezik a szakgimnáziumokban alkalmazandó kerettantervről.
Nkt. 5. § (7) A szakgimnáziumban az iskolai nevelés-oktatásnak a szakképesítés megszerzésére felkészítő szakaszának tartalmi követelményeit az adott szakképesítés programkövetelménye és az annak alapján kiadott kerettanterv határozza meg, amelyet az oktatásért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján a 6. § (1a) bekezdésében meghatározott módon tesz közzé.

Tantárgyak	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	9-12. óra-szám ösz-szesen	13. évf.	13. évf. óraszám összesen
Kötelező tantárgyak							
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	556	-	-
Idegen nyelv (első élő idegen nyelv)	4	4	4	4	556	4	124
Matematika	3	3	3	3	417	-	-
Történelem	2	2	3	3	345	-	-
Etika	-	-	-	1	31		
Informatika	2	2	-	-	144	-	-

Művészetek	-	-	1	-	36	-	-
Testnevelés	5	5	5	5	695	-	-
Osztályfőnöki	1	1	1	1	139	-	-
Kötelező komplex természettudományos tantárgy	3	-	-	-	108	-	-
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy: Biológia		2	2	2	206	-	-
Kötelezően választható tantárgy: Érettségi tantárgy, vagy Idegen nyelv, vagy Fizika*, vagy Informatika, vagy Szakmai tantárgy**	-	-	2	2	134	-	-
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	-	1	-	-	36	-	-
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	(1045+453) 1498	31	961
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3		-	-
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	36	35	35	-	35	-
Tanítási hetek száma	36	36	36	31	-	31	-
Éves összes óraszám	**1260**	**1296**	**1260**	**1085**	**4901**	**1085**	**1085**

** Amennyiben az iskola a Fizika tantárgyat választja, a szakgimnáziumi kerettantervben megtalálható 144 órás (két évfolyamos) tantárgyi kerettantervet kell használni*
*** Az órakeret a Katonai alapismeretek tantárgy oktatására is fordítható*

Az egyes szakmák képzési és kimeneti követelményrendszere
Az egyes szakmákra vonatkozó képzési és kimeneti követelmények már elkészültek és elérhetők, azok letölthetők a: https://szakkepzes.ikk.hu/kkk-ptt
Az új szakképzési törvény alapjaiban változtatja meg a szakképző iskolák működését és szervezeti felépítését. Az átalakítás elsődleges célja a munkaerőpiac igényeihez az eddigieknél sokkal rugalmasabban alkalmazkodó szakképzési rendszer kialakítása. Nem elhanyagolható szempont azonban a szakképzés humán erőforrásával történő rugalmas és hatékony gazdálkodás rendszerének bevezetése, amely az eddiginél jóval nagyobb mozgásteret ad az intézmény vezetőjének.

2.2. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése

Az érettségi vizsga célja annak megállapítása, hogy a vizsgázó rendelkezik-e az általános műveltség alapjaival és olyan képességekkel, amelyek alkalmassá teszik az önművelésre; szert tett-e megfelelő tárgyi tudásra, gondolkodási és tájékozódási képességre, képes-e ismereteinek rendszerezésére és gyakorlati alkalmazására; felkészült-e a felsőoktatási intézményekben folyó tanulmányok megkezdésére.
Az iskola a tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamon a kötelező vizsgatárgyból biztosítja, hogy a tanuló - választása szerint - mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni.
Érettségi vizsgára az a tanuló bocsájtható, aki az adott tárgyból teljesítette a gimnáziumi tantervi követelményeket. Az érettségi vizsgán a vizsgázónak négy kötelező és egy kötelezően választott vizsgatárgyból kell vizsgát tennie. A vizsgázó emellett további vizsgatárgyakat is választhat.

Az érettségi középszintű változatára készítjük fel tanulóinkat, annak kötelező és kötelezően választható tantárgyait tekintjük fő tantárgyaknak. Saját tantárgyunk, akkreditált vizsgaanyagunk nincs. Az érettségire való jelentkezést a mindenkor hatályos jogszabályok és rendeletek szabályozzák (Érettségi és vizsgaszabályzat), melyet magunkra nézve kötelezőnek fogadjuk el.
Kötelező vizsgatárgyak: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv (angol).
Választható vizsgatárgyak: biológia, informatika, fizika, testnevelés.
A 40/2002. (V.24.) OM rendelet szolgál alapjául a középszintű és emelt szintű érettségi vizsgák követelményeinek, témaköreinek meghatározásához. A tantárgyak témaköreit és követelményeit a gimnáziumi kerettanterv tartalmazza.
Iskolánkban elsősorban a középszintű érettségi vizsgákra készítjük fel tanulóinkat, de egyes esetekben - például felsőfokú továbbtanulás miatt szükségessé válik - megszervezzük külön is pl. fakultációban és/vagy önálló otthoni felkészülés segítése mellett az emelt szintű érettségi vizsgákra való felkészítést. Intézményünk az emelt szintű érettségi vizsgák megszervezésében nem vesz részt, csupán a vizsgarögzítésekkel kapcsolatos feladatokat látjuk el. Az érintett tanulóiknakaz illetékes hatósági szervek jelölik ki azt az intézményt, ahol az írásbeli és szóbeli vizsgáikat letelhetik.
Emelt szinten választható vizsgatárgyak: kötelező és választható tantárgyak egyaránt.

2.3. Érettségire való felkészítés

Iskolánkban az érettségire való közép- és emelt szintű felkészítés megszervezése két módon történik. A középszintű érettségire való felkészítés minden tantárgyból órarendi keretek között, illetveaz emeltszintű felkészítés plusz tanórák (fakultáció) keretében biztosított tanulóink részére. A tantárgyak többségénél a tanulók alapóraszámban az osztállyal együtt tanulnak, a plusz órákat különcsoportban teljesítik.
Azon tantárgyak esetében, melyeknél a tanulók kérik az emeltszintű érettségire való felkészítést, az órarenden kívüli időben, illetve egyéni felkészítéssel tesszük lehetővé a sikeres vizsga megszerzésének lehetőségét. A felkészítések alatt megszerzett osztályzatok beleszámítanak az osztályozásba.
A következő tanévre vonatkozó érettségi előkészítő csoport választása a 10. osztály második félévében történik. Az iskola igazgatója minden év április 20-ig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatótazokról a tantárgyakról és a felkészítés szintjéről, amelyekből a tanulók tantárgyat választhatnak.A tanulók a közzétételtől számított két héten belül a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntésüket írásban adhatják le. A tanuló által választott tanítási óra a következőtanévben a tanuló számára kötelezővé válik. Választott tantárgyat leadni és felvenni csak lezárt tanév után lehet. Ezen döntésen változtatni csak a következő tanév végén van lehetőség. Ilyen tantárgyat utólag felvenni csak sikeres különbözeti vizsga letétele után lehet.
A választás véglegesítésekor a tanulónak írásban kell nyilatkoznia a fentiek elfogadásáról.
Amennyiben a tanuló az általa választott tárgyból előrehozott érettségit kíván tenni (11. évfolyamon), akkor a második félév anyagából osztályozóvizsgát köteles tenni.
A középszintű érettségi vizsgára történő felkészülés a kerettantervi kötelező óraszámok és a helyi tanterv által meghatározott időkeretben történik
Az emelt szintű érettségi vizsgára az emelt szintű oktatás keretében, csoportbontásban, valamint a 12. évfolyamon a szabad órakeret terhére történik a felkészítés.

2.4. A középszintű érettségi témakörei

Az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002 (V. 24.) Mm rendelet és a 100/1997 kormányrendelet alapján kerülnek meghatározásra a közép/emelt szintű érettségi vizsga témakörei.

2.4.1. Magyar nyelv és irodalom

Irodalom

- Művek a magyar irodalomból I. Kötelező szerzők: Ady Endre, Arany János, Babits Mihály, József Attila, Kosztolányi Dezső, Petőfi Sándor,
- Művek a magyar irodalomból II. Választható szerzők: Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Illyés Gyula, Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kertész Imre, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Mikszáth Kálmán, Móricz Zsigmond, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Németh László, Ottlik Géza, Örkény István, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szabó Magda, Szilágyi Domokos, Vörösmarty Mihály, Weöres Sándor, Zrínyi Miklós
- Művek a magyar irodalomból III. Kortárs szerzők: Dragomán György, Fehér Béla, Lackfi János, Oravecz Imre, Szabó T. Anna, Tóth Krisztina, Varró Dániel
- Művek a világirodalomból: Az antikvitás, a Biblia, Orosz realisták, a XX. századi modernség
- Színház és dráma: Szophoklész, Shakespeare, Molière, Katona József, Madách Imre, Henrik Ibsen, Anton Pavlovics Csehov, Örkény István
- Az irodalom határterületei Az irodalom filmen, televízióban, dalszövegben, a virtuális valóságban: az adaptáció
- Regionális kultúra, interkulturális jelenségek és a határon túli irodalom
- Az erdélyi magyar irodalom: Kányádi Sándor, Sütő András Határon túli: Márai Sándor Regionális: Jókai Mór, Kazinczy Ferenc, Tollas Tibor

Magyar nyelvtan

- Kommunikáció: A nyelv, mint kommunikáció. Pragmatika. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A kommunikáció működése. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció
- A magyar nyelv története. A nyelv, mint történeti képződmény. A magyar nyelv rokonsága. Nyelvtörténeti korszakok. A magyar nyelv szókészletének alakulása. Nyelvművelés
- Ember és nyelvhasználat. Ember és nyelv. A jel, a jelrendszer. Nyelvváltozatok. Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség. Nyelv és társadalom
- A nyelvi szintek: Hangtan. A helyesírás. Alaktan és szótan. A mondat szintagmatikus szerkezete. Mondattan
- A szöveg: A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szóban és írásban. A szöveg szerkezete és és jelentése. Szövegértelmezés. Az intertextualitás. A szövegtípusok. Az elektronikus írásbeliség hatása a szövegekre, szövegek a médiában.
- A retorika alapjai: A nyilvános beszéd. Érvelés, megvitatás, vita. A szövegszerkesztés eljárásai. Stíluseszközök, stílusréteg, stílusváltozat.

2.4.2. Történelem

- Az ókor
- Az ókor és kultúrája
- Vallás és kultúra az ókori Keleten
- A demokrácia kialakulása Athénban
- A római köztársaság virágkora és válsága, az egyeduralom kialakulása
- Az antik hitvilág, művészet, tudomány
- A kereszténység kialakulása és elterjedése
- A népvándorlás, az antik civilizáció felbomlása
- A középkor

- A feudális társadalmi és gazdasági rend jellemzői
- A nyugati és keleti kereszténység
- Az iszlám vallás és az arab világ; a világvallások elterjedése
- A középkori városok
- Egyházi és világi kultúra a középkorban
- A humanizmus és a reneszánsz Itáliában
- Az angol és a francia rendi állam működése
- Az Oszmán Birodalom terjeszkedése
- A középkori magyar állam megteremtése és virágkora
- A magyar nép őstörténete és vándorlása
- A honfoglalástól az államalapításig
- Az Árpád-kor
- Társadalmi és gazdasági változások Károly Róbert, I. Lajos, Luxemburgi Zsigmond idején
- A Hunyadiak
- Kultúra és művelődés
- Szellemi, társadalmi és politikai változások az újkorban
- A nagy földrajzi felfedezések és következményei
- Reformáció és katolikus megújulás
- A kontinentális abszolutizmus és a parlamentáris monarchia megszületése Angliában
- A tudományos világkép átalakulása, a felvilágosodás
- Magyarország függetlenségi harcai és újjászerveződése a Habsburg Birodalomban7
- A mohácsi csata és az ország három részre szakadása
- Az Erdélyi Fejedelemség virágkora
- A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc
- Demográfiai, nemzetiségi, társadalmi és gazdasági változások a XVIII. századi Habsburg Birodalomban
- Művelődés, egyházak, iskolák
- A polgári átalakulás, a nemzetállamok és az imperializmus kora
- A francia polgári forradalom politikai irányzatai, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata
- A napóleoni háborúk és a Szent Szövetség Európája
- A XIX. század eszméi
- Az ipari forradalom és következményei
- Nagyhatalmak és katonai-politikai szövetségek a századfordulón
- Tudományos, technikai felfedezések, újítások és következményeik
- A polgárosodás kezdetei és kibontakozása Magyarországon
- A reformmozgalom kibontakozása, a polgárosodás fő kérdései
- A reformkori művelődés, kultúra
- A polgári forradalom
- A szabadságharc
- A kiegyezés előzményei
- Gazdasági események és társadalmi változások a dualizmus korában
- Az életmód, a tudományos és művészeti élet fejlődése
- Az első világháborútól a kétpólusú világ felbomlásáig
- Az első világháború jellege, jellemzői; a Párizs környéki békék
- A gazdaság és a társadalom új jelenségei a fejlett világban
- Tekintélyuralmi rendszerek Közép-Európában és az olasz fasizmus
- Az USA és az 1929-33-as gazdasági válság

- A nemzetiszocializmus hatalomra jutása és működési mechanizmusa
- A bolsevik ideológia és a sztálini diktatúra az 1920-30-as években
- A második világháború előzményei jelentős fordulatai
- A hidegháború és a kétpólusú világ jellemzői
- A szocialista rendszerek bukása
- Magyarország története az első világháborútól a második világháborús összeomlásig
- Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása és következményei
- A Horthy-rendszer jellege és jellemzői
- Művelődési viszonyok és az életmód
- A magyar külpolitika mozgástere, alternatívái
- Magyarország részvétele a világháborúban
- A német megszállás és a holocaust Magyarországon
- Magyarország 1945-től a rendszerváltozásig
- A szovjet felszabadítás és megszállás
- A határon túli magyarság sorsa
- A kommunista diktatúra kiépítése és működése
- Az 1956-os forradalom és szabadságharc
- A Kádár-rendszer jellege, jellemzői
- A rendszerváltozás
- A jelenkor
- A közép-európai régió jellemzői, távlatai, a posztszovjet rendszerek problémái
- Az európai integráció története
- A „harmadik világ”
- Fogyasztói társadalom; ökológiai problémák, a fenntartható fejlődés8
- A globális világ kihívásai és ellentmondásai
- A mai magyar társadalom és életmód
- Alapvető állampolgári ismeretek
- Etnikumok és nemzetiségek a magyar társadalomban
- A magyarországi romák
- A parlamenti demokrácia működése és az önkormányzatiság
- Társadalmi, gazdasági és demográfiai változások

2.4.3. Matematika

- Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok
- Halmazok
- Matematikai logika
- Kombinatorika
- Gráfok
- Számelmélet, algebra
- Alapműveletek
- A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek
- Racionális és irracionális számok
- Valós számok
- Hatvány, gyök, logaritmus
- Betűkifejezések
- Arányosság
- Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenség-rendszerek

- Középértékek, egyenlőtlenségek
- Függvények, az analízis elemei
- A függvény
- Egyváltozós valós függvények
- Sorozatok
- Az egyváltozós valós függvények analízisének elemei
- Geometria, koordinátageometria, trigonometria
- Elemi geometria
- Geometriai transzformációk
- Síkbeli és térbeli alakzatok
- Vektorok síkban és térben
- Trigonometria
- Koordinátageometria
- Kerület, terület
- Felszín, térfogat
- Valószínűség számítás, statisztika
- Leíró statisztika
- A valószínűség-számítás elemei

2.4.4. Idegen nyelv (angol)

A) Készségek és szövegfajták

- Olvasott szöveg értése
- Nyelvhelyesség
- Hallott szöveg értése9
- Íráskészség
- Beszédkészség

B) Témakörök

- Személyes vonatkozások, család
- Ember és társadalom
- Környezetünk
- Az iskola
- A munka világa
- Életmód
- Szabadidő, művelődés, szórakozás
- Utazás, turizmus
- Tudomány és technika

2.4.5. Biológia

- Rendszertan
- Az élőlények rendszerezése. Vírusok, prokarióták, egysejtű eukarióták
- Többsejtű eukarióták. Gombák és a telepes növények. A hajtásos növények szerveződése és életműködései.
- Többsejtű állatok szerveződése és életműködései, ősszájúak és újszájúak.
- Gerincesek
- Növényi és állati szövetek
- Molekuláris és sejtbiológia (egyed alatti szerveződési szintek)

- Szervetlen és szerves alkotóelemek
- Az anyagcsere folyamatai
- Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)
- Az emberi szervezet
- A belső környezet stabilitása, homeosztázis
- Kültakaró
- A mozgás
- A táplálkozás
- A légzés
- Az anyagszállítás
    - A kiválasztás
    - A szabályozás (idegrendszer és hormonális szabályozás)
    - Szaporodás és egyedfejlődés
- Egyed feletti szerveződési szintek (ökológia)
    - Élő és élettelen környezeti tényezők
    - Populációk, életközösségek (élőhely típusok)
    - Bioszféra (anyag és energiaforgalom). Környezet és természetvédelem.
- Öröklődés, változékonyság, evolúció
- Molekuláris genetika
- Mendeli genetika
- Populációgenetika és evolúciós folyamatok
- A bioszféra evolúciója

2.4.6. Mesterséges inteligencia alapjai

A kurzus időtartama 12 óra

A „Mesterséges inteligencia alapjai” tantárgy oktatása a "Digitális kultúra" tantárgy óraszámának terhére valósul meg. Lényeges ugyanakkor, hogy az éves összes óraszám nem változhat.
A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. rendelet 180. § (10) bekezdése szerint a szakképző intézmény szakmai programjának mikrotanúsítvány kiadásához kapcsolódó tantárgy esetén tartalmaznia kell a mikrotanúsítvány kiadásához szükséges tanulási eredmény százalékos értékét. (E tantárgy eredménye az ösztöndíjszámítás alapjául szolgáló tanulmányi átlagba nem számít bele.) Az értékelést szöveges értékelés formájában, a következőképpen történik: „teljesítette” vagy „nem teljesítette” és 100 százalékban rögzítendő.

2.4.7. Digitális kultúra

- Információs társadalom
- A kommunikáció
- Információ és társadalom
- Informatikai alapismeretek – hardver
- Jelátalakítás és kódolás
- A számítógép felépítése
- Informatikai alapismeretek – szoftver
- Az operációs rendszer és főbb feladatai
- Szövegszerkesztés
- A szövegszerkesztő használata

- Szövegszerkesztési alapok
- Szövegjavítási funkciók
- Táblázatok, grafikák a szövegben
- Táblázatkezelés
- A táblázatkezelő használata
- A táblázatok felépítése
- Adatok a táblázatokban
- Táblázatformázás
- Táblázatok, szövegek, diagramok
- Problémamegoldás táblázatkezelővel
- Adatbázis- kezelés
- Az adatbázis-kezelés alapfogalmai
- Az adatbázis-kezelő program interaktív használata
- Alapvető adatbázis-kezelési műveletek
- Képernyő és nyomtatási formátumok
- Információs hálózati szolgáltatások
- Kommunikáció az Interneten
- Weblapkészítés
- Prezentáció és grafika
- Prezentáció (bemutató)
- Grafika
- Könyvtárhasználat
- Könyvtárak
- Dokumentumok
- Tájékoztató eszközök

2.4.8. Fizika

1. Mechanika

- Newton törvényei
- Pontszerű és merev test egyensúlya
- A változó forgómozgás dinamikai leírása
- Mozgásfajták
- Munka, energia
- A speciális relativitáselmélet alapjait
- Folyadékok és gázok mechanikája

2.Hőtan, termodinamika

- Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly
- Hőtágulás
- Állapotegyenletek
- Összefüggés a gázok állapotjelzői között
- Az ideális gáz kinetikus modellje
- Energiamegmaradás hőtani folyamatokban
- Kalorimetria
- Halmazállapot-változások
- A termodinamika II. főtétele
- A hőterjedés formái

3. Elektromágnesség

- Elektromos mező
- Egyenáram
- Az időben állandó mágneses mező
- Az időben változó mágneses mező
- Elektromágneses hullámok

4. Optika

- A fény, mint elektromágneses hullám

5. Atomfizika, magfizika

- Az anyag szerkezete
- Az atom szerkezete
- Az atommagban lejátszódó jelenségek
- Sugárvédelem

6. Gravitáció, csillagászat

- A gravitációs mező
- Csillagászat

7. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek

- A fizikatörténet fontosabb személyiségei
- Felfedezések, találmányok, elméletek

2.4.9.Testnevelés

Elméleti ismeretek

- Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- A harmonikus testi fejlődés
- A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
- A motoros képességek szerepe a teljesítményben
- Gimnasztikai ismeretek
- Atlétika
- Torna
- Zenés-táncos mozgásformák
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok
- Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek
- Gyakorlati ismeretek
- Gimnasztika
- Atlétika
- Futások
- Ugrások
- Dobások
- Torna

- Talajtorna
- Szekrényugrás
- Felemáskorlát
- Gerenda
- Ritmikus gimnasztika
- Gyűrű
- Nyújtó
- Korlát
- Küzdősportok, önvédelem
- Úszás
- Testnevelési és sportjátékok
- Kézilabda, Kosárlabda, Labdarúgás, Röplabda

Szakszó-, név- és fogalomtár
Az alábbi szakkifejezések használata a szóbeli vizsgán elvárható.

KÖZÉPSZINT

- 11-es rúgás
- aktív pihenés
- alakzatok - oszlop, vonal, kör
- alkarérintés
- álló- és térdelőrajt
- alsó egyenes nyitás - nyitásfogadás
- átadás - egykezes, kétkezes mellső, kétkezes felső, pattintott
- büntetődobás
- Coubertin báró
- deformitás
- döntés
- edzésmódszer
- edzettség
- egészség
- egészséges életmód
- elhízás
- előkészítő gyakorlatok
- emelés
- emelkedés
- ereszkedés
- esztétikus mozgás
- fejelés
- fejlődések, szakadozások
- fektetett dobás
- fogások
- fordítás
- forduló
- gimnasztikai alapforma
- gurulás
- gyerekkor
- gyors indítás
- hajítás, vetés, lökés
- hajlékonyság

- hajlítás
- helyes légzés (mellkasi, hasi, teljes)
- ideális testsúly
- ízületi mozgékonyság
- járás (futás) megindítása, megállítása
- kapura lövések - beugrásos, felugrásos
- keringési rendszer
- kiindulóhelyzet
- kosárérintés
- küzdelem
- labdaátadások lábbal - lapos, félmagas, ívelt
- labdaérintések - belső, belső csüd, teljes csüd, külső csüd
- labdavezetés
- leengedés
- légzőrendszer
- lendítés
- lendületszerzés
- magasugrás - flop-, hasmánt-, átlépőtechnika
- magyar olimpiai bajnokok - legalább öt név ismerete
- mell-, gyors-, hátúszás
- motiváció
- mozgatórendszer
- nyitódás, zárkózás, igazodás, takarás
- nyújtás
- olimpiai játékok - ókori, újkori játékok
- passzív pihenés
- prevenció
- pulzus
- rajtolás
- rekreáció
- ritmikus gimnasztika szerek - kötél, labda, karika, buzogány, szalag
- serdülőkor
- sérülés
- sikerélmény
- sorakozás
- szabadgyakorlat, szergyakorlatok (pad, bordásfal), kéziszergyakorlatok (babzsák, labda, súlyzó, medicinlabda stb.)
- szabadrúgás - közvetett, közvetlen
- távolugrás - lépőtechnika, ollózótechnika
- teljesítmény
- terhelés
- természeti erők
- testedzés
- testfordulatok
- testi higiéné
- testnevelés - sport
- testtartás
- tornaelemek: állások, gurulások, fordulatok, ugrások, billenések, forgások, átfordulások,

támaszugrások, lebegőtámasz, lendületek, fellendülések, támaszhelyzetek, leugrások, összekötő elemek
- tornaszerek - talaj, gerenda, felemáskorlát, ló, nyújtó, gyűrű, korlát, lólengés
- váltás
- védekezés - emberfogásos, területvédekezés

2.5. Az ismeretek számonkérésének szabályai

Alapszabályok
Az intézmény a szakmai programjában meghatározta az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit. Az oktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen **érdemjeggyel értékeli**, félévkor és a tanítási év végén **osztályzattal** minősíti. A szakképesítések tantárgyi rendszerét figyelembe véve, a **tantárgyak** kerülnek értékelésre. Abban az esetben, ha a tantárgy több tantárgyelemből áll, amelyek évközben külön-külön kerülnek értékelésre, a **tantárgyelemek** érdemjegyeit figyelembe véve, félévkor és év végén is tantárgyra vonatkozó **osztályzatot** kell kialakítani megfelelő **súlyozás** alkalmazásával. Szakmai elméletből egy félév során, tantárgyanként legalább három jegyet kell szereznie a tanulónak. Gyakorlatból havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni a tanuló munkáját.

A számonkérés alkalmazott módjai:
- szóbeli felelet, írásbeli felelet, témazáró dolgozat, projektmunka
- órai munka
- önálló kiselőadás, házi dolgozat
- gyakorlati feladat megoldása
- a tanuló produktumának ellenőrzése, értékelése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje
A diákok folyamatos tanulását, felkészültségét, tudását a szakoktató rendszeres számonkéréssel ellenőrzi, melynek egyik módja az írásbeli beszámoltatás.

Az írásbeli beszámoltatás intézményi formái:

Írásbeli felelet (oktató engedélyével, a diák kérésére, SNI esetén): az előző néhány óra tananyagára korlátozódik, időtartama legfeljebb egy szóbeli felelet idejének megfelelő, bejelentése nem kötelező előre. Kijavítása a szakoktató számára a következő tanórára kötelező.

Kisdolgozat (röpdolgozat): az előző néhány óra tananyagára (vagy speciális tudásra: pl. tollbamondás) korlátozódik, időtartama legfeljebb 20 perc, bejelentése nem kötelező előre. Kijavítása két héten belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Nagydolgozat (teszt, feladatlap, esszé: egy témán belüli, legalább 5 tanóra anyagát felölelő): időtartama minimum 45 perc, maximum 90 (szaktárgyi specifikumok esetén ettől el lehet térni), bejelentése előre kötelező. Kijavítása a oktatónak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Témazáró (felmérő) (teszt, feladatlap, esszé: egy adott téma anyagának számonkérésére): időtartama minimum 45 perc, maximum 90 (szaktárgyi specifikumok esetén ettől el lehet térni), bejelentése előre kötelező. Kijavítása a oktatónak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Házi dolgozat: az oktató által meghatározott formában (műfajban) és mennyiségben (figyelembe véve a tantárgyi specifikációkat). Elkészítéséhez legalább 2 hetet kell adni. Kijavítása a oktatónak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Portfolió (csak a technikus évfolyamokon): az elkészítendő anyag mennyiségétől és minőségétől függően változó terjedelmű, értéke a portfolió kiadásakor ismertetettek alapján van. Elkészítésére legalább 4 hetet kell adni (ebbe beletartozik a konzultációs cheklista megléte is). Kijavítása a oktatónak 20 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Korlátozások

Középiskolában: csak két nagydolgozat vagy témazáró írható egy tanítási napon belül (vagy 1 nagy 3 kicsi, vagy 4 kisdolgozat). A nagydolgozatok, témazárók íratásának sorrendjét (időrendjét) azt határozza meg, hogy melyik oktató közölte az íratás tényét a tanulókkal hamarabb, illetve jelölte be azt a naplóba. Amennyiben egy tanítási napon egy nagydolgozat vagy témazáró van, akkor ezen felül további legfeljebb 3 írásbeli felelet, kisdolgozat írható (az oktatók közötti szóbeli megegyezés alapján, a diákok jelzései szerint: jelzik, hogy aznap már írtak hármat). A házi dolgozatokmennyisége legfeljebb az adott szaktárgy heti óraszáma. Portfolió tantárgyanként, tanévenként éstanulónként egy lehet. A tanuló írásbeli kérésére ettől el lehet térni (versenymunkák, felvételi felkészülés indokoltsága stb. esetén). Amennyiben a tanulónak felmentése van valamelyik tárgy írásbeli számonkérési formája alól, akkor a jogszabályban előírtak szerinti eszközöket, lehetőségeketkell számára biztosítani. A szakmai képzésben az írásbeli beszámoltatások formáit kiegészíti az évfolyamfeladat. Az írásbeli munkák értékelésekor az alábbi ponthatárokat kell figyelembe venni:

86	**-**	**100**	**%**	**=**	**Jeles (5)**
70	**-**	**85**	**%**	**=**	**Jó (4)**
56	**-**	**69**	**%**	**=**	**Közepes (3)**
40	**-**	**55**	**%**	**=**	**Elégséges (2)**
0	**-**	**39**	**%**	**=**	**Elégtelen (1)**

Amennyiben az írásbeli beszámoltatásnak, a szakoktató által egyedileg meghatározott pontozási útmutatója van, akkor azt a tanulóval előzetesen ismertetni kell!

A szóbeli beszámoltatás

A szóbeli beszámoltatás esetében az oktató az írásbeli beszámoltatás értékelési szabályait kell, hogy alkalmazza. Amennyiben ettől eltér, akkor azt a tanulóval előzetesen közölnie kell.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

A „házi feladat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségszintig gyakoroltatni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végeztetni valamely témában;
- alkotómunkára ösztönözni valamely témában.

Elveink:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz, ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és szinte minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.

- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére / elkészítésére / megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot, mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.
- A naplóban minden tantárgy érdemjegyeit a szakoktatóknak folyamatosan vezetni kell, és félévkorilletve év végén le kell zárni.

Az ellenőrzés és az értékelés formái:

- diagnosztikus mérés, értékelés: a tanulók aktuális ismereteinek és készségszintjének mérése (helyzetelemző felmérés a tanév elején),
- szummatív mérés, értékelés: tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel (témakörök és félév, tanév vége),
- fejlesztő mérés, értékelés: egy-egy tanulási szakasz alatt a tanulási és a problémamegoldó képességek fejlesztése, alakítása. A továbbhaladás feltétele a Nat kerettantervi minimum követelményeinek a teljesítése. A tanulói teljesítmények értékelésének alapja a különféle méréseken elért eredmény. Az írásbeli számonkérés mellett szerepe van a tanulói szóbeli feleletnek is. A teljesítmények rendszeres szóbeli értékelése minden szakoktató oktató-nevelő munkájába folyamatosan beépül, az osztályozás és az írásbeli értékelés rendszere évfolyamtól, tantárgytól függően változhat.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontások a tanulók kötelező óráit érintik elsősorban. A csoportbontás célja:

- a kisebb létszám mellett a tanulók differenciált fejlesztése,
- tananyag strukturáltabb átadása,
- a tanulók kommunikációs képességének javítása

A csoportbontás történhet a tanulók tudásszintjéhez igazítva, és kialakíthatók a névsor szerinti vagy egyéb szempont szerinti csoportok is. A csoportbontások egyes osztályra, tantárgyra vonatkozó konkrét eljárását a munkaközösségek javaslata alapján a helyi tanterv tantárgyanként meghatározott rendje szerint alkalmazzuk.

Egyéb foglalkozások

Az egyéb foglalkozások az egyéni érdeklődésnek megfelelő ismereteket biztosítják, valamint lehetőséget adnak a tanulók differenciált egyéni fejlesztéséhez is az adott órakeretek felhasználásával.

Intézményünkben több mint két éve tanulnak kárpátaljai diákok. Igyekszünk megismertetni velük szokásainkat, hagyományainkat, valamint aktív részesei kulturális programjainknak. A multikulturális nevelés áthatja mindennapjainkat. A nemzeti, etnikai kisebbségekhez nem tartozó tanulók részére alapvetően integrált oktatást biztosítunk.

A tantárgyi keretek között megjelenő etnikai kisebbség kultúrájának, képzőművészetének, zenei világának, népviseletének és életmódjának megismerése.

A településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- tanórák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli tevékenységek: hagyományőrző rendezvények, kiállítások szervezése, rendezése, szabadidős tevékenységek, színház- és múzeumlátogatás, iskolai fellépések.

A tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben lehetőség nyílik a toleranciára való nevelésre, a másság megismerésére, tiszteletben tartására.

2.6. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai programok, tevékenységek

Az iskola egészségnevelési- és egészségfejlesztési programjaiba bevonjuk a Kárpátaljáról érkezett diákokat is. Programjaink és tevékenységeink változatosak, amely minden korosztály igényeit kielégítik.

Az iskola egészségnevelési- és egészségfejlesztési programjában kiemelt szerepet szánunk:

- az egészséges táplálkozásnak
- a mindennapos testnevelés és egyéb testmozgásnak
- a lelki egészséget segítő nevelésnek
- az egészség-ismeretek, készségek átadásának
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
    - a táplálkozás,
    - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
    - a családi és kortárskapcsolatok,
    - a környezet védelme,
    - az aktív életmód, a sport,
    - a személyes higiénia,
    - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
    - a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés az iskola minden oktatójának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata. **Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák, programok szolgálják**

Az egészségnevelés iskolai színterei

Az iskolai élet minden pontján meg kell jelennie az egészségnevelési elveknek, de kiemelten fontosak a következő színterek:

- osztályfőnöki órák
- szaktantárgyi órák
- testnevelési órák
- szabadidős sporttevékenységek, sportkörök
- osztálykirándulások
- iskolai sportrendezvények – tanár-diák meccsek
- kiemelt rendezvények – Szakmák napja, Egészségnap
- iskolai egyéb rendezvények - szalagavató bál, iskolanapi programok, vetélkedők, versenyek, játékos programok
- délutáni, hétvégi szabadidős foglakozások, szakkörök, múzeumlátogatások,
- DÖK és diák szervezésű rendezvények

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- egészségnevelést szolgáló szakkörök,
- minden tanévben osztályonként egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése,
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele,
- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében.

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő foglalkozások

Ezzel a problémával küzdő gyermekek számára a segítő program az osztályfőnök irányításával, az osztályban tanító tanárok részvételével, valamint a szülő támogatása mellett végrehajtott személyre szóló feladat.
A tanulási kudarcok okai igen szerteágazók lehetnek, eredménye pedig mindig a tanuló jelentős lemaradása, így elsődleges feladatunknak az okok felderítését, majd az okot megelőzését tartjuk.

Az elmaradás jellegzetes oka a képességekben keresendő. Az emiatt hátrányba kerülő tanulók részére:

- a szociálisan hátrányos helyzetű beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küszködő tanulók részére fejlesztő órákat szervezünk,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztését biztosítjuk,
- a beszédhibás tanulóink fejlesztéséhez a Pedagógiai Szakszolgálat segítségét vesszük igénybe. - támaszkodunk a pedagógiai tanácsadó intézetek (pl.: szakértői bizottság) diagnosztizáló és javaslattevő tevékenységére.
- a pszichés okok miatt bekövetkező lemaradások kezelését enyhébb esetben testületi öszszefogással és a szülők bevonásával, súlyosabb esetben szakemberek igénybevételével tervezzük,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezünk,
- a szabadon tervezhető tanórán kívüli foglalkozások arányainak kialakításánál a tehetséggondozás és felzárkóztatás szempontjai döntő, meghatározó szerepet játszanak. A tanulási nehézségek, kudarcok jelentkezése esetén alapvetőnek tekintjük a szülővel történő együttműködést.

A felzárkóztató tevékenységek iskolai színterei:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- a napközi otthon, a tanulószoba, - az egyéni foglalkozások,
- egyéni képességekhez igazodó oktatás (felzárkóztatás, tehetséggondozás foglalkozásai),
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- képességfejlesztő órák (fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus segítségével),
- iskolaotthonos oktatási forma,
- az oktató családlátogatásai a gyermekvédelmi felelőssel együtt.

A szociális hátrányok enyhítését segítő lehetőségek:

A foglalkozásokat, munkaformákat a gyermekvédelmi felelős, a fejlesztő pedagógus, az osztályfőnökök, a pszichológus, a gyógypedagógus összehangolt munkája jellemzik.

A szociális hátrány mielőbbi feltárása és megoldása:

- a tanulók, szülők, nevelők személyes kapcsolatának kialakításával,
- a Polgármesteri Hivatallal és a Gyermekjóléti Szolgálattal történő szoros kapcsolattartás útján, - a gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenységen keresztül,
- drog és bűnmegelőzési programok szervezésével,
- felvilágosító munka végzésével a szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleten, fogadóórán, családlátogatáson,
- pályázatok figyelése, és pályázatokon történő részvétel útján,
- pályaorientációs tevékenységen keresztül, esetmegbeszélések formájában kívánjuk megvalósítani.

Az anyagi támogatás formái:

- tanulmányi kirándulások támogatása,
- kedvezményes étkezési támogatás,
- tankönyvvásárláshoz, taneszköz vásárláshoz nyújtott támogatás (ingyenesség, vagy hozzájárulás),
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésére ösztönzés, pályázatokon történő részvétellel
- alapítványi támogatás
- az esetleges juttatások elosztási alapelveinek és eljárásainak a kidolgozása.

A tanuló jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

Az értékelés helyi rendszerén belül a magatartás és szorgalom értékelésekor kiemelt fontosságúnak tartjuk, hogy segítse az iskolai nevelési és oktatási céljainak elérését, segítse a tanuló önismeretének fejlődését, adjon lehetőséget az önnevelésre is, az értékelés általában a tanuló iskolai tevékenységére vonatkozzon, mindig legyen személyre szabott. Havonta történő értékeléskor az osztályfőnök összegzi az osztály és a oktatók javaslatait. Lényeges különbségek esetén osztályfőnöki óra keretében megvitatja azokat a tanulókkal, különösen problémás esetekben, az osztályban tanító tanárokkal. Végleges döntést az osztályfőnök hoz. Félévi és év végi osztályozáskor az osztályfőnök az osztályozó értekezlet résztvevői elé terjeszti javaslatait. Az értekezleten a résztvevők közösen döntenek, miután megvitatták a javaslatokat és érveiket. A tanulók magatartását és szorgalmát félévkor és év végén osztályzattal minősítjük (példás, jó, változó, rossz a magatartás értékelé-sében, példás, jó, változó, hanyag a szorgalom minősítésében).

A magatartás értékelésének elvei

Magatartási követelmények:

Példás (5) az a tanuló, aki: - a házirendet betartja, - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik, - kötelességtudó, feladatait teljesíti, - önként vállal feladatokat és azokat teljesíti, - tisztelettudó, - társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, se- gítőkészen viselkedik, - az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz, - óvja és védiaz iskola felszerelését, a környezetet, - nincs írásbeli figyelmeztetése, intője.

Jó (4) az a tanuló, aki: - a házirendet betartja, - tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik, - feladatait a tőle elvárható módon teljesíti, - feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti, - az osztály - vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt, - nincs írásbeli intője.

Változó (3) az a tanuló, aki: - az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be, - a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, - feladatait nem minden esetben teljesíti, - előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva, - a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik, - igazolatlanul mulasztott, - nincs osztályfőnöki intője.

Rossz (2) az a tanuló, aki: - a házirend előírásait sorozatosan megsérti - feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti - magatartása fegyelmezetlen, rendetlen, - társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik, - viselkedése romboló hatású, az iskolai neve- lést, oktatást akadályozza, - több alkalommal igazolatlanul mulaszt, - több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki intője vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Motiváltság szerint: - a tudás megszerzésének igénye, - az egyéni képességeknek megfelelő teljesítmény - a tanuló minden erejével arra törekszik, hogy egyre több ismeretet szerezzen.

A tanulási folyamat szerint: - jó idő- és munkaszervezés, - kitartás, - céltudatosság, - tartós figyelem é s aktivitás, - rendszeresség, - kötelességtudó, - pontos és megbízható önálló munkavégzés, - igényesség, - fegyelmezett, - aktív tanórai tevékenység, - "szorgalmi" feladatok elvégzése, -

tanulmányi versenyeken, szakkörökön, pályázatokon való részvétel, - a kudarc jobb teljesítményre sarkalja, vagy bezárkózik, agresszívvá válik, - a tanulmányi munkában az életkörülmények helyzetét, képességek szintjét, - az önállóság, kötelességtudat, érdeklődése szempontjánál az életkori sajátosságokat.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

Példás (5) az a tanuló, aki: - képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, - a tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi, - a tanórákon aktív, szívesen vállal többletfeladatokat is, és azokat elvégzi, - a munkavégzése pontos, megbízható, - a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz, - a taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra rendszeresen elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki: - képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, - rendszeresen, megbízhatóan dolgozik, - a tanórákon többnyire aktív, - többletfeladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti, - eszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, aki: - a tanulmányi eredménye elmarad a képességeitől, - a tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti, - felszerelése, házi feladatai gyakran hiányzik, - érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja, - önálló munkájában figyelmetlen. tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki: - képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, - az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg, - a tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, - feladatait többnyire nem végzi el, - felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, - a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül - félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen. A szorgalom elbírálásakoraz egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.7. Az emelt szintű érettségi vizsgára történő felkészítéshez

Iskolánk az érettségi vizsgákat a mindenkori hatályos jogszabályoknak (100/1997. (VI. 13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról, az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet) megfelelően szervezi meg.
A technikum a kötelező vizsgatárgyból biztosítja, hogy a tanuló - választása szerint - mind a középszintű, mind az emelt szintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni. Emelt szintű vizsgára az adott tantárgyból 10. évfolyam végén történő jelentkezése után szervez az iskola felkészítést.
A szakképző iskola az érettségi vizsgára felkészítő évfolyamokon a kötelező közismereti vizsgatárgyból biztosítja, hogy a tanuló a középszintű érettségi vizsgára fel tudjon készülni.

Az, aki a szakképző iskolában folytatott tanulmányokhoz kapcsolódóan szakmát szerzett és annak megszerzését követően kíván érettségi vizsgát tenni, mentesül az érettségi vizsga kötelezően választandó vizsgatárgya alól.

3. KÉPZÉSI PROGRAM

3.1. Az intézmény szakmai képzési terve

A képzési program elkészítése a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt.

3.2. A szakképzés alapelve

Szakképzésünk középpontjában az európai szintű szakképzési rendszer kialakítása és ezáltal a hazai munkaerő nemzetközi versenyképességének fokozása áll.

3.3. Az intézmény szakképzési tevékenysége

Az intézmény szakképzési tevékenysége kiterjed az **iskolarendszerű** és **iskolarendszeren kívüli** oktatásra. Jelen szakmai program az iskolarendszerű szakképzésre vonatkozóan került elkészítésre. Az alapító okiratunknak és hagyományainknak megfelelően, az iskolarendszerű szakképzés keretében az oktatás szakgimnáziumi és szakközépiskolai szinten folyik azokon a szakterületeken, amelyek az iskola már meglévő profiljának, feltételrendszerének, technikai felszereltségének, humán erőforrásainak legjobban megfelelnek, figyelembe véve a munkaerpiac igényeit.

A korszerű szakemberképzés fontos elemei

- A legfrissebb, piacképes ismereteket közvetítse a diákjainknak;
- A munkaerő-piaci igényekhez rugalmasan alkalmazkodjon;
- Szoros kapcsolattartás és együttműködés a gazdasági élet szereplőivel (vállalkozások, gazdasági kamarák, munkaügyi központ) azért, hogy követhető legyen a változó igény, ugyanakkor a korszerűsítéshez támogatókat szerezzen és segítsen a végzettek elhelyezkedésében.

3.4. Az intézményben folyó szakképzés céljai

Szakmai munka célja

A XXI. század szakközép- és szakiskolája számára a munkaerőpiac megjelenése jelenti a legnagyobb kihívást. A szakképzés cél- és feladatrendszere a munka világának a követelmény rendszeréhez igazodik. A képzési forma alapvetően figyelembe veszi az adott szakma társadalomban betöltött reális helyzetét és szerepét, továbbá a szakma vonatkozásában előre prognosztizálható változásokat. A szakmai háttérből kiindulva határozzuk meg a szakma gyakorlása során végzendő tevékenységeket és feladatokat, a tevékenységek elvégzéséhez szükséges képességeket és azok pedagógiai követelményeit és az értékelés rendszerét. A tanulók szakmai képességei a tevékenység végzése során fejleszthetők. Ezért fontos az elmélet és gyakorlat egységének megteremtése, agyakorlatorientált képzés megvalósítása.

Fő célok:

- Olyan sajátos arculattal rendelkező szakképző iskola megvalósítása, mely gyorsan alkalmazkodni tud a munkaerő-piaci kihívásokhoz
- A tanulók, a szülők, a helyi társadalom, a gazdaság és a munkaerő-piac igényeinek megfelelő szakmaszerkezet kialakítása, munkáltatói, foglalkoztatói igényeknek a kielégítése. A szakképzés tárgyi és személyi feltételeinek magas szinten történő biztosítása.

- Maximális megfelelés a szakképzési tevékenységre vonatkozó, hatályos jogszabályi előírásoknak. A szakképzés fejlesztését célzó pályázati források kihasználása, a szakmai kapcsolatok fejlesztése.
- Az elmélet és gyakorlat egységének megteremtése, a gyakorlatorientált képzés megvalósítása.
- Áttérés az új Szakmajegyzék szerinti szakképesítések oktatására.
- A duális szakképzés feltételeinek megteremtése, lehetséges új képzőhelyek felkutatása, együttműködés kialakítása.
- A mezőgazdaság számára olyan általánosan művelt, korszerű szakmai elméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképesítés munkaterületének megfelelő munkaköröket, foglalkozásokat, továbbá alkalmassá váljanak a szakmaitovábbfejlődésre és nagy részük a szakmai, iskolarendszerű továbbtanulásra.
- A képzett szakembereket, felkészültségük tegye alkalmassá a fizikai szakmunkára, valamint irányító tevékenységre, a kis és középüzemek önálló megszervezésére, rentábilis működtetésére. Ismerjék a legújabb technikát (gépesítést, számítógép, biotechnika) technológiákat.
- Konkrét ismereteik legyenek más fejlett országok mezőgazdasági termeléséről, képesek legyenek azt saját üzemükre adaptálni.
- Általános műveltségüket erősítse az egyes tudományok szakmában való alkalmazási képessége (matematika, fizika, irodalom, történelem, kémia, biológia).
- Erkölcsi magatartásukban az „örök érvényű” emberi tisztesség, a humanitás, a nyíltság, a munka becsülete, a haza szeretete legyenek a meghatározók.

További céljaink:

- A tanulók segítése abban, hogy alkalmassá váljanak az önálló, felelős döntéseken alapuló, elsősorban a szakmai területen folyamatosan fejlődő, megújuló alkotómunkára, a munkaerő-piac elvárásainak teljesítésére, valamint a szakképzést követő érettségi képzésben való részvételre, valamint felsőfokú tanulmányok megkezdésére.
- Olyan praktikus ismeretek nyújtása, melyek elősegítik a fiatalok mindennapi életben való boldogulását, önálló életvezetésüket, a társadalomba való beilleszkedésüket.
- Olyan képességek kifejlesztése a tanulókban, amelyek birtokában a szakterületükön folyamatosan alkalmazkodni tudnak a technikai, technológiai fejlődésből adódó változásokhoz. Szakmaszeretetre, hivatástudatra, fegyelmezett, szakszerű, pontos, megbízható munkavégzésre, önállóságra, felelősségtudatra és vállalásra történő nevelés.
- A folyamatos szakmai önművelés, az élethosszig tartó tanulás igényének kifejlesztése a tanulókban.
- Az egyéni szocializáció minél teljesebb megteremtése. A tanulási kudarcok mértékének csökkentése.

A Szakmai munkánkat meghatározó legfontosabb rendeletek:

- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- Az oktatási miniszter 10/2003. (IV.28.) OM rendelete a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 28/2000. (IX. 21.) OM rendelet módosításáról
- 2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról

- 2001. évi C. törvény a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről
- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről
- A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény hatálybalépésével összefüggő módosító és hatályon kívül helyező rendelkezésekről szóló 2019. évi CXII. törvény
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- Szakképzési Kerettantervek

3.5. Képzési formák

2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról

I. FEJEZET
A SZAKKÉPZÉSRE VONATKOZÓ JOGANYAG MÓDOSÍTÁSA

1. **A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény módosítása**

5. § A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 20. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
"20. § [A technikum szakképzési tevékenysége]

(1) A technikumban

a) az általános műveltséget megalapozó, az érettségi vizsgára és az érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő, valamint a szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulást vagy munkába állást elősegítő, illetve
b) érettségi végzettséggel kizárólag az érettségi végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő szakmai oktatás folyik.
(2) A szakképzésért felelős miniszter - a Kormány adott ágazatért felelős tagjának egyetértésével kiadott -engedélye alapján a technikum az (1) bekezdésben meghatározott szakmai oktatást felsőoktatási intézménnyel közösen kidolgozott szakmai program alapján is megszervezheti.
(3) A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is szervezhet. Az ilyen felkészítés csak felnőttképzési jogviszonyban szervezhető meg a közismereti kerettanterv által meghatározott időtartamban."

6. § A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 21. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"**(1) A szakképző iskolában**

a) az adott szakma megszerzéséhez szükséges közismereti oktatást és az alapfokú iskolai végzettséghez kötött szakma szakmai oktatását magában foglaló, illetve
b) az alapfokú iskolai végzettséggel kizárólag az alapfokú iskolai végzettséghez kötött szakma szakmai vizsgájára felkészítő
szakmai oktatás folyik."

Szakmai képzés

2. § A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
"12. § [A szakmai program]
A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka a képzési és kimeneti követelményekre figyelemmel kidolgozott szakmai program alapján folyik. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programjába beépíthető az adott vallás hitelveinek megfelelő ismeret. Az egyházi jogi személy, illetve a vallási egyesület által alapított, illetve fenntartott szakképző intézmény szakmai programja a fenntartó

jóváhagyásával válik érvényessé."

Szakmai képzésünk szerkezetét változatosan, erőforrásainkat/eszközeinket, a felénk irányuló igényeket figyelembe véve kívánjuk felépíteni. A tanévenkénti szakmakínálat, választható szakmák,a felvehető létszámok tekintetében az intézményfenntartó döntései határozták/határozzák meg. Fontosnak tartjuk, és feladatunknak érezzük, hogy az intézményünkhöz is eljutó információk alapján támogassuk munkájukat, és segítsük döntéseiket. A 2020.09.01-től élő képzéseink a megfelelőKKK és PTT figyelembevételével folynak.

3.6. A képzési formákba bekapcsolódás szabályai

A képzésbe való bekapcsolódás különböző módjait, lehetőségeit a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról előírásai alapján biztosítjuk a tanulók számára. Az egyes szakképesítések esetében, a képzésbe történő bekapcsolódás feltételeit a kerettanterv is meghatározza.

Előzetesen megszerzett ismeretek, tudás beszámítása
Az előzetes tudás, ismeret, korábban megszerzett szakképesítés beszámításával a képzésben résztvevő felmentést kaphat adott tantárgyak óráinak részbeni vagy teljes látogatása alól. A felmentés lehetőségéről kérelem alapján határozattal az intézmény vezetője dönt. Az intézmény vezetőjének döntése ellen a megyei (fővárosi) kormányhivatal oktatási főosztályához lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni. A képzésben résztvevő az előzetesen megszerzett tudás alapján, szakmai és vizsgakövetelményben előírtakat figyelembe véve, mentesülhet a szakmai vizsga egyes részeinek letétele alól. A mentességről kérelem alapján a vizsgabizottság dönt.

3.7. A szakmai képzés cél- és feltételrendszere, szervezése

A szakmai elméleti és gyakorlati oktatás célrendszere
A szakmai elméleti és gyakorlati képzés célja, hogy diákjaink elsajátítsák a szakma műveléséhez szükséges ismereteket, készségeket és képességeket. Képesek legyenek önálló munkavégzésre, szakmai tudásuk folyamatos fejlesztésére, ismerjék a higiénés, munkavédelmi és balesetvédelmi előírásokat, a konkrét tevékenység során a használt eszközöket, használatukat, az alkalmazott technológiákat és az alapanyagokat. A jövő szakemberei megtanulják továbbá, hogyan lehet tiszta, higiénikus, szakszerű munkahelyet kialakítani tevékenységükhöz, munkaszeretetre, pontos és precíz munkavégzésre neveljük őket. Szakterületenként változó, de kiemelt jelentősége van a megfelelő kifejező és beszédkészségnek, a szakmában elvárható mozgáskultúrának, illetve képességnek. Célunk olyan jellemvonások kialakítása, mely a munkatársak megbecsülését, az önzetlen, jó munkatársi kapcsolatok kialakítását teszik lehetővé. Mindezt a tanulók életkori sajátosságait figyelembe vevő értelmi, érzelmi, esztétikai és testi neveléssel érjük el. A szakmai elméleti képzés az iskolában folyik, általános- és szaktantermekben. A szakmai gyakorlati képzés szakmai képzésbenés alapképzésben, az intézmény tanműhelyeiben, tangazdaságában, gyakorlati telephelyein és duális képzőhelyeken valósul meg (részletezve a szakmai gyakorlat szervezésénél).

A szakmai képzés tárgyi feltételei
A szakmai képzési tevékenységhez rendelkezésre állnak:

- szaktantermek
- számítástechnika termek
- fémipari gépi-forgácsoló tanműhelyek
- fémipari kézi forgácsoló tanműhelyek

- állattartó telepek,
- tankert,
- tangazdaság,
- géppark

Törekszünk arra, hogy az adott szakképesítésekhez tartozó Szakmai és Vizsgáztatási Követelmény eszközjegyzékében felsorolt valamennyi eszköz megfelelő minőségben és mennyiségben a szakképzés rendelkezésére álljon. Az intézmény él minden olyan pályázati lehetőséggel, amelynek segítségével a szakképzés tárgyi feltételrendszerét bővíteni, korszerűsíteni tudja. Kiemelten fontosnak tartjuk azt, hogy a fiatalok lehetőleg korszerű eszközökkel, technikával, technológiával ismerkedjenek meg a szakmai képzés során, olyan környezetben, amely lehetővé teszi a balesetmentes munkavégzést, valamint biztosítja nyugodt problémamentes ismeretelsajátítás és gyakorlás lehetőségét.

A szakmai képzés személyi feltételei

Az elméleti és gyakorlati oktatást megfelelő végzettséggel és képzettséggel rendelkező oktató, illetve más szakember láthatja el főállásban, részmunkaidőben vagy óraadóként. A szakmai elméleti és gyakorlati tárgyat oktatók kiválasztása a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról, a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény elő- írásai, valamint az adott szakképesítés szakképzési kerettantervében, illetve a 12/2020 (II.7) Kor-mányrendeletben foglaltak figyelembevételével és a PTT-ben rögzítetteknek megfelelően történik. Illetve a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIII. tör- vény (a továbbiakban: MódTv1.) hatálybalépését megelőző napon hatályos programtantervben meghatározott mértékét az adott szakma képzési és kimeneti követelményének ezzel összefüggő módosításáig, de legkésőbb 2024. január 31-éig kötelezően alkalmazni kell. Az e törvény MódTv1.hatálybalépését megelőző napon hatályos 12. § b) pontja szerinti programtanterv közzétételét a szakképzésért felelős miniszter - a szakképzés korszerűsítéséhez szükséges tananyag- és tanesz- közfejlesztés támogatása érdekében - a honlapon biztosítja.

Szakmai elméleti oktatás

Az iskolai rendszerű szakképzés az OKJ-ban meghatározott szakképesítés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai és vizsgakövetelmény, a szakképzési kerettanterv, valamint a 2020/2021. tanévben kiadott KKK és PTT alapján, szakmai elméleti és gya-korlati képzés keretében történik. Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzés szakképző iskolában folyik a kerettantervek, KKK és PTT figyelembevételével elkészített helyi szakmai program alapján. Illetve a szakmai oktatás kötelező foglalkozásai összesített számának a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról szóló 2023. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: MódTv1.) hatálybalépését megelőző napon hatályos programtantervben meghatározott mértékét az adott szakma képzési és kimeneti követelményénekezzel összefüggő módosításáig, de legkésőbb 2024. január 31-éig kötelezően alkalmazni kell. Aze törvény MódTv1. hatálybalépését megelőző napon hatályos 12. § b) pontja szerinti program- tanterv közzétételét a szakképzésért felelős miniszter - a szakképzés korszerűsítéséhez szükségestananyag- és taneszközfejlesztés támogatása érdekében - a honlapon biztosítja.

Gyakorlati oktatás

A gyakorlati oktatás, a szakmai képzésnek az intézményben, vagy a gyakorlati képzés folytatására jogosult duális képzőhelyeken, gazdálkodó szervezetnél, egyéb szervnél vagy szervezetnél folyó azon része, amelynek célja a szakképesítéshez kapcsolódó munkatevékenységek gyakorlatban történő elsajátítása és a tanulók felkészítése a szakmai vizsga gyakorlati részére. Intézményünk

tanulói évfolyamtól, az ágazattól, szakképesítésektől függően eltérő óraszámban teljesítenek kötelezőszakmai gyakorlatokat. A szakmai gyakorlatok óraszámát alapvetően az adott képzésre vonatkozó óraterv határozza meg. A gyakorlatok teljesítése történhet az intézmény tanműhelyeiben, tangazdaságában, illetve tanulószerződéssel és munkaszerződéssel külső gyakorlati helyszínen. A gyakorlati tanítási órák hosszát, a kötelező szüneteket, pihenőidőket a Szakképzésről szóló törvény előírásait figyelembe véve elkészített Gyakorlati oktatási rend tartalmazza. A mezőgazdasági, mezőgazdasági-gépészeti, illetve erdészeti területen a szakmai gyakorlatok rendjének kialakításakortekintettel vagyunk a mezőgazdaság sokszínűségére (változó munkaterületek, munkakörnyezet), és az idényszerűségre. A szakmai gyakorlatok megkezdése előtt a tanulók - a szabályoknak megfelelően - munkavédelmi oktatásban részesülnek. A szakmai gyakorlatok ismeretanyagáról, tapasztalatairól a tanulók gyakorlati naplót vezetnek

Fejlesztési irányok
Folyamatos feladat a korszerűsítés. A korszerűsítés forrásai a pályázatok, elsősorban a szakképzési pályázatok. A fejlesztési irány meghatározásakor legfontosabbnak tartjuk a gazdasági igényeknek megfelelő képzések kiemelt fejlesztését, képzéseink korszerű szinten tartását. Ehhez természetesen szükség van az oktatók folyamatos továbbképzésére, a szakmai fejlődés lehetőségének biztosítására is. Kiemelten fontosnak tartjuk informatikai eszközeink korszerű szinten tartását. A gépészeti és mezőgazdasági képzésünket is érinti az, hogy egyre nagyobb arányban szeretnénk tanítania megújuló energiákkal kapcsolatos ismereteket, ennek megfelelően célunk e területek tárgyi feltételeinek fejlesztése is.

Szakmai gyakorlatok lebonyolításának formái
A szakmai gyakorlatok alapvetően az alábbi módokon folynak:

- Órarend szerinti gyakorlatok
- Összefüggő szakmai gyakorlat
- Kiegészítő gyakorlat (Együttműködési megállapodás alapján)
- Tanulószerződéssel és munkaszerződéssel rendelkező tanulók gyakorlata

Órarend szerinti gyakorlatok
Évfolyamtól, ágazattól, szakképesítéstől függően, csoportbontásban, a gyakorlatvezető szakmai tanárok irányításával, tanmenet alapján folytatott gyakorlat. A gyakorlatok helyszínét a tanmenet alapján a szakmai tanárok határozzák meg.

Munkaszerződéssel rendelkező tanulók gyakorlata
A munkaszerződés megkötésével biztosított gyakorlati képzést a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról előírásai alapján biztosítjuk a tanulók számára.

Összefüggő gyakorlat
A technikumi és a szakképző iskolai évfolyamokon tanuló diákjaink - szakmától függően - a vonatkozó KKK és a PTT előírásainak megfelelően összefüggő nyári gyakorlatot is teljesíteniük kell.Az összefüggő nyári gyakorlat teljesítése kötelező, a szakmai vizsga megkezdésének feltétele.

3.8. Az ismeretek számonkérésének szabályai

Alapszabályok
Az intézmény a pedagógiai programjában meghatározta az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit. Az oktató a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen **érdemjeggyel értékeli**, félévkor és a tanítási év végén **osztályzattal** minősíti. A

szakképesítések tantárgyi rendszerét figyelembe véve, a **tantárgyak** kerülnek értékelésre. Abban az esetben, ha a tantárgy több tantárgyelemből áll, amelyek évközben külön-külön kerülnek értékelésre, a **tantárgyelemek** érdemjegyeit figyelembe véve, félévkor és év végén is tantárgyra vonatkozó **osztályzatot** kell kialakítani megfelelő **súlyozás** alkalmazásával. Szakmai elméletből egyfélév során, tantárgyanként legalább három jegyet kell szereznie a tanulónak. Gyakorlatból havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni a tanuló munkáját.

A számonkérés alkalmazott módjai:

- szóbeli felelet írásbeli felelet témazáró dolgozat projektmunka
- órai munka
- önálló kiselőadás házi dolgozat
- gyakorlati feladat megoldása
- a tanuló produktumának ellenőrzése, értékelése

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

A diákok folyamatos tanulását, felkészültségét, tudását a szaktanár rendszeres számonkéréssel ellenőrzi, melynek egyik módja az írásbeli beszámoltatás.

Az írásbeli beszámoltatás intézményi formái:

Írásbeli felelet (szaktanár engedélyével, a diák kérésére, SNI esetén): az előző néhány óra tananyagára korlátozódik, időtartama legfeljebb egy szóbeli felelet idejének megfelelő, bejelentése nem kötelező előre. Kijavítása a szaktanár számára a következő tanórára kötelező.

Kisdolgozat (röpdolgozat): az előző néhány óra tananyagára (vagy speciális tudásra: pl. tollbamondás) korlátozódik, időtartama legfeljebb 20 perc, bejelentése nem kötelező előre. Kijavítása két héten belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Nagydolgozat (teszt, feladatlap, esszé: egy témán belüli, legalább 5 tanóra anyagát felölelő): időtartama minimum 45 perc, maximum 90 (szaktárgyi specifikumok esetén ettől el lehet térni), bejelentése előre kötelező. Kijavítása a szaktanárnak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Témazáró (felmérő) (teszt, feladatlap, esszé: egy adott téma anyagának számonkérésére): időtartama minimum 45 perc, maximum 90 (szaktárgyi specifikumok esetén ettől el lehet térni), bejelentése előre kötelező. Kijavítása a szaktanárnak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb azosztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Házi dolgozat: a tanár által meghatározott formában (műfajban) és mennyiségben (figyelembe véve a tantárgyi specifikációkat). Elkészítéséhez legalább 2 hetet kell adni. Kijavítása a szaktanárnak 15 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Portfolió (csak a technikus évfolyamokon): az elkészítendő anyag mennyiségétől és minőségétől függően változó terjedelmű, értéke a portfolió kiadásakor ismertetettek alapján van. Elkészítésére legalább 4 hetet kell adni (ebbe beletartozik a konzultációs cheklista megléte is). Kijavítása a szaktanárnak 20 munkanapon belül kötelező, de legfeljebb az osztályozó értekezletet megelőző 3 munkanap.

Korlátozások

Középiskolában csak két nagydolgozat vagy témazáró írható egy tanítási napon belül (vagy 1 nagy 3 kicsi, vagy 4 kisdolgozat). A nagydolgozatok, témazárók íratásának sorrendjét (időrendjét) azt határozza meg, hogy melyik szaktanár közölte az íratás tényét a tanulókkal hamarabb, illetve

jelölte be azt a naplóba. Amennyiben egy tanítási napon egy nagydolgozat vagy témazáró van, akkor ezen felül további legfeljebb 3 írásbeli felelet, kisdolgozat írható (a tanárok közötti szóbeli megegyezés alapján, a diákok jelzései szerint: jelzik, hogy aznap már írtak hármat). A házi dolgozatok mennyisége legfeljebb az adott szaktárgy heti óraszáma. Portfolió tantárgyanként, tanévenként és tanulónként egy lehet. A tanuló írásbeli kérésére ettől el lehet térni (versenymunkák, fel- vételi felkészülés indokoltsága stb. esetén). Amennyiben a tanulónak felmentése van valamelyik tárgy írásbeli számonkérési formája alól, akkor a jogszabályban előírtak szerinti eszközöket, lehetőségeket kell számára biztosítani. A szakmai képzésben az írásbeli beszámoltatások formáit kiegészíti az évfolyamfeladat. Az írásbeli munkák értékelésekor az alábbi ponthatárokat kell figyelembe venni:

86	**-**	**100**	**%**	**=**	**Jeles (5)**
70	**-**	**85**	**%**	**=**	**Jó (4)**
56	**-**	**69**	**%**	**=**	**Közepes (3)**
40	**-**	**55**	**%**	**=**	**Elégséges (2)**
0	**-**	**39**	**%**	**=**	**Elégtelen (1)**

Amennyiben az írásbeli beszámoltatásnak, a szaktanár által egyedileg meghatározott pontozási útmutatója van, akkor azt a tanulóval előzetesen ismertetni kell!

A szóbeli beszámoltatás

A szóbeli beszámoltatás esetében a szaktanár az írásbeli beszámoltatás értékelési szabályait kell, hogy alkalmazza. Amennyiben ettől eltér, akkor azt a tanulóval előzetesen közölnie kell.

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

A „házi feladat” céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségszintig gyakoroltatni a tanult algoritmusokat;
- önálló kutatómunkát végeztetni valamely témában;
- alkotómunkára ösztönözni valamely témában.

Elveink:

- Házi feladatot öncélúan nem adunk (azaz, ha a fenti célok egyikét sem szolgálja).
- A házi feladat mennyiségének meghatározásánál mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak naponta 5-7 órája van, és szinte minden órán tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot.
- Csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes. (Ha ez a csoport heterogén tudásszintje miatt nem lehetséges, akkor a házi feladatnak mindig legyen olyan része, amelynek elvégzésére / elkészítésére / megtanulására mindenki képes.)
- A házi feladatot, mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell.

A naplóban minden tantárgy érdemjegyeit a szaktanároknak folyamatosan vezetni kell, és félévkor illetve év végén le kell zárni.

3.9. Az intézmény magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az intézmény magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a oktatóok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Aki háromnál kevesebb tantárgyból nem teljesíti a követelményeket, az javítóvizsgát tehet. Aki háromnál több

tantárgyból nem felelt meg követelményeknek, az évfolyam megismétlésével haladhat tovább. A továbbhaladást befolyásolja a tanuló esetleges szakmai elméleti és gyakorlati foglalkozásokról történő hiányzása is. A mulasztással kapcsolatos előírásokat a Szakképzési törvény 39-40. § -a tartalmazza.

3.10. Az intézmény által szervezett vizsgák

Az intézmény a szakképzés tekintetében az alábbiakban felsorolt vizsgákat szervezi meg.

- ágazati
- komplex szakmai vizsgák (új OKJ)

Ágazati vizsga

Ágazati alapvizsgát annak a tanulónak kötelező tennie, aki nappali rendszerű oktatásban vagy a nappali oktatás munkarendje szerinti szervezett felnőttoktatásban vesz részt a szakmai képzésben, továbbá a 2020/2021. tanévben tanulmányokat kezdett, nappali rendszerű oktatásban részt vevő technikumi (10. évfolyam végén) és szakképző iskolai tanuló (9. évfolyam vé-gén).

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni. A belső vizsgák során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű (hivatalos pedagógiai-pszichológiai szakmai szolgáltató véleményével rendelkezők esetében) tanulóknál a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó vizsgáztatást. A belső vizsgák során is biztosítani kell a sajátos nevelési igényű vizsgázó számára a fizikai és infokommunikációs akadálymentességet.

Szakképző iskolában az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul. Az ágazati alapvizsga alkalmassá teheti a tanulót egyszerű munkakörök betöltésére, amennyiben azt a KKK meghatározta.

Technikusi oktatásnál a 10. évfolyamot követően, a sikeres ágazati alapvizsga után történik a szakma-, vagy szakmairány választás.

3.11. A szakmai képzés ingyenessége

A szakmai képzés ingyenességét a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról elő-írásai alapján határozza meg a tanulók számára

Illetve, kifutó rendszerben magyarországon az első, állam által elismert szakképesítés megszerzését az állam az iskolai rendszerű szakképzés keretein belül - a Szakképzési törvényben, valamint a nemzeti köznevelésről szóló. törvényben meghatározott feltételekkel - ingyenesen biztosítja a szakképző iskolai tanulók számára. A második és további szakképesítés minden olyan, az iskolai rendszerű szakképzésben megszerzett, az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít, és már meglévő, államilag elismert szakképesítés birtokában szerzik meg. Második és további szakképesítés szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azt az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítést,amelyet **iskolarendszeren kívüli** szakképzésben szereztek. Nem számít második szakképesítésnek a meglévő szakképesítéssel betölthető munkakör magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben szerezhető szakképesítés. Második és további szakképesítés esetén a képzésben való részvételért tandíjat kell fizetni. Ennek mértékét, fizetésének módját, gyakoriságát, az intéz- mény adott tanévre érvényes tandíj és térítési díj szabályzata határozza meg, amelynek alapjául a 229/2012. (VIII. 28) Kormányrendeletben foglaltak, valamint a fenntartó által előírt szabályok szolgálnak.

3.12. A tanulót megillető juttatások

A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben - az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól szóló miniszteri rendelet rendelkezései szerinti - kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz és kötelező juttatások illetik meg. A tanuló részére a gyakorlati képzést szervező szervezetnél a tanuló által választott szakképesítéssel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások is adhatók. A tanulók pénzbeli juttatásának mértékét a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvény-módosításokról előírásai határozzák meg a tanulók számára.

Ösztöndíj

A tanulók ösztöndíjának meghatározása a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról és a 2023. évi XXXIII. törvény a szakképzésben lezajlott átalakítás utólagos hatásvizsgálatából adódó törvénymódosításokról előírásai alapján történik
Az Szkt. 59. § (1) bekezdésében foglaltak alapján

170. § Az Szkt. 59. § (1) bekezdése szerinti ösztöndíj, egyszeri pályakezdési juttatás és támogatás alapja a tanév első napján érvényes kötelező legkisebb munkabér egyhavi összege.

171. § (1) Az Szkt. 59. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ösztöndíj havonkénti összege

a) a technikumban folyó ágazati alapoktatásban az ösztöndíj alapjának öt százaléka, a szakképző iskolában folyó ágazati alapoktatásban az ösztöndíj alapjának tíz százaléka,
b) a szakképző intézményben folyó szakirányú oktatásban az ösztöndíj alapjának

ba) öt százaléka, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 2,00-2,99 között van,
bb) tizenöt százaléka, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 3,00-3,99 között van,
bc) huszonöt százaléka, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 4,00-4,49 között van,
bd) harmincöt százaléka, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 4,49 fölött van.

(2) Az előkészítő évfolyamon járó ösztöndíj havonkénti összege az ösztöndíj alapjának öt százaléka.

(3) Az Szkt. 59. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ösztöndíjra az első szakma megszerzéséhez kapcsolódóan az adott szakmára vonatkozóan a szakmai oktatásnak a szakmajegyzékben meghatározott időtartamáig a szakképző intézmény nappali rendszerű szakmai oktatásában tanulói jogviszonyban részt vevő tanuló jogosult. A megismételt évfolyamon nem részesülhet ösztöndíjban a tanuló, ha évfolyamismétlésre kötelezték. Az adott tanév hátralévő részében nem részesülhet ösz-töndíjban a tanuló, ha az igazolatlan mulasztása eléri a hat foglalkozást.

172. § Az Szkt. 59. § (1) bekezdés b) pontja szerinti egyszeri pályakezdési juttatás egyszeri összege az egyszeri pályakezdési juttatás alapjának

a) nyolcvan százaléka, ha a szakmai vizsga eredménye 2,00-2,99 között van,
b) száztíz százaléka, ha a szakmai vizsga eredménye 3,00-3,99 között van,
c) száznegyvenöt százaléka, ha a szakmai vizsga eredménye 4,00-4,49 között van,
d) száznyolcvan százaléka, ha a szakmai vizsga eredménye 4,49 fölött van.

173. § (1) Az Szkt. 59. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott támogatásra a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő olyan tanuló pályázhat, aki

a) hátrányos helyzetű vagy rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, és
b) a pályázat benyújtását megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga 3,50 fölött van.

(2) A támogatás havonkénti mértéke a támogatás alapjának húsz százaléka.

(3) A pályázati kiírást a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal a honlapján teszi közzé. A támogatásról a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal dönt.

(4) A támogatást a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal támogatói okirattal biztosítja.

(5) A támogatásra a tanuló a tanulói jogviszonya fennállásáig jogosult, ha az (1) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel.

174. § (1) Az ösztöndíj, az egyszeri pályakezdési juttatás és a támogatás tanuló részére történő folyósításáról a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprésze terhére gondoskodik.

(2) Az ösztöndíjra és a támogatásra való jogosultságot a tárgyhónap tizenötödik napján a regisztrációs és tanulmányi rendszer alapján kell megállapítani és azt minden hónap huszonnyolcadik napjáig kell átutalni azzal, hogy a félév első két hónapjára járó ösztöndíj, illetve támogatás a második hónapban egy összegben kerül átutalásra, a július és augusztus hónapra járó ösztöndíj, illetvetámogatás a június hónapban járó ösztöndíjjal, illetve támogatással egy időben kerül átutalásra. Azegyszeri pályakezdési juttatást a szakma megszerzését követő hatvan napon belül kell átutalni.

175. § A tanuló az Európai Unió és a Magyarországgal szomszédos nem európai uniós állam hivatalos nyelvének valamelyikéből, valamint kínai, arab és orosz nyelvből megszerzett államilag elismert nyelvvizsga díjához hozzájárulásra jogosult. Az e jogcímen tanulónként és nyelvvizsgánként kifizethető hozzájárulás mértéke nem haladhatja meg a minimálbér húsz százalékát. Az e bekezdés szerinti hozzájárulás nem illeti meg a tanulót, ha jogszabály alapján a nyelvvizsga díjá- nak megfizetéséhez egyébként támogatás igénybevételére jogosult. A hozzájárulás rendelkezésre bocsátásáról - a tanuló igazolt kérelme alapján - az igazgató gondoskodik.

3.13. A tankönyvek, tanulmányi segédletek, eszközök kiválasztásának elve

Az oktatásban alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket és taneszközöket az adott szakképesítés, illetve az adott szakmai tantárgy oktatásában érintett oktatók választják ki. Az oktatók csak olyan nyomtatott taneszközöket használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalosan **tankönyv**vé nyilvánítottak. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges egyéb tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg. Az iskolában kötelezően használandó tankönyvek, egyéb taneszközök kiválasztásánál maximálisan szem előtt tartjuk helyi tantervünket, a tantárgyi struktúránkkal való megfelelőséget, a több éven át való használhatóságukat. A szakképzéshez szükséges eszközökre

vonatkozólag a szakképesíté-sekre vonatkozó szakmai és vizsgáztatási követelményekben szereplő eszközjegyzék az irányadó.

3.14. Képzési szerkezet

Országos Képzési Jegyzék szerinti szakma kínálatunk a 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet és a 25/2016 (II. 25) szerint:

2020.09.01.

TECHMIKUMI KÉPZÉS		
Ágazati besorolás	**A szakma megnevezése**	**A szakma új azonosítója**
17. Mezőgazdaság és erdészet	Mezőgazdasági gépésztechnikus	5 0810 17 08
	Mezőgazdasági technikus	5 0811 17 09
	Erdésztechnikus	5 0821 17 02

SZAKKÉPZŐ ISKOLAI KÉPZÉS		
Ágazati besorolás	**A szakma megnevezése**	**A szakma új azonosítója**
17. Mezőgazdaság és erdészet	Mezőgazdasági gépész	4 0810 17 07
	Gazda	4 0811 17 04
	Kertész	4 0812 17 05
	Erdőművelő, fakitermelő	4 0821 17 01

2018.09.01.

SZAKGIMNÁZIUM				
Az általános műveltséget megalapozó NÉGY ÉVES KÉPZÉS		**SZAKKÉPZÉS**		
Szakmacsoport	**Ágazat**	**Szakképesítés megneve-zése**	**OKJ száma**	**Szakképzés ideje v. tanév**
20. Mezőgazdaság	XXXI. Agrárgépész	Mezőgazdasági gépésztechnikus	54 521 05	4+1 vagy 2
20. Mezőgazdaság	XXXIII. Mezőgazdaság	Mezőgazdasági technikus	54 621 02	4+1 vagy 2
20. Mezőgazdaság	XXXII. Erdészet- és vadgazdálko-dás	Vadgazdálkodási technikus	54 625 01	4+1 vagy 2

SZAKKÖZÉPISKOLA		
Ágazati besorolás	**A szakma megnevezése**	**A szakma azonosítója**
XXXIII. Mezőgazdaság	Gazda	34 621 01
XXXI. Mezőgazdasági gépész	Mezőgazdasági gépész	34 521 08
---	Kertész	34 622 02
XXXIII. Mezőgazdaság	Virágkötő és virágkereskedő	34 215 04

Belépés, továbbhaladás és átjárhatóság a szakképzési évfolyamokban
A belépés feltételeit a 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet az Országos Képzési Jegyzékről, valamint a szakmai és vizsga követelmények szabályozzák. A felvételkor figyelembe vett

tárgyakat ágazatonként külön-külön jelezzük. A továbbhaladás, az átvétel, és az átjárhatóság szabályait a nevelési program szabályozza.

Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés szabályai
Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítést a diák kérelmére az osztályfőnök az oktatótestület elé terjeszti. A oktatótestület az előterjesztett indoklás és a gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslata alapján hozza meg döntését.

Csoportok, osztályok kialakítás a szakképző évfolyamokon
Általános elvként az osztályok szakmánkénti kialakítását alkalmazzuk. Gyakorlatok esetén maximum 12 fős csoportbontások szükségesek. Az adott szakma kerettantervében meghatározottakon túl az iskolafenntartó rendelete szerint történnek az osztály- és csoport kialakítások.

3.15. Választható szakképesítések szakmacsoportok szerint

Az 51/2010 (IV.29) FVM rendelettel kiadott szakmai és vizsgáztatási követelmények, a 3/2014. (VIII. 29.) FM rendelet, valamint az FVM-4149/2008 közleményben kiadott központi program alapján.

Szint		Azonosító-szám	Megnevezés	Bemeneti feltétel	Képzési idő (tanév)
2018.09.01-től, felmenő rendszerben					
Szakgimnáziumi képzés	alapképzés	54 521 08	**Mezőgazdasági gépésztechnikus**	Alapfokú iskolai végzettség	4+1 év
		54 621 02	**Mezőgazdasági technikus**		
		54 625 01	**Vadgazdálkodási technikus**		
Szakközépiskolai képzés	alapképzés	34 521 08	**Mezőgazdasági gépész**	Alapfokú iskolai végzettség	3 év
		34 623 01	**Erdészeti szakmunkás**		
		34 621 01	**Gazda**		
		34 622 01	**Kertész**		
		34 215 08	**Virágkötő, virágkereskedő**		
2020.09.01-től, felmenő rendszerben					
Technikumi képzés	alapképzés	5 0810 17 08	**Mezőgazdasági gépésztechnikus**	Alapfokú iskolai végzettség	5 év
		5 0811 17 09	**Mezőgazdasági technikus** *(Szakmairányok: **állattenyésztés** és **növénytermesztés**)*		
		5 0821 17 02	**Erdésztechnikus** *(Szakmairányok: **erdőgazdálkodás** és **vadgazdálkodás**)*		
Szakképző iskolai képzés	alapképzés	4 0810 17 07	**Mezőgazdasági gépész**	Alapfokú iskolai végzettség	3 év
		4 0811 17 04	**Gazda** *(Szakmairányok: **állattenyésztés** és **növénytermesztés**)*		
		4 0812 17 05	**Kertész**		

		4 0821 17 01	**Erdőművelő, fakitermelő**		
Érettségire épülő képzések					
Technikus	alapkép-zés	54 521 08	**Mezőgazdasági gépésztechnikus 2018**	érettségi	2 év
		5 0811 17 09	**Mezőgazdasági gépésztechnikus 2020**		
		5 0810 17 08	**Mezőgazdasági gépésztechnikus 2020**		
		5 0821 17 02	**Erdésztechnikus 2020**		

Az intézményünkben oktatott szakmák kimenetét az szakmához tartozó **„Szakmai és Vizsgakövetelmények”**, tartalmát a **szakképzési kerettanter**vek és a 2020. évben megjelentetett **Képzési és Kimeneti Követelmények,** valamint az adott **Program Tantervek** írják elő. A szabad sávok felosztását - a szakmai órákon belül - az alábbiak táblázat tartalmazza.

3.16. Technikumi képzés 2020.09.01-től

3.16.1. Mezőgazdasági gépésztechnikus (nappali)

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2020/2021	X	---	---	---	---
2021/2022.	X	X	---	---	---
2022/2023.	X	X	X	---	---
2023/2024.	X	X	X	X	---
2024/2025.	X	X	X	X	X
2025/2026.	X	X	X	X	X

Technikumban a közismereti órák megoszlása

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom		4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Digitális kultúra		1	0	0	0	0	36
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természet- tudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy : pl. fizika, kémia, bioló- gia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144

Pénzügyi és vállalkozói isme- retek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**	**5905**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Tantárgyak	**13. évf.**	**14. évf.**	**13-14 óraszám összesen**
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes órakeret	1260	1085	

Technikumban a közismereti órák megoszlása 2026.03.02-től

Tantárgyak		**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**	**9-13. évf. óraszám összesen**
Magyar nyelv és irodalom	Közismereti oktatás	4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Mesterséges intelligencia alapjai		0,33	0	0	0	0	12
Digitális kultúra		0,66	0	0	0	0	24
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természet-tudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tan-tárgy : pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói isme-retek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	

Éves összes óraszám	**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**	**5905**
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34	34	34	

Tantárgyak	**13. évf.**	**14. évf.**	**13-14 óraszám összesen**
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes órakeret	1260	1085	

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszáma
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszáma		**252**		**324**		**425**		**430**		**713**		**2144**
Évfolyam összes közismereti óraszáma		864		864		684		630		124		**3166**
Összesen		**1116**		**1188**		**1109**		**1060**		**837**		**5310**
szabadon tervezhető közismereti óraszám		108		36		36		70		186		**436**
szabadon tervezhető szakmai óraszám		**0**		**0**		**79**		**49**		**31**		**159**
Éves összes óraszám		1224		1224		1224		1179		1054		**5905**
Tervezett helyi éves szakmai óraszám		252		324		504		468		744		**2292**
		0		0		0		0		0		0
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Állásinterjú									20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**0**		**144**		**0**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés			2								2
	Éghajlattan			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem			18								18
Gyakorlati tevékenység 9.évf - 6,5ó / hét 10. évf - 5ó / hét	**Szakmai alapozás**	**234**		**180**		**0**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	30	47	25	30							132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	20	20	11	24							75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	20	21	11	24							76

	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képző-központokban	38	38	25	30							131
	Tanulási terület összóraszáma	252		324		0		0		62		638
Járművezető képzés	**Járművezetési ismeretek**	**0**		**0**		**45**		**0**		**0**		**45**
	Közlekedési alapismeretek						23					23
	A járművezetés elmélete						6					6
	Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek						6					6
	Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás						10					10
	Járművezetési gyakorlatok	**0**		**0**		**45**		**0**		**0**		**45**
	A mezőgazdasági vontatók felépítése						2					2
	Belső égésű motorok						2					2
	A motorok hűtése, a kenése						2					2
	A motorok tüzelőanyag-ellátása						2					2
	A villamos berendezések						2					2
	A teljesítményátviteli berendezések						3					3
	A futómű, a kormányzás, a pótkocsi						2					2
	A fékberendezések						3					3
	Vezetési gyakorlat – alapoktatás						7					7
	Vezetési gyakorlat – főoktatás						20					20
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		90		0		0		71
Mezőgazdasági gépek	**Agrárműszaki erőgépek**	**0**		**0**		**144**		**144**		**124**		**412**
	Belső égésű motorok működése					36	36					72
	Agrárműszaki erőforrások mechanikus teljesítmény-átvitele					36	36					72
	Agrárműszaki erőforrások hidraulikus teljesítmény-átvitele							24	24			48
	Agrárműszaki erőforrások járószerkezete és kormányzása							30	30			60
	Alváz és felépítmény, vonó- és függesztő- szerkezetek							18	18			36
	Agrárműszaki erőforrások fékezése									16	16	32
	Agrárműszaki erőforrások elektromos berendezése									16	16	32
	Egyéb agrárműszaki erőforrások									14	14	28
	Precíziós gazdálkodásra alkalmas erőforrások									16	16	32
	Mezőgazdasági termelés gépei	**0**		**0**		**144**		**144**		**124**		**412**
	A talajművelés gépei					26	26					52
	A vetés-, ültetés- és palántázás gépei					24	24					48
	A növényápolás gépei					22	22					44
	A szálastakarmányok betakarításának gépei							9	18			27
	Növények betakarítása arató-cséplő géppel							24	40			64
	A szemes termények utókezelésének gépei							6	12			18
	A gumós növények betakarításának gépei							9	12			21

	A zöldség-, gyümölcsbetakarítás és - feldolgozás gépei							6	8	14	14	42
	A szállítás és anyagmozgatás gépei									24	24	48
	Az állattartás épületei és gépei									24	24	48
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		**288**		**288**		**248**		**824**
Mezőgazdasági termelési folya-matok	**Mezőgazdasági gépek üzemeltetése**	**0**		**0**		**0**		**90**		**217**		**307**
	A talajművelés gépei							8	26			34
	A vetés, ültetés és palántázás gépei							6	24			30
	A növényápolás gépei							4	22			26
	A szálastakarmányok betakarításának gépei									10	30	40
	Növények betakarítása arató-cséplő géppel									14	35	49
	A szemestermények utókezelésének gépei									2	5	7
	A gumós növények betakarításának gépei									4	10	14
	A zöldség-, gyümölcsbetakarítás és - feldolgozás gépei									10	20	30
	A szállítás és anyagmozgatás gépei									10	25	35
	Az állattartás épületei és gépei									12	30	42
	Gazdálkodási ismeretek	**0**		**0**		**0**		**0**		**31**		**31**
	A gazdálkodás alapjai									4	4	8,0
	Vállalkozási alapismeretek									5,5	5,5	11,0
	Mezőgazdasági vállalkozások sajátosságai									2	2	4,0
	Marketing									4	4	8,0
	Termesztés- és tartástechnológiák	**0**		**0**		**0**		**36**		**31**		**67**
	Termesztéstechnológia							18	18			36,0
	Tartástechnológia									15,5	15,5	31,0
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		0		**126**		**279**		**405,0**
Mezőgazdasági gépjavítás	**Anyagismeret**	**0**		**0**		**54**		**0**		**0**		**54**
	Metallográfiai ismeretek					1	3					4
	Fémek és ötvözeteik					2	4					6
	Nemfémes anyagok					2	2					4
	Tüzelő- és kenőanyagok					2	3					5
	Fémek alakítása					11	24					35
Gépelemek, mechanika		**0**		**0**		**36**		**54**		**31**		**121**
A gépelemek igénybevételének módjai						8	8					16
Kötőgépelemek						8	8					16
Rugók						2	2					4
Tengelyek, tengelykötések, csapágyak, csapágyazások								8	16			24
Tengelykapcsolók, fékek								4	8			12
Vezetékelemek és kötéseik								2	4			6
Hajtások								4	8	2,5	2,5	17,0

Statikai alapfogalmak									5	5	10,0
Szilárdságtan									5	5	10,0
Keretszerkezetek, hajtóművek, szivattyúk									3	3	6,0
Műszaki dokumentációk	**0**		**0**		**36**		**0**		**0**		**36**
Műszaki ábrázolás					9	9					18
Folyamatábrák és diagramok					9	9					18
Mezőgazdasági gépek javítása	**0**		**0**		**0**		**0**		**124**		**124**
A gépjavítás alapjai									8	8	16
Mezőgazdasági gépek állapotváltozása									12	12	24
Műszaki állapotváltozások mérése, gépek diagnosztizálása									20	20	40
Gépszerkezetek felújítás-technológiái									22	22	44
Tanulási terület összóraszáma	0		0		**126**		**54**		**155**		**335**
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0		0		140		140				

3.16.2. Mezőgazdasági technikus (nappali)

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2020/2021	X	---	---	---	---
2021/2022.	X	X	---	---	---
2022/2023.	X	X	X	---	---
2023/2024.	X	X	X	X	---
2024/2025.	X	X	X	X	X
2025/2026.	X	X	X	X	X

Technikumban a közismereti órák megoszlása

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom		4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Digitális kultúra		1	0	0	0	0	36
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természet- tudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy : pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**	**5905**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13.évf.	14. évf.	13-14 óraszám összesen
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	

Éves összes órakeret	12 60	10 85	

Technikumban a közismereti órák megoszlása 2026.03.02-től

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	Közismereti oktatás	4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Mesterséges intelligencia alapjai		0,33	0	0	0	0	12
Digitális kultúra		0,66	0	0	0	0	24
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természettudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy : pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**	**5905**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13.évf.	14. évf.	13-14 óraszám összesen
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes órakeret	1260	1085	

Állattenyésztő szakmairány

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszáma
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszáma		**252**		**324**		**432**		**432**		**712**		**2152**
Évfolyam összes közismereti óraszáma		864		864		684		630		124		**3166**
Összesen		**1116**		**1188**		**1116**		**1062**		**836**		**5318**
szabadon tervezhető közismereti óraszám		108		36		36		70		186		**436**
szabadon tervezhető szakmai óraszám		**0**		**0**		**72**		**47**		**32**		**151**
Éves összes óraszám		1224		1224		1224		1179		1054		**5905**
Évfolyam összes óraszáma		**252**		**324**		**432**		**432**		**712**		**2152**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Állásinterjú									20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**0**		**144**		**0**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés			2								2
	Éghajlattan			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem			18								18
	Szakmai alapozás	**234**		**180**		**0**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		77		55							132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	40		35								75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	41		35								76

	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüze- mekben, tangazdaságokban, képző-köz- pontokban		76		55							131
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	234		324		0		0		0		558
Agrárvállalkozási ismeretek	**Agrárvállalkozási ismeretek**	**0**		**0**		**36**		**36**		**31**		**103**
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak					6						6
	Mezőgazdasági vállalkozással és tevé- kenységgel kapcsolatos fogalmak					20						20
	Gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak						10					10
	Vállalkozási ismeretek							30				30
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszer-zése, készletgazdálkodása								6		7	13
	Termékértékesítési szerződés										5	5
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont										5	5
	Fogyasztóvédelmi ismeretek										7	7
	Európai uniós ismeretek, közös agrárpoli- tika										7	7
	Tan u lási terület ö sszóraszáma	0		0		36		36		31		103
Növénytermesztés	**Növénytermesztés**	**0**		**0**		**72**		**72**		**108**		**252**
	A növény és környezete					16						16
	A növénytermesztés alapjai					22						22
	A talajművelés műveletei					22						22
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat						12	8				20
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat							24				24
	Tápanyagpótlás, trágyázás								20			20
	Növények szaporítása és vetése								20			20
	Növényápolás és öntözés									34		34
	Betakarítás és tartósítás, termények szállí- tása, tárolása										36	36
	Növénytermesztési munkák szervezése, precíziós gazdálkodás										38	38
	Részletes növénytermesztés	**0**		**0**		**0**		**36**		**93**		**129**
	Gabonafélék termesztéstechnológiája								20	24		44
	Hüvelyes növények termesztéstechnológi- ája							16		4		20
	Gyökér- és gumós növények termesztés- technológiája										18	18
	Ipari növények termesztéstechnológiája										19	19
	Szálas- és tömegtakarmányok termesztés- technológiája										18	18
	Gyepgazdálkodási ismeretek										10	10
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		72		108		201		381
Kertészet	**Zöldségtermesztés**	**0**		**0**		**72**		**36**		**54**		**162**
	Általános zöldségtermesztési ismeretek					20						20
	Termesztés termesztőberendezésben						30					30
	Burgonyafélék termesztése					22						22
	Káposztafélék termesztése							16				16

	Kabakosok termesztése								10		8	18
	Gyökérzöldségfélék termesztése								10		8	18
	Hüvelyesek termesztése									8		8
	Hagymafélék termesztése										8	8
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése										10	10
	Zöldségfélék áru-előkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás									12		12
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	**0**		**0**		**0**		**36**		**54**		**90**
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek							12				12
	Gyümölcstermő növények ápolási munkái								14			14
	Gyümölcs betakarítása, tárolása, áru- előkészítés								10			10
	Almatermésű gyümölcsök termesztése										8	8
	Csonthéjas gyümölcsök termesztése										4	4
	Bogyótermésű gyümölcsök termesztése										10	10
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök ter- mesztése									4		4
	Különleges gyümölcsök termesztése									4		4
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológi- ák									14		14
	Szőlő feldolgozása, alapvető pinceműve- letek									10		10
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0		0		72		72		108		252
Állattenyésztés, állat-tartás	**Állattartási alapismeretek**	**0**		**0**		**36**		**36**		**62**		**134**
	Az állat és környezete					24						24
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség						12	12				24
	Betegség gyógykezelése és megelőzése							4	24			24
	Állatok jóléte és állatvédelem										31	31
	Gazdasági állatok értékelése									9		9
	Örökléstan									10		10
	Gazdálkodási állatok szaporítása, nemesí- tés folyamata									12		12
	Állattenyésztés	**0**		**0**		**72**		**72**		**31**		**175**
	A testtájak csontos alapjai					6						6
	Az emlősök és a madarak testtájai					6						6
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folya-mata és az anyagforgalom					12						12
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporodás					12						12
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése						36					36
	Sertés tartása és tenyésztése								28			28
	Juh és kecske tartása és tenyésztése							20				20
	Ló tartása és tenyésztése							24				24
	Baromfifélék tartása és tenyésztése										31	31
	Takarmányozástan	**0**		**0**		**72**		**36**		**0**		**108**

	A takarmányozás alapjai					12						12
	Takarmányismeret					12						12
	Takarmányok tartósítása, tárolása						16					16
	Takarmányozás végrehajtása						32					32
	Takarmányadag összeállítása								36			36
	Részletes állattenyésztés	**0**		**0**		**0**		**0**		**186**		**186**
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése 2										42	42
	Sertés tartása és tenyésztése 2										36	36
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2										36	36
	Ló tartása és tenyésztése 2									36		36
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2									36		36
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0		0		180		144		279		603
Géptan	**Erőgépek**	**0**		**0**		**36**		**36**		**0**		**72**
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök					2						2
	A műszaki rajz alapfogalmai					5						5
	Anyagismeret					6						6
	Gépelemek, szerkezeti egységek					8						8
	Villamosság a mezőgazdaságban					6						6
	Erőgépek felépítése és működése, belső égésű motorok					9						9
	Teljesítményátviteli rendszer								10			10
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés								12			12
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépít- ménye, elektromos berendezései								8			8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektroni- kai berendezések az erőgépeken								6			6
	Mezőgazdasági munkagépek	**0**		**0**		**36**		**36**		**31**		**103**
	Munkagépek általános jellemzői					6						6
	Talajművelés gépei					18						18
	Tápanyag-visszapótlás gépei					12						12
	Vető-, ültető- és palántázógépek								6			6
	Növényvédelem és az öntözés gépei								6			6
	Szálastakarmány-betakarítás gépei								10			10
	Szemestermény-betakarító gépek								9			9
	Gumós növények betakarításának gépei								5			5
	Szállítás, anyagmozgatás gépei										8	8
	Állattartás gépei és épületei										23	23
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0		0		72		72		31		175
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		0			140		140			

Növénytermesztő szakmairány

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszáma
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes óraszáma		252		324		432		432		712		2152
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Állásinterjú									20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**0**		**144**		**0**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés			2								2
	Éghajlattan			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem			18								18
	Szakmai alapozás	**234**		**180**		**0**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		77		55							132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	40		35								75

	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	41		35								76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüze- mekben, tangazdaságokban, képző-köz- pontokban		76		55							131
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	234		324		0		0		0		558
Agrárvállalkozási is-meretek	**Agrárvállalkozási ismeretek**	**0**		**0**		**36**		**36**		**31**		**103**
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak					6						6
	Mezőgazdasági vállalkozással és tevé- kenységgel kapcsolatos fogalmak					20						20
	Gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak						10					10
	Vállalkozási ismeretek							30				30
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszer-zése, készletgazdálkodása								6		7	13
	Termékértékesítési szerződés										5	5
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont										5	5
	Fogyasztóvédelmi ismeretek										7	7
	Európai uniós ismeretek, közös agrárpoli- tika										7	7
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0		0		36		36		31		103
Növénytermesztés	**Növénytermesztés**	**0**		**0**		**72**		**72**		**108**		**252**
	A növény és környezete					16						16
	A növénytermesztés alapjai					22						22
	Talajművelés műveletei					22						22
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat						12	8				20
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat							24				24
	Tápanyagpótlás, trágyázás								20			20
	Növények szaporítása és vetése								20			20
	Növényápolás és öntözés									34		34
	Betakarítás és tartósítás, termények szállí- tása, tárolása										36	36
	Növénytermesztési munkák szervezése, precíziós gazdálkodás										38	38
	Részletes növénytermesztés	**0**		**0**		**0**		**36**		**124**		**160**
	Gabonafélék termesztéstechnológiája								20	24		44

	Hüvelyes növények termesztéstechnológi- ája							16		8		24
	Gyökér- és gumós növények termesztés- technológiája									20		20
	Ipari növények termesztéstechnológiája									18		18
	Szálas- és tömegtakarmányok termesztés- technológiája										22	22
	Gyepgazdálkodási ismeretek										18	18
	Növénytermesztési szakmai számítások									10		10
	Egyéb, a tájkörzetben termelt növények jellemzése, bemutatása									4		4
	Növényvédelmi ismeretek	**0**		**0**		**0**		**0**		**93**		**93**
	Növényvédelemmel kapcsolatos alapfo- galmak										8	8
	Kórokozók, állati kártevők										6	6
	Gyomnövények										2	2
	Csávázó- és talajfertőtlenítő szerek										2	2
	Gombaölő szerek										4	4
	Állati kártevők elleni szerek										4	4
	Növényvédelmi előrejelzések										2	2
	További növényvédelemhez kapcsolódó speciális témák a növényvédelmi alaptan- folyam tematikája szerint										65	65
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0		0		72		108		325		505
Kertészet	**Zöldségtermesztés**	**0**		**0**		**72**		**36**		**54**		**162**
	Általános zöldségtermesztési ismeretek					20						20
	Termesztés termesztőberendezésben						30					30
	Burgonyafélék termesztése					22						22
	Káposztafélék termesztése							16				16
	Kabakosok termesztése								10		8	18
	Gyökérzöldségfélék termesztése								10		8	18
	Hüvelyesek termesztése									8		8
	Hagymafélék termesztése										8	8
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése										10	10
	Zöldségfélék áru-előkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás									12		12
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	**0**		**0**		**0**		**36**		**54**		**90**

	Általános gyümölcstermesztési ismeretek							12				12
	Gyümölcstermő növények ápolási munkái								14			14
	Gyümölcs betakarítása, tárolása, áru- előkészítés								10			10
	Almatermésű gyümölcsök termesztése										8	8
	Csonthéjas gyümölcsök termesztése										4	4
	Bogyótermésű gyümölcsök termesztése										10	10
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök ter- mesztése									4		4
	Különleges gyümölcsök termesztése									4		4
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológi- ák									14		14
	Szőlő feldolgozása, alapvető pinceműve- letek									10		10
	Tan u lási terület ö sszó raszáma	0		0		72		72		108		252
Állattenyésztés, állat-tartás	**Állattartási alapismeretek**	**0**		**0**		**36**		**36**		**62**		**134**
	Az állat és környezete					24						24
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség						12	12				24
	Betegség gyógykezelése és megelőzése								24			24
	Állatok jóléte és állatvédelem										31	31
	Gazdasági állatok értékelése									9		9
	Örökléstan									10		10
	Gazdálkodási állatok szaporítása, nemesí- tés folyamata									12		12
	Állattenyésztés	**0**		**0**		**72**		**72**		**31**		**175**
	A testtájak csontos alapjai					6						6
	Az emlősök és a madarak testtájai					6						6
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folya-mata és az anyagforgalom					12						12
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, szaporodás					12						12
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése						36					36
	Sertés tartása és tenyésztése								28			28
	Juh és kecske tartása és tenyésztése								20			20
	Ló tartása és tenyésztése							24				24

	Baromfifélék tartása és tenyésztése										31	31
	Takarmányozástan	**0**		**0**		**72**		**36**		**0**		**108**
	A takarmányozás alapjai					12						12
	Takarmányismeret					12						12
	Takarmányok tartósítása, tárolása						16					16
	Takarmányozás végrehajtása						32					32
	Takarmányadag összeállítása								36			36
	Részletes állattenyésztés	**0**		**0**		**0**		**0**		**62**		**62**
	Szarvasmarha tenyésztése és tartása 2										14	14
	Sertés tartása és tenyésztése 2										12	12
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2										12	12
	Ló tartása és tenyésztése 2									12		12
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2									12		12
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		180		144		155		479
Géptan	**Erőgépek**	**0**		**0**		**36**		**36**		**0**		**72**
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök					2						2
	A műszaki rajz alapfogalmai					5						5
	Anyagismeret					6						6
	Gépelemek, szerkezeti egységek					8						8
	Villamosság a mezőgazdaságban					6						6
	Erőgépek felépítése és működése, belső égésű motorok					9						9
	Teljesítményátviteli rendszer								10			10
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés								12			12
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépít- ménye, elektromos berendezései								8			8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektroni- kai berendezések az erőgépe- ken								6			6
Mezőgazdasági munkagépek		**0**		**0**		**36**		**36**		**31**		**103**
Munkagépek általános jellemzői						6						6
Talajművelés gépei						18						18

Tápanyag-visszapótlás gépei					12						12
Vető-, ültető- és palántázógépek								6			6
Növényvédelem és öntözés gépei								6			6
Szálastakarmány-betakarítás gépei								10			10
Szemestermény-betakarító gépek								9			9
Gumós növények betakarításának gépei								5			5
Szállítás, anyagmozgatás gépei										8	8
Kertészet gépei										23	23
Tan u lási terület ö sszó raszáma	0		0		72		72		31		175
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0		0		140		140				

3.16.3. Erdésztechnikus (nappali)

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13. évfolyam
2020/2021.	X	---	---	---	---
2021/2022.	X	X	---	---	---
2022/2023.	X	X	X	---	---
2023/2024.	X	X	X	X	---
2024/2025.	X	X	X	X	X
2025/2026.	X	X	X	X	X

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom		4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Digitális kultúra		1	0	0	0	0	36
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természet- tudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy : pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**	**5905**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13.évf.	14. évf.	13-14 óraszám összesen
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes órakeret	1260	1085	

Technikumban a közismereti órák megoszlása 2026.03.02-től

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13. évf.	9-13. évf. óraszám összesen
Magyar nyelv és irodalom	Közismereti oktatás	4	5	3	3	0	525
Idegen nyelv		4	4	3	3	3	597
Matematika		4	4	3	3	0	489
Történelem		3	3	2	2	0	350
Állampolgári ismeretek		0	0	0	1	0	31
Mesterséges intelligencia alapjai		0,33	0	0	0	0	12
Digitális kultúra		0,66	0	0	0	0	24
Testnevelés		4	4	3	3	0	504
Osztályfőnöki		1	1	1	1	1	175
Kötelező komplex természettudományos tantárgy		3	0	0	0	0	108
Ágazathoz kapcsolódó tantárgy : pl. fizika, kémia, biológia, földrajz, idegen nyelv		0	2	2	0	0	144
Érettségire felkészítő tantárgy		0	0	2	2	0	144
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	1	0	0	0	36
Összes közismereti óraszám		24	24	19	18	4	3139
Ágazati alapoktatás		7	9	0	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	0	14	47	24	1752
Szabadon tervezhető órakeret		3	1	1	2	6	438
Tanítási hetek száma		36	36	36	31	31	
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1224**	**1179**	**1054**	**5905**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	34	34	

Tantárgyak	13.évf.	14. évf.	13-14 óraszám összesen
Idegen Nyelv (ajánlott nyelvvizsgára felkészítés)			0
Szakmai órakeret	35	35	2345
Rendelkezésre álló órakeret/hét	35	35	
Tanítási hetek száma	36	31	
Éves összes órakeret	1260	1085	

Vadgazdálkodás szakmairány

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óraszáma
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszáma		**252**		**324**		**404**		**404**		**661**		**2045**
Évfolyam összes közismereti óraszáma		864		864		684		630		124		**3166**
Összesen		**1116**		**1188**		**1088**		**1034**		**785**		**5211**
szabadon tervezhető közismereti óraszám		108		36		36		70		186		**436**
szabadon tervezhető szakmai óraszám		**0**		**0**		**100**		**75**		**83**		
Éves összes óraszám		1224		1224		1224		1179		1054		**5905**
Évfolyam összes óraszáma		**252**		**324**		**404**		**404**		**661**		**2045**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Állásinterjú									20		20
Mezőgazdaság	**Általános alapozás**	**0**		**144**		**0**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés			2								2
	Éghajlattan			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka- tűz- és környezetvédelem			18								18
	Szakmai alapozás	**234**		**180**		**0**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	77		55								132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	40		35								75

	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	41		35								76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőköz- pontokban	76		55								131
	Tanulási terület összóraszáma	234		324		0		0		0		558
Vadtenyésztés	**Vadegészségtan**	**0**		**0**		**0**		**62 (72)**		**0**		**62**
	Virusok által okozott betegségek							18				18
	Baktériumok által okozott betegségek							18				18
	Élősködők által okozott betegségek							18				18
	Egyéb betegségek							8				8
	Vadászati állattan	**0**		**0**		**126 (144)**		**54 (72)**		**0**		**180**
	Az állattan történet felosztása, anatómiai alapfogalmak, rendszertani felosztások					18						18
	Madarak, emlősök alaktana, anatómiája					54						54
	Madarak osztálya					54						54
	Emlősök osztálya							54				54
	Kinológia	**0**		**0**		**0**		**0**		**45 (62)**		**45**
	Vadászatra alkalmas kutyafajták									15		15
	Vadászkutyák tenyésztése									15		15
	Vadászkutyák tartása, tanítása és nevelése									15		15
	Apróvadtenyésztés	**0**		**0**		**36 (72)**		**54 (72)**		**0**		**90**
	Apróvad tenyésztelep működése, tojatás					18						18
	Keltetés					18						18
	Mesterséges fácántenyésztés, nevelés							18				18
	Fogolytenyésztés, nevelés							12				12
	Tőkés réce tenyésztés, nevelés							18				18
	Mezei nyúl tenyésztés, nevelés							6				6
	Nagyvadtenyésztés	**0**		**0**		**0**		**0**		**52 (93)**		**52**
	Vaddisznó zártéri tartása									15		15
	Gímszarvas zártéri tartása									10		10
	Dám zárttéri tartása									6		6
	Muflon zártéri tartása									6		6
	Állatkertek, vadaskertek, vadasparkok									15		15
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		162		170		97		429
Vadgazdálkodás	**Vadászat**	**0**		**0**		**0**		**0**		**150 (186)**		**150**
	Élővad befogás									25		25
	Vadászati módok									25		25
	A vadász felszerelése									25		25
	Trófeák kikészítése, mérése és bírálata									25		25
	Vadászati jog									25		25

	Állomány hasznosítás									25		25
	Vadgazdálkodás	**0**		**0**		**0**		**36 (72)**		**78 (109)**		**114**
	Vadgazdálkodás							12				12
	Vadkár, vadkárelhárítás							12				12
	Vadgazdálkodási berendezések							12				12
	Vadfajok állományainak gazdálkodása, korbecslés									47		47
	Vadtakarmányozás, vadföldgazdálkodás									31		31
	Élőhelygazdálkodás	**0**		**0**		**126**		**144 18)**		**0**		**270**
	Növénytan					72		72				144
	Talajtan							36				36
	Élőhelyfejlesztés							36				36
	Erdészeti alapismeretek					54						54
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		126		180		228		534
Műszaki ismeretek	**Géptan**	**0**		**0**		**62 (90)**		**54 (18)**		**50 (62)**		**166**
	Anyagismeret, gépelemek ismerete					26						26
	Motorok, erőgépek ismerete					36		54				90
	Vadgazdálkodásban használatos gépek ismerete									50		50
	Fegyver és lőszerismeret	**0**		**0**		**0**		**0**		**124 (202)**		**124**
	Fegyverek csoportosítása, kialakulásuk									8		8
	Sörétes, golyós és vegyescsövű vadász- fegyverek									25		25
	Lőszer és ballisztikai ismeretek									25		25
	Lövészsportok									66		66
	Gallyazás, darabolás	**0**		**0**		**54 (72)**		**0**		**100 (109)**		**154**
	Motorfűrészek szerkezeti ismerete					54						54
	Gallyazás									25		25
	Darabolás									25		25
	Felkészítés									10		10
	Készletezés									15		15
	Motorfűrész és motoros adapter ismeret									10		10
	Motorfűrész karbantartás									15		15
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		116		54		274		444
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			0	0			140		140			

Erdőgazdálkodás szakmairány

Évfolyam		9		10		11		12		13		A képzés összes óra-száma
		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszáma		**252**		**324**		**425**		**430**		**713**		**2144**
Évfolyam összes közismereti óraszáma		864		864		684		630		124		**3166**
Összesen		**1116**		**1188**		**1109**		**1060**		**837**		**5310**
szabadon tervezhető közismereti óraszám		108		36		36		70		186		**436**
szabadon tervezhető szakmai óraszám		**0**		**0**		**79**		**94**		**201**		**374**
Éves összes óraszám		1224		1224		1224		1224		1224		**6120**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5										5
	Munkajogi alapismeretek	5										5
	Munkaviszony létesítése	5										5
	Munkanélküliség	3										3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések									11		11
	Önéletrajz és motivációs levél									20		20
	„Small talk” – általános társalgás									11		11
	Állásinterjú									20		20
Mezőgazdaság	**Általános alapozás**	**0**		**144**		**0**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés			2								2
	Éghajlattan			19								19
	Talajtan			21								21
	Növénytan			21								21
	Állattan			21								21
	Géptan			21								21
	Földmérés			21								21
	Munka- tűz- és környezetvédelem			18								18
	Szakmai alapozás	**234**		**180**		**0**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	77		55								132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	40		35								75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	41		35								76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőköz- pontokban	76		55								131

	Tanulási terület összóraszáma	234		324		0		0		0		558
Erdőgazdálkodás	**Termőhelyismeret**	**0**		**0**		**72**		**0**		**0**		**72**
	Erdészeti éghajlattan, klímaosztályozás					16						16
	A talaj képződése és tulajdonságai					16						16
	Talajosztályozás					16						16
	A termőhely helyszíni vizsgálata					24						24
	Erdőművelés	**0**		**0**		**36**		**144**		**108**		**288**
	Erdészetileg fontosabb fafajaink					18						18
	Erdőtársulások					18						18
	Szaporítóanyag-termelés							16				16
	A csemetetermesztés alapjai							20				20
	Fontosabb fafajok csemetetermesztése							36				36
	Mesterséges erdőfelújítás, erdőtelepítés							36				36
	Erdősítés különleges termőhelyi viszonyok között							18				18
	Különleges rendeltetésű erdők							18				18
	Erdőnevelés									62		62
	Erdőgazdasági üzemmódok és természetes felújítások									46		46
	Erdővédelem	**0**		**0**		**0**		**0**		**78**		**78**
	Általános erdővédelem									16		16
	Általános erdővédelmi technológiák									16		16
	Részletes erdővédelem a hozzá tartozó erdővédelmi technológiával									46		46
	Erdőhasználat	**0**		**0**		**36**		**72**		**124**		**232**
	Faanyagismeret					36						36
	A fahasználat feltételei							16				16
	A fahasználat végrehajtása, munkamenetei							56		26		82
	A fahasználat termelési folyamata									58		58
	A fahasználat tervezése									26		26
	Fafeldolgozás									14		14
	Erdészeti gépek üzemeltetése	**0**		**0**		**144**		**72**		**62**		**278**
	Műszaki rajz					16						16
	Anyagismeret					16						16
	Gépelemek, motorok és karbantartásuk					24						24
	Erőgépek					32						32
	Motorfűrészek, motoros kézi eszközök					56						56
	Talajművelő és csemetekerti gépek							24				24
	Az erdősítés és ápolásának gépei							32				32
	A felkészítés gépei							16				16
	Az anyagmozgatás gépei									28		28

	A fakitermelés gépei									34		34
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		288		288		372		948
Vadgazdálkodás alapok	**Vadászat - erdőgazdálkodás**	**0**		**0**		**0**		**108**		**0**		**108**
	Vadászható és védett vadfajok							8				8
	Fegyverkezelés							24				24
	Vadászati módok, vadászat							36				36
	Vadászati felszerelések, berendezések							8				8
	Vadbefogás							16				16
	Trófeák kikészítése, bírálata							16				16
	Vadgazdálkodás - erdőgazdálkodás	**0**		**0**		**0**		**0**		**93**		**93**
	Vadállomány-szabályozás									23		23
	Vadkár és -elhárítás									14		14
	Vadföldgazdálkodás, vadtakarmányozás									16		16
	Vadegészségügy									8		8
	Vadgazdálkodás és természetvédelem									8		8
	Vadállomány-gazdálkodási feladatok									12		12
	Mesterséges vadtenyésztés									12		12
	Élőhelygazdálkodás - erdőgazdálkodás	**0**		**0**		**0**		**36**		**0**		**36**
	Az élőhely ökológiai jellemzői							4				4
	Mezei és füves élőhelyek jellemzői							8				8
	Határvegetációk, állományszegélyek							8				8
	Erdei és egyéb fás vegetációk javítása							8				8
	Vízi élőhelyek fejlesztése							8				8
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		0		144		93		237
Erdészeti tevékeny-ségek, gazdasági összefüggések	**Erdőbecslés**	**0**		**0**		**144**		**0**		**0**		**144**
	Fatermési alapfogalmak					16						16
	Álló és fekvő fa fatérfogatának meghatározása					64						64
	Faállományok élőfakészletének meghatározása					64						64
	Erdőrendezés	**0**		**0**		**0**		**0**		**93**		**93**
	Az erdő területi beosztása, a tervezés szervezeti keretei									6		6
	Középtávú és éves tervezés									14		14
	Az erdőrészlet adatai, részletszintű tervezés									30		30
	Földmérés, térképészet									20		20
Az automatizált adatrögzítés és feldolgozás lehetőségei										23		23
Erdészeti üzemgazdaság		**0**		**0**		**0**		**0**		**62**		**62**
Gazdasági alapfogalmak										4		4
Árugazdaság, piac										6		6
Kereskedelmi alapismeretek										6		6

Szerződések									8		8
Adózás, számvitel									6		6
Erdőgazdasági ügyvitel, bizonylati rend									16		16
Jogi ismeretek									10		10
Erdészeti, vadászati szakigazgatás									6		6
Tanulási terület összóraszáma	0		0		144		0		155		299
Egybefüggő szakmai gyakorlat:	0		0		140		140				

3.16.4. Mezőgazdasági technikus (esti)

Évfolyam	13. évfolyam	14. évfolyam
2022/2023.	X	X
2023/2024.	X	X
2024/2025.	X	X
2025/2026.	X	X

Évfolyam		1/13.		2/14.		A képzés összes óra-száma
		elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszáma		**603**		**461**		**1085**
Évfolyam összes közismereti óraszáma		0		0		**0**
Összesen		603		461		**1085**
Egybefüggő szakmai gyakorlat		140		0		**140**
szabadon tervezhető szakmai óraszám		0		0		**0**
Éves összes óraszám		683		461		**1225**
Tervezett helyi éves szakmai óraszám		**683**		**461**		**1085**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**9**		**0**		**9**
	Álláskeresés	3				3
	Munkajogi alapismeretek	2				2
	Munkaviszony létesítése	3				3
	Munkanélküliség	1				1
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**31**		**31**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			5		5
	Önéletrajz és motivációs levél			10		10
	„Small talk” – általános társalgás			6		6
	Állásinterjú			10		10
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**72**		**0**		**72**
	Bevezetés	1				1
	Éghajlattan	10				10
	Talajtan	10				10
	Növénytan	11				11
	Állattan	10				10
	Géptan	11				11
	Földmérés	10				10
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	9				9
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Szakmai alapozás**	**216**		**0**		**216**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	28	38			66
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	16	24			40
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	16	24			40
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	30	40			70
	Tanulási terület összóraszáma	**297**		**31**		**328**
Agrárvállalkozási ismeretek	**Agrárvállalkozási ismeretek**	**18**		**31**		**49**
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak	2	1			3
	Mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak	5	5			10
	Gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak	2	3			5
	Vállalkozási ismeretek			14		14
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása			2		2

	Termékértékesítési szerződés			1	2	3
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont			1	1	2
	Fogyasztóvédelmi ismeretek			2	2	4
	Európai uniós ismeretek, közös agrárpolitika			2	1	3
	Tanulási terület összóraszáma	18		31		49
Növénytermesztés	**Növénytermesztés**	**72**		**62**		**134**
	A növény és környezete	4	4			8
	A növénytermesztés alapjai	6	5			11
	Talajművelés műveletei	5	6			11
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat	5	5			10
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat	6	6			12
	Tápanyagpótlás, trágyázás	5	5			10
	Növények szaporítása és vetése	5	5			10
	Növényápolás és öntözés			8	8	16
	Betakarítás és tartósítás, termények szállí-tása, tárolása			10	10	20
	Növénytermesztési munkák szervezése, precíziós gazdálkodás			13	13	26
	Részletes növénytermesztés	**18**		**62**		**80**
	Gabonafélék termesztéstechnológiája	5	5	6	6	22
	Hüvelyes növények termesztéstechnológi-ája	4	4	2	2	12
	Gyökér- és gumós növények termesztés-technológiája			5	5	10
	Ipari növények termesztéstechnológiája			4	5	9
	Szálas- és tömegtakarmányok termesz-tés-technológiája			6	5	11
	Gyepgazdálkodási ismeretek			5	4	9
	Növénytermesztési szakmai számítások			2	2	4
	Egyéb, a tájkörzetben termelt növé-nyekjellemzése, bemutatása			1	2	3
	Növényvédelmi ismeretek	**0**		**48**		**48**
	Növényvédelemmel kapcsolatos alapfo-galmak			1	2	3
	Kórokozók, állati kártevők			1	2	3
	Gyomnövények			1	1	2
	Csávázó- és talajfertőtlenítő szerek			1	1	2
	Gombaölő szerek			1	1	2
	Állati kártevők elleni szerek			1	1	2
	Növényvédelmi előrejelzések			1	1	2
	További növényvédelemhez kapcsolódó speciális témák a növényvédelmi alap-tan-folyam tematikája szerint			17	15	32
	Tanulási terület összóraszáma	90		172		262
Kertészet	**Zöldségtermesztés**	**36**		**48**		**84**
	Általános zöldségtermesztési ismeretek	5	5			10
	Termesztés termesztőberendezésben	8	8			16
	Burgonyafélék termesztése	5	5			10
	Káposztafélék termesztése			4	4	8
	Kabakosok termesztése			5	5	10

	Gyökérzöldségfélék termesztése			5	5	10
	Hüvelyesek termesztése			2	2	4
	Hagymafélék termesztése			2	2	4
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése			3	3	6
	Zöldségfélék áru-előkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás			3	3	6
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	**18**		**27**		**45**
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek	3	3			6
	Gyümölcstermő növények ápolási munkái	3	3			6
	Gyümölcs betakarítása, tárolása, áru-előkészítés	3	3			6
	Almatermésű gyümölcsök termesztése			2	2	4
	Csonthéjas gyümölcsök termesztése			1	1	2
	Bogyótermésű gyümölcsök termesztése			2	3	5
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése			1	1	2
	Különleges gyümölcsök termesztése			1	1	2
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológi-ák			3	4	7
	Szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek			2	3	5
	Tanulási terület összóraszáma	**54**		**75**		**129**
Állattenyésztés, állattartás	**Állattartási alapismeretek**	**36**		**31**		**67**
	Az állat és környezete	6	6			12
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség	6	6			12
	Betegség gyógykezelése és megelőzése	6	6			12
	Állatok jóléte és állatvédelem			7	8	15
	Gazdasági állatok értékelése			2	3	5
	Örökléstan			2	3	5
	Gazdálkodási állatok szaporítása, nemesí tés folyamata			3	3	6
	Állattenyésztés	**36**		**48**		**84**
	A testtájak csontos alapjai	1	1			2
	Az emlősök és a madarak testtájai	2	2			4
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom	3	3			6
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, szaporodás	3	3			6
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése	9	9			18
	Sertés tartása és tenyésztése			7	7	14
	Juh és kecske tartása és tenyésztése			4	4	8
	Ló tartása és tenyésztése			5	5	10
	Baromfifélék tartása és tenyésztése			8	8	16
	Takarmányozástan	**36**		**16**		**52**
	A takarmányozás alapjai	3	3			6
	Takarmányismeret	3	3			6
	Takarmányok tartósítása, tárolása	4	4			8
	Takarmányozás végrehajtása	8	8			16
	Takarmányadag összeállítása			8	8	16

	Részletes állattenyésztés	**0**		**31**		**31**
	Szarvasmarha tenyésztése és tartása 2			3	4	7
	Sertés tartása és tenyésztése 2			3	3	6
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2			3	3	6
	Ló tartása és tenyésztése 2			3	3	6
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2			3	3	6
	Tanulási terület összóraszáma	**108**		**126**		**234**
Géptan	**Erőgépek**	**18**		**16**		**34**
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök	1	1			2
	A műszaki rajz alapfogalmai	1	1			2
	Anyagismeret	1	2			3
	Gépelemek, szerkezeti egységek	2	2			4
	Villamosság a mezőgazdaságban	2	1			3
	Erőgépek felépítése és működése, belsőégésű motorok	2	2			4
	Teljesítményátviteli rendszer			2	2	4
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés			2	3	5
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései			2	2	4
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken			1	2	3
	Mezőgazdasági munkagépek	**18**		**31**		**49**
	Munkagépek általános jellemzői	1	1			2
	Talajművelés gépei	5	5			10
	Tápanyag-visszapótlás gépei	3	3			6
	Vető-, ültető- és palántázógépek			1	1	2
	Növényvédelem és öntözés gépei			1	2	3
	Szálastakarmány-betakarítás gépei			2	3	5
	Szemestermény-betakarító gépek			2	2	4
	Gumós növények betakarításának gépei			1	2	3
	Szállítás, anyagmozgatás gépei			2	2	4
	Kertészet gépei			5	5	10
	Tanulási terület összóraszáma	**36**		**47**		**83**
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		140				140

3.16.5. Mezőgazdasági gépésztechnikus (esti)

Évfolyam	13. évfolyam	14. évfolyam
2022/2023.	X	X
2023/2024.	X	X
2024/2025.	X	X
2025/2026.	X	X

Évfolyam		**1/13.**		**2/14.**		**A képzés összes óra-száma**
		elm	**gyak**	**elm**	**gyak**	
Évfolyam összes szakmai óraszáma		**1151**		**993**		**2144**
Évfolyam összes közismereti óraszáma		0		0		**0**
Összesen		1151		993		**2144**
szabadon tervezhető közismereti óraszám		0		0		**0**
szabadon tervezhető szakmai óraszám		**109**		**92**		**201**
Éves összes óraszám		1260		1085		**2345**

Tervezett helyi éves szakmai óraszám		**1224**		**1054**		**2278**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5				5
	Munkajogi alapismeretek	5				5
	Munkaviszony létesítése	5				5
	Munkanélküliség	3				3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11		11
	Önéletrajz és motivációs levél			20		20
	„Small talk” – általános társalgás			11		11
	Állásinterjú			20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**144**		**0**		**144**
	Bevezetés	2				2
	Éghajlattan	19				19
	Talajtan	21				21
	Növénytan	21				21
	Állattan	21				21
	Géptan	21				21
	Földmérés	21				21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18				18
Gyakorlati tevékenység 9.évf - 6,5ó / hét 10. évf - 5ó / hét	**Szakmai alapozás**	**414**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	62	70			132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	36	39			75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	36	40			76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	64	67			131
	Tanulási terület összóraszáma	**576**		62		**638**
Járművezető képzés	**Járművezetési ismeretek**	**45**		**0**		**45**
	Közlekedési alapismeretek		23			23
	A járművezetés elmélete		6			6
	Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek		6			6
	Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás		10			10
	Járművezetési gyakorlatok	**45**		**0**		**45**
	A mezőgazdasági vontatók felépítése		2			2
	Belső égésű motorok		2			2
	A motorok hűtése, a kenése		2			2
	A motorok tüzelőanyag-ellátása		2			2
	A villamos berendezések		2			2
	A teljesítményátviteli berendezések		3			3
	A futómű, a kormányzás, a pótkocsi		2			2
	A fékberendezések		3			3
	Vezetési gyakorlat – alapoktatás		7			7
	Vezetési gyakorlat – főoktatás		20			20
	Tanulási terület összóraszáma	90		0		**90**
Mezőgazdasági gépek	**Agrárműszaki erőgépek**	**0**		**403**		**403**
	Belső égésű motorok működése			30	35	65
	Agrárműszaki erőforrások mechanikus teljesítményátvitele			30	35	65
	Agrárműszaki erőforrások hidraulikus teljesítményátvitele			24	28	52
	Agrárműszaki erőforrások járószerkezete és kormányzása			30	35	65
	Alváz és felépítmény, vonó- és függesztőszerkezetek			12	14	26
	Agrárműszaki erőforrások fékezése			18	21	39
	Agrárműszaki erőforrások elektromos berendezése			18	21	39
	Egyéb agrárműszaki erőforrások			12	14	26
	Precíziós gazdálkodásra alkalmas erőforrások			12	14	26
	Mezőgazdasági termelés gépei	**180**		**217**		**397**
	A talajművelés gépei	16	23			39

	A vetés-, ültetés- és palántázás gépei	14	21			35
	A növényápolás gépei	20	28			48
	A szálastakarmányok betakarításának gépei	10	15			25
	Növények betakarítása arató-cséplő géppel	12	21	14	28	75
	A szemestermények utókezelésének gépei			7	12	19
	A gumós növények betakarításának gépei			12	16	28
	A zöldség-, gyümölcsbetakarítás és - feldolgozás gépei			16	20	36
	A szállítás és anyagmozgatás gépei			22	24	46
	Az állattartás épületei és gépei			22	24	46
	Tanulási terület összóraszáma	**180**		620		**800**
Mezőgazdasági termelési folyamatok	**Mezőgazdasági gépek üzemeltetése**	**180**		**139,5**		**319,5**
	A talajművelés gépei	10	24			34,0
	A vetés, ültetés és palántázás gépei	10	22			32,0
	A növényápolás gépei	10	22			32,0
	A szálastakarmányok betakarításának gépei	14	28			42,0
	Növények betakarítása arató-cséplő gép- pel	10	30	3,0	16,0	59,0
	A szemestermények utókezelésének gépei			1,0	12,0	13,0
	A gumós növények betakarításának gépei			1,0	12,0	13,0
	A zöldség-, gyümölcsbetakarítás és - feldolgozás gépei			4,0	26,0	30,0
	A szállítás és anyagmozgatás gépei			4,0	28,0	32,0
	Az állattartás épületei és gépei			2,5	30,0	32,5
	Gazdálkodási ismeretek	**0**		**31**		**30**
	A gazdálkodás alapjai			4,0	4,0	8
	Vállalkozási alapismeretek			5,5	5,5	10
	Mezőgazdasági vállalkozások sajátosságai			2,0	2,0	4
	Marketing			4,0	4,0	8
	Termesztés- és tartástechnológiák	**36**		**31**		**66**
	Termesztéstechnológia	18	18			36
	Tartástechnológia			15,5	15,5	30
	Tanulási terület összóraszáma	**216**		201,5		417,5
Mezőgazdasági gépjavítás	**Anyagismeret**	**54**		**0**		**51,0**
	Metallográfiai ismeretek	1	3			4,0
	Fémek és ötvözeteik	2	4			6,0
	Nemfémes anyagok	2	2			4,0
	Tüzelő- és kenőanyagok	2	3			5,0
	Fémek alakítása	11	24			35,0
Gépelemek, mechanika		**72**		**46,5**		**118,5**
A gépelemek igénybevételének módjai		8	8			16,0
Kötőgépelemek		9	9			18,0
Rugók		2	2			4,0
Tengelyek, tengelykötések, csapágyak, csapágyazások		8	8			16,0
Tengelykapcsolók, fékek		6	6			12,0
Vezetékelemek és kötéseik				1,5	3,0	4,5
Hajtások		3	3	2,0	4,0	12,0
Statikai alapfogalmak				5,0	10,0	15,0
Szilárdságtan				5,0	10,0	15,0
Keretszerkezetek, hajtóművek, szivattyúk				2,0	4,0	6,0
Műszaki dokumentációk		**36**		**0**		**36,0**
Műszaki ábrázolás		9	9			18,0
Folyamatábrák és diagramok		9	9			18,0
Mezőgazdasági gépek javítása		**0**		**124,0**		**119**
A gépjavítás alapjai				8,0	8,0	16
Mezőgazdasági gépek állapotváltozása				12,0	12,0	24
Műszaki állapotváltozások mérése, gépek diagnosztizálása				20,0	20,0	40
Gépszerkezetek felújítás-technológiái				22,0	22,0	44
Tanulási terület összóraszáma		**162**		**170,5**		**332,5**
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		160				

3.16.6. Vadgazdálkodási technikus (esti)

Évfolyam	13. évfolyam	14. évfolyam
2022/2023.	X	X
2023/2024.	X	X
2024/2025.	X	X
2025/2026.	X	X

Évfolyam		1/13.		2/14.		A képzés összes óraszáma
		elm	gyak	elm	gyak	
Évfolyam összes szakmai óraszáma		**1142**		**903**		**2045**
Évfolyam összes közismereti óraszáma		0		0		**0**
Összesen		1142		903		**2045**
szabadon tervezhető közismereti óraszám		0		0		**0**
szabadon tervezhető szakmai óraszám		**118**		**182**		
Éves összes óraszám		1260		1085		**2345**
Évfolyam összes óraszáma		**1142**		**903**		**2045**
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5				5
	Munkajogi alapismeretek	5				5
	Munkaviszony létesítése	5				5
	Munkanélküliség	3				3
Munkavállalói idegen nyelv (technikus szakmák esetén)	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11		11
	Önéletrajz és motivációs levél			20		20
	„Small talk” – általános társalgás			11		11
	Állásinterjú			20		20
Mezőgazdaság	**Általános alapozás**	**144**		**0**		**144**
	Bevezetés	2				2
	Éghajlattan	19				19
	Talajtan	21				21
	Növénytan	21				21
	Állattan	21				21
	Géptan	21				21
	Földmérés	21				21
	Munka- tűz- és környezetvédelem	18				18
	Szakmai alapozás	**414**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132				132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75				75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76				76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőköz- pontokban	131				131
	Tanulási terület összóraszáma	558		0		558
Vadtenyésztés	**Vadegészségtan**	**0**		**62**		**62**
	Virusok által okozott betegségek			18		18
	Baktériumok által okozott betegségek			18		18
	Élősködők által okozott betegségek			18		18
	Egyéb betegségek			8		8
	Vadászati állattan	**72 (108)**		**108**		**180**
	Az állattan történet felosztása, anatómiai alapfogalmak, rendszertani felosztások	18				18
	Madarak, emlősök alaktana, anatómiája	54				54
	Madarak osztálya			54		54
	Emlősök osztálya			54		54
	Kinológia	**0**		**45 (77)**		**45**
	Vadászatra alkalmas kutyafajták			15		15

	Vadászkutyák tenyésztése			15		15
	Vadászkutyák tartása, tanítása és nevelése			15		15
	Apróvadtenyésztés	**90**		**0**		**90**
	Apróvad tenyésztelep működése, tojatás	18				18
	Keltetés	18				18
	Mesterséges fácántenyésztés, nevelés	18				18
	Fogolytenyésztés, nevelés	12				12
	Tőkés réce tenyésztés, nevelés	18				18
	Mezei nyúl tenyésztés, nevelés	6				6
	Nagyvadtenyésztés	**0**		**52 (93)**		**52**
	Vaddisznó zártéri tartása			15		15
	Gímszarvas zártéri tartása			10		10
	Dám zárttéri tartása			6		6
	Muflon zártéri tartása			6		6
	Állatkertek, vadaskertek, vadasparkok			15		15
	Tanulási terület összóraszáma	162		267		429
Vadgazdálkodás	**Vadászat**	**0**		**150 (170)**		**150**
	Élővad befogás			25		25
	Vadászati módok			25		25
	A vadász felszerelése			25		25
	Trófeák kikészítése, mérése és bírálata			25		25
	Vadászati jog			25		25
	Állomány hasznosítás			25		25
	Vadgazdálkodás	**36 (108)**		**78 (108)**		**114**
	Vadgazdálkodás	12				12
	Vadkár, vadkárelhárítás	12				12
	Vadgazdálkodási berendezések	12				12
	Vadfajok állományainak gazdálkodása, korbecslés			47		47
	Vadtakarmányozás, vadföldgazdálkodás			31		31
	Élőhelygazdálkodás	**198**		**72 (78)**		**270**
	Növénytan	144				144
	Talajtan			36		36
	Élőhelyfejlesztés			36		36
	Erdészeti alapismeretek	54				54
	Tanulási terület összóraszáma	234		300		534
Műszaki ismere-tek	**Géptan**	**116 (126)**		**50 (62)**		**166**
	Anyagismeret, gépelemek ismerete	26				26
	Motorok, erőgépek ismerete	90				90
	Vadgazdálkodásban használatos gépek ismerete			50		50
	Fegyver és lőszerismeret	**0**		**124 (144)**		**124**
	Fegyverek csoportosítása, kialakulásuk			8		8
	Sörétes, golyós és vegyes csövű vadász- fegyverek			25		25
	Lőszer és ballisztikai ismeretek			25		25
	Lövészsportok			66		66
	Gallyazás, darabolás	**54**		**100 (108)**		**154**
	Motorfűrészek szerkezeti ismerete	54				54
	Gallyazás			25		25
	Darabolás			25		25
	Felkészítés			10		10
	Készletezés			15		15
	Motorfűrész és motoros adapter ismeret			10		10
	Motorfűrész karbantartás			15		15
	Tanulási terület összóraszáma	170		274		444
Egybefüggő szakmai gyakorlat:			140			

3.17. Szakképző iskolai képzés 2020.09.01-től

A szakképző iskola heti közismeretei és szakmai óraszámai

Tantárgyak		9. évf.	10. évf.	11. évf.	9-11. óra-szám ösz-szesen
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	Közismereti oktatás	2	2	2	206
Idegen nyelv		2	1	1	139
Matematika		2	2	1	175
Történelem és társadalomismeret		3	0	0	108
Természetismeret		3	0	0	108
Testnevelés		4	1	1	211
Osztályfőnöki-építő program		1	1	1	103
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek		0	0	1	31
Összes közismereti óraszám		**17**	**7**	**7**	**1081**
Ágazati alapoktatás		16	0	0	576
Szakirányú oktatás		0	25	25	1675
Szabadon tervezhető órakeret		1	2	2	170
Tanítási hetek száma		36	36	31	
Éves összes óraszám		**1224**	**1224**	**1054**	**3502**
Rendelkezésre álló órakeret/hét		34	34	34	

A nemzeti köznevelési törvény értelmében az iskoláknak az adott osztályokban csak azokon a tanítási napokon kell megszervezniük a mindennapos testnevelés oktatást (legalább napi egy testnevelés óra keretében), amelyeken közismereti vagy szakmai elméleti oktatás is folyik. Ha ennek eredményeként a heti öt testnevelés óra nem teljesíthető, a fennmaradó órák a szabad órakeret részévé válnak, így annak felhasználásáról az intézmények dönthetnek. A szakképző iskola 11. évfolyamán a középfok számára készült testnevelés kerettanterv 11-12. évfolyamának tartalmából lehet választani, a rendelkezésre álló óraszámoknak megfelelően. Ez nem érvényes a három órásra tervezett testnevelés és sport kerettantervre, amely már csak három évfolyamra (9-11. évfolyam) készült.
A két táblázat megegyezik abban, hogy a 9-11. évfolyamokon a közismereti tantárgyak összesített óraszáma 18, 11, illetve 9,5 óra. A szakmai tárgyak óraszáma ugyanezeken az évfolyamokon 17, 25, illetve 25,5 óra.

3.17.1. Mezőgazdasági gépész

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
2022/2023.	X	X	X
2023/2024.	X	X	X
2024/2025.	X	X	X
2025/2026.	X	X	X

Évfolyam	1/9.	2/10.	3/11.	A kép-zés összes óra-száma

		elm	gyak	elm	gyak	elm	gyak	
Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):		15		9		6		
Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):		540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)		3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)		108		72		108,5		
Összes közismereti:		**648**		**396**		**294,5**		
A tanév összes tanórája:		**1260**		**1296**		**1085**		
A tanév összes szakmai óraszáma:		576		765		692		
Szabadon tervezhető szakmai:		**36**		**135**		**98,5**		269,5
Évfolyam összes óraszáma		**576**		**846**		**753,5**		**2176**
Munkavállalói ismere- tek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5						5
	Munkajogi alapismeretek	5						5
	Munkaviszony létesítése	5						5
	Munkanélküliség	3						3
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11		11
	Önéletrajz és motivációs levél					20		20
	„Small talk” – általános társalgás					11		11
	Állásinterjú					20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**144**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés	2						2
	Éghajlattan	19						19
	Talajtan	21						21
	Növénytan	21						21
	Állattan	21						21
	Géptan	21						21
	Földmérés	21						21
		18						18
	Szakmai alapozás	**414**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	32	90					122
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	32	54					86
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	32	36					68
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	66	72					138
	Tanulási terület összóraszáma	576		0		62		638
Agrárgépész szakmai alapozó	**Szakmai alapozó ismeretek**	**0**		**72**		**0**		**72**
	Anyagismeret			24				24
	Géprajz			24				24
	Gépelemek			24				24
	Fémmegmunkálás	**0**		**108**		**0**		**108**
	A fémmegmunkálás előkészítő műveletei				**16**			**16**
	Kézi és gépi forgácsolás				**64**			**64**
	A fémek alakítása				**28**			**28**
	Tanulási terület összóraszáma	0		180		0		180
Járművezető képzés	**Járművezetési ismeretek**	**0**		**45**		**0**		**45**
	Közlekedési alapismeretek				23			23
	A járművezetés elmélete				6			6
	Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek				6			6
	Munkavédelem, tűzvédelem, szállítás	**0**			10			10
	Járművezetési gyakorlatok			**45**		**0**		**45**
	A mezőgazdasági vontatók felépítése				2			2
	Belső égésű motorok				2			2
	A motorok hűtése, a kenés				2			2
	A motorok tüzelőanyag-ellátása				2			2
	A villamos berendezések				2			2

	A teljesítmény-átviteli berendezések				3			3
	A futómű, a kormányzás, a pótkocsi				2			2
	A fékberendezések				3			3
	Vezetési gyakorlat - alapoktatás				7			7
	Vezetési gyakorlat - főoktatás				20			20
	Tanulási terület összóraszáma	0		90		0		90
Mezőgazdasági gépek	**Mezőgazdasási erőgépek**	**0**		**162**		**201,5**		**363,5**
	Mezőgazdasági erőgépek			9	30			39,0
	Belső égésű motorok			18	66			84,0
	Mezőgazdasági erőgépek mechanikus teljesítményátvitele			9	30			39,0
	Mezőgazdasági erőgépek hidraulikus rendszere					11,0	31,0	42,0
	Mezőgazdasági erőgépek járószerkezete és kormányzása					9,0	27,0	36,0
	Mezőgazdasági erőgépek fékezése					7,0	31,0	38,0
	Alváz és felépítmény, vonó- és függesztő szerkezet					6,0	18,0	24,0
	Mezőgazdasági gépek elektromos berendezései					9,0	31,0	40,0
	Mezőgazdasági erőgépek karbantartása					4,5	17,0	21,5
	Mezőgazdasági munkagépek	**0**		**252**		**217,0**		**469,0**
	A talajművelés gépei			20	38			58,0
	A vetés, ültetés és palántázás gépei			12	38			50,0
	A növényápolás gépei			25	51			76,0
	Arató-cséplő gépek			15	53			68,0
	A szemestermények utókezelésének gépei					5,0	17,0	22,0
	A szálastakarmányok betakarításának gépei					10,0	36,0	46,0
	A gumós növények betakarításának gépei					5,0	20,0	25,0
	A szállítás és anyagmozgatás gépei					15,0	64,0	79,0
	Az állattartás gépei					7,0	20,0	27,0
	Kertészeti gépek					4,5	13,5	18,0
	Tanulási terület összóraszáma	0		414		418,5		832,5
Mezőgazdasági gépek üzemeltetése	**Szakmai számítások**	**0**		**0**		**31**		**31**
	Mezőgazdasági erőgépek					14		14
	Mezőgazdasági munkagépek					17		17
	Mezőgazdasági gépek üzemeltetése	**0**		**162**		**211**		**373**
	A talajművelés gépei				48			48
	A vetés, ültetés és palántázás gépei				36			36
	A növényápolás gépei				44			44
	Arató-cséplő gépek				34		25	59
	A szemestermények utókezelésének gépei						16	16
	A szálastakarmányok betakarításának gépei						47	47
	A gumós növények betakarításának gépei						25	25

	A szállítás és anyagmozgatás gépei						66	66
	Az állattartás gépei						16	16
	Kertészeti gépek						16	16
	Mezőgazdasági ismeretek	**0**		**0**		**31**		**31**
	Szántóföldi növények termesztéstechnológiája					20		20
	Gazdasági állatok tartástechnológiája					11		11
	Tanulási terület összóraszáma	0		162		273		435
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		140				

3.17.2. Gazda

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
2022/2023.	X	X	X
2023/2024.	X	X	X
2024/2025.	X	X	X
2025/2026.	X	X	X

Állattenyésztő szakmairány

Évfolyam		1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óra-száma
		elm	**gyak**	**elm**	**gyak**	**elm**	**gyak**	
Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):		15		9		6		
Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):		540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)		3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)		108		72		108,5		
Összes közismereti:		**648**		**396**		**294,5**		
A tanév összes tanórája:		**1260**		**1296**		**1085**		
A tanév összes szakmai óraszáma:		576		792		730		
Szabadon tervezhető szakmai:		**36**		**108**		**60,5**		
Évfolyam összes óraszáma		**576**		**792**		**730**		**2098**
Munkavállalói ismere- tek	**Munkavállalói ismeretek**	**18 (36)**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5						5
	Munkajogi alapismeretek	5						5
	Munkaviszony létesítése	5						5
	Munkanélküliség	3						3
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11		11
	Önéletrajz és motivációs levél					20		20
	„Small talk” – általános társalgás					11		11
	Állásinterjú					20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapok-tatás	**Általános alapozás**	**144 (162)**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés	2						2
	Éghajlattan	19						19
	Talajtan	21						21
	Növénytan	21						21
	Állattan	21						21
	Géptan	21						21
	Földmérés	21						21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18						18
	Szakmai alapozás	**414**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		132					132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		75					75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76						76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangaz-daságokban,		131					131
	Tanulási terület összóraszáma	558 (594)		0		0		558
Agrárvállalko-zás	**Agrárvállakozási ismeretek**	**0**		**36**		**62**		**98**
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak			6				6
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevé- kenységgel kapcsolatos fogalmak			20				20
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak				10			10
	Vállalkozási ismeretek					16		16
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása						16	16

	Termékértékesítési szerződés						6	6
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont						6	6
	Fogyasztóvédelmi ismeretek					8		8
	Európai uniós ismeretek, Közös Agrárpolitika						10	10
	Tanulási terület összóraszáma	0		36		62		98
Növénytermesztés	**Növénytermesztés**	**0**		**108**		**62**		**170**
	A növény és környezete			16				16
	A növénytermesztés alapjai			18				18
	A talajművelés műveletei			22				22
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat				16			16
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat				18			18
	Tápanyagpótlás, trágyázás				14			14
	A növények szaporítása és vetése				4		16	20
	Növényápolás és öntözés						24	24
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolása						22	22
	Részletes növénytermesztés	**0**		**72**		**62**		**134**
	A gabonafélék termesztéstechnológiája				44			44
	A hüvelyes növények termesztéstechnológiája			20				20
	A gyökér- és gumós növények termesztés- technológiája			8		10		18
	Az ipari növények termesztéstechnológiája					18		18
	A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstecnológiája						16	16
	Gyepgazdálkodási ismeretek						18	18
	Tanulási terület összóraszáma	0		180		124		304
Kertészet	**Zöldségtermesztés**	**0**		**108**		**52**		**160**
	Általános zöldségtermesztési ismeretek			20				20
	Termesztés termesztőberendezésben			30				30
	Burgonyafélék termesztése				22			22
	Káposztafélék termesztése				16			16
	Kabakosok termesztése				10		8	18
	Gyökérzöldségfélék termesztése				10		8	18
	Hüvelyesek termesztése						8	8
	Hagymafélék termesztése						8	8
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése						10	10
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás					10		10
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	**0**		**36**		**52**		**88**
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek			12				12
	A gyümölcstermő növények ápolási munkái				14			14
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés				10			10
	Az almaterméű gyümölcsök termesztése						8	8
	A csonthéjas gyümölcsök termesztése						4	4
	A bogyóstermésű gyümölcsök termesztése						10	10
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése						4	4
	Különleges gyümölcsök termesztése						4	4
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák					12		12
	A szőlő feldolgozása, alapvető pincemű- veletek					10		10
	Tanulási terület összóraszáma	0		144		104		248
Állattartás, állattenyésztés	**Állattartási ismeretek**	**0**		**72**		**36**		**108**
	Állat és környezete			12				12
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség				24			24
	A betegség gyógykezelése és megelőzése				24			24
	Az állatok jóléte és az állatvédelem			12				12
	A gazdasági állatok értékelése						18	18
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata					18		18
	Állattenyésztés	**0**		**72**		**72**		**144**
	A testtájak csontos alapjai			16				16
	Az emlősök és a madarak testtájai			14				14
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom			22				22

	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás				20			20
	A szarvasmarha tenyésztése és tartása						16	16
	Sertés tenyésztése és tartása						14	14
	A juh és a kecske tartása és tenyésztése						14	14
	A ló tartása és tenyésztése					14		14
	Baromfifélék tartása és tenyésztése						14	14
	Takarmányozástan	**0**		**72**		**62**		**134**
	A takarmányozás alapjai			20				20
	Takarmányismeret			20				20
	Takarmányok tartósítása, tárolása				16			16
	A takarmányozás végrehajtása				16		24	40
	Takarmányadag összeállítása						38	38
	Részletes állattenyésztés	**0**		**72**		**72**		**144**
	Szarvasmarha tartása és tenyésztése 2.				32			32
	Sertés tartása és tenyésztése 2.			32				32
	Juh és kecske tartása és tenyésztése 2.			8			12	20
	Ló tartása és tenyésztése 2.					32		32
	Baromfifélék tartása és tenyésztése 2.						28	28
	Tanulási terület összóraszáma	0		288		242		530
Géptan	**Erőgépek**	**0**		**72**		**32**		**104**
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök			4				4
	A műszaki rajz alapfogalmai			10				10
	Anyagismeret				12			12
	Gépelemek, szerkezeti egységek			16				16
	Villamosság a mezőgazdaságban			12				12
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok				18			18
	Teljesítményátviteli rendszer						8	8
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés						10	10
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései						8	8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken						6	6
	Mezőgazdasági munkagépek	**0**		**72**		**68**		**140**
	Munkagépek általános jellemzői			6				6
	A talajművelés gépei			18				18
	A tápanyag-visszapótlás gépei			12				12
	Vető-, ültető- és palántázógépek				12			12
	A növényvédelem és az öntözés gépei				12			12
	Szálastakarmány-betakarító gépek				12	8		20
	Szemestermény-betakarító gépek						16	16
	Gumós növények betakarításának gépei					8		8
	A szállítás, anyagmozgatás gépei						10	10
	Állattartás gépei és épületei						26	26
	Tanulási terület összóraszáma	0		144		100		244
Kiegészítő tevékenységek	**Kiegészítő tevékenység**	**0**		**0**		**36**		**36**
	Higiéniai alapfogalmak					4		4
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfogalmai					6		6
	Élelmiszertartósítási módok						10	10
	Hagyományos termékfeldolgozás						16	16
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		36		36
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		140				

Növénytermesztő szakmairány

Évfolyam		1/9.		2/10.		3/11.		A képzés összes óra-száma
		elm	**gyak**	**elm**	**gyak**	**elm**	**gyak**	
Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):		15		9		6		
Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):		540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)		3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)		108		72		108,5		
Összes közismereti:		**648**		**396**		**294,5**		
A tanév összes tanórája:		**1260**		**1296**		**1085**		
A tanév összes szakmai óraszáma:		576		792		741		
Szabadon tervezhető szakmai:		**36**		**108**		**49,5**		
Évfolyam összes óraszáma		**576**		**792**		**741**		**2109**
Munkavállalói ismere- tek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5						5
	Munkajogi alapismeretek	5						5
	Munkaviszony létesítése	5						5
	Munkanélküliség	3						3
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11		11
	Önéletrajz és motivációs levél					20		20
	„Small talk” – általános társalgás					11		11
	Állásinterjú					20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapok-tatás	**Általános alapozás**	**144**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés	2						2
	Éghajlattan	19						19
	Talajtan	21						21
	Növénytan	21						21
	Állattan	21						21
	Géptan	21						21
	Földmérés	21						21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18						18
	Szakmai alapozás	**414**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		132					132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		75					75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76						76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangaz-daságokban		131					131
	Tanulási terület összóraszáma	558		0		0		558
Agrárvállalko-zás	**Agrárvállalkozási ismeretek**	**0**		**36**		**62**		**98**
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak			6				6
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak			20				20
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak				10			10
	Vállalkozási ismeretek					16		16
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása						16	16
	Termékértékesítési szerződés						6	6
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont						6	6
	Fogyasztóvédelmi ismeretek					8		8
	Európai uniós ismeretek, Közös Agrárpolitika						10	10
	Tanulási terület összóraszáma	0		36		62		98
Növényter-mesztés	**Növénytermesztés**	**0**		**170**		**31**		**201**
	A növény és környezete			16				16
	A növénytermesztés alapjai			18				18
	A talajművelés műveletei			22				22

	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat				16			16
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat				18			18
	Tápanyagpótlás, trágyázás				14			14
	A növények szaporítása és vetése				20			20
	Növényápolás és öntözés				24			24
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolása				22			22
	Növénytermesztési munkák szervezése, a precíziós gazdálkodás						31	31
	Részletes növénytermesztés	**0**		**82**		**62**		**144**
	A gabonafélék termesztéstechnológiája				44			44
	A hüvelyes növények termesztéstechnológiája					20		20
	A gyökér- és gumós növények termesztés- technológiája			8		12		20
	Az ipari növények termesztéstechnológiája			10		10		20
	A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnológiája				10		10	20
	Gyepgazdálkodási ismeretek				10		10	20
	Növényvédelmi ismeretek	**0**		**0**		**108**		**108**
	Növényvédelemmel kapcsolatos alapfogalmak					8		8
	Kórokozók, állati kártevők					6		6
	Gyomnövények					2		2
	Csávázó és talajfertőtlenítő szerek					2		2
	Gombaölő szerek					4		4
	Állati kártevők elleni szerek					4		4
	Növényvédelmi előrejelzések					2		2
	Növényvédelmi alaptanfolyam tematikája szerinti 80 óra						80	80
	Tanulási terület összóraszáma	0		252		201		453
Kertészet	**Zöldségtermesztés**	**0**		**108**		**52**		**160**
	Általános zöldségtermesztési ismeretek			20				20
	Termesztés termesztőberendezésben			30				30
	Burgonyafélék termesztése				22			22
	Káposztafélék termesztése				16			16
	Kabakosok termesztése				10		8	18
	Gyökérzöldségfélék termesztése				10		8	18
	Hüvelyesek termesztése						8	8
	Hagymafélék termesztése						8	8
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése						10	10
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás					10		10
	Szőlő- és gyümölcstermesztés	**0**		**36**		**52**		**88**
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek			12				12
	A gyümölcstermő növények ápolási munkái				14			14
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés				10			10
	Az almaterméű gyümölcsök termesztése						8	8
	A csonthéjas gyümölcsök termesztése						4	4
	A bogyótermésű gyümölcsök termesztése						10	10
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése						4	4
	Különleges gyümölcsök termesztése						4	4
	Szőlőtermesztési ismeretek és technológiák					12		12
	A szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek					10		10
	Tanulási terület összóraszáma	0		144		104		248
Állattartás, állattenyésztés	**Állattartási alapismeretek**	**0**		**72**		**36**		**108**
	Állat és környezete			12				12
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség				24			24
	A betegség gyógykezelése és megelőzése				24			24
	Az állatok jóléte és az állatvédelem			12				12
	Gazdasági állatok értékelése						18	18
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata					18		18
	Állattenyésztés	**0**		**72**		**72**		**144**
	A testtájak csontos alapjai			16				16
	Az emlősök és a madarak testtájai			14				14

	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom			22				22
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás				20			20
	Szarvasmarha tenyésztése és tartása						16	16
	Sertés tenyésztése és tartása						14	14
	Juh és kecske tartása és tenyésztése						14	14
	Ló tartása és tenyésztése					14		14
	Baromfifélék tartása és tenyésztése						14	14
	Takarmányozástan	**0**		**72**		**68**		**140**
	A takarmányozás alapjai			20				20
	Takarmányismeret			20				20
	Takarmányok tartósítása, tárolása				16			16
	A takarmányozás végrehajtása				16		24	40
	Takarmányadag összeállítása						44	44
	Tanulási terület összóraszáma	0		216		176		392
Géptan	**Erőgépek**	**0**		**72**		**32**		**104**
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök			4				4
	A műszaki rajz alapfogalmai			10				10
	Anyagismeret				12			12
	Gépelemek, szerkezeti egységek			16				16
	Villamosság a mezőgazdaságban			12				12
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok				18			18
	Teljesítményátviteli rendszer						8	8
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés						10	10
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései						8	8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken						6	6
	Mezőgazdasági munkagépek	**0**		**72**		**68**		**140**
	Munkagépek általános jellemzői			6				6
	A talajművelés gépei			18				18
	A tápanyag-visszapótlás gépei			12				12
	Vető-, ültető- és palántázógépek				12			12
	A növényvédelem és az öntözés gépei				12			12
	Szálastakarmány-betakarító gépek				12	8		20
	Szemestermény-betakarító gépek						16	16
	A gumós növények betakarításának gépei					8		8
	A szállítás, anyagmozgatás gépei						10	10
	Kertészet gépei						26	26
	Tanulási terület összóraszáma	0		144		100		244
Kiegészítő tevékenységek	**Kiegészítő tevékenységek**	**0**		**0**		**36**		**36**
	Higiéniai alapfogalmak					4		4
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfogalmai					6		6
	Élelmiszertartósítási módok						10	10
	Hagyományos termékfeldolgozás						16	16
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		36		36
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		140				

3.17.3. Kertész

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
2023/2024.	X	X	X
2024/2025.	X	X	X
2025/2026.	X	X	X

Évfolyam	1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes

								óra-szám a
		elm	**gyak**	**elm**	**gyak**	**elm**	**gyak**	
Évfolyam összes óraszáma		**576**		**720**		**724**		**2020**
Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):		15		9		6		
Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):		540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)		3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)		108		72		108,5		
Összes közismereti:		**648**		**396**		**294,5**		
A tanév összes tanórája:		**1260**		**1296**		**1085**		
A tanév összes szakmai óraszáma:		576		720		724		
Szabadon tervezhető szakmai:		**36**		**180**		**66,5**		
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5						5
	Munkajogi alapismeretek	5						5
	Munkaviszony létesítése	5						5
	Munkanélküliség	3						3
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11		11
	Önéletrajz és motivációs levél					20		20
	„Small talk” – általános társalgás					11		11
	Állásinterjú					20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**144**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés	2						2
	Éghajlattan	19						19
	Talajtan	21						21
	Növénytan	21						21
	Állattan	21						21
	Géptan	21						21
	Földmérés	21						21
	Munka- tűz- és környezetvédelem	18						18
	Szakmai alapozás	**414**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése		130					132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása		75					75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	78						76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban		131					131
	Tanulási terület összóraszáma	558		0		0		558
Kertészeti növények	**Növényismeret**	**0**		**72**		**0**		**72**
	Zöldségnövények, palántáik és magvaik felismerése				19			19
	Gyümölcstermő növények, termőrészeik felismerése				18			18
	A szőlőnövény részeinek felismerése				14			14
	Gyomnövények felismerése				21			21
	Termesztéstechnológiák	**0**		**486**		**414**		**900**
	Szaporítás			60	30	22	68	180
	Ültetés, telepítés				36	18	90	144
	Növényápolás			30	183	18	108	339
	Betakarítás, tárolás			72	54	36	36	198
	Értékesítés				21		18	39
	Termesztőberendezések	**0**		**36**		**31**		**67**
	Termesztőberendezések			18				18
	Termesztőberendezések létesítése				18		31	49
	Tanulási terület összóraszáma	0		594		445		1039
Műszaki ismeretek	**Műszaki ismeretek**	**0**		**126**		**124**		**250**
	Kéziszerszámok				18			18
	Műszaki alapismeretek			18	20			38
	Erőgépek			18	21			39
	Talajművelő gépek				31			31
	Permetezőgépek						18	18
	Kisgépek						34	34
	Termesztőberendezések gépei, berendezései					9	9	18
	Az öntözés gépei, berendezései					9	9	18
	A tápanyagutánpótlás gépei					9	9	18

	A betakarítás gépei, eszközei					9	9	18
	Tanulási terület összóraszáma	0		126		124		250
Vállalkozási ismeretek	**Vállalkozási ismeretek**	**0**		**0**		**93**		**93**
	A vállalkozás belső környezete					15	28	43
	A vállalkozás kapcsolata a külső környezettel						50	50
	Tanulási terület összóraszáma	0		0		93		93
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		70				

3.17.4. Erdőművelő, fakitermelő

Évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
2023/2024.	X	X	X
2024/2025.	X	X	X
2025/2026.	X	X	X

Évfolyam		**1/9.**		**2/10.**		**3/11.**		**A képzés összes óra-száma**
		elm	**gyak**	**elm**	**gyak**	**elm**	**gyak**	
Évfolyam összes óraszáma		**576**		**720**		**710**		**2006**
Kötelező közismereti óraszám (óra/hét):		15		9		6		
Kötelező közismereti óraszám (óra/tanév):		540		324		186		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/hét)		3		2		3,5		
Szabadon tervezhető közismereti óra (óra/tanév)		108		72		108,5		
Összes közismereti:		**648**		**396**		**294,5**		
A tanév összes tanórája:		**1260**		**1296**		**1085**		
A tanév összes szakmai óraszáma:		576		720		710		
Szabadon tervezhető szakmai:		**36**		**180**		**80,5**		
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**18**		**0**		**0**		**18**
	Álláskeresés	5						5
	Munkajogi alapismeretek	5						5
	Munkaviszony létesítése	5						5
	Munkanélküliség	3						3
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**0**		**0**		**62**		**62**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések					11		11
	Önéletrajz és motivációs levél					20		20
	„Small talk” – általános társalgás					11		11
	Állásinterjú					20		20
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**144**		**0**		**0**		**144**
	Bevezetés	2						2
	Éghajlattan	19						19
	Talajtan	21						21
	Növénytan	21						21
	Állattan	21						21
	Géptan	21						21
	Földmérés	21						21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18						18
	Szakmai alapozás	**414**		**0**		**0**		**414**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132						132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75						75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76						76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőköz- pontokban	131						131
	Tanulási terület összóraszáma	558		0		0		558
	Növénytan	**0**		**54**		**0**		**54**

Erdészeti alapismere-tek	Növénytani alapok			2				2
	A fenyők jellemzői			3	3			6
	A lombos fajok jellemzői			15	15			30
	A cserjék jellemzői			2	2			4
	A lágyszárú és védett növények jellemzői			3	3			6
	Gombaismeret			3	3			6
	Erdészeti alapismeretek	**0**		**54**		**0**		**54**
	Az erdő fogalma, jelentősége			7				7
	Termőhelyi ismeretek			10	15			25
	Erdőgazdálkodási ismeretek			10	12			22
	Tanulási terület összóraszáma	0		108		0		108
Erdészeti is-meretek	**Erdőművelés**	**0**		**90**		**180**		**270**
	Erdészeti szaporítóanyag-termelés			10	17			27
	Csemetetermesztés			16	25			41
	Természetes és mesterséges erdősítés			9	13			22
	Erdősítés-ápolás					12	18	30
	Állománynevelés					52	78	130
	Erdővédelem					8	12	20
	Erdőhasználat	**0**		**252**		**180**		**432**
	Erdőhasználati alapfogalmak			7		8		15
	Faanyagismeret			12	17			29
	A fakitermelés eszközei			14	26			40
	A fakitermelés műveletei			61	115			176
	A fahasználat munkahelyei					11	21	32
	Faanyagmozgatás					28	52	80
	A fahasználat munkarendszerei					17	33	50
	Mellékhasználat					3	7	10
	Tanulási terület összóraszáma	0		342		360		702
Vadgazdál-kodási isme-retek	**Vadgazdálkodás**	**0**		**36**		**108**		**144**
	Vadászati jog			2				2
	Vadászati állattan			3	3	15	10	31
	Lőfegyverismeret			2	2	9	6	19
	Vadászati ismeretek			5	4	15	10	34
	Vadgazdálkodási ismeretek			9	6	25	18	58
	Tanulási terület összóraszáma	0		36		108		144
Gépészeti ismeretek	**Erő- és munkagéptan**	**0**		**162**		**180**		**342**
	Erőgépek felépítése és működése			13	9			22
	Erőgépek karbantartása			3	3			6
	Erőgépek műszaki biztonsági követelményei			26	20			46
	Az erdőművelés gépei			52	36			88
	A fakitermelés gépei					38	26	64
	A faanyagmozgatás gépei					70	46	116
Közlekedési ismeretek		**0**		**36**		**0**		**36**
Közlekedési ismeretek				9	6			15
Vezetéselmélet				3	2			5
Szerkezeti és üzemeltetési ismeretek				3	3			6
Munkavédelem, tűzvédelem, szállítási ismeretek				6	4			10
Műszaki ismeretek		**0**		**36**		**0**		**36**
Anyagtan				6	4			10
Gépelemek				16	8			20
Géprajz				3	3			6
Tanulási terület összóraszáma		0		234		180		414
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0		140				

3.17.5. Mezőgazdasági munkás

Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Szakirányú oktatás képzési programja

Tantárgy alapú oktatás esetén

Részszakma megnevezése:
Mezőgazdasági munkás

1. A részszakma alapadatai (a KKK szerint)

1.	**Az ágazat megnevezése**	Mezőgazdaság és erdészet	
2.	**A részszakma megnevezése:**	Mezőgazdasági munkás	
5.	**A részszakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:**	2	
6.	**A részszakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:**	2	
	A részszakma Digitális Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:	2	
9.	**A képzéssel megszerezhető szakmai bizonyítvány, oklevél megnevezése:**	Mezőgazdasági munkás	
10.	**A képzésbe való bekapcsolódás feltételei**	**Iskolai végzettség**	Alapfokú iskolai végzettség
		Szakmai előképzettség	Nem szükséges
		Foglalkozás egészségügyi vizsgálat	Igen
		Pályaalkalmassági vizsgálat	Nem
		Ágazati alapvizsga	Nem

A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerezhető Mezőgazdasági munkás részszakma a szakmajegyzékben szereplő Mezőgazdasági munkás részszakma képzési és kimeneti követelményében meghatározott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
A részszakmáról kiállított szakmai bizonyítvány államilag elismert alapfokú végzettséget és szakképesítést tanúsít és legalább egy munkakör betöltésére képesít.

1.1. A képzés célja:

A képzésben részt vevő sajátítsa el a mezőgazdasági munkás munkakör betöltéséhez szükséges elméleti ismereteket, gyakorlati kompetenciákat, melyek birtokában képessé válik feladatai irányítás melletttörténő ellátására.
A képzés célcsoportja:

A 10. pontban meghatározott bemeneti feltételekkel rendelkező mezőgazdasági munkás részszakmát elsajátítani kívánó személyek.

1.2. A képzés során megszerezhető kompetenciák

A részszakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása:

A mezőgazdasági munkás általános, alapvető mezőgazdasági szakismerettel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez szükséges, fizikai és gyakorlati felkészültséggel rendelkező szakember, aki irányítás alatt képes a szakszerű munkafeladatok ellátására, az egyszerű mezőgazdasági munkák végzésére.
A részszakképesítéssel rendelkező földmunkát, talaj előkészítést, talajmunkát, vetést, palántázást, ültetést, növényápolást végez, ellátja a talaj termőképességének fenntartásával kapcsolatos feladatokat, betakarítja, válogatja, tisztítja, tárolásra előkészíti, tartósítja, tárolja az élelmiszer - és takarmány céljára termesztett növényt, elvégez gyümölcs-, szőlő- és zöldségtermesztési alapfeladatokat, irányítás mellett állatot gondoz, takarmányoz, elláthat tartástechnológiai feladatokat.
gépet, épületet, építményt karbantart, egyszerű javításokat végez, betartja, a környezet-, tűz- és munkavédelmi, a személyi- és élelmiszerhigiéniai követelményeket, előírásokat.
Szakmai irányítás mellett, részt vesz a szántóföldi és kertészeti (gyümölc s, zöldség, szőlő) növények termelésével, gazdasági állatok tartásával és tenyésztésével, értékesítésével kapcsolatos feladatok megvalósításában, elvégzi a számára megjelölt egyszerű vagy idényjellegű mezőgazdasági munkafeladatokat.

2. Szakmai követelmények:

A részszakmával rendelkező irányítással képes:

- Elvégezni a talajmunkákat, vetőágyat készíteni.
- A munkagépkezelő irányításával elvégezni a talajápoló, vető, ültető gépek karbantartását (tiszítás, feltöltés, beállítás, kezelés).
- A munkagépkezelő irányításával végezni a szerves- és műtrágyaszóró, ültető gépek karbantartását (tisztítás, feltöltés, beállítás, kezelés).
- Védekezni a gyomnövények kártétele ellen.
- Részt venni a betakarítás, szállítás, tárolás, értékesítés munkafolyamataiban, vezetői irányítással.
- Részt venni a gyep, a lucerna telepítési, gondozási munkálataiban.
- Előkészíteni a palántaneveléshez szükséges talajt, eszközöket, irányítás mellett részt venni a palántanevelési folyamatokban.
- Részt venni a zöldségnövények termesztésében, gondozásában, betakarításában.
- Részt venni a gyümölcs- és szőlőtermesztés gondozási, ápolási, betakarítási feladataiban.
- Elvégezni az előírt istálló munkákat
- Értesíteni a vezetőjét, ha különlegesen viselkedő állatot észlel.
- Segítséget nyújtani az ellésnél, a gondozásnál.
- Kitölteni a jelenléti íveket, a munkanaplót.
- Átvenni és átadni a szállított anyagokat , termékeket.
- Elvégezni az állatok napi takarmányozását
- Mezőgazdasági munkát végezni elektromos kertészeti munkagéppel, kezelni a kéziszer-számokat
- A traktorvezető irányítása mellett részt venni a mezőgazdasági erő - és munkagépek tisztításában, karbantartásában, beállításában
- Tisztítani, kezelni az állattartó telepek műszaki berendezéseit, vezetői irányítás mellett.
- Alkalmazni a munka, tűz - és környezetvédelem szabályait.

3. Előzetes ismeretek/tudás beszámítása

2019. évi LXXX. Törvény a szakképzésről szóló rendelkezéseit az alábbiak szerint alkalmazzuk intézményünkben:

53. § *[A tanulói jogviszony és a felnőttképzési jogviszony]*

(1) * A szakképzésben
a) a tanuló tanulói jogviszonyban,
b) a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszonyban áll.

(1a) * A tanulói jogviszony a szakképző intézmény és a tanuló között, a felnőttképzési jogviszony – szakmai oktatásban – a szakképző intézmény és a képzésben részt vevő személy, – szakmai képzésben – a szakképző intézmény mint felnőttképző és a képzésben részt vevő személy között jön létre. A tanulói jogviszonyra e törvényt és a Kormány e törvény végrehajtására kiadott rendeletét, a felnőttképzési jogviszonyra – az e törvényben és a Kormány e törvény végrehajtására kiadott rendeletében meghatározott eltérésekkel – az Fktv. 12/A–13/A. §-át kell alkalmazni. A képzésben részt vevő személyre alkalmazni kell a 66. §-t és a 67. § (1) és (2) bekezdését, továbbá – ha a képzésben részt vevő személy felnőttképzési jogviszony keretében szervezett szakmai oktatásban vesz részt – az 59. § (3) bekezdését és a 60. § (1) bekezdésének a közös értékelésre és minősítésre vonatkozó rendelkezését.

(2) * Tanulói jogviszony tanköteles kiskorúval, továbbá a szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a huszonötödik életévét betölti. A szakképző intézmény tanulójának tankötelezettségére az Nkt.-t kell alkalmazni.

(3) Szakmai képzés kizárólag felnőttképzési jogviszonyban szervezhető. Ha a tanuló szakmai képzésére a szakképző intézményben a szakmai oktatással vagy a köznevelési intézményben a szakgimnáziumi vagy a szakiskolai nevelés-oktatással párhuzamosan kerül sor, a szakmai képzés, illetve szakiskolában a szakmai oktatás tanulói jogviszony keretében is megszervezhető.

(4) * A felnőttképzési jogviszony keretében szervezett szakmai oktatásban

a) a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére,

b) a kötelező foglalkozások száma legfeljebb a tanulói jogviszonyban szervezett szakmai oktatás kötelező foglalkozásai számának negyven százalékáig csökkenthető és ágazati alapoktatásban a kötelező foglalkozások *b)* pont szerint meghatározott számának ötven százalékáig zárt rendszerű elektronikus távoktatásként is megszervezhető.

(4a) * A szakképző intézmény szakmai programjában meghatározottak szerint a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy korábbi tanulmányait, megszerzett ismereteit és gyakorlatát az adott szakmai oktatásra, illetve szakmai képzésre előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe be kell számítani. A beszámítás alapján a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítheti.

A képzés megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek képzési helyszínenként

Képzőhely megnevezése	**Északi ASZC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium**
Helyiségek megnevezése	Pl: tanterem, öltöző, mosdó

Eszközök és berendezések	● szántóföldi univerzális traktor, és pótkocsi ● talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei (ekék, váltvaforgató ekék, kombinátorok, kultivátorok, talajmarók, tárcsák, boronák és hengerek, kombinátorok, altalajlazítók, simítók) ● szerves- és műtrágyaszóró gépek, trágyakihordás eszközei ● növényvédelem gépei, eszközei ● ültető-, palántázógépek ● vetőgép, szemenkéntvető gép ● kertészeti kisgépek ● metszés gépei, eszközei ● gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok ● háti-, szántóföldi és kertészeti permetezőgép ● kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek ● kéziszerszámok (kertészeti szerszámok, metsző és szedőállványok, göngyölegek, kötözőanyagok, mérleg, mérő- és jelölő eszközök) ● termesztő-berendezések (szaporítóház, üvegház, fólia) ● szabadföldi termesztésre alkalmas terület (zöldségeskert, szőlő- és gyümölcsültetvény) ● támberendezés ültetvények létesítéséhez ● öntözőberendezések ● kertészeti anyagok (termesztőedények, termesztő közegek, növényi szaporítóanyagok, tápanyagok, növényvédő szerek) ● meteorológiai eszközök ● szakirodalom (könyvek, folyóiratok, prospektusok, kezelési-karbantartási utasítások stb.) ● digitális infrastruktúra ● egyéni védőfelszerelések ● munkabiztonsági berendezések ● környezetvédelmi berendezések ● elsősegélynyújtó felszerelések

A képzésbe való bekapcsolódás feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség

Szakmai előképzettség: nem szükséges

Foglalkozásegészségügyi alkalmassági követelmény: szükséges

Szakmai gyakorlat: nem szükséges

Egyéb feltételek: nem szükséges

2. **Tervezett képzési idő és a képzés tananyagegységei**

A szakmai képzés óraszáma: 240 óra.

	Tananyagegység megnevezése*	**Tananyagegység óraszáma**
	Növénytermesztés	50
	Kertészet	50
	Állattartás, állattenyésztés	70
	Mezőgazdasági géptan	70
	Összesen	**240**

A képzés tananyagegységei

Tananyagegység megnevezése	Össz. Óraszám	Oktatási egység megnevezése	Oktatási egységenkénti óraszám (e/gy)
Növénytermesztés	50	A növény és környezete témakör	6
		A növénytermesztés alapjai témakör	8
		A talajművelés műveletei témakör	8
		Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat témakör	6
		A növények szaporítása és vetése témakör	6
		Növényápolás és öntözés témakör	8
		Betakarítás és tartósítás; a termények tárolása témakör	8
Kertészet	50	Általános zöldségtermesztési ismeretek témakör	15
		Termesztés termesztőberendezésben témakör	20
		Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás témakör	7
		Általános gyümölcstermesztési ismeretek témakör	8
Állattartás, állattenyésztés	70	Állat és környezete témakör	6
		Egészség, csökkent termelőképesség, betegség témakör	12
		Az állatok jóléte és az állatvédelem témakör	6
		Az emlősök és a madarak testtájai témakör	7
		A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom témakör	11
		A takarmányozás alapjai témakör	10
		Takarmányismeret témakör	10
		A takarmányozás végrehajtása témakör	8
Mezőgazdasági géptan	70	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok témakör	13
		Munkagépek általános jellemzői témakör	6
		A talajművelés gépei témakör	12
		Vető-, ültető- és palántázógépek témakör	12
		Szálastakarmány-betakarító gépek témakör	15
		Szemestermény-betakarító gépek témakör	12

6.2. Tananyagegység

Tananyagegység megnevezése: **Növénytermesztés**

Célja: A képzésben résztvevő a tananyagegység eredményes teljesítésével, képes legyen irányítás mellet végezni a szántóföldi növények termesztéstechnológiájának feladatait.

Tanulási eredmények, amelyek kialakításához a tananyagegység érdemben hozzájárul

Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmók, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
Elvégzi a talajmunkákat, vetőágyat készít.	Ismeri a talajművelés feladatait, a magágykészítés eszközeit.	Elkötelezett a növénytermeszté, a talajművelési munkákpontos végzése iránt.	Önállóan végzi a vezetők által előírt/kiadott talajmunkákat.
A munkagépkezelő irányításával *végzi* talajápoló, *vető,* ültető gépek karbantartását (tisztítás, feltöltés, beállítá s, kezelés).	Ismeri a talajá poló-, *vető* - és ültetőgépek felépítését, beállítását,kezelését.	Törekszik a bizt onságos, precíz munkavégzésre, ellenőrzi a talajápoló-, *vető* és ültetőgépek beállítását .	Önálló felelősséggel figyeli a gép folyamatos munkáját,ellenőrzi a beállított értékeket.
A munkagépkezelő irányításával végzi szerves-és műtrágyaszóró, ültető gépek karbantartását (tisztítás, feltöltés, beállítás, kezelés).	Ismeri a sze rv es- és műtrágyaszóró gépek felépítését, beállítását, kezelését .	Igyekszik a gépek pontos beállítására, melyek fontosságát atermelési eredmények mut atják .	Folyamatosan ellenőrzi a szórásegyenletességét.
Védekezik a gyomnövények kártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények jellemzőit, kártételüket .	Elkötelezett a mechanikai gyomirtás iránt.	Felelős a gyomnövények elleni védekezés hatékonyságáért.
Részt vesz a betakarítás, szállítás, tárolás, értékesítés munkafolyamataiban, vezetői irányítással.	Ismeri a különböző szántóföldi és kertészeti növényeket,a tárolt terményeket, azok hivatalos és a köznyelvben használt neveit.	Együttműködik az egymásra épülő közös feladatok végrehajtásában (szállítás, rakodás, betakarítás), segíti az időben történő betárolást .	Figyeli és ellenőrzi a munka- és értékbiztonságot, a beszállítási útvonal forgalmát, az időjárás változásait.

Részt vesz a gyep, alucerna telepítési, gondozási munkálat aiban .	Ismeri a lucerna, a gyep jellemzőit, a gondozási feladatokat .	Igényli és megvalósítj a a gondos, felelős munkavégzést a lucerna t elepít ési, gondozási és betakarítási munkáknál.	Irányítás mellett felelős a gazdasági állatok takarmányellátásának biztosításáért.
Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem, ahigiénia szabályait .	Ismeri az munka-, tűz- és környezetvédelmi , higiéniai ala pelveket.	Alkalmazza a munka-, tűz és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Használja a kiadott munkatevékenység végzéséhez szükséges védőfels zereléseket.
A tananyagegységtematikai egységei	**A tematikai egység tartalmi elemei** részletesen kifejtett tartalmi elemek		
A növény és környezete	A növények külső és belső felépítése, a növény részei: termés fogalma, feladata, típusai, módosulásai, vegetatív és generatívszervek. A növények táplálkozása, a növekedés és fejlődése, élettelen, élőkörnyezeti tényezők. A növények ivartalan szaporodása. A növények rendszerezésének alapjai, a jelentős törzsek,osztályok, családok.		
A növénytermesztés alapjai	A növénytermesztés célja, természeti erőforrások, termőtalaj.Fő ágazatok: szántóföldi és kertészeti növénytermesztés. Fontosabb alapfogalmak: terület, művelési ágak, táblák, elővetemény, vetésforgó, vetésváltás, tarló, termőréteg.		

	Növényismeret: fontosabb szántóföldi gabonanövények, takarmánynövények, gyakori gyomnövények felismerése (mag,szár, levél ala pján). Magyarország éghajlata a mezőgazdasági termelésszempontjából. A talaj szerkezete, mechanikai összetétele, a talajtulajdonságok, talajvizsgálat.
A talajművelés műveltei	A talajművelés fogalma és célja. A talajművelés alapműveletei, célja, alkalmazása, eszközei.
Talajjavítás, talajvédelem,talajmintavétel, talajvizsgálat	A talajvédelem jelentősége, erózió és defláció elleni védeke zés.A savanyú, szikes és homoktalajok javítása, a talaj vízháztartásának sza bályozása. Talajmintavétel szabályai, egyszerű talajvi zsgálatok .
A növények szaporítása és vetése	A vetőmagvak értékmérő tulajdonságai, vetőmagvizsgálat.Kultúrnövények magjainak felismerése. A vetés ideje, módjai, a vetést meghatározó ténye zők. A vetőmag előkészítése vetésre, vetés munkafolyamatai,vetőmagszámítási feladat ok. A vetőgépek munkája, beállítások, a vetés végrehajtása.
Növényápolás és öntözés	A talajápolás jelentősége, módjai, talajápolási munkák elvégzése. Növények károsítói, növényvédelem módjai, a növényvédő szerekcsoportosítása, jellemzői. A növényvédő szerek használata, keverése, kijuttatása, biztonságielőírások. Az öntözés szerepe, feltételei, öntözési módok, berendezésekműködése, telepítése. A növényápolás gépeinek, eszközeinek használata.
Betakarítás és tartósítás, aterméneyk tárolása	A betakarítás feladata, különböző betakarítási módok.A betakarítás eszközei, berendezései. A termények tartósítása, előkészítése tárolásra, a termények táro lása .
Munka- tűz- és környezetvédelem	A növénytermesztés során alkalmazandó munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások.

A tananyagegységhez rendelt összes óraszám: 50 óra

A tananyagegység megvalósítása során alkalmazott képzési módszerek:

- Elméleti oktatás során előadás, prezentáció, magyarázat, irányított megbeszélés, szituációs és kooperatív módszerek, blended learning személyes jelenléti és/vagy digitális oktatás/tanulás, távoktatás, önálló tanulás.

- Gyakorlati oktatás sorá bemutatás, magvak, növények felismerése magyarázat, gyakorlás, irányított megfigyelés, elemzés, projekt módszer.

A tananyagegység megvalósítása során alkalmazott munkaformák:

- Elméleti oktatás során frontális előadás, prezentáció, magyarázat.
- Gyakorlati oktatás során kooperatív csoport munka, páros és egyéni munkavégzés.

6.2. Tananyagegység

Tananyagegység megnevezése: **Kertészet**

Célja: A képzésben résztvevő a tananyagegység eredményes teljesítésével képes legyen irányítás mellett végezni a zöldségfélék és gyümölcstermő növények termesztésének feladatait.

Tanulási eredmények, amelyek kialakításához a tananyagegység érdemben hozzájárul			
Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Elvárt viselkedésmok, attitűdök**	**Önállóság és felelősség mértéke**
Előkészíti a palántanevelés szükséges talajt, eszközöket,irányítás mellett részt vesz apalántanevelési folyamatokban.	Felismeri a talajokat, magokat,a használt eszközöket, a leggyakraban használt palántákat.	Ügyel a tisztaságra, a környezet rendjére a talajelőkészítésnél és a palántanevelés minden szakaszában.	Felelős a palánta nevelésben használt szerszámok, eszközök műszakiállapotáért, a környezet ti sztaságáért. rendjéért .
Részt vesz a zöldségnövény ek terme szt ésében , gondozásában, betakar ításá ban .	Ismeri a vetés, ápolás, betakarításlegfontosabb feladatait.	Elkötelezett a zöldségtermesztés fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználat mellett.	Felelősséget érez a megtermelt áruk minőségéért .
Részt vesz gyümölcs- és szőlőtermesztés gondozási, ápolási, betakarítási feladat ai ban.	Ismeri az ültetvények gondozását, az osztályozás, csomagolás, tárolás feladatait.	Érdeklődik a gyümölc s- és szőlőtermeszté s iránt.	Elfogadja és betartja az élelmiszer - egészségügyi és - higiénia előírásokat .

Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Ismeri az munka-,tűz - és környezetvédelmi, higiéniai alapelveket.	Alkalmazza a munka-, tűz- és környezetvédelem,a higiénia szabályait.	Önállóan használja a kiadott munkatevékenység végzéséhez szükséges védőfelszereléseket.

A tananyagegység tematikai egységei	**A tematikai egység tartalmi elemei** részletesen kifejtett tartalmi elemek
Általános zöldségtermesztési ismeretek	A zöldségnövények fogalma, jellemzői, jellemzése, étkezési jelentősége, csoportosítása. A szabadföldi termesztés és a termesztőberendezésekben végzett termelés jellemzői. Kerti szerszámok, termesztőedények (cserepek, szaporítóládák, szaporítótálcák). A zöldségnövények szaporítási módjai, magvetés, tűzdelés, palántázás módjai, technológiája. Ápolási munkák: mechanikai talajmunkák, öntözés, tápanyag- utánpótlás. Betakarítás: érettség fogalma, betakarítási módok.
Termesztés termesztőberendezésben	A termesztőberendezések csoportosítása, feladata, fűtése, szellőztetése, vízellátása. A szaporító- és termesztőedények, közegek előkészítése magvetés termesztőberendezésben. Palánták tűzdelése, palántanevelés ápolási munkái, palánták ültetése. Hajtatott zöldségnövények általános és speciális ápolási munkái. Hajtatott zöldségek szedése, piaci előkészítése.
Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítása, elsődleges feldolgozás	Élelmiszer-egészségügyi és higiéniai előírások. Tisztítás, mosás, csomagolás, mérlegelés. Tartósítás: hőkezelés, biológiai eljárás, vegyszeres tartósítás. Zöldségfélék feldolgozása: szárítás, besűrítés, savanyítás, savanyúság-készítés.
Általános gyümölcstermesztési ismeretek	A gyümölcstermesztés gazdasági és táplálkozási jelentősége. A gyümölcstermő növények fogalma, csoportosítása. A gyümölcstermő növények részei, környezeti igényei. A gyümölcstermő növények szaporítási módjai, technológiája. A termőhelyi adottságok jelentősége, alanyok kiválasztása. Gyümölcsfélék (fák, cserjék, félcserjék és dudvásszárúak) telepítése.
Munka- tűz- és környezetvédelem	A zöldség- és gyümölcstermesztés során alkalmazandó munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások.

A tananyagegységhez rendelt összes óraszám: 50 óra
A tananyagegység megvalósítása során alkalmazott képzési módszerek:

- Elméleti oktatás során előadás, prezentáció, magyarázat, irányított megbeszélés, szituációs és kooperatív módszerek, blended learning személyes jelenléti és/vagy digitális oktatás/tanulás, távoktatás, önálló tanulás.
- Gyakorlati oktatás során bemutatás, növények felismerése, magyarázat, gyakorlás, irányított megfigyelés, elemzés, projekt módszer.

A tananyagegység megvalósítása során alkalmazott munkaformák:

- Elméleti oktatás során frontális előadás, prezentáció, magyarázat.
- Gyakorlati oktatás során kooperatív csoport munka, páros és egyéni munkavégzés.

6.3. Tananyagegység

Tananyagegység megnevezése: **Állattartás, állattenyésztés**

Célja: A képzésben résztvevő a tananyagegység eredményes teljesítésével képes legyen irányítás mellett végezni a fontosabb gazdasági állatfajok, a szarvasmarha-, a sertés-, a juh -, ló- és a baromfifélék általános tartási és takarmányozási feladatait.

Tanulási eredmények, amelyek kialakításához a tananyagegység érdemben hozzájárul			
Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Önállóság és felelősség mértéke**
Elvégzi az előírt istállómunkákat.	Ismeri az istállómunkák eszközeit .	Pontosan végzi az istállómunkákat, körültekintő az állatok takarmányozásánál.	Felelősen végzi az etetést, hogy az előírt, szükséges takarmányadagot kapják az állatok.
Értesíti a vezetőjét, ha különlegesen viselkedő állatot észlel.	Ismeri az egészséges és a beteg állat viselkedési szokásait.	Törekszik a közös munkára az állatok ellátása, gondozása terén, igényli a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	Figyeli az állatok viselkedését, étkezését, étvágyát, értesíti a vezetőt a feltűnő esetről.
Segítséget nyújt az ellésnél, a gondozásnál.	Ismeri az ellés jeleit, a szükséges eszközöket, feladatokat.	Szigorúan betartja a higiéniai előírásokat .	A vezető/állatorvos irányításával végzi a rábízott feladatokat.
Kitölti a jelenléti íveket, a munkanaplót.	Ismeri a munkanaplót, a kitöltés szabályait .	Pontosan végzi a jelenléti ívek, munkanaplók kitöltését.	Felelősséggel tartozik a jelenléti ívek szabályos kitöltéséért .
Átvesz, átadja a szállított anyagokat, termékeket.	Ismeri az átvétel szabályait, a	Ellenőrzi a szállított termékek	Felelős az áruátvételért, -átadásért
	dokumentáció kitöltését .	mennyiségét, minőségét.	(mennyiség, minőség).
Elvégzi az állatok napi takarmányozását .	Ismeri a takarmányokat, megvizsgálja azok minőségét.	Pontosan betartja az egyedenként előírt mennyiség kijuttatását.	Tisztában van felelő ssé gével, hogy az előírt mennyiség időben kerüljön az

			állatok elé .
Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Ismeri az munka-, tűz- és környezetvédelmi, higiéniai alapelveket.	Alkalmazza a munka-, tűz és környezetvédelem , a higiénia szabályait .	Önállóan használja a kiadott munkatevékenység végzéséhez szükséges védőfelszereléseket.

A tananyagegységtematikai egységei	**A tematikai egység tartalmi elemei,** részletesen kifejtett tartalmi elemek.
Állat és környezete	A környezet fogalma, változása, környezeti tényezők felosztása. Az állattartó telepek létesítésének szempontjai, padozat, al mozás.Az istálló mikroklímája, hőmérséklet, szellőztetés, világítás.
Egészség,csökkent termelőképesség, betegség	Az egészséges és a beteg állat fogalma, az egészséges állat életjelenségei. A betegség keletkezésének okai, a beteg állat felismerése, a betegség lefo lyása .
Állatok jóléte és az állatvédelem	Az állatvédelem törvényi szabályozása hazánkban és az EurópaiUnióban. A mezőgazdasági haszonállatok tartásának és szállításának állatvédelmi szabályai. Az állatokkal való szakszerű bánásmód, vágóállatok levágásának állatvédelmi szabályai.
Az emlősök és madaraktesttájai	Az állati test fő részei, a fej, a nyak, a törzs és a végtagok tájékaiemlős gazdasági állatokon. A baromfi testtájai, a fej, a törzs és a végtagok - különös tekintettel az eltérésekre .
A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztésfolyamata és az anyagforgalom	Az emésztőkészülék feladata, főbb részei, felosztása. Az előbél, vékonybél, vastagbél felépítése és működése. Az emlős gazdasági állatok emésztőkészülékének állatfajonkéntijelleg zet ességei. A baromfi emésztőkészülékének felépítése - különös tekintettel akülönbözőségekre.
A takarmányozás alapjai	A takarmányozás célja, feladatai, az okszerű takarmányozás, a takarmány, mint környezeti tényező.

	A takarmányok, összetétele, mintavétel, takarmányvizsgálatok.
Takarmányismeret	A takarmányok csoportosítása, zöldtakarmányok, gyökér- ésgumós takarmányok, erjesztett takarmányok, szénák és szénalisztek, réti széna. Magvak és termések, szántóföldi melléktermékek. Élelmiszeripari melléktermékek, takarmánykiegészítők. Különböző takarmányok felismerése, minősítése, magismeret.
A takarmányozá svégrehajtása	A takarmányok előkészítésének módjai és eszkö zei, aszemestakarmányok feldolgo zása. A takarmányozás különböző fajú, korú és hasznosítású állatoknál (etetés, it atás) .
Munka- tűz- és környezetvédelem	Az állattartási munkák során betartandó munka-, tű z- és környezetvédelmi előírások.

A tananyagegységhez rendelt összes óraszám: 70 óra
A tananyagegység megvalósítása során alkalmazott képzési módszerek:

- Elméleti oktatás során előadás, prezentáció, magyarázat, irányított megbeszélés,

szituációs és kooperatív módszerek, blended learning személyes jelenléti és/vagy digitális okt at ás/ tanulás, távoktatás, önálló tanulás.

- Gyakorlati oktatás során bemutatás, állatok felismerése, magyarázat, gyakorlás, irányított

megfigyelés, elemzés, projekt módszer.
A tananyagegység megvalósítása során alkalmazott munkaformák:

- Elméleti oktat ás során frontális előadás, prezentáció, magyarázat.
- Gyakorlati oktatás során kooperatív csoport munka, páros és egyéni munkavé gzés.

6.4. Tananyagegység:

Tananyagegység megnevezése: **Mezőgazdasági géptan**
Célja: A képzésben részt vevő a tananyagegység eredményes teljesítésével képes legyen irányítás mellett végezni a mezőgazdasági gépek karbantartását és kezelését.

Tanulási eredmények, amelyek kialakításához a tananyagegység érdemben hozzájárul			
Készségek, képességek	**Ismeretek**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Önállóság és felelősség mértéke**
Mezőgazdasági munkát végez elektromos kertészeti munkagéppel, kezeli a kéziszerszámokat.	Ismeri a villamos áram élettani hatását, balesetveszélyes jellegét .	Elővigyázatosan végzi munkáját, a környezetben dolgozók figyelmét	Felelősséget vállal a villamos áram használata közben, a vezetékek, gépek

		felhívja a bales etveszélyre.	hibátlan álla pot áért .
A traktorvezető irányítása mellett részt vesz a mezőgazdasági erő - és munkagépek tisztításában, karbantartásában, beállításában.	Ismeri a traktorok és aa mezőgazdasági munkagépek felépítését, tjafeladatát, munkáját, és a a karbantartáshoz reszükséges kozó eszközöket, anyagokat.	Gondoskodik környezet tisztántartásáról, rendjéről, betar- a gépekre környezet vonat- utasításokat.	Felelős a csúszásveszély kialakulásának megakadályozásáért, elhárításáért, folyamatosan ellenőrzi a munkaterületet.
Tisztítja, kezeli az állattartó telepek műszaki berendezéseit, vezetői irányítás mellett.	Ismeri az állattartó üzemitelepek, épületek, berendezések feladatait, kezelését, karbantartását. rendjére,	Elfogadja az elvárásokat, megérti és alkalmazzaa környezet tisztántartására vonatkozó előírásokat.	Figyelemmel végzi a vezetői utasításokszerint a berendezések, eszközök tisztítását, kezelését.
Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi malapelveket.	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédele területén.	Utasítás alapján azadott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.
A tananyagegységtematikai egységei	**A tematikai egység tartalmi elemei** részletesen kifejtett tartalmi elemek		
A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű	Mezőgazdasági erőgépek fő szerkezeti egységeinek feladata, szerkezeti kialakítása, napi karbantartása. A traktorok kapcsoló - és kezelőszervei.		

motorok	Belső égésű motorok csoportosítása , szerkezeti felépítés, működési elve. Motorok üzemanyagai és kenőanyagai, környezetvédelmi előírások.
Munkagépek általános jellemzői	A munkagépek általános felépítése, a gépcsoport fogalma. A mezőgazdasági erőgépek és munkagépek összekapcsolása, akapcsolószerkezetek. A munkagépek karbantartása , tárolása.
A talajművelés gépei	A talajművelő gépek csoportosítása. A talajművelő gépek (ekék, tárcsák, kultivátorok, boronák, hengerek, talajmarók, kombinált talajművelő gépek) alkalmazása szerkezete, karbantartása.
Vető-, ültető- és palántázó gépek	A vetőgépek csoportosítása, alkalmazási területek, követelmények .
	A sorba- és szemenkénti vetőgépek felépítése, vetőszerkezetmegoldások, működése, beállítása, karbantartása. A burgonyaültető- és palántázó gépek csoportosítása, felépítése, karbantartása
Szálas-takarmány-betakarító gépek	A gépek csoportosítása, alkalmazási területei. Kaszáló- és rendkezelő gépek felépítése, működése,karbantartása. Rendfelszedő pótkocsik és bálázó gépek felépítése, működése,karbantartása. A szecskázógépek alkalmazása felépítése, működése.
Szemestermény-betakarító gépek	Az arató-cséplő gépek általános felépítése, a szerkezeti egységek feladata, beállítása, karbantartása. Gabonafélék, kukorica, napraforgó, hüvelyesek betakarításaarató-cséplő géppel. A szemesterméneyk utókezelésének munkaműveletei és eszközei.
Munka- tűz- és környezetvédelem	A mezőgazdasági gépekre vonatkozó munka -, tűz- és környezetvédelmi előírások .

A tananyagegységhez rendelt összes óraszám: 70 óra

A tananyagegység megvalósítása során alkalmazott képzési módszerek:

- Elméleti oktatás során előadás, prezentáció, magyarázat, irányított megbeszélés, szituációs és kooperatív módszerek, blended learning személyes jelenléti és/vagy digitális oktatás/tanulás, távoktatás, önálló tanulás.
- Gyakorlati oktatás során bemutatás, növények felismerése, magyarázat, gyakorlás, irányított megfigyelés, elemzés, projekt módszer.

A tananyagegység megvalósítása során alkalmazott munkaformák:

- Elméleti oktatás során frontális előadás, prezentáció, magyarázat.

- Gyakorlati oktatás során kooperatív csoport munka, páros és egyéni munkavé gzés.

6. Csoportszám

Maximális csoportlétszám: 30 fő

7. A képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszer leírása

8.1. A teljesítmény képzési folyamatba iktatott ellenőrzésének formái:

- Diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés a képzés kezdetén, a képzésben résztvevők előzetes tudásának feltárására irányul.
- Formatív (fejlesztő-formáló) értékelés a tanulás folyamatában, azaz a tanulási hibák és nehézségek feltárására, segítésre irányul. Szóban történő értékelés rendszeresen, írásban történő számokérés és értékelés tananyagegységenként két alkalommal javasolt. Gyakorlati ellenőrzések az adott témakör lezárását követően valósulnak meg.
- Szummatív (lezáró-minősítő) értékelés a tananyagegység feldolgozásának végén – annak lezárásaként - történjen, amely célja, annak megállapítása, hogy a képzésben részt vevő elsajátította-e a tananyagegység követelményeit.
- Az elméleti és gyakorlati feladatok értékelése „megfelelt", valamint „nem felelt meg" minősítésű lehet, mely tájékoztató jellegű az oktató és a képzésben részvevő számára.

9. A képzés zárása

Tanúsítvány kerül kiállításra a 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 22.§ -a szerin .

A tanúsítvány kiadásának feltételei:

- a megengedett mértéket meg nem haladó hiányzás,
- tananyag záró vizsgák sikeres teljesítése

9.1. A részszakma legjellemzőbb FEOR száma

Részszakma megnevezése	**FEOR-szám**	**FEOR megnevezése**	**Részszakmával betölthető munkakör(ök)**
Mezőgazdasági munkás	6111	Szántóföldinövény-termesztő	Kísérleti gazdasági növényápoló
	6113	Zöldségtermesztő	a foglalkozás valamennyi munkaköre
	6114	Szőlő-, gyümölcstermesztő	a foglalkozás valamennyi munkaköre
	6130	Vegyes profilú gazdálkodó	Állat- és növénytermesztő
			Őstermelő
	9331	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású	Kaszáló
			Kazalozó
			Mezőgazdasági napszámos
			Mezőgazdasági segédmunkás

9.2. A szakképzésbe történő belépés feltételei

9.2.1. Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

9.2.2. Alkalmassági követelmények

9.2.2.1. Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

9.2.2.2. Pályaalkalmassági vizsgálat: -

9.3. Eszközjegyzék a részszakmákra

- Állatjelölő eszközök
- Elletés, fiaztatás eszközei
- Anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök
- Mérlegek
- Ló, szarvasmarha, sertés, juh ápolás és gondozás eszközei
- Gépi fejés berendezései
- Tojáskezelés eszközei, berendezései
- Takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei
- Terménytárolás gépei, eszközei
- Istállók, ólak berendezései
- Villanypásztor berendezés és tartozékai
- Talajvizsgálati eszközök, műszerek
- Meteorológiai mérőeszközök
- Talajművelő eszközök, erő- és munkagépek
- Öntözőberendezések
- Növényápolási eszközök
- Növényvédelem gépei, eszközei
- Gépkarbantartás szerszámai, eszközei
- Kéziszerszámok
- Szerelőszerszámok
- Építőipari kisgépek
- Mérőeszközök
- Növényház, fóliasátor
- Kertészeti kéziszerszámok
- Szőlészeti kisgépek
- Kertészet kisgépek, eszközei
- Épület karbantartás szerszámai, eszközei
- Egyéni védőfelszerelés
- Munkabiztonsági berendezések

9.4. Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	**Készségek, képességek**	**Ismeretek**	**Elvárt viselkedésmódok, attitűdök**	**Önállóság és felelősség mértéke**
1	Alkalmazza a munka, tűz-, baleset- és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Ismeri az munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi, higiéniai alapelveket.	Alkalmazza a munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Önállóan használja a kiadott munkatevékenység végzéséhez szükséges védőfelszereléseket
2	Elvégzi az előírt istállómunkákat.	Ismeri az istállómunkák eszközeit.	Pontosan végzi az istállómunkákat, körültekintő az állatok takarmányozásánál. Tudja és elfogadja, hogy az állat érző lény, és en- nek megfelelően bánikvele. Fontos számára a költség- és energiahatékony feladatvégzés.	Felelősen végzi az etetést, hogy az előírt, szükséges takarmányadagot kapják az állatok.

3	Értesíti a vezetőjét, ha különlegesen viselkedő állatot észlel.	Ismeri az egészséges és a beteg állat viselkedési szokásait.	Törekszik a közös munkára az állatok ellátása, gondozása terén, igényli a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	Figyeli az állatok viselkedését, étkezését, étvágyát, értesíti a vezetőt a feltűnő esetről.
4	Segítséget nyújt az ellésnél, a gondozásnál.	Ismeri az ellés jeleit, a szükséges eszközöket, feladatokat.	Szigorúan betartja a higiéniai előírásokat.	A vezető, állatorvos irányításával végzi a rábízott feladatokat.
5	Kitölti a jelenléti íveket, a munkanaplót.	Ismeri a munkanaplót, a kitöl-tés szabályait.	Pontosan végzi a jelenléti ívek, munkanap-lók kitöltését, töre- kedve az ökológiai lábnyom csökkentésére.	Felelősséggel tartozik a jelenléti ívek szabályos kitöltéséért.
6	Átveszi, átadja a szállított anyagokat, termékeket.	Ismeri az átvétel szabályait, a dokumentáció kitöltését.	Ellenőrzi a szállított termékek mennyiségét, minőségét.	Felelős az áruátvételért, -átadásért (mennyiség, minőség).
7	Elvégzi az állatok napi takarmányozását.	Ismeri a takarmányokat, megvizsgálja azok minőségét.	Pontosan betartja az egyedenként előírt mennyiség kijuttatását.	Tisztában van felelősségével, hogy az elő-írt mennyiség időben kerüljön az állatok elé.
8	Elvégzi a talajmunkákat, vetőágyat készít.	Ismeri a talajművelés feladatait, a magágykészí- tés eszközeit.	Elkötelezett a növénytermesztés, a talajművelési munkák pon- tos, környezettudatos végzése iránt.	Önállóan végzi a vezetők által előírt/kiadott talajmunkákat.
9	A munkagépkezelő irányításával végzi talajápoló, vető, ültető gépek	Ismeri a talajápoló-, vető- és ültetőgépek felépítését, beállítását, kezelését.	Törekszik a biztonságos és környezettudatos, precíz munkavégzésre, ellenőrzi a talajápoló-, vető és	Önálló felelősséggel figyeli a gép folyama- tos munkáját, ellen- őrzi a beállított értékeket.

	karbantartását (tisztítás, feltöl- tés, beállítás, kezelés).		ültetőgépek beállítását.	
10	A munkagépkezelő irányításával végzi szerves- és műtrágyaszóró, ültető gépek karbantartását (tisztítás, feltöltés, beállítás, kezelés).	Ismeri a szerves- és műtrágyaszóró gépek felépítését, be-állítását, kezelését.	Igyekszik a gépek pontos beállítására, melyek fontosságát a termelési eredmények mutatják.	Folyamatosan ellenőrzi a szórás egyenletességét.
11	Védekezik a gyomnövényekkártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények jellemzőit, kártételüket.	Elkötelezett a mechanikai gyomirtás iránt és igyekszik csökken- teni a kémiai gyomirtó szerek használatát.	Felelős a gyomnövények elleni védekezés hatékonyságáért.
12	Részt vesz a betakarítás, szállítás, tárolás, értékesí-tés munkafolyamataiban, veze- tői irányítással.	Ismeri a különböző szántó- földi és kerté- szeti növénye- ket, a tárolt ter- ményeket, azokhivatalos és a köznyelvben használt neveit.	Együttműködik az egymásra épülő kö- zös feladatok végrehajtásában (szállítás,rakodás, betakarítás), segíti az időben történő betárolást.	Figyeli és ellenőrzi a munka- és értékbiztonságot, a beszállí-tási útvonal forgal- mát, az időjárás változásait.
13	Részt vesz a gyep, a lucerna telepítési, gondozási munkálataiban.	Ismeri a lucerna,a gyep jellem-zőit, a gondo- zási feladatokat.	Igényli és megvalósítja a gondos, felelős, fenntartható munkavégzést a lucerna telepítési, gondozási és betakarítási munkáknál.	Irányítás mellett felelős a gazdasági álla-tok takarmány- ellátásának biztosításáért.
14	Előkészíti a palántaneveléshez szükséges talajt, eszközöket, irányítás mellett részt vesz a pa- lántanevelési fo-lyamatokban.	Felismeri a talajokat, magokat, a használt eszközöket, a leggyakrabban használt palántákat.	Ügyel a tisztaságra, a környezet rendjére a talajelőkészítésnél és a palántanevelés minden szakaszában.	Felelős a palántanevelésben használt szerszámok, eszközök műszaki állapotáért, a környezet tisztaságáért. rendjéért.
15	Részt vesz a zöldségnövények termesztésében, gondozásában, betakarításában.	Ismeri a vetés, ápolás, betaka-rítás legfontosabb feladatait.	Elkötelezett a zöldségtermesztés fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználat vagy a biotermesztés irányában.	Felelősséget érez a megtermelt áruk minőségéért.
16	Részt vesz gyümölcs- és szőlőtermesztés gondozási, ápolási,	Ismeri az ültetvények gondozását, az osztályozás, csomagolás, tárolás feladatait.	Érdeklődik a gyümölcs-és szőlőtermesztés iránt. Igyekszik környezettudatos termesztési	Elfogadja és betartja az élelmiszer-egészségügyi és -higiéniai előírásokat

	betakarítási feladataiban.		módszereket megismerni.	
17	Mezőgazdasági munkát végez elektromos és belső égésű ker-tészeti munka- géppel, kezeli a kéziszerszámokat.	Ismeri a villamos áram élettani hatását, balesetveszélyes jellegét.	Elővigyázatosan végzi munkáját, a környezetben dolgozók figyelmét felhívja a balesetveszélyre.	Felelősséget vállal a villamos áram használata közben, a ve- zetékek, gépek hibátlan állapotáért.
18	A traktorvezető irányítása mellett részt vesz a mezőgazdasági erő-és munkagépek tisztításában, karbantartásában, beállításában.	Ismeri a traktorok és a mezőgazdasági munkagépek felépítését, feladatát, munkáját, a karbantartáshoz szükséges eszközöket, anya-gokat.	Gondoskodik a környezet tisztántartásáról, rendjéről, betartja a gépekre és a környezetre vonatkozó utasításokat.	Felelős a csúszásveszély kialakulásának megakadályozásáért, elhárításáért, folyamatosan ellenőrzi a munkaterületet.
19	Tisztítja, kezeli az állattartó telepek műszaki berendezéseit, vezetői irányítás mellett.	Ismeri az állattartó telepek, épületek, be- rendezések fel-adatait, kezelé-sét, karbantartását.	Elfogadja az üzemi elvárásokat, megérti és alkalmazza a környe-zet rendjére, tisztántartására vonatkozó előírásokat.	Figyelemmel végzi a vezetői utasítások szerint a berendezé- sek, eszközök tisztítását, kezelését.

9.5. A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

9.5.1. Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzésteljesítése

Projektfeladat

9.5.1.1. A vizsgatevékenység megnevezése: **Mezőgazdasági munkás projektfeladat**

9.5.1.2. A vizsgatevékenység leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgázó állattartási, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el,az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tétellapon szerepeljen, valam-ennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen,és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvég- zése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes vizsgarészek munkafeladatait.A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára négy vizsgarészből áll:

A) feladattípus: állattartás
B) feladattípus: növénytermesztés, kertészet
C) feladattípus: gépüzemeltetés
D) feladattípus: szakmai beszélgetés

A vizsgarészek elvégzésének folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgáóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, a tartás, illetve a termesztéstechnológia, a használatos

munkaeszközök, gépek, azelőállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munkaegészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételek kérdéskörét, valamint a növények, állatok, magvak, eszközök, gépelemek felismerésével kapcsolatos ismereteket is. A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készítiel az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyeket komplex feladatban kell előkészíteni.A felismerésifeladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

feladattípus: állattartási feladatok végrehajtása

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás,itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet kezelése, érzékszervivizsgálatok, tojások kezelése, nyilvántartások, adatlapok kitöltése, alkalmazott alap bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus: növénytermesztési, kertészeti feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainakelvégzése: egyszerű növénytermesztési munkák végzése,talajművelés, talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, a növények szaporítása és vetése, növényápolás és öntözés, betakarítás és tartósítás, termé- nyek tárolása, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talajelőkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldbe, magvetés szaporító ládába/tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültetőgödör kiásása, ültetés, termesztés termesztő-berendezés- ben, zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődle- ges feldolgozás, gyümölcsbetakarítás, osztályozás, tárolás, csomagolás, szőlőművelés, számla kiállítása, a mezőgazdasági termelésben alkalmazottalapbizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladat: gépüzemeltetési feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztésben, a kertészetekben és az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések kezelése, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, ültetés, palántázás gépei, növényápolás gépei, betakarításgépei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, öntözőberendezések, rakodás, tárolóhely előkészítése, takarmány-előkészítés gépei, itatás, trágyaeltávolítás, állatápolás gé pei, tojásgyűjtés és -kezelés eszközei, nyírás eszközei, állattartó épületek, mosás és fertőt- lenítés gépei, elektromos kerítések, mélegelés, állatszállítás eszközei, növénytermesztésimunkagépek kiszolgálása, rakodás, kertészeti kisgépek üzemeltetése, kerti traktorok, metszőollók, talajfertőtlenítő gépek, szellőztető és öntözőberendezések.

feladat: szakmai beszélgetés

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre,a növények, ál-latok, használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. Avizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni, a három fel- adat elvégzése után.

9.5.2. A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 percEbből a szakmai beszélgetés időtartama: maximum 15 perc

9.5.3. A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

9.5.4. A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- munkavégzés előtti feladatok: munkaterület kijelölése, a biztonságos munka-tevékenység feltételeinek ellenőrzése,
- az állatokkal történő bánásmód,
- precíz, gondos munkavégzés,
- a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása,
- összbenyomás, beszédkészség, hozzáállás.

Az A), B) és C) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya: 30% - 30% - 30%.A szak-mai beszélgetés értékelési súlyaránya: 10%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó minden vizsgarész esetén a megszerezhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

9.6. A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges szemé-

lyi fel-tételek: -

9.7. A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi felté-telek:

- bizonylatok, gépkönyvek
- irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)
- mintavétel eszközei, egyéni védőfelszerelések
- elsősegélynyújtó-felszerelések
- állatápolás eszközei
- állatjelölő eszközök
- villanypásztor berendezés és tartozékai
- baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal
- baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei
- juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei
- terménytárolás és kezelés eszközei
- termesztő berendezések, fóliák
- gyümölcsös
- talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei
- vető-, ültető- és palántázógépek
- fűkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép
- öntözőberendezések
- arató-cséplőgép
- kertészeti kisgépek
- takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei
- takarmánytárolás eszközei, gépei
- gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok
- kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek
- egyéni védőfelszerelés, munka-, tűz-, baleset- és környezetvédelmi felszerelés
- mikrobusz a vizsgahelyszínek közötti szállításhoz

9.8. A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

9.9. A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonat-kozórészletes szabályok: A vizsgán segédeszköz nem használható.

9.10. Egyebek: –

1. A szakma alapadatai (a KKK szerint)

1.	**Az ágazat megnevezése**	Mezőgazdaság és erdészet	
2.	**A szakma megnevezése:**	Gazda	
3.	**A szakma azonosító száma:**	4 0811 17 04	
4.	**A szakma szakmairánya:**	Növénytermesztő	
5.	**A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:**	4	
6.	**A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje:**	4	
7.	**Ágazati alapoktatás megnevezése:**	Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	
8.	**Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama:**	140 óra	
9.	**A képzéssel megszerezhető szakmai bizonyítvány, oklevél megnevezése:**	Gazda (növénytermesztő szakirány)	
10.	**A szakirányú oktatásba történő belépés feltételei**	**Iskolai végzettség**	Alapfokú iskolai végzettség

		Foglalkozás egészségügyi vizsgálat	Igen
		Pályaalkalmassági vizsgálat	Nem
		Ágazati alapvizsga	Igen

2. A szakirányú oktatás megszervezéséhez szükséges személyi feltételek képzési helyszínenként

Képzési helyszín	**Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium**			
	Végzettség/ Szakképzettség megnevezése, szintje	**Szakmai gyakorlat** (az érintett szakképzettségnek megfelelő) **(év)**	**Szakoktatói/oktatói/mérnöktanári végzettség** (megfelelő kifejezés beírandó)	**Kamarai oktatói vizsga/mestervizsga** (megfelelő kifejezés beírandó)
Gyakorlati oktató *	**Cseleiné Szécsi Zsuzsanna Agrármérnök, Mérnöktanár**	**22**	**mérnöktanár**	**-**
Gyakorlati oktató *	**Bodó József Agrármérnök, mérnöktanár**	**32**	**mérnöktanár**	**-**
Gyakorlati oktató *	**Szabó Nikoletta Gazd. Agrármérnök Mérnöktanár**	**11**	**mérnöktanár**	**-**
Gyakorlati oktató *	**Szűcs Csaba Agrármérnök, Mérnöktanár**	**36**	**mérnöktanár**	**-**
Gyakorlati oktató *	**Lengyelné Kedves Szilvia Agrármérnök, mérnöktanár**	**15**	**mérnöktanár**	**-**
Gyakorlati oktató *	**Oláhné Kedves Annamária Agrármérnök, mérnöktanár**	**18**	**mérnöktanár**	**-**
Gyakorlati oktató *	**Szegedi Márton Zsolt Agrármérnök, mérnöktanár**	**20**	**mérnöktanár**	**-**
Felelős személy **	**Soltészné Uzonyi Tímea, mezőgazdasági mérnök**	**9**	**mérnöktanár**	**-**

*a) cselekvőképes, b) nem áll a szakirányú oktatási tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, c) a duális képzőhely által **vállalt szakmának megfelelő, államilag elismert,**
legalább középfokú szakirányú szakképzettséggel és legalább ötéves, az érintett szakképzettségnek megfelelő **szakmai gyakorlattal rendelkezik** és d) kamarai gyakorlati oktatói vizsgával rendelkezik.
Mentesül a kamarai gyakorlati oktatóivizsga-letétel alól az, aki a) mestervizsgával rendelkezik, b) a duális képzőhely által vállalt szakmának megfelelő ba) szakirányú felsőfokú szakképzettséggel és legalább kétéves szakirányú szakmai gyakorlattal, bb) felsőfokú végzettséggel, szakirányú középfokú szakképzettséggel és legalább ötéves szakirányú szakmai gyakorlattal vagy bc) - az egészségügyi ágazat tekintetében - egészségügyi gyakorlatvezető

szakképesítéssel rendelkezik, vagy c) a hatvanadik életévét betöltötte.
A duális képzőhely oktatójának a duális képzőhely által vállalt **szakmának megfelelő felsőfokú végzettségnek kell elfogadni** a felsőfokú végzettséget tanúsító **műszaki oktatói, technikus tanári, szakoktatói oklevelet, bizonyítványt**. A felsőfokú végzettséget nem tanúsító, tanfolyami képzésben szerzett műszaki oktatói vagy szakoktatói bizonyítványt az alkalmazáskor a képzés szakirányának megfelelő középfokú szakképzettségnek kell elfogadni. A duális képzőhelyen **oktatóként elsősorban a szakoktatói képesítéssel rendelkező személyt kell alkalmazni**.

****Felelős személy**
Ha a gazdálkodó szervezet több tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatását szervezi meg **munkahelyi körülmények között, köteles felelős személyt megbízni** a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy szakirányú oktatásának figyelemmel kísérésére, aki ezt a tevékenységet munkája mellett is elláthatja.

3. A szakirányú oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek képzési helyszínenként

Képzőhely megnevezése	**Északi ASZC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium**
Helyiségek megnevezése	Pl: tanterem, öltöző, mosdó
Eszközök és berendezések	● szántóföldi univerzális traktor,és pótkocsi ● talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei (ekék, váltvaforgató ekék, kombinátorok, kultivátorok, talajmarók, tárcsák, boronák és hengerek, kombinátorok, altalajlazítók, simítók) ● szerves- és műtrágyaszóró gépek, trágyakihordás eszközei ● növényvédelem gépei, eszközei ● ültető-, palántázógépek ● vetőgép, szemenkéntvető gép ● kertészeti kisgépek ● metszés gépei, eszközei ● gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok ● háti-, szántóföldi és kertészeti permetezőgép ● kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek ● kéziszerszámok (kertészeti szerszámok, metsző és szedőállványok, göngyölegek, kötözőanyagok, mérleg, mérő- és jelölő eszközök) ● termesztő-berendezések (szaporítóház, üvegház, fólia) ● szabadföldi termesztésre alkalmas terület (zöldségeskert, szőlő- és gyümölcsültetvény) ● támberendezés ültetvények létesítéséhez ● öntözőberendezések ● kertészeti anyagok (termesztőedények, termesztő közegek, növényi szaporítóanyagok, tápanyagok, növényvédő szerek) ● meteorológiai eszközök ● szakirodalom (könyvek, folyóiratok, prospektusok, kezelési-karbantartási utasítások stb.) ● digitális infrastruktúra ● egyéni védőfelszerelések ● munkabiztonsági berendezések ● környezetvédelmi berendezések ● elsősegélynyújtó felszerelések

4. A szakirányú oktatás tervezett óraszámai

		1. évfolyam	2. évfolyam
1.	**Gyakorlati helyszínen lebonyolított foglalkozások száma:**	412	428
3.	**Egybefüggő gyakorlat óraszáma**	140	-

5. A szakirányú oktatás tanulási területei

	Tanulási terület megnevezése	1. évfolyam	2. évfolyam
1.	Munkavállalói idegen nyelv	X	-
	Munkavállalói ismeretek	X	-
	Agrárvállalkozás	X	-
	Növénytermesztés	X	X
	Kertészet	X	X
	Állattartás, Állattenyésztés	-	X
	Géptan	-	X
	Kiegészítő tevékenységek	X	-

3.17.6 Gazda (növénytermesztő)

Képzés megnevezése	Gazda (növénytermesztő)	
A képzés összes óraszáma		**980**
Képzési idő		12 hónap
Munkavállalói ismeretek	**Munkavállalói ismeretek**	**7**
	Álláskeresés	2
	Munkajogi alapismeretek	2
	Munkaviszony létesítése	2
	Munkanélküliség	1
Munkavállalói idegen nyelv	**Munkavállalói idegen nyelv**	**25**
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések	5
	Önéletrajz és motivációs levél	8
	„Small talk” – általános társalgás	4
	Állásinterjú	8
Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás	**Általános alapozás**	**58**
	Bevezetés	2
	Éghajlattan	8
	Talajtan	8
	Növénytan	8
	Állattan	8
	Géptan	8
	Földmérés	8
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	8
	Szakmai alapozás	**165**
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	53
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	30
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	30
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüze-mekben, tangazdaságokban	52

Agrárvállalkozás	**Agrárvállalkozási ismeretek**	**39**
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak	3
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevé-kenységgel kapcsolatos fogalmak	8
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak	4
	Vállalkozási ismeretek	5
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása	5
	Termékértékesítési szerződés	3
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont	3
	Fogyasztóvédelmi ismeretek	3
	Európai uniós ismeretek, Közös Agrárpo- litika	5
Kiegészítő tevékenységek	**Kiegészítő tevékenységek**	**14**
	Higiéniai alapfogalmak	2
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfo- galmai	3
	Élelmiszertartósítási módok	4
	Hagyományos termékfeldolgozás	5
Kertészet	**Zöldségtermesztés**	**64**
	Általános zöldségtermesztési ismeretek	8
	Termesztés termesztőberendezésben	12
	Burgonyafélék termesztése	9
	Káposztafélék termesztése	6
	Kabakosok termesztése	7
	Gyökérzöldségfélék termesztése	7
	Hüvelyesek termesztése	3
	Hagymafélék termesztése	4
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése	4
	Zöldségfélék áruelőkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás	4
Növénytermesztés	**Növénytermesztés**	**40**
	A növény és környezete	7
	A növénytermesztés alapjai	8
	A talajművelés műveletei	10
	Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat	7
	Talajművelési rendszerek, talajhasználat	8
Első évfolyam összesen óraszám		**412**
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		**140**

	Növénytermesztés	**40**
Növénytermesztés	Tápanyagpótlás, trágyázás	7
	A növények szaporítása és vetése	9
	Növényápolás és öntözés	11
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolá- sa	10
	Növénytermesztési munkák szervezése, a precíziós gazdálkodás	13
	Részletes növénytermesztés	**57**
	A gabonafélék termesztéstechnológiája	17
	A hüvelyes növények termesztéstechnoló- giája	8
	A gyökér- és gumós növények termesztés- technológiája	8
	Az ipari növények termesztéstechnológiá- ja	8
	A szálas- és tömegtakarmányok termesz- téstechnológiája	8
	Gyepgazdálkodási ismeretek	8
	Növényvédelmi ismeretek	**43**
	Növényvédelemmel kapcsolatos alapfo- galmak	3
	Kórokozók, állati kártevők	2
	Gyomnövények	1
	Csávázó és talajfertőtlenítő szerek	1
	Gombaölő szerek	1
	Állati kártevők elleni szerek	2
	Növényvédelmi előrejelzések	1
	Növényvédelmi alaptanfolyam tematikája szerinti 80 óra	32
Kertészet	**Szőlő- és gyümölcstermesztés**	**35**
	Általános gyümölcstermesztési ismeretek	4
	A gyümölcstermő növények ápolási mun- kái	5
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelő- készítés	4
	Az almatermésű gyümölcsök termesztése	3
	A csonthéjas gyümölcsök termesztése	2
	A bogyótermésű gyümölcsök termesztése	4
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök ter- mesztése	2
	Különleges gyümölcsök termesztése	2

	Szőlőtermesztési ismeretek és technológi- ák	5
	A szőlő feldolgozása, alapvető pinceű- veletek	4
Állattartás, állattenyésztés	**Állattartási alapismeretek**	**43**
	Állat és környezete	5
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség	10
	A betegség gyógykezelése és megelőzése	9
	Az állatok jóléte és az állatvédelem	5
	Gazdasági állatok értékelése	7
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesí- tés folyamata	7
	Állattenyésztés	**57**
	A testtájak csontos alapjai	6
	Az emlősök és a madarak testtájai	6
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom	9
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás	8
	Szarvasmarha tenyésztése és tartása	6
	Sertés tenyésztése és tartása	6
	Juh és kecske tartása és tenyésztése	6
	Ló tartása és tenyésztése	5
	Baromfifélék tartása és tenyésztése	5
	Takarmányozástan	**56**
	A takarmányozás alapjai	8
	Takarmányismeret	8
	Takarmányok tartósítása, tárolása	6
	A takarmányozás végrehajtása	16
	Takarmányadag összeállítása	18
Géptan	**Erőgépek**	**41**
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök	2
	A műszaki rajz alapfogalmai	4
	Anyagismeret	5
	Gépelemek, szerkezeti egységek	6
	Villamosság a mezőgazdaságban	5
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok	7
	Teljesítményátviteli rendszer	3
	Járószerkezet, kormányzás, fékezés	4

	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépít- ménye, elektromos berendezései	3
	A precíziós gazdálkodást segítő elektroni- kai berendezések az erőgépeken	2
	Mezőgazdasági munkagépek	**56**
	Munkagépek általános jellemzői	2
	A talajművelés gépei	7
	A tápanyag-visszapótlás gépei	5
	Vető-, ültető- és palántázógépek	5
	A növényvédelem és az öntözés gépei	5
	Szálastakarmány-betakarító gépek	8
	Szemestermény-betakarító gépek	16
	A gumós növények betakarításának gépei	8
	A szállítás, anyagmozgatás gépei	10
	Kertészet gépei	26
Második évfolyam összesen óraszám		**428**

3.18. Kizárólag érettségi vizsgára felkészítő képzéséhez

A 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről 20. §(3) A technikum kizárólag érettségi vizsgára történő felkészítést is szervezhet. Az ilyen felkészítés csak felnőttképzési jogviszonyban szervezhető meg a közismereti kerettanterv által meghatározott időtartamban.

A 2023/24-es tanévben intézményünkben is kezdetét vette a kétéves érettségire felkészítő esti képzés.

A képzés éves óraszámai heti bontásban a következők:

Tantárgyak		**12. évfolyam**	**13. évfolyam**
Közismereti ok-tatás	Magyar nyelv és irodalom	3	3
	Angol nyelv	3	3
	Matematika	3	3
	Történelem, társadalmi és állampolgári isme-retek	3	3
	Digitális kultúra	1	1
Szabadon tervezhető órakeret (közismeret)		4	5
Ebből	Biológia	1	1
	Idegen nyelv	1	1
	Matematika	1	1
	Magyar nyelv és irodalom	0	1
	Fizika	1	1
Összesen heti		17	18

Általános információk

- A képzés 2 éves.
- Belépési lehetőség bármely életkorba lehetséges. 25 éves kortól felnőttképzési jogviszonyban.
- Jelentkezés feltétele: iskolai rendszerű képzésben szerzett államilag elismert

szakképesítés. A képzés esti munkarendben zajlik.

- A képzés sikeres befejezése esetén érettségi bizonyítvány megszerzésére ad lehetőséget. Két tanév alatt kizárólag közismereti tárgyak tanulásával készít fel az érettségire.
- A második évfolyam végén az érettségi vizsgát az alábbi tárgyakból kell tenni: matematika,magyar nyelv és irodalom, történelem és idegen nyelv.
- A kötelezően választható ötödik érettségi tantárgy vizsgája alól mentesülnek a képzésbenrésztvevők, mivel szakmai vizsgával rendelkeznek.

3.19.1 Angol nyelv tantárgy

Az angol nyelv tantárgy tanítása és tanulása különösen fontos a mai társadalomban. Egy em-ber annál értékesebb, minél több nyelvet beszél. Az idegennyelv-tudás elengedhetetlen, hi- szen a legfontosabb eszköze a kommunikációnak.

Célok és feladatok

Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. A kommunikatív nyelvi kompetencia szorosan összefonódik az általános kompetenciákkal, vagyis a világról szerzett ismeretekkel, a gyakorlati készségekkel és jártasságokkal, valamint a motivációval, amelyek mindenfajta tevékenységhez, így a nyelvi tevékenységekhez is szükségesek.
Az idegennyelv-oktatás a nyelvhasználó valós szükségleteire épül. Olyan helyzetekre készíti fel a tanulókat, amelyek már most vagy a későbbiek során várhatóan fontos szerepet játszanak életükben. A nyelvtanulási folyamat középpontjában a cselekvő tanulók állnak, akik az idegen nyelv segítségével kommunikatív feladatokat oldanak meg.
Az internet segítségével a tanulók maguk is viszonylag könnyen kerülhetnek autentikus célnyelvi környezetbe, részeseivé válhatnak az adott kultúrának, kapcsolatot teremthetnek a célnyelven beszélőkkel, ami komoly motivációs forrás lehet, és elősegítheti az autonóm tanulóváválást. A tanulási folyamat szervezésében nagy jelentősége van a kooperatív feladatoknak és a projektmunkának, ezek szintén erősíthetik a motivációt.
Az egész életen át tartó tanulás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a nyelvtanulási stratégiáknak, amelyek ismerete és alkalmazása segíti a tanulókat abban, hogy nyelvtudásukat önállóan ápolják és fejlesszék, valamint újabb nyelveket sajátítsanak el.

Óraszám

A heti és éves óraszáma angol nyelvből az alábbiak szerint alakul:
Első év
heti 3 órás képzés - évi 111 óra
heti 4 órás képzés - évi 148 óra

Második év
heti 3 órás képzés - évi 96 óra
heti 4 órás képzés - évi 128 óra

Elérhető szint

Elérhető szint: A1 - A2 szint - B1 szint

Be- és kimeneti követelmények:
Első év

Bement: A1 - A2 szint
A tanulók sok helyről érkeznek, igen eltérő óraszámban tanulták az angolt. Az első félév a közel
azonos szintre hozással telik.
Kimenet: B1- szint

Második év
Bement: B1- szint
Kimenet: B1 szint
A tanulók középszintű érettségit tesznek.

A1 minimumszint
A2 alapszint
B1 küszöbszint középszintű érettségi vizsga

A fejlesztési lista az első év számára

Fejlesztési egység	**Hallott szöveg értése**
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló már megérti a leggyakrabban előforduló szókincset és bizonyos nyelvi fordulatokat, ha közvetlen, személyes témákról van szó.
	Megérti a rövid, világos és egyszerű üzenetek és közlések lényegét.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban rendszeresen előforduló ismerős témákról. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érveinek megértése két beszélő esetén. A legfontosabb információk megértése képekkel támogatott hangzó anyagokban, amelyek az érdeklődési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
Az egyszerű, mindennapi társalgásban elhangzó álláspontok lényegének megértése. Az ismerős témájú, egyszerűen és világosan megfogalmazott, rövid köznyelvi stílusú beszéd vagy előadás főbb pontjainak megértése. Egyszerű műszaki információk megértése. Részletes, összetett útbaigazítás követése. Telefonbeszélgetésekben elhangzó alapvető információk megértése. Az ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerű nyelvezetű hangfelvételek lényegének megértése. A hangzó szövegben az okot, magyarázatot, következményt vagy ellentétet előrejelző sza- vak felismerése. Szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtéma esetén az ismeretlen szavak kikövetkeztetése a szövegösszefüggésből, a várható vagy megjósolt információk keresése, szükség esetén összefoglalás, visszakérdezés, ismétlés, magyarázat kérése. *A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások* Információk, instrukciók, üzenetek, útbaigazítás, hírek a televízióban és a rádióban, rövid interjúk, reklámok, dalok, videók.	

Fejlesztési egység	**Szóbeli interakció**
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerű és begyakorolt feladatok során kommunikál az iskolával, otthonnal és szabadidővel kapcsolatos témákról. Rövid beszélgetésekben vesz részt. Kérdez és válaszol kiszámítható, mindennapi helyzetekben. Egyszerű gondolatokat és információkat cserél ismerős témákról.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Boldogulás a mindennapi élet legtöbb nyelvi helyzetében spontán módon. Gondolatok cseréje, véleménynyilvánítás, érzelmek kifejezése az érdeklődési körbe tartozó témákkal kapcsolatban. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete, egyre kevesebb zökkenővel történő alkalmazásuk. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.

A fejlesztés tartalma

Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén – időnként szavak, fordulatok ismétlését vagy magyarázatát kérve.
Érzelmek egyszerű kifejezése és reagálás mások érzelmeire (pl. tetszés, nemtetszés, meglepetés, boldogság, szomorúság, érdeklődés és közömbösség).
Mindennapi problémák felvetése, megvitatása, választási lehetőségek összevetése (pl. mit csináljanak, hova menjenek, melyiket válasszam).
Érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, információcsere, véleménycsere.
Történetek követése, véleménynyilvánítás és érdeklődés további részletekről.
Úti előkészületek és utazás során felmerülő feladatok megoldása (pl. közlekedési informá-ciók beszerzése, szállásfoglalás, programegyeztetés, reakciók kifejezése).

Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése kevésbé begyakorolt helyzetekben is (pl. boltban, postán, bankban).
Egyszerű utasítások adása, követése és kérése, udvarias kérés.
Egyszerű, tényszerű információ megszerzése és továbbadása.
Felkészülésen alapuló interjú, az információk ellenőrzése, megerősítése időnként segítség igénybevételével.
Előre elkészített kérdőív alapján strukturált interjú készítése.
Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel a célnyelven.
Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, a szó átvétele, átadása, má-sok bevonása, a beszélgetés lezárása.
A beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőr-zése, a félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.
A kommunikációs eszközök széles körének rugalmas alkalmazása és reagálás azokra.A fontosabb udvariassági szabályok, szokások ismerete és alkalmazása.
A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események megbeszéléséhez elegendő szókincs rugalmas alkalmazása, körülírás.
Az elemi szókincs viszonylag magabiztos és általában helyes alkalmazása.
Az idegen nyelvi normának megfelelő, az anyanyelvi hatások kiküszöbölésére törekvőnyelvhasználat ismerős kontextusokban.
A szövegszervezés eszközeinek egyre tudatosabb használata.A gondolatok, problémák viszonylag pontos kifejezése.
Érthető, egyre kevesebb félreértésre okot adó kiejtés, intonáció.
Részvétel a szóbeliség jegyeit viselő digitális kommunikációban: fórum, chat, Skype.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Személyes és telefonos társalgás, megbeszélés; tranzakciós és informális párbeszédek,utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	**Összefüggő beszéd**
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló egyszerűen beszél önmagáról, a családjáról, más emberekről, lakóhelyéről, tanulmányairól, iskolájáról.

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önkifejezés begyakorolt szerkezetekkel a szintnek megfelelő témakörökben. A folyamatoshoz közelítő, érthető beszéd, a mondanivaló nyelvtani és szókincsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása. Egy gondolat vagy probléma lényegének kifejtése megközelítő pontossággal.
A fejlesztés tartalma	
Az érdeklődési körnek megfelelő témák lényegének folyamatoshoz közelítő kifejtése a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával. Elbeszélések vagy leírások lényegének folyamatoshoz közelítő összefoglalása a gondolatok többnyire lineáris összekapcsolásával. Egyszerű élménybeszámoló az érzések és reakciók vázlatos bemutatásával. Valóságos vagy elképzelt események részleteinek egyszerű bemutatása. Könyv vagy film cselekményének vázlatos összefoglalása. Történet elmondása. Vélemény, tervek és cselekedetek rövid és egyszerű magyarázata. Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témáról. Részvétel előre megírt, ismerős témájú csoportos előadásban. A begyakorolt nyelvi eszközök megbízható használata, ezek átrendezése, bővítése ismerős helyzetekben a mondanivaló kifejezésére. A közlés bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközeinek használata. Önellenőrzés és önkorrekció, például a kommunikáció megszakadása esetén más straté-gia alkalmazásával a mondanivaló újrakezdése.	

A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások Leírások, képleírások, témakifejtés, elbeszélő szöveg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján), projektek bemutatása, versek, mondókák, rapszövegek.

Fejlesztési egység	**Olvasott szöveg értése**
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló képes többféle szövegfajtát olvasni, tudja, hogy a szövegfajták sajátosságainak ismerete segít a szöveg megértésében. Megtalálja az adott helyzetben fontos konkrét információkat egyszerű, ismerős témákról szóló mindennapi szövegekben.
A tematikai egység nevelési-fej-lesztési céljai	Hétköznapi nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lényegre törő autentikus vagy kismértékben szerkesztett szövegek megértése.Az érvelés gondolatmenetének felismerése.
A fejlesztés tartalma	

Az adott helyzetben fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, esetleg kismértékben szerkesztett, világos tartalmú és szerkezetű, hétköznapi nyelven írott szövegekben. Az adott feladat megoldásához szükséges információk kiszűrése hosszabb szövegekből is.Az érvelés gondolatmenetének felismerése, a lényeges következtetések felismerése vilá- gosan írt érvelő szövegekben. Érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése a köznyelven írt szövegekben. Mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek, e-mailek megértése. Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megér-tése. Az egyszerű szövegfajták szövegfelépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. A mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján az ismeretlen szavak jelentés-ének kikövetkeztetése. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata.Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. *A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások* Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus leve- lek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretter- jesztő szövegek, képregények, egyszerű irodalmi szövegek, dalszövegek.

Fejlesztési egység	**Íráskészség**
Előzetes tudás	A2, azaz a tanuló összefüggő mondatokat ír olyan témákról, amelyek közvetlen szükségletekre, élményekre, eseményekre és konkrét information-ókra vonatkoznak. Ismerős témákról gondolatait egyszerű kötőszavakkal összekapcsolt mondatsorokban fejezi ki írásban. Néhány műfajban egyszerű és rövid, tényközlő szövegeket ír minta alapján az őt érdeklő, ismert témákról.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű, rövid, összefüggő szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli beszámoló eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és véleményről. Írásbeli interakció elkezdése, fenntartása és befejezése. Jegyzetet készítése olvasott és hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötletről.
	Minták alapján több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyei-nek követésével.
A fejlesztés tartalma	

Egyszerű szöveg írása a tanuló érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témákról, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Beszámoló írása élményekről, eseményekről (pl. utazás). Egyszerűbb cselekvéssor, történet leírása összefüggő szövegben. Érzések, gondolatok és reakciók rövid leírása; rövid vélemény írása indoklással. Egyszerű információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása (pl. barátoknak, szolgáltatók-nak, tanároknak). Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése; online ügyintézés. Életrajz írása. Lényegre koncentráló leírás készítése. Tényszerű információk összefoglalása. Egyszerű, világos köznyelvet használó előadás fő pontjainak lejegyzése; saját ötlethez jegy-zet készítése. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése. Egyszerű, tagolt írásmű létrehozása: bevezetés, kifejtés, lezárás. Egyszerű írásbeli műfajok alapvető szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mailben megszólítás, záró formula); a formális és informális regiszterhez köthető néhány szókincsbeli és helyesírási sajátosság alkalmazása. Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rapszöveg, rigmus, dalszöveg, rö-vid jelent, paródia írása, illetve átírása). Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltése. Kész szövegekből hasznos fordulatok kiemelése és alkalmazása. A nyelvi szintnek megfelelő, felhasználóbarát online és hagyományos szótárak használata. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak megjelenítése a fogalmazásban. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központozás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép). *A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások* Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások; üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adato-kat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internetes profilok. Tényszerű informá-ciót nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, illetve tet-szést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tar- talmazó instrukciók. Egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzé- sek. Rövid leírások; jegyzetek, versek; rapek; rigmusok; dalszövegek, rövid jelenetek, paró-diák.

A fejlesztési lista a második év számára

Fejlesztési egység	Hallott szöveg értése
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló főbb vonalaiban megérti a köznyelvi beszédet a számára rendszeresen előforduló ismerős témákról.

	Megérti a legfontosabb információkat az aktuális eseményekről szóló vagy az érdeklődési köréhez kapcsolódó rádió- és tévéműsorokban, ha viszonylag lassan és érthetően beszélnek.

A tematikai egységnevelési-fejlesztési céljai	Ismerős témákról szóló köznyelvi beszéd megértése főbb vonalaiban és egyes részleteiben is. Egy beszélgetés során a résztvevők világosan megfogalmazott érvei- nek megértése több beszélő esetén is. Fontos információk megértése azokban a rádió- és tévéműsorokban, filmjelenetekben, amelyek aktuális eseményekről, illetve az érdeklő- dési körhöz kapcsolódó témákról szólnak, ha viszonylag lassan és ért-hetően beszélnek.
A fejlesztés tartalma	
A köznyelvi beszéd főbb fordulatainak megértése rendszeresen előforduló, ismerős témák esetén. A hallott szöveg gondolatmenetének nagy vonalakban való követése, egyes tényszerű rész-információk megértése, amennyiben a beszéd világos, és ismerős kiejtéssel folyik. Mindennapi társalgásban a világos beszéd követése szükség esetén visszakérdezések segítségével. Ismerős témájú, lényegre törő előadás vagy beszéd követése. Egyszerű műszaki információ megértése, részletes útbaigazítások követése. Telefonbeszélgetésekben a főbb információk megértése. Ismerős témákról szóló rádiós és televíziós hírműsorok és egyszerűbb hangfelvételek lényegének megértése. Egyszerű nyelvezetű film követése, amelyben a cselekményt nagyrészt a vizuális eszközökés az események közvetítik. A köznyelvi szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése. A szövegértési stratégiák alkalmazása, például ismerős beszédtéma esetén az időnként előforduló ismeretlen szavak jelentésének kitalálása a szövegösszefüggésből és a mondat jelentésének kikövetkeztetése. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. *A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások* Hosszabb használati utasítások, információk, instrukciók, előadások, beszédek, viták, in- terjúk, dalok, visszaemlékezések, rögzített telefonos szövegek, reklámok, viccek, tévé- és rádióműsorok, filmelőzetesek, filmek.	

Fejlesztési egység	**Szóbeli interakció**
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló felkészülés nélkül megbirkózik a mindennapi élet legtöbb helyzetével. Gondolatokat cserél, véleményt mond az érdeklődési körébe tartozó témákról. Boldogul a leggyakoribb kommunikációs helyzetekben. Stílusában, regiszterhasználatában legtöbbször alkalmazkodik a kommunikációs helyzethez.
A tematikai egységnevelési-fejlesztési céljai	Önálló boldogulás a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Gondolatokat cseréje, véleménynyilvánítás és érvelés az érdeklődési körbe tartozó és általános témákról is. A leggyakoribb kommunikációs forgatókönyvek ismerete és biztonsággal történő alkalmazása. Alkalmazkodás a kommunikációs helyzethez stílusban, regiszterhasználatban.
A fejlesztés tartalma	
Társalgásban való részvétel ismerős témák esetén, felkészülés nélkül.	

Érzelmek kifejezése és reagálás mások érzelmeire, mint például reménykedés, csalódott-ság, aggodalom, öröm.
Problémák felvetése, megvitatása, teendők meghatározása, választási lehetőségek össze-hasonlítása.
A tanulmányokhoz, érdeklődési körhöz kapcsolódó beszélgetésben való részvétel, informá-ciócsere, álláspont kifejtése, rákérdezés mások nézeteire.
Gondolatok, vélemény kifejezése kulturális témákkal kapcsolatban, például zene, film, könyvek.
Elbeszélés, újságcikk, előadás, eszmecsere, interjú vagy dokumentumfilm összefoglalása, véleménynyilvánítás, a témával kapcsolatos kérdések megválaszolása.
Nézetek világos kifejtése, érvek egyszerű cáfolata.
Választási lehetőségek összehasonlítása, előnyök és hátrányok mérlegelése.
Utazások során felmerülő feladatok, például közlekedés, szállás intézése vagy ügyintézésa hatóságokkal külföldi látogatás során.
Váratlan nehézségek kezelése (pl. elveszett poggyász, lekésett vonat).
Szolgáltatásokkal kapcsolatos helyzetek kezelése akár váratlan nehézségek esetén is, pa-nasz, reklamáció.
Részletes utasítások adása, követése és kérése (pl. hogyan kell valamit csinálni). Interjúban, konzultáción való részvétel kezdeményezése és információ megadás (pl. tüne-tek megadása orvosnál).
Órai interakciókban, pármunkában való magabiztos részvétel.
Ismerős témáról beszélgetés kezdeményezése, fenntartása, szó átvétele, átadása, mások bevonása, beszélgetés lezárása.
Beszélgetésben elhangzottak összefoglalása, a lényeg kiemelése, a megértés ellenőrzése,félreérthető megfogalmazás javítása, körülírás, szinonimák használata.
A kommunikációs eszközök széles körének alkalmazása és reagálás azokra közismertnyelvi megfelelőik semleges stílusban való használatával.
Az udvariassági szokások ismerete és alkalmazása.
A mindennapi témák, család, érdeklődési kör, iskola, utazás és aktuális események meg-tárgyalásához elegendő szókincs és annak általában helyes alkalmazása.
Ismerős kontextusokban elfogadhatóan helyes nyelvhasználat.
A szövegszervezés alapvető eszközeinek megbízható használata.
Általában tisztán érthető kiejtés és intonáció.
A szóbeli interaktív vizsgához szükséges kommunikációs stratégiák.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Társalgás, megbeszélés, eszmecsere, tranzakciók, utasítások, interjúk, viták.

Fejlesztési egység	**Összefüggő beszéd**
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló már változatosabban és részletesebben tudja bemutatni a családját, más embereket, lakóhelyét, tanulmá-nyait, iskoláját stb.
A tematikai egy-ség nevelési-fej-lesztési céljai	Folyamatos önkifejezés a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével ismerős témakörökben. Érthető és folyamatos beszéd, a mondanivaló tudatos nyelvtani és szókincsbeli megtervezése és szükség szerinti módosítása. Egy gondolat vagy probléma lényegének tartalmilag pontos kifejtése.
A fejlesztési tartalma	
Folyamatos megnyilatkozás az érdeklődési körnek megfelelő témákról a gondolatok line-áris összekapcsolásával.	

Elbeszélések vagy leírások lényegének összefoglalása folyamatos beszédben, a gondola-tok lineáris összekapcsolásával.
Részletes élménybeszámoló az érzések és reakciók bemutatásával.
Valóságos vagy elképzelt események részleteinek bemutatása.
Könyv vagy film cselekményének összefoglalása és az ehhez kapcsolódó reakciók megfogalmazása.
Álmok, remények és ambíciók, történetek elmondása.
Vélemények, tervek és cselekedetek rövid magyarázata.
Rövid, begyakorolt megnyilatkozás ismerős témákról.
Előre megírt, lényegre törő, követhető előadás ismerős témáról.
Az összefüggő beszéd tervezése során új kombinációk, kifejezések begyakorlása, alkalmazása.
Az összefüggő beszédben kompenzáció alkalmazása, például körülírás elfelejtett szó ese-tén.
Ismerős kontextusokban a nyelvi norma követésére törekvő nyelvhasználat.
A nyelvi eszközök rugalmas használata a mondanivaló kifejezésére, ezek adaptálása ke-vésbé begyakorolt helyzetekben.
A közlés magabiztos bevezetése, kifejtése és lezárása alapvető eszközökkel.
Önellenőrzés és önkorrekció, például a félreértéshez vezető hibák felismerése és javí-tása.
Mindezeknek a szóbeli érettségi vizsgán történő alkalmazására való felkészülés.
A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások
Leírások, képleírások, témakifejtés (például vizuális segédanyag alapján), elbeszélő szö-veg, érveléssor, előadás, prezentáció (önállóan vagy segédanyagok, instrukciók alapján),projektek bemutatása, versek, rapszövegek.

Fejlesztési egység	**Olvasott szöveg értése**
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő szövegek fő gondolatait. Tudja, hogy a szövegek olvasásakor a helyzetnek megfelelő stratégiá- kat kell alkalmaznia, és képes az ismeretlen elemek jelentését a szö-vegkörnyezet segítségével kikövetkeztetni.
A tematikai egységnevelési-fejlesz-tési céljai	A nagyrészt közérthető nyelven írt, érdeklődési körhöz kapcsolódó, lé-nyegre törő szövegek megértése. Az írott vélemény, érvelés követése, ezekből a lényeges részinformá-ciók kiszűrése.

A fejlesztés tartalma

A fontos általános vagy részinformációk megértése autentikus, hétköznapi nyelven íródott szövegekben, például levelekben, brosúrákban és rövid, hivatalos dokumentumokban. A feladat megoldásához szükséges információk megtalálása hosszabb szövegekben is. A fontos gondolatok felismerése ismerős témákról szóló, lényegre törő újságcikkekben. A gondolatmenet és a következtetések felismerése világosan írt érvelésekben.
A köznyelven írt szövegekben az érzések, kérések és vágyak kifejezésének megértése.
A mindennapi témákkal összefüggő, köznyelven írt magánlevelek megértése annyira, hogy sikeres írásbeli kommunikációt tudjon folytatni.
Különböző eszközök egyszerű, világosan megfogalmazott használati utasításának megér-tése.
Ismert témájú hivatalos levélben az elintézéshez szükséges információk megértése.
Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegér-tés során.

A feladat elvégzéséhez szükséges információk összegyűjtése a szöveg különböző részeiből, illetve több szövegből. Az egyszerű szövegfajták felépítésének felismerése, ezen ismeret alkalmazása a szövegértés során. Az ismeretlen szavak jelentésének kikövetkeztetése a mondat megértett részei és a szövegösszefüggés alapján. Az autentikus szövegek jellegéből fakadó ismeretlen fordulatok kezelése a szövegben. Felkészülés mindezek alkalmazására az érettségi vizsga feladatainak megoldása során. *A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások* Utasítások (pl. feliratok, használati utasítások), tájékoztató szövegek (pl. hirdetés, reklám, menetrend, prospektus, műsorfüzet), játékszabályok, hagyományos és elektronikus levelek, újságcikkek (pl. hír, beszámoló, riport), internetes fórumok hozzászólásai, ismeretterjesztő szövegek, képregények, viccek egyszerű irodalmi szövegek.

Fejlesztési egység	**Írás**
Előzetes tudás	B1 mínusz, azaz a tanuló egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmaz ismert, hétköznapi témákról. Írásban beszámol eseményekről, élményeiről, érzéseiről, benyomásai-ról és véleményéről; írásbeli interakciót kezdeményez, fenntartja és be-fejezi. Jegyzetet készít olvasott vagy hallott köznyelvi szövegből, illetve saját ötleteiről. Minták alapján rövid, lényegre törő szövegeket alkot az ismert műfajok főbb jellegzetességeinek és alapvető stílusjegyeinek követésével.
A tematikai egységnevelési-fejlesztési céljai	Részletesebb, összefüggő és tagolt szövegek fogalmazása ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Eseményekről, élményekről, érzésekről, benyomásokról és vélemény-ről írásbeli beszámolás, valamint vélemény alátámasztása. Hatékony írásbeli interakció folytatása. Jegyzetkészítés olvasott vagy hallott, érdeklődési körhöz tartozó szövegről, illetve saját ötletekről. Több ismert műfajban is rövid, lényegre törő szövegek létrehozása a műfaj főbb jellegzetességeinek és stílusjegyeinek alkalmazásával.
A fejlesztés tartalma	

Egyszerű, összefüggő, lényegre törő szöveg írása számos, érdeklődési köréhez tartozó, ismerős témában, rövid, különálló elemek lineáris összekapcsolásával. Hírek, gondolatok, vélemények és érzések közlése olyan elvontabb és kulturális témákkal kapcsolatban is, mint például a zene vagy a művészet. Információt közlő/kérő feljegyzések/üzenetek írása pl. barátoknak, szolgáltatóknak, tanároknak. Véleményt kifejező üzenet, komment írása (pl. internetes fórumon, blogban). Formanyomtatvány, kérdőív kitöltése, online ügyintézés. Életrajz, lényegre koncentráló leírás, elbeszélés készítése. Riport, cikk, esszé írása. Rövid olvasott vagy hallott szöveg átfogalmazása, összefoglalása, jegyzet készítése.Saját ötletekről jegyzet készítése. Interaktív írás esetén megerősítés, vélemény kérése, az információ ellenőrzése, problémákra való rákérdezés, illetve problémák elmagyarázása. Az írás egyszerű tagolása: bevezetés, kifejtés, lezárás; bekezdések szerkesztése. Néhány egyszerű szövegkohéziós és figyelemvezető eszköz használata. Az alapvető írásbeli műfajok fő szerkezeti és stílusjegyeinek követése (pl. levélben/e-mail-ben megszólítás, záró formula; a formális és informális regiszterhez köthető néhány szó- kincsbeli és helyesírási sajátosság).
Kreatív, önkifejező műfajokkal való kísérletezés (pl. vers, rap, rigmus, dalszöveg, rövid jelenet, paródia írása, illetve átírása). Írásos minták követése és aktuális tartalmakkal való megtöltésük. Kész szövegekből számára hasznos fordulatok kiemelése és saját írásában való alkalmazása. Irányított fogalmazási feladat kötött tartalmainak a fogalmazásban való megjelenítése. Írásának tudatos ellenőrzése, javítása; félreértést okozó hibáinak korrigálása. A mondanivaló közvetítése egyéb vizuális eszközökkel (pl. nyilazás, kiemelés, központozás, internetes/SMS rövidítés, emotikon, rajz, ábra, térkép, kép). *A fenti tevékenységekhez használható szövegfajták, szövegforrások* Hagyományos és elektronikus nyomtatvány, kérdőív; listák; hagyományos és elektronikus képeslapok; poszterszövegek; képaláírások. Üzenetek; SMS-ek/MMS-ek; személyes adatokat tartalmazó bemutatkozó levelek, e-mailek vagy internetes profilok. Tényszerű információt nyújtó, illetve kérő levelek és e-mail-ek; személyes információt, tényt, illetve tetszést/nemtetszést kifejező üzenetek, internetes bejegyzések; egyszerű cselekvéssort tartalmazó instrukciók. Egyszerű ügyintéző levelek/e-mail-ek (pl. tudakozódás, megrendelés, foglalás, visszaigazolás); egyszerű, rövid történetek, elbeszélések, mesék; rövid jellemzések. Rövid leírások; jegyzetek; riportok, cikkek, esszék, felhívások, versek, rapszövegek, rigmusok, dalszövegek, rövid jelenetek, paródiák.

Kommunikációs eszközök és fogalomkörök B1 – és B1 szinten

Első év (B1- szint)

Kommunikációs eszközök B1-		
A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?

Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is… May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.
Telefonon más személy kérése	*Can I speak to George, please?* *Could you put me through to Mrs Hamilton, please?*	*Yes, just a minute, please.*
Telefonálásnál elköszönés	*I'll call back again later this evening.* *It was lovely to speak to you.* *Thanks for ringing. Bye!*	*Bye!*
Üdvözletküldés	*Give my love / regards to…*	*I will.*
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Engedélykérés és reagálás:	*May I use your telephone?* *Do you mind if I open the window?*	*Yes, go ahead.* *Not at all.*
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.

Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from), *I am looking forward to hearing from you soon.*	
Erzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		

Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad/very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that… Good for you. Congratulations. I feel so happy for… I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for…
Elégedettség, elége-detlenség, bosszúság	What do you think of…? Are you pleased with…? Are you happy with…? Are you satisfied with…?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with… I'm quite happy with… I'm quite pleased with… It's not good enough. That wasn't very good.
Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you.	How come? Is he? What a surprise!
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to… I hope you'll have time to join me for dinner.
Aggódás, félelem	*What's the matter?*	*I am worried about my boy-friend*
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elis-merése és el nem is-merése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Érdeklődés, érdektel-enség	*Are you interested in sports?*	*I am interested in garden-ing.* *It doesn't really bother me.*
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Dicséret, kritika	*You are really helpful.*	
Akarat, kívánság	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream, please.

Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Kötelezettség	*Must we fill in this form now?* *When do we have to leave?*	*We must fill it in now.* *Right now.*
Szükségesség	Is that necessarily so?	People must sleep sometimes.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	
Ígéret	will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there atfive.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
Itélet, kritika	*Do you approve of this action?*	*That's good/not bad / terrible.*
Szándék, terv	*Are you going to visit the Browns today?*	*I'm planning to do so.*
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		
Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's…/ That's…/ It's a kind of…/ It's used for… It's big and comfortable.
Információ kérés, adás:	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea.
Események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen? *Do you have a pen by any chance?*	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. *I am afraid, I don't.*
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Segítségkérés és arra való reagálás	*will you do the washing up for me, please?*	*Certainly. Not now. I am very busy.*
Segítség felajánlása	*I am going to the food-store. Shall I bring you something?* *I'll do the ironing for you.*	*No, thank you.* *That would be kind of you.*
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are. *Let me get you another drink.*	Yes, please. No, thank you. Thank you.

Tanács és arra reagálás	*What shall I do?* *What do you recommend me?*	*I think you should …* *I don't think you should….*
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázatértés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells…
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.
Párbeszéd struktu-rálása:	*Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése*	*I'll tell you what;* *I've just had a thought. The question is how many …….* *The trouble is, that….*
	Elemek összekapcsolása	*Put the blouse on first, and then…*
	Összefoglalás	*Well, to sum it up…*
	Beszélgetés lezárása	*Right…okay* *Well, it's been nice talking to you.*

Fogalomkörök B1-

Fogalomkörök		**Fogalomkörök nyelvi kifejezései**	
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		Presen Perfect Simple	Have you done your room? I haven't finished it yet.
		Present Simple Passive	*The school is renovated as it is very old.*
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		Past Continuous	*What were you doing at five yesterday?* *I was watching TV when he phoned.*

	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		Future with will	When will you be fourteen?
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	I didn't have many friends at school.
		Have with will	At the age of 25 I will have a car.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		Possessive pronouns	Mine, yours, his
		Belong to	*Who does this bag belong to?* *Oh, this is mine.*
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs *Picture location, Geographical location*	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, …
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? What's the time?	Now, Yesterday, last week, two years ago, Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	Időtartam	How long? (Past simple)	How long were you in Spain? One month.
		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just	I have already read it. He has not finished yet. She has just entered the room.
Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls, Children, people, men, women …
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second…

		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate
			all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on theplate. Each tasted good.
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives *With long adjectives* Irregular comparative and superlative formsof adjectives *Enough* *Too, quite*	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. *This novel is more interesting than the other one.* Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like? It isn't good enough. The cake tastes quite good.
Modalitás	Képesség, engedélykérés	Can (ability) Can/could/may exp-ressing permission	I can swim. Can/could/may I join you,
		Could, was able to	*At last I could pass the axam.* *She was able to open the tin with a knife.*
	Tanácsadás	Should/shouldn't	You should ask her.
	Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
	Tiltás	Mustn't	You mustn't smoke here.
	Valószínűség, lehetőség	*Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)*	*John must be ill.* *He can't be at school.*
Logikai viszonyok		Linking words	And/or/but/because
	Feltételesség	conditional	We'll stay at home if it rains.
	Célhatározás	*purpose*	*We help you so that you can pass this exam.*

Szövegösszetartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they… Me, him, them… This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.

Második év (B1 szint)

Kommunikációs eszközök B1		
A társadalmi érintkezéshez szükséges kommunikációs eszközök		
	Kezdeményezés és válasz	
Megszólítás	Excuse me.	Pardon?
Köszönés	How do you do? Good morning. Hello Tom. Hello, how are you? Hi!	How do you do? Good morning. Hello Mary. Very well, thank you. And how about you? Hi!
Elköszönés	Goodbye. Bye-bye! Good night. Take care.	Goodbye. Bye! See you! Good night. Thanks. Bye!
Köszönet és arra reagálás	Thanks. Thank you very much. Thanks a lot. It's very kind of you.	Not at all. You are welcome. No problem. Don't mention it.
Bemutatkozás, bemutatás	My name is… May I/Can I/ Let me introduce myself. May I/Can/ Let me introduce you to Rosy?	Hello. Hi! Pleased to meet you. Nice to meet you.

Telefonon más személy kérése	Can I speak to George, please? Could you put me through to Mrs Hamilton, please?	Yes, just a minute, please.
Telefonálásnál elköszönés	I'll call back again later this evening. It was lovely to speak to you. Thanks for ringing. Bye!	Bye!
Üdvözletküldés	Give my love / regards to…	I will.
Érdeklődés hogylét iránt és arra reagálás	How are you feeling today? What's the matter?	Fine. / OK / All right. Much better, thanks. Not very well, I am afraid.
Engedélykérés és reagálás	May I use your telephone? Do you mind if I open the window?	Yes, go ahead. Not at all.
Bocsánatkérés és arra reagálás	I am sorry. I am very sorry. I beg your pardon	That's all right. It doesn't matter. Never mind.
Gratulációk, jókívánságok és arra reagálás	Happy Christmas/New year/Birthday! Many happy returns (of the day) Congratulations!	Happy Christmas /New Year/ Birthday! Thank you. Thank you, the same to you.
Megszólítás személyes levélben	Dear John,	
Elbúcsúzás személyes levélben	Best wishes, Love (from), I am looking forward to hearing from you soon.	
Hivatalos levélben megszólítás, elbúcsúzás	Dear Sir, Madam, Dear John	Yours faithfully, Yours sincerely
Együttérzés és arra reagálás	I am sorry. I am sorry to hear that	Oh dear… What a shame!
Érzelmek és lelkiállapotok kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Öröm, sajnálkozás, bánat	Are you happy about that? What do you think of that? How do you feel about that?	Great! I'm so glad /very happy. I'm glad to hear that. I'm so pleased that… Good for you. Congratulations. I feel so happy for… I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for…
Elégedettség, elégedetlenség, bosszúság	What do you think of…? Are you pleased with…? Are you happy with…? Are you satisfied with…?	That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice I'm quite satisfied with… I'm quite happy with… I'm quite pleased with… It's not good enough. That wasn't very good.

Csodálkozás	Jane has lost her money. Tom is twenty. This is a book for you. *Were you surprised to hear the news?*	How come? Is he? What a surprise! *I could hardly believe it.* *Amazing, isn't it?*
Remény	What are you hoping for? What are you looking forward to?	I am looking forward to… I hope you'll have time to join me for dinner.
Aggódás, félelem	What's the matter?	I am worried about my boy-friend
Személyes beállítódás és vélemény kifejezésére szolgáló kommunikációs eszközök		
Véleménykérés, és arra reagálás	What do you think? How do you like it?	I think it is rather strange. I like it.
Valaki igazának az elismerése és el nem ismerése	You are right. You are wrong.	
Egyetértés, egyet nem értés	Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it?	OK All right. I think he's wrong/right.
Érdeklődés, érdektelenség	Are you interested in sports?	I am interested in gardening. It doesn't really bother me.
Tetszés, nem tetszés	Do you like Greek food? What do you think of my boyfriend?	I think it's great. I don't like it. He looks nice.
Dicséret, kritika:	You are really helpful.	
Akarat, kívánság	Would you like a cake?	I'd like an ice-cream, please.
Képesség	Can you speak French? Are you able to ride a horse?	I can understand French. I am unable to ride a horse.
Kötelezettség	Must we fill in this form now? When do we have to leave?	We must fill it in now. Right now.
Szükségesség	Is that necessarily so? *Must things really be black and white?*	People must sleep sometimes.
Lehetőség	It may rain. She might be late.	
Ígéret	will you come and meet me at the station?	Don't worry, I will. I promise to be there atfive.
Szándék, kívánság	What would you like to do? Would you like to have a rest?	I'd like to see that film I'd rather not go out tonight.
Dicséret, kritika	It's great. It's a good idea.	It's boring.
Ítélet, kritika	Do you approve of this action?	That's good/not bad/terrible.
Szándék, terv	Are you going to visit the Browns today?	I'm planning to do so.
Szemrehányás	*It's your fault.* *You shouldn't have acted like that.*	*It won't happen again, I promise.* *Mind your own business.*
Információcseréhez kapcsolódó kommunikációs eszközök		

Dolgok, személyek megnevezése, leírása	What is it? What's it in English? What is his house like?	It's…/ That's…/ It's a kind of…/It's used for… It's big and comfortable.
Információ kérés, adás	Are you all right? When are the guests coming?	Yes, I am. At 6 p.m.
Tudás, nemtudás	Where is she?	I have no idea / clue.
Események leírása	What happened?	First she finished lunch, then she phoned her friend and finally they all met at the cinema.
Bizonyosság, bizonytalanság	Do you think they will come? How old do you think she is?	They will probably come. They might come, or they might not come. She can't be very old. She must be 25.
Feltételezés, kétely	*I doubt if he can do it. I don't suppose they can come any earlier. I suppose he is right.*	
Ok, okozat	*Why is that?* *What's the reason for that?* *What caused the accident?*	*Well, simply because she'd like to meet the teacher. He didn't give way; this ishow it happened.*
Cél, magyarázat	*What's this used for?* *What's the point of that?* *How does it work?* *Can you tell me the way to..?*	*It's for cooking.* *It's to work with.* *You switch it on here* *Take the second turning on the right.*
Emlékezés, nem emlékezés	*Do you remember where you left it?* *Did you remember to lock the door?*	*I can't remember where I put my handbag.* *I don't remember saying that.* *I have forgotten to lock the door.*
A partner cselekvését befolyásoló kommunikációs eszközök		
Kérés és arra reagálás	Can you give me a pen? *Do you have a pen by any chance?*	Yes, sure. Yes, of course. I'm afraid I can't. *I am afraid, I don't.*
Javaslat és arra reagálás	Let's go to the cinema tonight.	Good idea.
Segítségkérés és arra való reagálás:	will you do the washing up for me, please?	Certainly. Not now. I am very busy.
Segítség felajánlása	I am going to the food-store. Shall I bring you something? I'll do the ironing for you.	No, thank you. That would be kind of you.
Meghívás és arra reagálás	Are you free on Tuesday? Let's meet on Sunday.	Yes, I am. Good idea.
Kínálás és arra reagálás	Have an orange. Here you are. *Let me get you another drink.*	Yes, please. No, thank you. Thank you.
Tanács és arra reagálás	What shall I do? What do you recommend me?	I think you should … I don't think you should….

Reklamálás	*It was terrible.* *It's too cold.* *I have a complaint.* *This doesn't work.*	
Interakcióban jellemző kommunikációs eszközök		
Megértés biztosítása	Visszakérdezés, ismétléskérés	Did you say the castle? Sorry, where does she live? Sorry, what did you say his name was?
	Nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értés ellenőrzése	Sorry, I don't understand. Could you understand? Am I making myself clear? Sorry, what does that mean?
	Betűzés kérése, betűzés	Can you spell it for me? It spells…
	Felkérés hangosabb, lassúbb beszédre	Could you speak a little more slowly, please? Sorry,I couldn't catch it. Sorry, that was a bit toofast.
Párbeszéd struktu-rálása	Beszédszándék jelzése, beszélgetés kezdése	I'll tell you what; I've just had a thought. The question is how many ……. The trouble is, that….
	Elemek összekapcsolása	Put the blouse on first, and then…
	Összefoglalás	Well, to sum it up…, All in all...
	Beszélgetés lezárása	Right…okay Well, it's been nice talking to you.
	Helyesbítés	*No, nowadays it is not the case.*
	Kiemelés, hangsúlyozás	*It's me who wants to go.* *The only problem here is, ...*

Fogalomkörök B1

Fogalomkörök		**Fogalomkörök nyelvi kifejezései**	
Cselekvés, történés, létezés kifejezése			
	Jelenidejűség	Present Simple	When do you get up? I don't drink milk.
		Present Continuous	Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.
		Presen Perfect Simple	Have you done your room? I haven't finished it yet.

		Present Perfect Continuous	*I have been learning English for 4 years.*
		Present Simple Passive	*The school is renovated as it is very old.*
		Present Perfect Passive	*Our car has just been repaired.*
	Múltidejűség	Past Simple	And then she kissed me. Why didn't you come yesterday?
		Past Continuous	*What were you doing at five yesterday?* *I was watching TV when he phoned.*
		Past Simple Passive	*When was this book written?*
	Jövőidejűség	Going to	What are you going to do on Saturday?
		Future with ***will***	When will you be fourteen?
		Future Simple Passive	*When will it be done?*
Birtoklás kifejezése		Past forms of have	I didn't have many friends at school.
		Have with will	At the age of 25 I will have a car.
		Possessive adj.	My, your, his/her/its, our, their dog
		Genitive 's	Kate's brother Whose?
		Possessive pronouns	Mine, yours, his
		Belong to	Who does this bag belong to? Oh, this is mine.
Térbeli viszonyok	Irányok, helymeghatározás	Prepositions, Prepositional Phrases, Adverbs Picture location Geographical location	Here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between, …
Időbeli viszonyok	Gyakoriság	How often?	Always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day.
	Időpont	When? What time? What's the time?	Now Yesterday, last week, two years ago Tomorrow, next week In 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday It's eight. It's quarter to eight.
	Időtartam	How long? (Past simple)	How long were you in Spain? One month.
		Adverbs with the Present Perfect Already, yet, just *How long (Present Perfect Simple, Continuous)*	I havealready read it. He has not finished yet. She has just entered the rrom.*We haven't met yet, I suppose.I have been sitting here for hours.*

Mennyiségi viszonyok		Singulars and plurals Regular and irregular plurals	Boys, girls Children, people, men, women …
		Cardinal numbers 1-100-	
		Ordinal numbers	first, second…
		Countable nouns Uncountable nouns	How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs. How much money have you got? I've got a lot of/little money. A cup of tea, a piece of chocolate
			all, both, none, neither, every, each There were 3 apples on theplate. Each tasted good.
Minőségi viszonyok	Hasonlítás	Comparative and superlative of short adjectives With long adjectives Irregular comparative and superlative formsof adjectives Enough Too, quite	Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl. She is the most intelligent of all. I'm as tall as you. This novel is more interesting than the other one. Good/bad (better, worse) What's it like? What colour is it? What does it look/sound/taste/feel like? It isn't good enough. The cake tastes quite good.
Modalitás	Képesség engedélykérés	Can (ability) Can/could/may exp-ressing permission	I can swim. Can/could/may I join you,
		Could, was able to *Manage to*	At last I could pass the axam. She was able to open the tin with a knife. *How did you manage to come in?*
		Should/shouldn't	You should ask her.
	Kötelezettség	Have to (Past)	Did you have to be there?
	Tiltás	Mustn't	You mustn't smoke here.
	Valószínűség, lehetőség	Must/may/might/can't + present infinitive (certainty)	John must be ill. He can't be at school.
Logikai viszonyok		Linking words	And/or/but/because
	Feltételesség	Conditional I. *Conditional II.*	We'll stay at home if it rains. *We would stay at home if it began to rain.*

	Célhatározás	purpose	*We help you so that you can pass this exam.*
Szövegössze-tartó eszközök		Articles Some+plural noun any+plural noun Some +singular noun Any +singular noun Nominative and Accusative of personal pronouns Demonstrative pronouns Indefinite pronouns *Relative pronouns* *one, ones* *Substitute do*	A, an, the There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase. There isn't any juice in my glass. I, he, they… Me, him, them… This, that, these, those Somebody, anybody, nobody, everybody *The girl who lives next door bought a car. The book I gave you…* *Which one would you like?* *He asked me to help him, andI did.*
Függő beszéd	Jelen időben	Reported speech with present reporting verb	He says he is tired. I don't know where he lives. Tell him to stop it.
		Reported speech with past reporting verb	*She said I was handsome.* *I asked him if we had met before.*

Témakörök

Témakörök Első év - Második év (érettségi témák)

Personal Details, Family
Személyes vonatkozások, család
A tanuló személye, életrajza, életének fontos állomásai.
Családi élet, családi kapcsolatok.
A családi élet mindennapjai, otthoni teendők.
Személyes tervek.

People and Society
Ember és társadalom
Emberek külső és belső jellemzése.
Baráti kör.
A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel.
Női és férfi szerepek.
Felelősségvállalás másokért, rászorulók segítése.
Ünnepek, családi ünnepek.
Öltözködés, divat.
Hasonlóságok és különbségek az emberek között, tolerancia, pl. fogyatékkal élők.
Konfliktusok és kezelésük.

Our Environment Környezetünk
Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása).A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek.

A városi és a vidéki élet összehasonlítása.

Növények és állatok a környezetünkben.
Időjárás, éghajlat.
Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: a környezet és a természetmegóvása.

School Az iskola
Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. tagozatok, fakultációk).
Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka.
A nyelvtanulás, a nyelvtudás szerepe, fontossága.
Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei.
Iskolai hagyományok.

The World of WorkA munka világa
Diákmunka, nyári munkavállalás.
Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás.

Lifestyle Életmód
Napirend, időbeosztás.
Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egész-ség megőrzésében, testápolás).
Étkezési szokások a családban.
Ételek, kedvenc ételek.
Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben.
Gyakori betegségek, sérülések, baleset.
Gyógykezelés (háziorvos, szakorvos, kórházak).

Entertainment
Szabadidő, művelődés, szórakozás
Szabadidős elfoglaltságok, hobbik. Színház, mozi,
koncert, kiállítás stb. Sportolás, kedvenc sport, iskolai
sport.
Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép, internet.
Kulturális események.

Travelling and HolidaysUtazás és turizmus
A közlekedés eszközei, lehetőségei, a tömegközlekedés.
Nyaralás itthon, illetve külföldön.
Utazási előkészületek, egy utazás megtervezése, megszervezése.Az
egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai.

Science and TechnologyTudomány és technika
Népszerű tudományok, ismeretterjesztés.
A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben.
Az internet szerepe a magánéletben, a tanulásban és a munkában.

Money Matters
Gazdaság és pénzügyek
Családi gazdálkodás.
A pénz szerepe a mindennapokban.
Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank).
Üzleti világ, fogyasztás, reklámok.

A fejlesztés várt eredményei az első év végén
B1 mínusz nyelvi szint.
A tanuló képes főbb vonalaiban megérteni a köznyelvi beszédet, ha az számára rendszeresen

előforduló, ismerős témákról folyik.
A mindennapi élet legtöbb helyzetében boldogul, gondolatokat cserél, véleményt mond, érzelmeit kifejezi és stílusában a kommunikációs helyzethez alkalmazkodik.
A tanuló képes begyakorolt szerkezetekkel érthetően, folyamatoshoz közelítően beszélni. Azátadott információ lényegét megközelítő tartalmi pontossággal fejti ki.
Megérti a hétköznapi nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törő, autentikusvagy kismértékben szerkesztett szövegekben az általános vagy részinformációkat.
A tanuló több műfajban is képes egyszerű, rövid, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban már kezdenek megjelenni műfaji sajátos-ságok és különböző stílusjegyek.

A fejlesztés várt eredményei az első év végén
B1 nyelvi szint.
A tanuló képes főbb vonalaiban és egyes részleteiben is megérteni a köznyelvi beszédet a számára ismerős témákról.
Képes önállóan boldogulni, véleményt mondani és érvelni a mindennapi élet legtöbb, akár váratlan helyzetében is. Stílusában és regiszterhasználatában alkalmazkodik a kommuniká- ciós helyzethez.
Ki tudja magát fejezni a szintnek megfelelő szókincs és szerkezetek segítségével az ismerős témakörökben. Beszéde folyamatos, érthető, a főbb pontok tekintetében tartalmilag pontos,stílusa megfelelő.
Több műfajban képes részleteket is tartalmazó, összefüggő szövegeket fogalmazni ismert, hétköznapi és elvontabb témákról. Írásbeli megnyilatkozásaiban megjelennek műfaji sajátos-ságok és különböző stílusjegyek.
Képes megérteni a gondolatmenet lényegét és egyes részinformációkat a nagyrészt közért- hető nyelven írt, érdeklődési köréhez kapcsolódó, lényegre törően megfogalmazott szövegek-ben.
Középszintű nyelvi érettségi szóbeli és írásbeli feladatokat old meg.
A nyelvtudása megfelel az érettségi vizsga középszintű követelményeinek, sikeres érettségit tesz középszinten.

Javasolt tankönyvek:
H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Elementary Student's Book (A1)
H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Elementary Workbook (A1)
H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Pre- Intermediate Student's Book (A2)
H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Pre-Intermediate Workbook (A2)
H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Intermediate Student's Book (B1)
H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Traveller Plus Intermediate Workbook (B1)
Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Elementary Student's Book (A1)
Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Elementary Workbook (A1)
Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Pre-Intermediate Student's Book (A2)
Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Pre-Intermediate Workbook (A2)
Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Intermediate Student's Book (B1)
Christina Latham-Koenig, Clive Oxenden , Jerry Lambert and Paul Seligson English File Intermediate Workbook (B1)
Róth Nóra- Senkár Szilvia- Tóth Zita Angol szóbeli gyakorlatok érettségizőknek és nyelvvizsgázóknak
H. Q. Mitchell- Marileni Malkogianni Matura Leader Student's Book (B1)
Magyarics Péter Angol feladatsorok középszint (B1)

3.19.2 Digitális kultúra tantárgy

Célok és feladatok

A digitális kultúra tantárgy oktatása során a középszintű érettségi vizsgára felkészítő két alap-vető feladatot kell megoldani. Az egyik feladat az informatikát alapórában tartalmazó képzé- sek évfolyamaiból hozott informatikai ismeretek bővítése, a szövegszerkesztési a bemutató- készítési ismeretek elmélyítése, képszerkesztés és weblapszerkesztés elsajátítása elmélyí- tése és ez által a középszintű érettségire való felkészítés. A másik feladat a tanulók értelmi képességeinek digitális kompetenciával összefüggő képességeinek fejlesztése. Ennek meg- felelően jelentős súlyt kapnak azok az alkalmazások és elméleti ismeretek, melyek e célok eléréséhez szükségesek.

A digitális átalakulás komoly kihívást jelent oktatási rendszerünk számára. Ahhoz ugyanis, hogy tanulóink sikeresen érvényesüljenek a társadalmi életben és megfeleljenek a gazdaság munkaerőpiaci elvárásainak, el kell sajátítaniuk a felmerülő problémák digitális eszközökkel, eljárásokkal történő megoldását is. Mivel az informatikai eszközök fejlődése folyamatosan olyan új lehetőségeket tár fel, amelyekkel korábban nem találkoztunk, a tanulók digitális kompetenciájának fejlesztése nem csupán az informatikai tudás átadását jelenti, hanem a tanulók digitális kultúrájának sokoldalú fejlesztését is igényli. Ez természetesen valamennyi tanulási területen megjelenik, azonban a szükséges szakmai és módszertani hátteret és koherenciát a digitális kultúra tantárgy biztosítja.
A tanulók digitális kultúráját a középiskolában is elsősorban gyakorlati problémák tudatos és célszerű megoldásával fejlesztjük, amelyben nagy szerepet kell kapnia a tanulók kreativitásának és együttműködésének is. A problémák összetettségében építünk a korosztályra jellemző,magasabb absztrakciós szintre, és célként már megjelenik az elméleti tudás rendszerezése és mélyítése is. A középiskolás korosztálynál is fontos, hogy a hagyományos PC-központú megközelítés helyett egy sokkal szélesebb spektrumot bemutató és használó rendszert írjunk le. Az ismeretszerzés, kompetenciafejlesztés, tudásépítés és -alkalmazás szempontjából a mindennapokban megjelenő, a diákok életében jelen lévő hálózati, mobil- és webes eszközök is kiemelt szerepet kapnak.
A digitális kultúra tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:
A tanulás kompetenciái: A digitális kultúra tanulása során a tanuló képessé válik a digitális környezetben, felhőalapú információmegosztó rendszerekben megszerezhető tudáselemek keresésére, szűrésére, rendszerezésére, továbbá tudásépítő folyamataikban való alkotó felhasználására.

A kommunikációs kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy fejleszti az eszközhasználatot, így különösen a kommunikációs eszközök használatát.
A digitális kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy elsősorban a digitális kompetenciákat fejleszti. Ezeket a tanuló képes lesz egyéb tudásterületeken, a mindennapi életben is alkalmazni. A tantárgy segíti a kreatív alkotótevékenységhez szükséges képességek kialakítását és fejlesztését is.
A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A digitális kultúra keretében végzett tevékenység fejleszti a tanulónak a problémák megoldása során szükséges analizáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodását.
A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység fejleszti a tanuló online térben történő közös feladatmegoldáshoz, kapcsolatteremtéshez, alkotótevékenységhez szükséges képességeit, továbbá fejleszti a felelősségtudatot a különböző felületeken való információmegosztás során. Az online térben elősegíti a szerepelvárásoknak megfelelő kommunikációs stílus kialakítását.
A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A digitális kultúra tantárgy keretében végzett tevékenység kialakítja azokat a biztos és koherens kompetenciákat, melyek birtokában lehetőség nyílik az önkifejezési tevékenységek szélesebb körben történő bemutatására.
Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A digitális kultúra tantárgy keretében

végzett tevékenység fejleszti a tanuló azon képességét, hogy alkalmazkodni tudjon a változó környezethez, képes legyen tudását folyamatosan felülvizsgálni és frissíteni, ahogyan azt a munkaerőpiac megkívánja. Fejleszti továbbá a munka világában alapkövetelményként megjelenő élethosszon át tartó tanulás és flexibilitás képességét.
A digitális kultúra tantárgy fejlesztési feladatait a NAT a középiskolában is négy témakör köré szervezi, amelyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz.
Az *informatikai eszközök használata* önálló tartalmi elemként csak a közép- és emelt szintű érettségi vizsgát közvetlenül előkészítő kurzusokban jelenik meg, elsősorban a 11-12. évfolyamon. Ezt a fejlesztési területet integráltan dolgozzuk fel akkor, amikor az adott eszköz hasz-nálata azt szükségessé teszi. A tanuló ugyanakkor több olyan témakörrel is találkozik, ahol azelméleti háttér fontos alapokat biztosít a feladatok gyakorlati megoldásához (pl. grafika, adat-bázis-kezelés). A tananyag feldolgozása során támaszkodnunk kell a tanulók különböző infor-mális tanulási utakon megszerzett tudására, melyet kiegészítünk, rendszerezünk. A javasolt óraszám nem egyszeri, lezárható témafeldolgozást jelent, hanem egy becsült, összegzett elképzelést.
A *digitális írástudást* a középiskolás tanulóktól a többi tantárgy tananyagának feldolgozása során, az iskolai élet egyéb területein, a hétköznapi életben és később, a felsőoktatásban is elvárják. A digitális írástudás alapjait a tanulók az általános iskolában megszerezték. A közép-iskolában ezt a tudást a tanulók életkori sajátosságainak megfelelően összetettebb problémákon – együttműködésben a többi tantárgy oktatóival – ismételjük, alkalmazzuk, illetve néhányponton kiegészítjük (pl. körlevélkészítés, vektorgrafika, weblapkészítés). Nem egy szoftver részletes funkcionalitásának ismeretére kell törekednünk, hanem a tanulóknak minél több célprogrammal minél több szituációban érdemes találkozniuk. Ki kell alakítani a megfelelő szemléletet ahhoz, hogy a tanuló a későbbiekben olyan szoftvereket is bátran, önállóan meg-ismerjen, alkalmazzon, amelyek nem voltak részei a formális iskolai tanulásának.
A *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* a hétköznapi élethelyzetek, a tanulási feladatok, a munkavégzés, a felsőoktatás fontos részét képezi. A feladatok eredményes megoldásához azok megértése, részekre bontása és tervezett, precíz végrehajtása szükséges. A problémamegoldás egyre gyakrabban digitális eszközökkel történik, ezért a digitális kultúra tantárgy tanulási eredményei között kiemelt szerepet kap.
Az algoritmizálás, programozás ismerete elősegíti az olyan elvárt készségek fejlesztését, amelyek a digitális eszközökkel történő problémamegoldásban, a kreativitás kibontakozásában és a logikus gondolkodásban nélkülözhetetlenek. A középfokú oktatásban, az életkori sajtosságoknak megfelelően, fontos szerepet kap az algoritmusok megfogalmazása, létrehozásaés adott problémák megoldása során azok alkalmazása. Míg a tanulók az általános iskolábana blokkprogramozás eszközeivel ismerkedtek meg, középiskolai tanulmányaikban a grafikus felületet is kezelő fejlesztői környezetben egy könnyen tanulható programozási nyelvvel találkoznak.
Az *információs technológiákat* nem csak a digitális szolgáltatások igénybevételéhez használjuk, azok ma már az állampolgári jogok és kötelezettségek teljesítéséhez is szükségesek. A webes és mobilkommunikációs eszközök széles választéka, felhasználási területük gazdagsága lehetővé teszi a tanórák rugalmas alakítását, és szükségessé teszi a tanulók bevonásáta tanulási folyamat tervezésébe, egyéni adottságaikhoz, szükségleteikhez igazítva – beleértve ebbe a tanulók saját mobileszközeinek alkalmazását is. A témakör feldolgozása során nem atechnikai újdonságokra kell helyezni a hangsúlyt, hanem az „okos eszközök" „okos használa- tára", vagyis a tudatos felhasználói és vásárlói magatartás alakítására, a biztonsági okokból bevezetett korlátozások megismerésére és elfogadására.

Értékelés

Az értékelés során az ismeretek megszerzésén túl vizsgálni kell, hogyan fejlődött a tanuló absztrakciós, modellalkotó, lényeglátó és problémamegoldó képessége. Meg kell követelni a jelenségek megfigyelése és a kísérletek során szerzett tapasztalatok szakszerű megfogalmazással való leírását és értelmezését. Az értékelés kettős céljának megfelelően mindig meg kelltalálni a helyes arányt a formatív és a szummatív értékelés között. Fontos szerepet kell játszania az egyéni és csoportos önértékelésnek, illetve a diáktársak által végzett értékelésnek is. Törekedni kell arra,

hogy a számonkérés formái minél változatosabbak, az életkornak megfelelőek legyenek. A hagyományos írásbeli és szóbeli módszerek mellett a diákoknak lehetősé-get kell kapniuk arra, hogy a megszerzett tudásról és a közben elsajátított képességekről valamely konkrét, egyénileg vagy csoportosan elkészített termék létrehozásával is tanúbizonysá-got tegyenek.
Formái:

- órai egyéni- és csoportmunka adott szempontok szerinti értékelése,szóbeli felelet,
- feladatlapok értékelése,
- tesztek, dolgozatok osztályozása,kiselőadások tartása,
- projektmunkák értékelése
- adatgyűjtés, poszter, plakát, prezentáció, program készítése előre megadott szempontok szerint,
- gyakorlati feladatok megoldása.

RÉSZLETES ÉRETTSÉG VIZSGAKÖVETELMÉNYEK

KOMPETENCIÁK

Általános kompetenciák

A vizsgázó legyen képes alkalmazói készséget igénylő feladatokat megoldani, felismerni és élő nyelven megfogalmazni a problémát és problémára adekvát megoldást adni. A felismert problémát algoritmikus gondolkodás útján, az algoritmikus gondolkodást segítő eszközök és szoftverek használatával oldja meg. Legyen képes önálló munkavégzésre, végezzen alkotó- munkát a problémamegoldás során. Legyen tisztában az informatika és a társadalom kölcsönhatásaival, használja az operációs rendszer hálózati szolgáltatásait. Legyen képes a digitális eszközöket integráltan használni.

Tartalomorientált kompetenciák

Szövegszerkesztés
Számítógépes grafika és képszerkesztés
Bemutatókészítés
Táblázatkezelés
Adatbázis-kezelés
Publikálás a világhálón
Algoritmizálás, adatmodellezés
A programozás eszközei

Az érettségi vizsgán követelmény a komplex eszközhasználat, a feladatokban megjelenhetnek más témakörökhöz tartozó elemek. A vizsgázónak képesnek kell lennie a problémamegoldás során az eszközök integrált használatára.

1. Szövegszerkesztés
vizsgázó

tudjon kezelni egy választott szövegszerkesztő programot;
tudja használni a szövegszerkesztő program eszközeit az adott probléma megoldására;
tudjon feladatleírás alapján szöveges dokumentumokat készíteni;
tudja kezelni a szövegszerkesztő nyelvi eszközeit;
tudjon szöveges dokumentumaiba képeket, táblázatokat, illetve egyéb objektumokat beilleszteni, és tulajdonságaikat módosítani;
tudjon kördokumentumot létrehozni;
legyen képes nagyméretű dokumentumok kezelését megkönnyítő eljárások alkalmazására.

Számítógépes grafika és képszerkesztés

vizsgázó

tudjon létrehozni az adott probléma megoldásához szükséges rasztergrafikus ábrákat és tudjon ábrákat módosítani;
tudjon létrehozni az adott probléma megoldásához szükséges vektorgrafikus ábrákat és tudjon ábrákat módosítani;
ismerje a raszter-, a vektorgrafikus ábrák tárolási és szerkesztési módszereit;
tudjon digitálisan rögzített képet, fényképet módosítani, manipulálni, szerkeszteni;
tudjon raszter- és vektorgrafikus ábrákat egymásba átalakítani.

Bemutatókészítés
A vizsgázó tudjon kezelni egy választott bemutatókészítő programot;

tudja használni a bemutatókészítő program eszközeit az adott probléma megoldására;
tudjon feladatleírás alapján bemutatót készíteni;
legyen képes képeket és ábrákat a szöveges környezetbe helyezni, adatokat táblázatosanelrendezni;
tudja alkalmazni a bemutatókészítési alapelveket;
tudjon interaktív bemutatókat létrehozni.

4. Táblázatkezelés
vizsgázó

tudjon kezelni egy választott táblázatkezelő programot;
tudja használni a táblázatkezelő program eszközeit az adott probléma megoldására;
tudjon a táblázatba szöveget, képet, illetve egyéb objektumot beilleszteni, és azok tulajdon-ságait módosítani;
legyen képes adatokat táblázatokba rendezni, és áttekinthető módon formázni;
tudjon függvényeket és saját képleteket használva számításokat végezni az adatokkaltudja célszerűen használni a különböző adatformátumokat;
tudjon hivatkozásokat használni;
tudjon adatokat rendezni, közülük meghatározottakat kigyűjteni;
tudjon megfelelő típusú diagramot készíteni, tulajdonságait módosítani.

5. Adatbázis-kezelés
A vizsgázó tudjon kezelni egy választott adatbázis-kezelő rendszert;
tudja használni az adatbázis-kezelő eszközeit az adott probléma megoldására;
az adatmodell alapján tudjon adatbázist definiálni, annak tartalmát karbantartani;
legyen képes fájlban tárolt adatokat importálni az adatbázis-kezelő programba;
ismerje az adattípusokat, az adatokon értelmezett műveleteket és függvényeket;
tudjon adattáblák között kapcsolatokat felismerni és használni;
tudjon adatbázisokból lekérdezéssel információt nyerni;
legyen képes az adattáblák tartalmának módosítására.

Publikálás a világhálón
A vizsgázó ismerje a HTML formátumú dokumentumok szerkezeti elemeit;értse a CSS használatának alapelveit; tudja webdokumentum tartalmát és stílusát szerkeszteni; tudjon weblapot készíteni HTML és CSS nyelven kódszerkesztő alkalmazással.

7. Algoritmizálás, adatmodellezés
A vizsgázó tudjon pontos feladatmeghatározás alapján adatmodellt felállítani;ismerje az algoritmusok mondatszerű leírását;
ismerje a típusalgoritmusok felhasználásának lehetőségeit;
tudjon a megoldandó feladathoz algoritmust készíteni;
legyen képes algoritmusok számítógépes megvalósítására szövegesen vagy algoritmusleíróeszközzel megadott feladat alapján.

A programozás eszközei
A vizsgázó legyen képes programozási feladatot a választott programozási nyelven megoldani; tudja használni a választott programozási nyelvet és a választott fejlesztői környezetet.

Digitális Kultúra középszintű érettségi előkészítő 11. évfolyam

Témák	**Óraszám**
1. Informatikai alapismeretek	2
2. Operációs rendszerek	2
3. Szövegszerkesztés	12
4. Információs hálózati szolgáltatások, Internet	2
5. Bemutatókészítés, grafika és médiainformatika	16
7. Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata	22
8. Könyvtári informatika	2
9. Számítógépes grafika, vektorgrafika	14
Összesen	**72**

Az óra sor-száma	**Az óra té-mája**	**Új fogalmak**	**A kerettantervben megje-lölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási ered-mények**	**Javasolt tevékenysé-gek, munkaformák**
Informatikai alapismeretek				
	Pc felépí-tése	hardver	perifériák részei, tulajdonsá-gai	Eszközök, hardverek megismerése, korszerű számítógép felépítése
	Szoftverek	jogok, szoftverek csoportosítása	szoftverek csoportosítása, jogok	szoftverek alkalmazása. telepítése, jogtiszta progra- mok használata
Operációs rendszerek				
	Operáció s rendszere k	grafikus operációs rendszer	Windows környezet haszná-lata	Az operációs rendszer megismerése és a programok használata
	Alkalma zói környeze t	gépház, könyvtár-kezelő parancsok	Állományok kezelése és azok-kal műveletek. Hardverek testre szabása	pc-s környezetben a beállítások módosítása, személyre szabása
Szövegszerkesztés				

	Ismétlés	A szöveg szabá-lyos bevitele, kije-lölés, a munka-környezet kialakí-tása, karakterfor-mázás, bekezdés-formázás, nyelvi ellenőrzés, karak-terformázás, szimbólumok, el- választás sorok végén, bekezdés-formázás, listák	Tipográfiai ismeretek	Egyszerű hétköznapi szöve- ges dokumentumok elkészí-tése, például: leírás, tájé- koztató, reklám, irodalmi szöveg. Nyelvi és gépelési hibák javítása irodalmi szö-vegben. Nyers szöveg for- mázása leírás alapján. Minta alapján a karakter- és bekezdésformátumok felis- merése, alkalmazása.
	Az adatok át-tekinthető el-rendezése	Táblázat beszú-rása, formázása. Tabulátorok alkal-mazása, tabulá-torpozíciók fajtái	Tipográfiai ismeretek. Forma-nyomtatvány készítése. Más tantárgyhoz kapcsolódó fel- adatok	A hétköznapi életben előfor-duló példák elemzése és el-készítése: órarend, menet- rend, menü, árjegyzék, ku- pon, hirdetés, iskolai nyom-tatványok Más tantárgyakhoz kapcso-lódó adatok táblázatos el- rendezése, például földrajzivagy történelmi adatok, mé-rési eredmények
	Képek, ábrák beillesztése	Képek beillesz- tése, elrende- zése, képaláírás készítése, egy- szerű alakzatok beillesztése, el- rendezése, vek-torgrafikus ábra kialakítása	Tipográfiai ismeretek. Más tantárgyhoz kapcsolódó fel-adatok	Más tantárgyhoz kapcso-lódó feladathoz források ke-resése, azok felhasználásá- val képeket, ábrákat tartal-mazó dokumentum kialakí- tása. Például adott tájegy- ség, állatfaj vagy történelmi esemény bemutatása, ábra készítése matematikai tétel, természeti jelenség vagy fi- zikai fogalom bemutatására

	Fájlok keze-lése, megosz-tása	Oldal kialakítása, mentési, nyomta-tási beállítások. Dokumentum megosztása,	Tipográfiai ismeretek. Önélet-rajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése	Önéletrajz, kérvény, hivata-los levél, formanyomtatvány készítése. Közös dokumen- tum készítése, szerkesztése

		kö- zös szerkesztése		például osztálykirándulás, teremszépítés tervezéséhez
	Gyakorlás, el-lenőrzés	Egyoldalas doku- mentum kialakí- tása a megismert eszközökkel	Tipográfiai ismeretek. Önélet-rajz, kérvény, hivatalos levél, formanyomtatvány készítése. Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok.	Egyoldalas hivatalos doku- mentum, formanyomtat- vány, iskolai tájékoztató, más tantárgyhoz kapcso- lódó probléma, faliújságcikk stb. készítése
	Körlevélkés zí-tés	Adatforrás, törzs- dokumentum, körlevél	Adatok kezelése, szűrése, rendezése körlevél készítésecéljából. Körlevél készítése	Körlevél – például értesítők, meghívók, brossúrák, fize-tési felszólítások – készí- tése. Az adatforrás adatai-nak szűrése
	Címke, etikett készítése	Adatforrás, törzs- dokumentum, körlevél	Címke, etikett tulajdonsága, nyomtatási elrendezés	Borítékok, címkék készí- tése, nyomtatása, adatfor- rás használata
	Stílusok, tart- alomjegyzé k	Stílusok alkalma- zása és módosí- tása, normál stí- lus, címsor stílu- sok használata, újstílus létrehozása. Tartalomjegyzé k készítése	Hosszú dokumentumok készí-tése, formázása. Tartalom- jegyzék létrehozása	Adott nyersszöveg formá- zása stílusok segítségével, tartalomjegyzék beszúrása. Más tantárgyakhoz kapcso- lódó oktatóanyag, tanul- mány vagy projektbeszá- moló készítése
	Nagy doku- mentumo k formázás a	Élőfej, élőláb, láb-jegyzet, objektu- mok beszúrása, szövegdoboz, ha-sáb, szakasz, el- választás	Hosszú dokumentumok készí- tése, formázása. Élőfej és élő- láb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék létrehozása	Adott nyersszöveg felhasz- nálásával hosszú dokumen-tum formázása (címsorok kialakítása, tartalomjegy- zék, lábjegyzet beillesztése, hasábok, szakaszonként el-térő laptájolás, élőfej, élő- láb kialakítása)
	Gyakorlás	Hosszabb doku- mentum kialakí- tása a megismert eszközökkel	Hosszú dokumentumok készí- tése, formázása. Élőfej és élő- láb kialakítása, lábjegyzet, tartalomjegyzék	Az iskolai élethez vagy más tantárgyakhoz kapcsolódó beszámoló, tanulmány ké- szítése egyénileg vagy pro- jektmunka keretében.

			létrehozása. Más tantárgyhoz kapcsolódó feladatok	For- rások keresése és felhasz- nálása a hivatkozás szabá- lyainak betartásával
	Ellenőrzés	Hosszabb doku- mentum kialakí- tása a megismert eszközökkel	Tipográfiai ismeretek. Hosszú dokumentumok készítése, formázása. Élőfej és élőláb ki-alakítása, lábjegyzet, tarta- lomjegyzék létrehozása. Mástantárgyhoz kapcsolódó fel- adatok	Adott nyersszöveg felhasz- nálásával hosszú dokumen-tum formázása
	Érettségi fel-adatok	Komplex érettségifeladat megol- dása	Érettségi követelmény rend-szerének megbeszélése, elemzése	Önálló munkavégzés
Információs hálózati szolgáltatások, Internet				
	Kommunik á- ció az interne-ten	IP-cím, do- ménnév, levelező- szerverek	Két- vagy többrésztvevős kommunikációs lehetősége- ket és alkalmazások haszná- lata, a kollaboráció jellemzői,alkalmazási példák	IP-cím lekérdezése, domén- nevek felépítésének isme- rete, levelezés beállításai- nak áttekintése, együttmű- ködés online környezetben

	Információk online környe-zetben	Szerzői és fel-használási jogok,jogtiszta tartalom	Információkeresési stratégiákés technikák alkalmazása az egyéni érdeklődésnek megfe-lelően más tantárgyak tanu-lása során	Összetett keresési feladat megoldása más tantárgyak-kal kapcsolatban Hiteles, megbízható, szaba-don felhasználható tartal-mak keresése és beépítése
Multimédiás dokumentumok készítése				
	Diák terve-zése: háttér-mintázat megadása	diabeállítások, méretek, elrende-zések	diamérete, RGB színek	Korszerű diakészítés isme-reti
	szövegdob oz elhelyezése és formázása	szövegdoboz for-mázása, igazí-tása, méretezése	pozicionálás, szegély, kitöltés	címkék, lapok készítése ésmódosítása
	karakterek, szimbólum ok formázása	karakterek beszú- rása, beillesztése, formája, típusai	szimbólumok, karakterek, tí-pus, méret, stílus	pl. franciakártyák szerkesz-tése és a szimbólumok használata
	Képek, ábrák, hang beszú-rása és for-mázása	képszerkeszté si műveletek a pre-zentációban	vágás, színezés, színek	kiválasztott és elmeinek kö-rül vágása, színezése. men-tett hang beszúrása a pre-zentációba
	Alakzatok mű-veletei	alakzatok rajzo-lása, műveletei, csoportosítás - bontás	csoportosítás, bontás, mére-tezés, kitöltés	folyamatábra, tájkép szer-kesztése az alakzatokkal
	Táblázat, di-agram beszú- rása, pozício-nálása és for-mázása	szerkezeti, szer- vezeti diagramok, táblázatok igazí- tása, formázása	cella, sor, oszlop, diagram tí-pusok, adat	Excel táblázat beszúrás ésműveletei
	Gyakorlás	összetett gyakor-lólap	összetett feladat megoldása egyénileg. forrás, minta meg-adásával.	próbaérettségi feladat meg-oldása egyénileg
	Beépített dia-elrendezések.	diaelrendezés ekés szabályai	elrendezés típusok, helyes ki-választás	nyers szöveg elrendezése különböző diaelrendezésé-ben
	Több diából álló bemutató létrehozása.	meghatároz ott téma feldolgo-zása	irányított feladat, forrással	minta lapján bemutató ké- szítése a forrás megadásá-val

	Diarendező nézet: diák másolása, mozgatás a bemutató n belül és be-mutatók kö-zött	kész bemutató rendezési beállí-tásai, elrejtés, sorrendek	mozgatás, rejtés, felfedés	kész prezentáció módosí- tása, tervezése, újragondo-lása
	Diaminta használata. Élőfej, élőláb. Jegyzet készí-tése diához.	diaminta haszná- lata, jegyzetoldal készítése	diaminta, élőfej, élőláb, sor-szám, előadói jegyzet	üdvözlőlap szerkesztése
	Linkek, hivat-kozások	könyvjelzők, hivat-kozások készí-tése, beszúrása	könyvjelző, hivatkozás, link	menürendszer kialakítása
	Animációk és beállításai	animáció beállítá- sai, sorrend, időzí-tés	animációs lehetőségek, sor- rend, animálás alatt és utánibeállítások	pl. felsorolás vagy alakzatokanimálása
	Áttünés, vetí-tési beállítá-sok	diák megjelenési formái	animáció, vetítési lehetősé-gek, végtelenítés	kész prezentáció diáinak ve-títési beállításai
	Érettségi fel-adat	előző évek felada-tai	Érettségi követelmény rend-szerének megbeszélése, elemzése	Önálló munkavégzés
	Ellenőrzés	komplex téma be- mutatása prezen- táció segítségével	szöveg, képek beszúrása és formázása	adott téma megszerkesztési
Algoritmizálás, formális programozási nyelv használata				
	Mi az a prog-ramozás?	Programok, tárolásuk, indításuk. Parancssor és grafikus felület. Forráskód és gépi kód. A szoftverfej-lesztő munkája	A problémamegoldó tevé- kenység tervezési és szerve-zési kérdései. Hétköznapi te-vékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója	A program (alkalmazás) fo-galma az óra végére módo- sulhat, beszéljük meg a ta- nulókkal, hogy honnan hova jutottak el. A lecke végén lévő kérdéseket vitassukmeg közösen!

	Első program-jaink	Parancs, prog-ramfuttatás. Hiba-üzenet, hibakere- sés. IDE. Szöveg és szám adattí-pus. Változók. Adatbekérés a fel-használótól	Az algoritmikus gondolkodástsegítő informatikai eszközök és szoftverek használata. Vál-tozók, értékadás. A program megtervezése, kódolása, tesztelése	Vezetett egyéni munka, sok-sok megállással, a tanulsá-gok gyakori megfogalmazá-sával. A program futásának közös végig követesé – az utasítások és a program le-futása közötti közvetlen kapcsolat felismerése céljá-ból.
	Változók, ki- íratás, adat bekérése	Változók értéké-nek felülírása. Ka-rakter és elfe-dése, sortörés. Aváltozók értéké-nek felhasználása	Szekvencia. Változók, érték- adás. A problémamegoldó te-vékenység tervezési és szer- vezési kérdései	Az óra fontos feladata a fej-lesztői környezet, a pa-rancssor és az utasítások nyelvre jellemző mintájánakminél magabiztosabb hasz-nálatát kialakítani, a megol-dandó problémák ezért egy-szerűek. Minél több egyéni és egymást segítő munka.
	Számok és karakterlá n-cok a prog-ramban	Szöveg és szám adattípus, műve- leteik. Változó és konstans. Típusátalakítás. Értékadás. Az egyenlőségj el, mint műveleti jel	Szekvencia. Változók, érték- adás. Az elemi adatok keze- lése és használata. A prog-ram megtervezése, kódolása,tesztelése. Hétköznapi tevé-kenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója	Vezetett egyéni munka a ta-nulságok gyakori megfogal- mazásával. A típuskonverzió megértése (akár igazi do- bozzal plasztikussá téve a szokásos dobozmetaforát)
	Számok és karakterlá n-cok	A lebegőpontos számokat tárolni képes típus. A lé-pésenként finomí-tás elve	Az algoritmus végrehajtásá-hoz szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata. A program megter-vezése, kódolása, tesztelése	Minél több egyéni és egy- mást segítő munka. Gyakor-lófeladatok megoldása
	Elágazások	Algoritmus megfo-galmazása a kód-tól függetlenül. El-ágazás. Feltétel, összetett feltétel. Folyamatábra, mondatszerű le- írás. Tesztelés.	Elágazások. A problémameg-oldáshoz tartozó algoritmus-elemek megismerése. Az al- goritmus leírásának egy le- hetséges módja megisme-rése. Az elágazás megfelelőjeegy formális programozási környezetben	Vezetett egyéni munka a ta- nulságok gyakori megfogal- mazásával. Algoritmusok le-írása és kódolása

		Véletlenszám-elő-állítás		
	Elágazások és véletlenek	Operátorok a fel- tételek megfogal-mazásában.	Elágazások, feltételek keze-lése, többirányú elágazás. Hétköznapi tevékenységekből	Minél több egyéni és egy- mást segítő munka. Gyakor-lófeladatok megoldása. A
		Többirányú elága-zás	a folyamat és az adatok absztrakciója	feltételek felismerése hét-köznapi problémákban. „És” kontra „vagy” a feltéte-lek megfogalmazásában a hétköznapokban és az infor-matikai szemléletben
	Ciklusok	Feltételes ciklus. Ciklusmag. Logi- kai adattípus. Összetett ciklus-feltétel.	A vezérlési szerkezetek meg- felelői egy formális programo-zási környezetben	Elmondva is kövessük végig a ciklus belsejében lévő vál-tozó értékének alakulását pár ismétlődésen. Vezetett egyéni munka, sok-sok megállással, a tanulságok gyakori megfogalmazásával
	Ciklusok és véletlene k	Egyenletmegol dásciklussal. Kilépés a ciklusból. Szi-muláció. Statisz- tika készítése	Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója. Mások által ké-szített alkalmazások paramé-tereinek a program működé- sére gyakorolt hatása vizsgá-lata	Gyakorlófeladatok megol- dása. A megoldás ötletét, algoritmusát érdemes lehet együtt megbeszélni, a kódo-lás történhet választott munkaszervezéssel.
	Ciklusok oda- vissza és egy-másba ágyazva	Ciklusok kicsitől a nagyig és vissza-felé. Egymásba ágyazott ciklusok	A problémamegoldáshoz tar- tozó algoritmuselemek megis-merése	Gyakorlófeladatok megol-dása. A megoldás ötletét, algoritmusát érdemes lehet együtt megbeszélni, a kódo-lás történhet választott munkaszervezéssel

	Összetartozó adatok keze-lése	Egyszerű és ösz-szetett adatok, azezeket tárolni ké-pes adatszerke- zet. Lista bejá-rása feltételes ciklussal. Bejárós ciklus, listabejá- rás bejárós ciklus-sal	Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata. A program megtervezése, kódolása,tesztelése	Vezetett egyéni munka, sok-sok megállással, a tanulsá- gok gyakori megfogalmazá- sával. Hasonlítsuk össze a kétféle bejárási típust! Me-lyiknek mi az előnye, hátrá-nya?
	Listák és be-járásuk	Listák párhuza-mos bejárása. Számszekvenci a generálása. A két-féle ciklus egy- másba alakítható-sága. Listák elem-száma	Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezeléseés használata	A programok ötletét (eset- leg mondatszerű leírását) érdemes lehet együtt elké-síteni
	Listák min-denféle ada-tokkal	Listák bejárása index szerint	Az elemi adatok és sorozatok megkülönböztetése, kezelése és használata. Példák típusal- goritmus használatára. A program megtervezése, kódo-lása, tesztelése. Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója	A programok ötletét (eset- leg mondatszerű leírását) érdemes lehet együtt elké-síteni. A kódolás történhet választott munkaszervezés-sel
	Szövegek, el- járások, függ-vények	Karakterlánc éslista adattípus összevetése, eljá-rás, függvény, hí-vás, paraméter.	A problémamegoldó tevé- kenység tervezési és szerve-zési kérdései. A problémamegoldáshoz tar- tozó algoritmuselemek megis-merése. Algoritmus leírása egy lehetséges módjának megismerése. A vezérlési szerkezetek meg- felelői egy formális programo-zási környezetben.	Programozási feladatok megoldása során algoritmu- sok megismerése, leírása és kódolása. Feladatmegoldás strukturá- latlan algoritmussal és függ-vények, eljárások használa- tával. Vezetett egyéni munka a ta-nulságok gyakori megfogal-mazásával. Értsük meg, hogy mi az eljárás, mi a
			Elágazások, feltételek keze-lése, többirányú elágazás,ciklusok. Változók, értékadás. Eljárá- sok, függvények alkalmazása.	függvény, és mikor melyiket használjuk.

	Fájlkezelés	szövegfájl, fájlob-jektum, írás, olva-sás, karakterkó-dolás, UTF-8	Eljárások, függvények alkal-mazása A program megtervezése, kó-dolása	Vezetett egyéni munka a ta- nulságok gyakori megfogal-mazásával
	Eljárások a gyakorlatb an	Listák és karak-terláncok bejá-rása, in operátor, eljárások és függ-vények hívása.		Olyan problémák közös megoldása, amelyek sorána függvények, eljárások pa-raméterezése a paraméter-átadás különböző típusai- nak alkalmazását igényli. Adott feladathoz készült kü-lönböző megoldások közös megbeszélése. Minél több egyéni és egy- mást segítő munka. Gyakor-lófeladatok megoldása. Fo-lyamatábra és mondatszerűleírás alapján kódolás.
	Függvénye k a gyakorlatba n			
	Variációk tí-pusalgoritm u-sokra 1. Történetek a taxisról meg a rókáról	Típusalgoritmu s / programozási té- tel, sorozatszámí-tás, eldöntés, ki- választás.	Az algoritmus végrehajtásá- hoz szükséges adatok és az eredmények kapcsolatának vizsgálata. A program megtervezése, kó-dolása, tesztelése. Hétköznapi tevékenységekből a folyamat és az adatok absztrakciója.	Programozási feladatok megoldása során algoritmu-sok megismerése, leírása és kódolása. Példák típusalgoritmus használatára. Vezetett egyéni munka a ta-nulságok gyakori megfogal- mazásával. A típusalgorit- musok felhasználási lehető-ségeinek felfedezése. Egy- szerű és részletes forma kö-zötti különbség összehason-lítása, felhasználhatóságuk megfogalmazása.

	Listákat tartalmazó listák – kétdimenziós adatszerkezet	Listákat tartalmazó lista, típusalgoritmus oka kétdimenziós adatszerkezetek-ben, objektumok adatai kétdimen-ziós listákban; egymásba ágya-zott ciklusok.	Példák típusalgoritmus hasz-nálatára. Az objektumorientált szemlé-let megalapozása. Mások által készített alkalma-zások paramétereinek a prog-ram működésére gyakorolt hatása vizsgálata.	Vezetett egyéni munka a ta-nulságok gyakori megfogal- mazásával. A kétdimenziós lista szemléltetése a tanuló-csoport igényei szerint.
	Variációk tí-pusalgoritm u-sokra	Típusalgorit mu-sok	Példák típusalgoritmus hasz-nálatára.	Minél több egyéni és egy- mást segítő munka. Gyakor-lófeladatok megoldása.
	Függvények az objektu-mok belsejé-ben	tagfüggvények	Függvények alkalmazása	Vezetett egyéni munka a ta- nulságok gyakori megfogal-mazásával
	Kétdimenziós listák és szó-tárak a gya-korlatban	Típusalgoritmu-sok használata kétdimenziós lis- tával és szótárral.		Minél több egyéni és egy- mást segítő munka. Gyakor-lófeladatok megoldása.
Könyvtári informatika				
	A könyvtár fo-galma, típusai	Nyomtatott doku-mentumok. Nem nyomtatott doku-mentumok, illetve adathordozók		Ismerje a könyvtár fogal- mát, típusait: hagyományosés elektronikus könyvtára-kat.
	Tematikus ke-resések, kulcsszav as keresések	számítógépes ka- talógusok haszná-lata, kezelése.	Számítógépes könyvtári adat-bázisok	tudjon gyorsan és pontosankeresni a könyvtárban. is- merje a
Számítógépes grafika vektorgrafika				
	A vektorgra-fika alapfogal-mai, szer-kesztőpro g- ramjai és a	Vektorgrafikai szerkesztőprogr a- mok. Vektorgrafi-kai ábra tárolási módszere.	Digitális képek jellemzőinek és tárolásának megismerése. Vektorgrafikus ábra tárolási módszerének ismerete	Az előismeretek rendszere-zése, javasolt szerkesztő- programok bemutatása, az alkalmazandó szoftver kivá-lasztása, a választás indok-lása. A felhasználói felület

	felhasználóifelület	SVG fájl szerkezete		bemutatása, összehasonlí- tása más szoftverekével.
	Alakzatok, igazítás I.	Szakasz, ellipszis, kör, téglalap, csil- lag, sokszög. Alak-zatok igazítása, kettőzése, klóno- zása, törött vonal, spirál, szín,	Vektorgrafikus szerkesztő- program használata. Alakza-tok rajzolása: rajzolóeszkö-zök, pont, szakasz, ellipszis,kör, téglalap.	Játékos feladatok, például: pálcikaember, társasjáték- táblák készítése
	Alakzatok, igazítás II:	színátmenet, vas- tagság, vonalvég-ződés, szaggatott-ság	Alakzat tulajdonságainak mó-dosítása: méret, szegély, ki- töltés, feliratozás, átlátszó- ság, transzformációk: elforga-tás, tükrözés	
	Elrendezés	Alakzatok csopor-tosítása, csoport-bontása, elrende-zése, elforgatás, eltolás, tükrözés	Alakzatok egymáshoz képest történő elrendezése: igazítás, elosztás, rétegek, transzfor- mációk	A grafikai lépések sorozatá-nak tervezése, algoritmusá- nak meghatározása
	Színek	A színrendszerek elméleti ismerete a gyakorlatban is megjelenik, szín- átmenet, átlátszó-ság, takarás mó-dosítása	Színrendszerek, átlátszóság,takarás	Játékos feladatokon, pél- dául: smiley, csiga stb. utánúj ismereteket bevezető, például optikai csalódások, geometriai problémák, test- hálók stb. rajzolása
	Kitöltés, sze-gélyek	alakzatok kitöl-tése, szegélyek	Beállítási lehetőségek	Különféle alakzatok, formák rajzolása
	Gyakorlás	Az eddig megis-mert eszközökkel új ábra készítése, az ismeretek be- mutatása, ellenőr-zése	Vektorgrafikus ábra elkészí- tése minta vagy leírás alapján	Projektmunka készítése, tartalmának, valamint kivi-telezésének közös értéke-lése
	ellenőrzés	Komplex feladat megoldása és el-lenőrzése	Az ismeretek ellenőrzése	Egyéni munka készítése, tartalmának, valamint kivi-telezésének közös értéke-lése

	Unió, met-szet, különb-ség	Az ábrakészítés során az alakza- tok uniója, met-szete és különb-sége	Vektorgrafikus ábrakészítés algoritmikus tervezése	Az iskolai tanulmányok és a hétköznapi élet példáinak elkészítése a műveletekkel. Logók, piktogramok készí- tése geometrikus alakzatok-ból
	Útvonal	Csomópont és csomópontmű ve-letek	Görbék, csomópontok fel- használása rajzok készítésé-ben. Csomópontműveletek	Ábrakészítés algoritmusá-nak megtervezése és meg- valósítása csomópont mű-veletekkel
	Szövegek	Szövegek illesz- tése görbékre. A szöveg tulajdon-ságainak állítása	Görbék, csomópontok fel- használása rajzok, feliratok készítésében. Csomópontmű-veletek	Egy nagyobb szervezet arcu-lati kézikönyve vektorgrafi- kai példáinak tanulmányo-zása és választott mintájá- nak megvalósítása
	GeoGebra	A GeoGebra szoft-ver funkciói, ma-tematikai és fizi- kai alkalmazása. 3D-alakzat	Elemi műveletek 3D-s model-lel	Egy geometriai és egy függ-vényábrázoló feladat megol- dásának bemutatása, majd választott munkaszervezés- sel másik feladat megol-dása
	Érettségi fel-adat			
	Ellenőrzés	Komplex feladat megoldása és el-lenőrzése	Az ismeretek ellenőrzése	Egyéni vagy páros munka készítése, tartalmának, va-lamint kivitelezésének kö- zös értékelése

Digitális Kultúra középszintű érettségi előkészítő 12. évfolyam

Témák	**Óraszám**
1. Táblázatkezelés	18
2. Online kommunikáció	3
2. Adatbáziskezelés	20
3. Információs társadalom, e-világ	3
4. Publikálás a világhálón	9
5. A digitális eszközök használata	2
7.Mobiltechnológiai ismeretek	3
8. Rendszerező összefoglalás	4
Összesen	**62**

Az óra sor-száma	Az óra té-mája	Új fogalmak	A kerettantervben megje-lölt fejlesztési feladatok, ismeretek, tanulási ered-mények	Javasolt tevékenysé-gek, munkaformák
Táblázatkezelés				
	A táblázat-kezelő hasz-nálata	adatok bevitele, ja-vítása, exportá-lása, importálása	Táblázat megnyitása, men-tése, különféle formátumok-ban, adatok bevitele, javítás,törlés, szimbólumok beszú-rása. Adatok importálása, exportá-lása karakterkódolással.	Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó,valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrá- sokból
	A táblázat szerkezet e	sor, oszlop, cella, aktív cella, tarto- mány, munkalap, munkafüzet	Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása. Adatbevitel, javítás, másolás,mozgatás elsajátítása.	Összegyűjtött adatok táblá- zatos elrendezése táblázat- kezelő alkalmazással.
	Cellahiv at-kozások	Cellahivatkozás ok. Relatív és abszolút cellahivatkozás.	Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és ab- szolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése.	Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó,valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrá- sokból. Összegyűjtött ada- tok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazás-sal.
	Számok, szövegek, logikai kife-jezések ke-zelése	Szöveg, szám- és logikai típus, számformátum ok,dátum- és időfor- mátum, százalék-formátum, pénz-nemformátum, lo-gikai műveletek, statisztikai függvé-nyek	Szám, szöveg, logikai típusok.Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalma-zása. Statisztikai függvények	A hétköznapi életből szár-mazó adatok táblázatos el- rendezése, a problémának megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletekalkalmazása. Például pont-verseny, iskolai statisztikai adatok, átlagkereset válto-zása, egyszerű gazdasági tevékenység kalkulálása, munkaidő nyilvántartása
	Statisztik ai függvény ek	Saját képletek szerkesztése, függvények hasz- nálata, paraméte-rezés, adatok cso-portosítása	Statisztikai adatelemzés, sta- tisztikai számítások. Statiszti- kai függvények használata táblázatkezelőkben.	Az osztály, évfolyam vagy aziskola adatainak statisztikaielemzése. Statisztikai ada- tok elemzése a KSH adatai alapján.
	Gyakorlás		Adatok feldolgozását segítő számítási műveletek. Függvé-nyek	Az osztály, évfolyam vagy az iskola adatainak statisztikaielemzése.

			használata, paramétere-zés.	Statisztikai ada- tok elemzése a KSH adatai alapján.
	Táblázat for-mázása	Adatok táblázatos formába rende-zése. Másolás, mozgatás	Az adatok csoportosítási, esz-tétikus megjelenítési lehető- ségei.	Az iskolai élethez és más tantárgyakhoz kapcsolódó,valamint közérdekű adatok gyűjtése különböző forrá- sokból. Összegyűjtött ada- tok táblázatos elrendezése táblázatkezelő alkalmazás-sal.
	Számform á-tumok I.	Szám, pénznem, százalék formátum	A tanuló problémákat old meg táblázatkezelő program segít- ségével. Más tantárgyaknál felmerülő problémák megol- dása a táblázatkezelő prog- ram segítségével.	A problémának megfelelő adattípusok, adatformátu- mok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatke- zelő programban.
	Számform á-tumok II.	Dátum és idő ke-zelése	Problémákat old meg tábla-zatkezelő program segítségé-vel. Más tantárgyaknál felme-rülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segít-ségével.	A problémának megfelelő adattípusok, adatformátu- mok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatke- zelő programban.
	Logikai kife-jezések	Logikai függvények	Problémákat old meg táblá- zatkezelő program segítségé-vel. Függvények használata, paraméterezés.	A problémának megfelelő adattípusok, adatformátu- mok, képletek, függvények alkalmazása egy táblázatke-zelő programban.
	Diagramk é-szítés I.	Diagram létreho-zása, diagram szerkesztése, diag-ramtípusok	Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létreho- zása, szerkesztése. Diagramtí-pusok.	Egy-egy adatsorból többféle diagram készítése, az ada- tok megtévesztő ábrázolá- sának felismerése.
	Diagramk é-szítés II.	Diagramtípuso k: kördiagram, osz-lopdiagram, grafi-kon	Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létreho- zása, szerkesztése. Diagramtí-pusok.	Egy-egy adatsorból többféle diagram készítése: például a Föld népessége, gazda- sági adatok. Az adatok meg-tévesztő ábrázolásának fel- ismerése. Példák keresése internetes cikkekben és a nyomtatott sajtóban.

	Gyakorlás	érettségi feladatok	Cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statiszti-kai függvényeket használ táb- lázatkezelő programban. Az adatok szemléltetéséhez di-agramot készít. Tapasztalatokkal rendelkezik hétköznapijelenségek számítógépes szimulációjáról.	Más tantárgyakhoz, az isko-lai és a hétköznapi élethez kapcsolódó problémákban az adatok feldolgozása táb-lázatkezelő program segít- ségével.
	Szöveg- és dátumkezelő függvények	Dátum- és szöveg- kezelő függvények, függvény paramé-terezése	Szám, szöveg, logikai típusok. Dátum- és idő-, pénznem-, százalékformátumok alkalma-zása. Függvények használata, paraméterezése. Hétköznapi problémák megoldása táblázatkezelővel	A hétköznapi életből szár-mazó problémák megoldásaszöveg- és dátumkezelő függvényekkel. Például mo-nogram, belépési adatok generálása, többnapos tá- bor részvételi adatai.
	Keresőfüg g-vények	Keresőfüggvények, függvény paramé-terezése	Függvények használata, para- méterezése. Hétköznapi prob- lémák megoldása táblázatke-zelővel. Adatok keresése.	A hétköznapi életből szár-mazó problémák megoldásakereső függvényekkel. Pél-dául: dolgozat pontozása, tanulmányi vagy verseny-eredmény sávos jutalma-zása, tanulónyilvántartásból adott nevű tanuló adatainak kigyűjtése az adattábla elsősorába.
	Feltételes statisztikai függvények	Feltételtől függő statisztikai függvé-nyek, függvény pa-raméterezése	Függvények használata, para-méterezése. Hétköznapi prob-lémák megoldása táblázatke-zelővel. Statisztikai függvé- nyek, feltételtől függő számí- tások.	A hétköznapi életből szár-mazó statisztikai problémákmegoldása feltételes sta- tisztikai függvényekkel. Pél-dául: osztálystatisztika, au- tónyilvántartás, települések nyilvántartásának elem-zése. Az adott feltételnek megfelelő adatok kiemelése feltételes formázással.
	Gyakorlás	Hétköznapi problé-mák megoldása a megismert	Hétköznapi problémák megol-dása táblázatkezelővel	Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinekközös

		eszkö-zökkel		elemzése.
	Ellenőrzés	Hétköznapi problé-mák megoldása a megismert eszkö- zökkel	Hétköznapi problémák megol-dása táblázatkezelővel	Hétköznapi életből szár-mazó problémák megoldásaa megfelelő adattípusok, adatformátumok, képletek, függvények alkalmazásával.
Online kommunikáció				
	Az online kommuni - kációs esz-közök cso-portosítás a	Online kommuni-kációs eszközök, kommunikáció jel-lemzői, web 2.0, chat, online közös-ség	Az online kommunikáció jel-lemzői Az online közösségek szerepe,működése	Az ismeretek rendszere-zése, az eszközök csoporto-sítása, jellemzőik megfigye-lése. Az elektronikus kom- munikáció szabályainak be-tartásával két- vagy több- résztvevős kommunikációs lehetőségek és alkalmazá- sok használata
	A világháló	Az online kommu-nikáció jellemzői, tematikus és kulcsszavas infor-mációkeresés, hi-telesség, adatvé- delmi beállítás	Az online kommunikáció jel-lemzői A tanuló ismeri és alkalmazzaaz információkeresési stratégiákat és technikákat, a talá- lati listát a problémának meg-felelően szűri, ellenőrzi annakhitelességét	Tematikus és kulcsszavas információkeresési straté- giák és technikák alkalma- zása például technikai, szaktudományos és szépiro-dalmi területen. A találati lista szűkítése, bő-vítése és szűrése, valamint hitelességének ellenőrzése,adatvédelmi beállítások használata
	Elektronik us levelezés	Levelezőrendsz er, elektronikus pos- tafiók, biztonsági kockázatok, spam, spamszűrő	Az online kommunikáció jel-lemzői A tanuló használja a két-vagytöbbrésztvevős kommuniká- ciós lehetőségeket és alkal-mazásokat, az online kommu-nikáció során alkalmazza a ki-alakult viselkedési kultúrát és szokásokat, a szerepelváráso-kat.	Levelezés műveleteinek rendszerezése, áttekintése,postafiók beállításai, leve-lekkel kapcsolatos beállítá-sok, névjegyek, levelező-rendszerek egyéb szolgálta-tásainak megismerése, ki-próbálása a gyakorlatban. Biztonsági kérdések megbe-szélése.
Adatbázis-kezelés				

	Alapfogal - mak megis-merése, tisztázása	Adatbázis, adat-tábla, sor, rekord, oszlop, mező, relá-ciós adatmodell, kapcsolat és adat-típusok: szöveg, szám, dátum, idő, logikai.	Adattípusok: szöveg, szám,dátum és idő, logikai. Strukturált adattárolás.	A fogalmak megértését se- gítő feladatok egyéni, illetve csoportos megoldása, majd közös megbeszélése. Visszautalás a táblázatkeze-lésre.
	Adatbázis létrehozása	adattípus; adattí-pusok: szöveg, szám, dátum, idő,logikai	Adattípusok: szöveg, szám,dátum, idő, logikai	Összefüggések keresése nagyméretű adathalmaz-ban.
	Adatok im-portálása	importálás	Közérdekű adatbázisok el-érése	A hétköznapi, iskolai élethez és más tantárgyakhoz kap-csolódó, valamint közér- dekű adatok gyűjtése és adatbázis-kezelő programba való bevitele.
	Szűrés, ren-dezés	szűrés, szűrési fel-tétel	Szűrési feltételek megadása Az adatbázisban interaktív módon keres, rendez és szűr.	Adatok szűrése egytáblás adatbázisokból adatbázis- kezelő rendszer segítségé-vel.
	EgytábláS lekérdez é-sek	lekérdezés, logikai műveletek	Lekérdezések készítése	Adatok szűrése, lekérde-zése egytáblás adatbázisok-ból adatbázis-kezelő rend-szer segítségével.
	Szövegkez e-lés	mintaillesztés	Lekérdezések készítése	Adatok szűrése, lekérde-zése egytáblás adatbázisok-ból adatbázis-kezelő rend-szer segítségével.
	Dátumkeze - lés	dátumfüggvénye k	Lekérdezések készítése	Adatok szűrése, lekérde-zése egytáblás adatbázisok-ból adatbázis-kezelő rend-szer segítségével.
	Rendezés , csúcsérté k	rendezés, megjele-nítési beállítások	Lekérdezések készítése	Adatok szűrése, lekérde-zése és nyomtatása egytáb-lás és többtáblás adatbázi- sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Több tábla használat a	táblák közötti kap-csolat	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létreho-zása, felhasználása	Adatok szűrése, lekérde-zése többtáblás adatbázi-sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrési és lekérdezési feltételek egy adatbázis-

				kezelő program- ban.
	Gyakorlás	érettségi feladatok	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létreho-zása, felhasználása	Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinekközös elemzése. Adatok szűrése, lekérde- zése többtáblás adatbázi-sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Számonk é-rés	érettségi feladat-lap	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létreho-zása, felhasználása	Adatok szűrése, lekérde-zése többtáblás adatbázi-sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Számítot t értékek és aggregál ó függvények	összeg, átlag, szél-sőérték, darab- szám	Függvényhasználat adatokösszesítésére	Adatok szűrése, lekérde-zése többtáblás adatbázi-sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrésiés lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkal-mazása egy adatbázis-ke- zelő programban.
	Segédleké r-dezések	segédlekérdezés	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létreho-zása, felhasználása	Adatok szűrése, lekérde-zése többtáblás adatbázi-sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrésiés lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkal-mazása egy adatbázis-ke- zelő programban.
	Hiányzó ér- tékek kere-sése	allekérdezés, jobb és bal oldali illesz-tés	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létreho-zása, felhasználása	Adatok szűrése, lekérde-zése többtáblás adatbázi-sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrésiés lekérdezési feltételek, összesítő függvények

				alkal-mazása egy adatbázis-ke- zelő programban.
	Gyakorlás	érettségi feladatok	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létreho-zása, felhasználása Függvényhasználat adatokösszesítésére	Adott feladat különböző megoldási lehetőségeinekközös elemzése.
	Rendszere - zés	érettségi feladatok	Lekérdezések készítése Táblakapcsolatok létreho-zása, felhasználása Függvényhasználat adatokösszesítésére	Adatok szűrése, lekérde-zése többtáblás adatbázi-sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrésiés lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkal-mazása egy adatbázis-ke- zelő programban.
	Ismeretek ellenőrzés e	érettségi feladatok		Adatok szűrése, lekérde-zése többtáblás adatbázi-sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével. Adott problémának szűrésiés lekérdezési feltételek, összesítő függvények alkal-mazása egy adatbázis-ke- zelő programban.
	Jelentések	jelentés	Jelentések készítése	Adatok szűrése, lekérde-zése és nyomtatása egytáb-lás és többtáblás adatbázi- sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Űrlapok	űrlap	Űrlapok készítése	Adatok szűrése, lekérde-zése és nyomtatása egytáb-lás és többtáblás adatbázi- sokból adatbázis-kezelő rendszer segítségével.
	Törlő, frisstő lekérdezé-sek	törlő, frissítő, ke- reszttáblás lekér-dezés	Adatok módosítása, törlése	
Információs társadalom, e-világ				

	Az informá-ciós társa-dalom sze- repe, e-szol-gáltatások	Információs társa- dalom, digitális ál-lampolgár, e-szol- gáltatás, e-ügyinté-zés, elektronikus személyi igazol-vány, Ügyfélkapu.	Az információhitelesség ellen- őrzésének egyszerű módjai. Az e-szolgáltatások szerepe az információs társadalom-ban.	Ügyfelek azonosítási lehető-ségei, e-személyi igazol-vány. A különféle e-szolgál-tatások megismerése. Az Ügyfélkapu szolgáltatása-inak megismerése, külön-féle e-ügyintézési formák le-hetőségeinek feldolgozása csoportmunkában, a szol- gáltatások összehasonlí-tása.
	Az informá-ciós társa-dalom prob-lémái	Élménybuborék, információhitele s- ség, álhír, láncle- vél, adathalászat, személyes adat, adat- és informá-cióvédelem, GDPR, többfaktoros azo- nosítás.	A személyes adatok védelmé- nek fontosabb szabályai. Személyhez köthető informá- ciók és azok védelme. Az elektronikus kommuniká- ció gyakorlatában felmerülő problémák megismerése.	A megtévesztő tartalmú weboldalak, információk fel-ismerési lehetőségei. A problémák kivédése érde-kében használható adat- és információvédelmi lehetősé-gek megismerése és alkal-mazása. A témában készült problé-mafelvető videó megtekin-tése, csoportos megvita-tása. A megtévesztő szándék fel-ismerésének és az adatvé-
				delmi lehetőségeknek cso-portos, illetve egyéni feldol-gozása.
	Felhőszo l-gáltatáso k	Felhőszolgáltatá s, megosztás, kétfak-toros azonosítás	Online tárolás, megosztás alapfogalmai Személyhez köthető informá-ciók és azok védelme	Felhőszolgáltatás, megosz-tás alapfogalmainak rend- szerezése, gyakorlati alkal- mazása csoportmunkában. Iskolai környezetnek megfe-lelő e-szolgáltatások hasz-nálata.
Publikálás a világhálón				

	Alapfog al-mak	Böngészőprogra m, erőforrás, hiperhi-vatkozás, URL, URN, URI, séma, útvonal, lekérde- zési paraméterek, oldalrész, http pro-tokoll, HTML, stí-luslap (CSS), reszponzivitás, akadálymentessé g	Az internetes publikálás mód-szereinek megismerése, sza- bályai	A fogalmak megértését, be- mutatását, kipróbálását tá- mogató feladatok egyéni, il- letve csoportos megoldása, majd közös megbeszélése.
	Készítsün k weblapot! 1.	Dinamikus honlap, statikus honlap, kódszerkesztő al-kalmazás, HTML alapstruktúra, cím-sorok, megjegyzés a kódban, bekez- dés, sortörés, egy- szerű szövegfor-mázások, listák	Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel. Webdo- kumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete	Esettanulmány közös meg-valósítása lépésenként, a legfontosabb címkék hasz- nálatának bemutatása. Gya-korlófeladat egyéni megol- dása.
	Készítsün k weblapot! 2.	Képek beilles-tése, ábrák/illuszt-rációk felirattal, hi-vatkozások, videó beillesztése	Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel. Webdo-kumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete. Köz-lésre szánt szöveges és képi információval kapcsolatos el- várások, kiválasztási szem-pontok, fájlformátumok	Esettanulmány közös meg-valósítása lépésenként, a legfontosabb címkék hasz- nálatának bemutatása. Gya-korlófeladat egyéni megol- dása.
	Készítsü nk weblapot ! 3.	Táblázatok hasz-nálata, stíluslap csatolása, stílus-lap módosítása, statikus honlap publikálása	Weblapkészítés HTML nyelven weblapszerkesztővel. Webdo- kumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete. Webdokumentum tartalmá-nak és stílusának szerkesz-tési lehetőségei, szétválasztá-suk jelentősége. Stíluslap csa-tolása weblaphoz, és a bennelévő stílusok használata a do-	Esettanulmány közös meg-valósítása lépésenként, a legfontosabb címkék hasz-nálatának bemutatása. Előre elkészített stíluslap csatolása, valamint testre-szabása. Az elkészült hon-lap publikálási módjának bemutatása. Gyakorlófel- adat egyéni megoldása.

			kumentum formázásához	
	Gyakorlás	Komplex feladat megoldása és el-lenőrzése	Az ismeretek ellenőrzése	Honlap készítése és publi- kálása szabadon választott témában, csoportmunka ke- retében. Az elkészült mun- kák tartalmának, valamint kivitelezésének közös érté- kelése
	Gyakorlás	Komplex feladat megoldása és el-lenőrzése	Az ismeretek ellenőrzése	Honlap készítése és publi- kálása szabadon választott témában, csoportmunka ke- retében. Az elkészült mun- kák tartalmának, valamint
				kivitelezésének közös érté- kelése.
	Statiku s webold al létrehozás aHTML- nyel- ven. Stílus- lap csato- lása és mó- dosítása	HTML- alapstruk- túra, címsorok, megjegyzés a kód-ban, bekezdés, sortörés, egyszerű szövegformázá - sok, listák. Képek beillesztése, áb- rák/illusztrácio k felirattal, hivatko- zások, videó beil- lesztése. Tábláza- tok használata, stí-luslap csatolása, stíluslap módosí- tása, statikus hon-lap publikálása.	Weblapkészítés HTML- nyelven weblapszerkesztővel. Webdo- kumentum szerkezetének és alapelemeinek ismerete. Webdokumentum tartalmá-nak és stílusának szerkesz- tési lehetőségei, szétválasztá- suk jelentősége. Stíluslap csa- tolása weblaphoz, és a benne lévő stílusok használata a do- kumentum formázásához.	Statikus honlapkészítési fel-adatok megoldása egyéni, illetve csoportos munkában. A legfontosabb HTML- cím- kék használata (bekezdés, címsor, listák, hiperhivatko- zások, táblázatok, képek/il- lusztrációk, videók). Stílus- lap csatolása és módosí- tása. Statikus honlap publi-kálása.

	A tartalom-kezelő rend-szerek (WCMS) jel-lemzői, funkciói. Honlap ké-szítése tar-talomkeze lő rendszer-ben I.	Tartalomkezelő rendszer, (W)CMS-funkciók, té-mák/sablonok/ol-dalelrendezések, munkafolyamat, együttműködés, verziókezelés, hon-laptervezés és - publikálás lépései.	Webdokumentum tartalmá-nak és stílusának szerkesz- tési lehetőségei, szétválasztá-suk jelentősége. Közlésre szánt szöveges és képi infor- mációval kapcsolatos elvárá- sok, kiválasztási szempontok, fájlformátumok. Az internetespublikálás módszereinek megismerése, szabályai. Szö-vegek, képek, fotóalbumok, hang- és videoanyagok, web-lapok publikálása tartalomke-zelő rendszerben. Összetett webdokumentum készítése.	Esettanulmány közös meg-valósítása lépésenként, a legfontosabb WCMS-funk- ciók bemutatásával. Gya-korló feladat megoldása egyénileg.
	Gyakorlás	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	Honlap készítése tartalom- kezelő rendszerben, egyéni munka keretében.
A digitális eszközök használata				
	Az informa-tikai eszkö-zök törté-nete; a digi-tális eszkö-zök főbb egysége i A modern digitális esz-közök mű-ködése	Az informatikai eszközök törté-nete. A digitális eszközök főbb egy-ségei, periféria. Kommunikáció s eszközök, mobil-eszközök; felhő-szolgáltatások, szinkronizálás, er-gonómia.	Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai;a károsító hatások csökken- tése. Az informatikai eszközök mű- ködési elveinek megismerése. A digitális eszközök főbb egy- ségei. Az informatikai eszközök, mo-bileszközök operációs rend- szerei.	Ennek a témakörnek a tar- talmi elemeit kisebb részle-tekben a többi témakör ok-tatásában javasoljuk feldol-gozni, akkor, amikor az adott eszköz használata szükségessé teszi azt. Az ittleírtak nem önálló tanulási egységei a tananyagnak. A tanulók különböző infor- matikai környezetekkel ta-lálkoznak mindennapi éle- tük, tanulmányaik és más tevékenységük során. Tár- sadalmi érintkezésükben aktív szerepet akkor tudnakbetölteni, ha a digitális kör- nyezet elvi és gyakorlati kér-déseit folyamatosan megis-merik, abba képesek be-avatkozni és
	Operáció s rendszere k	Operációs rend- szerek, lokális, il- letve hálózati fájl-és mappaművele-tek. Alkalmazások tele-pítése; tömörítés, digitális kártevők és védekezés elle-	Tudatos felhasználói magatar-tás erősítése, a felelős esz- közhasználat kialakítása, tu- datosítása; etikus információ-kezelés. Operációs rendszer segéd-programjai. Felhőszolgáltatások igénybe- vétele, használata a csoport-munkában.	

		nük.	Állományok kezelése és meg-osztása a felhőben. Állomány- és mappatömörítés.	ismereteiketmásokkal megosztani.
			Digitális kártevők elleni véde-kezés.	
Mobiltechnológiai ismeretek				
	Projekt ter-vezése és megvalós í-tása	projekt, mérföldkő, felelős, előfeltétel,tárgyi feltétel, egy-másra épülő fel-adatok	Mobileszközök kezelése, al-kalmazások futtatása, telepí-tése, eltávolítása. Mobileszközökre tervezett ok-tató- és oktatást segítő prog-ramok célszerű használata.	Projekttervezési alapismere- tek és projektmenedzsment alkalmazások általános funkcióinak áttekintése.
	Projektme-nedzsment alkalmazá- sok lehető-ségei és használatu k	alkalmazás erőfor-rásigénye, alkal-mazásspecifiká ció	Mobileszközök kezelése, al-kalmazások futtatása, telepí-tése, eltávolítása. Alkalmazások erőforrásigé-nyének felmérése. Alkalmazás kezelőfelületénekés feladatainak specifikálása. Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés.	Mobil platformra telepíthető projektmenedzsment alkal- mazások összehasonlítása csoportmunkában. (erőfor- rásigény, funkcionalitás) Az alkalmazások funkciói- nak prezentálása a csopor-tok által.
	Kiválaszt ott projektme-nedzsmen t alkalmazá s használat a a gyakorlat -ban		Mobileszközök kezelése, al-kalmazások futtatása, telepí-tése, eltávolítása. Alkalmazások erőforrásigé-nyének felmérése. Alkalmazás kezelőfelületénekés feladatainak specifikálása. Mobiltechnológiai eszközök segítségével megvalósított együttműködés.	A kiválasztott projektme-nedzsment alkalmazás funkcióinak megismerése egy gyakorlati példán ke-resztül. (pl. egy tantárgy be- adandó feladatával kapcso- latos munkafázisok admi-nisztrálása)
Rendszerező összefoglalás				

	Rendszere-zés	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	
	Rendszere-zés	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	
	Rendszere-zés	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	
	Rendszere-zés	érettségi feladatok	Az ismeretek ellenőrzése	

3.19.3 Magyar nyelv és irodalom tantárgy

Bevezetés

A magyar nyelv és irodalom tantárgy tanítása és tanulása különösen alkalmas a társadalom közösen vallott értékeinek közvetítésére. Tartalommal tölti meg és erősíti a nyelvi és kulturálisidentitást, a nemzeti önazonosságot, felkelti a megnyilatkozás iránti igényt, erősíti az etikai és erkölcsi ítélőképességet, elősegíti más kultúrák megismerését.

Célok és feladatok

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata a nyelv, mint változó rendszer megismerése, illetve a nyelvi kompetencia fejlesztése annak érdekében, hogy a képzésben részt vevők életkoruknak megfelelő szinten birtokolják a szóbeli és írásbeli kommunikáció eszköztárát, képessé válja-nak azok funkcionális elemzésére, gyakorlati alkalmazására. Így segítve és megalapozva aképzésben részt vevők önálló ismeretszerzését, tanulását, valamint a velük szoros összefüg- gésben levő differenciált gondolkodást, az élethosszig tartó tanulás képességét és igényét. Az egyén folyamatosan fejlődő szövegértési és -alkotási tudása teszi lehetővé, hogy önállóan, illetve másokkal együttműködve képes legyen a verbális és nem verbális kommunikáció kód-jainak, kapcsolatainak, tényezőinek azonosítására, tudatos alkalmazására, a különböző szö- vegek megértésére, elemzésére, kritikai feldolgozására. Mindezek birtokában alkalmassá vá- lik a másodlagos, átvitt kifejezésmódból adódó jelentések felismerésére, reflexiójára és arra,hogy saját szövegek alkotása során maga is éljen velük. A szövegek önálló megalkotásábanképes megfelelni a beszédhelyzetet, a hallgatóságot figyelembe vevő, az alkotói szándékból,az olvasók igényeiből, továbbá a különféle szövegműfajok normáiból fakadó erkölcsi, esztéti- kai és kulturális elvárásoknak.

Az anyanyelvi nevelés feladata, hogy tudatosítsa a résztvevőkben: a nyelv változó, fejlődő rendszer, eszközszerű használata elengedhetetlen a világról való tudás megszerzéséhez és a hatékony kifejezőképesség fejlesztéséhez. A nyelvi rendszer nem értelmezhető a beszélőtől független létező jelenségként, a nyelvi jelentés a nyelv szóbeli és írásos működése során jönlétre.

Az anyanyelvi nevelés feladata, hogy fejlessze a különféle formában megjelenő (szóbeli, nyomtatott, elektronikus stb.) szövegek megértését, alkotását, a helyzetnek megfelelő kifejezés képességét, a különféle szóbeli és írásos információk célirányos és kritikus használatát, kiválasztását, újrarendezését. Feladata továbbá, hogy tudatosítsa és rendszerezze a korábban megszerzett tudást a nyelv társas, társadalmi szerepéről, a nyelv és gondolkodás viszonyáról,az anyanyelv jelenbeli és múltbeli változásairól, más nyelvekkel való azonosságairól és különbözőségeiről.

A középiskolát végzettektől elvárt nyelvi kultúra magában foglalja a beszédértés, a beszéd, a szövegértés és a szövegalkotás képességét és mindezek minőségi alkalmazását a szóbeli ésírásbeli

megnyilatkozások különféle élethelyzeteiben. (Ideértve a hangzó és írott szövegek mellett az audiovizuális közlés és az információs társadalom különféle jelenségeinek ismere-tét, megértését, készségszintű gyakorlati alkalmazását.) A magyar nyelv és irodalom tantárgya tartósan elfogadott értékekkel szerves egységben, párhuzamosan közvetíti a jelenben ala- kuló, változó nyelvi és irodalmi kultúrát. Értékközvetítő feladatát a magyar nyelv és irodalom-tanítás akkor tölti be, ha hiteles kérdések és válaszok megfogalmazásával, motiváló befoga- dási, kifejezési helyzetek teremtésével reagál a képzésben résztvevők mindennapi életvilá- gára, önkifejezési, értelmezési problémáira és érzelmi-gondolati felismeréseire egyaránt.

Az irodalmi művekkel folytatott aktív párbeszéd révén jön létre a kapcsolat a múlt, a jelen és a jövő között. A jelentős művek szembesítik a befogadót az élet alapvető kérdéseivel, bizto- sítva a kultúra folytonosságát, folyamatos megújulását. Segítenek az emberi és társadalmi problémák megértésében, átélésében, a saját és más kultúrák megismerésében, az én és a másik közötti azonosság és különbség megfogalmazásában, tiszteletében. Az irodalmi alko- tások fejlesztik az emlékezetet, az élmények feldolgozásának és megőrzésének képességét, hozzájárulnak ahhoz, hogy a képzésben résztvevőkben megteremtődjék a hagyomány elfoga-dásának és alakításának párhuzamos igénye.

Az irodalmi nevelés kitüntetett feladata az olvasási kedv felkeltése és megerősítése, az irodalomnak, mint művészetnek, mint az emberi kommunikáció sajátos formájának megszerette- tése, közlésformáinak, kifejezési módjainak élményteremtő megismertetése. Az így megszer-zett tudás lehetőséget teremt az ön- és emberismeret, a képzelet, a kreativitás és a kritikai gondolkodás fejlesztésére, miközben a résztvevők megismerik a sokoldalú és többjelentésű hagyomány fogalmát, a nyelvi és művészi konvenciókat. Az irodalomtanítás feladata, hogy a művészet hatása révén kreatív érzelmeket, gondolatokat, intenzív élményeket közvetítsen, amegbeszélés, a szóbeli és írásbeli szövegalkotás révén pedig az önkifejezés és a másik meg- hallgatásának társas élményéhez juttassa a résztvevőket.

Az irodalmi műveltség elsajátítása által a képzésben résztvevők mindenfajta szövegnek pontosabb értőivé válhatnak. Átélhetnek, megismerhetnek, sőt saját élményeiken, reflexióikon átszűrve meg is érthetnek olyan élethelyzeteket, érzelmeket, döntési szituációkat, erkölcsi dilemmákat, megoldási mintákat, magatartásformákat, értékeket, eszméket és gondolatokat, amelyek a saját életükben is érvényesíthetők. Együtt érzővé válhatnak más magatartások, életformák, szociális helyzetek, gondolatmenetek, világlátások, meggyőződések iránt. Megtapasztalhatják és alkotó módon megismerhetik a nyelv kifejező lehetőségeit, ezáltal az anya- nyelv szépsége mellett az önkifejezés, a szóbeli és írásbeli problémamegoldás átélt élményé- vel gazdagodhatnak. Megszerezhetik azt a műveltségi anyagot, amely a magyar és az európaikultúra hivatkozási alapja. Megismerhetnek más alternatívát a tömegkultúra (populáris re- giszter) mellett, vagy éppen a tömegkultúra jelenségeinek differenciáltabb befogadására, al- kalmazására lesznek képesek. Igényesebbé válhatnak abban, hogyan tegyenek föl kérdése- ket, mennyire mélyen és pontosan fogalmazzanak meg problémákat.

A magyar nyelv és irodalom tantárgy révén közvetített fogalmi műveltség felépítésében folyamatos tevékenység a fogalmi gondolkodás fejlesztése. A fogalmakkal kapcsolatos tudás folyamatos bővítése és elmélyítése az értelmes tanulás egyik összetevője.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterület tartalmai hozzájárulnak a résztvevők lelki-ér- zelmi nevelődéshez. Az irodalmi olvasmányok, élmények belső tartalékok is, fejlesztik az ön- ismeretet, a valóságismeretet, összességükben az élet értékét sugallják. A tantárgy tehát nem a konkrét egészségfejlesztési ismeretekkel, inkább az egészségmegőrzéshez szükséges atti- tűdök kialakításával járulhat hozzá a mindenkori ifjú nemzedékek jóllétéhez.

Az emberi kapcsolatok mikrotörténéseinek, a kapcsolatok szociális tartalmainak érzékelése, felfogása, értékelése fejleszti a szociális érzékenységet, az irodalmi művek révén megismert különféle alkatok, magatartásformák pedig támogatják az erkölcsi ítélőképességet. Az érték- keresés, az értékválság folyamatának megfigyelése, értelmezése módot ad az együttérzés, az önismeret és az erkölcsi tudatosság elmélyítéséhez.

A nyelvi, irodalmi tanulmányaik révén a résztvevők képessé válnak annak bemutatására, má-sokkal való megosztására, hogyan hordozzák és fejezik ki a magyar és a világirodalom alkotói különböző korok és emberek tapasztalatit, élményeit, gondolatait, erkölcsi megfontolásait. Mindez

hatékonyan támogatja nyelvi és kulturális kötődések alakulását, megerősödését.
Az irodalmi alkotásokban fölmutatott változatos emberi életsorsok növelik a valóságismere- tet, több szempontból elemezhető modelleket mutatnak, hozzásegítve a résztvevőket sokféleemberi életút, életpálya megismeréséhez, ezáltal is támogatva a saját életükkel, további ta- nulmányaikkal kapcsolatos felelős döntéseiket.
A magyar nyelv és irodalomtanítás sajátos célja, hogy a résztvevők éljenek meg, szerezzenek tapasztalatot különböző tevékenységekben, az egyéni feladatvállalásban, anyaggyűjtésben és előadásban, a kooperatív tanulás helyzeteiben (pármunkában, csoportmunkában), drama- tikus játékban, különböző szövegértelmezési eljárások alkalmazásában. Mindez jelentősen fejleszti tanulási képességeiket, ezáltal támogatja középiskolai tanulmányaik sikerességét is.Szövegértési és szövegalkotási tudásuk alkalmazása minden tantárgyban érvényes és alkal- mazható.
A fenntarthatóságra és környezettudatosságra nevelés természetes terepe a szövegértő olva-sás fejlesztéséhez felkínált, ebben alkalmazott szöveganyag, elsősorban az ismeretterjesztő és a dokumentum típusú szövegek feldolgozása révén. Az érvelés, a vita tanításában-tanulá-sában is van motiváló ereje, ha ilyen össztársadalmi érdekeltségű, ugyanakkor az egyén min-dennapjaiban is releváns témákat érintünk. Az irodalmi olvasmányok ember és természet sokféle viszonyát mutatják fel, ezek megbeszélése, tanulmányozása hozzásegíthet a termé- szeti és a teremtett környezethez való tudatos viszony kialakításához.
A kritikus fogyasztói magatartásra való nevelés természetes területe a szövegértés. Több nyelvi témakör kínál módot például a reklámnyelv, a reklámhatás kritikus nyelvi elemzésére, az információk helyes értékelésére, a manipuláció felismerésére.
A tantárgy azzal is számol, hogy az elektronikus információhordozók, a világháló térhódításá-nak és napi használatának közegében működik. E kihívás ugyanis jelentősen alakítja az anya-nyelvi kultúrát és hat az irodalomolvasás szellemi jelentőségére. A digitális kultúrát és a ha- tékony önálló tanulást egyaránt fejlesztik az önálló adatgyűjtés módszerei, a könyvtári szol- gáltatások, katalógusok, bibliográfiák használata mellett az internet kínálta lehetőségek al- kalmazása. A tantárgy kínálta lehetőség és feladat is egyúttal a megfelelő információk kivá- lasztása, rendszerezése, egyszerűbb bibliográfia, forrásjegyzék összeállítása, az információ- feldolgozás, az idézés technikai szabályainak, etikai normáinak ismerete és alkalmazása. Így a magyar nyelv és irodalom kiemelt befogadó tantárgya a könyvtárhasználat tanításának.

ELSŐ ÉV

TANULÁSI EREDMÉNYEK AZ ELSŐ ÉV VÉGÉRE

Az első év tananyagának tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő a nevelési-oktatási szakasz végére:
- felismeri és tudatosítja, hogy az irodalomolvasás érzelmi, gondolati, erkölcsi és esztétikai élmények forrása;
- képes az alapvető emberi magatartásformák felismerésére, ezek megvitatása révén az er-kölcsi és esztétikai érzéke fejlődik;
- az irodalmi alapműveltsége gazdagodik;
- felismeri és elkülöníti a műnemeket, illetve a műnemekhez tartozó műfajokat, a motívumo-kat befogadja, értelmezi;
- a művek értelmezésében felhasználja irodalmi és művészeti, történelmi, művelődéstörté-neti ismereteit;
- az irodalmi művek értelmezése során figyelembe veszi a művek keletkezéstörténeti hátte-rét;
- tanári segítséggel az epikai és drámai művekben értelmezi a cselekményszálak, a szerke-zet, az időszerkezet (lineáris, nem lineáris), a helyszínek és a jellemek összefüggéseit;
- a drámai mű értelmezésében alkalmazza az általa tanult drámaelméleti és drámatörténeti fogalmakat (pl. konfliktusos dráma);
- a lírai mű értelmezésében alkalmazza az általa tanult líraelméleti és líratörténeti fogalmakat(pl. lírai én, beszédhelyzetek, ars poetica, szereplíra);
- különböző megjelenésű, típusú, műfajú, korú szövegeket olvas, értelmez, önállóanvázlatot készít;

– összefüggő szóbeli szöveg (előadás, megbeszélés, vita) alapján önállóan vázlatot készít;
– ismeri a tanult tantárgy tudományos szakszókincsét, azokat a beszédhelyzetnek megfele-lően használja;
– megadott szempontrendszer alapján szóbeli feleletet készít;
– képes eltérő műfajú szóbeli szövegek alkotására: pl. felelet, kiselőadás;
– az írásbeli szövegalkotáskor alkalmazza a tanult szerkesztési, stilisztikai ismereteket és a helyesírási szabályokat;
- képes tudásanyagának megfogalmazására, előadására a magyar- és a világirodalom kiemel-kedő alkotóiról, az olvasott, feldolgozott művekről;
- be tudja mutatni a tanult stíluskorszakok, irányzatok sajátosságait;
- képes a feldolgozott epikai, lírai és drámai művek főbb jellemzőinek bemutatására, a művek jelentésének, erkölcsi tartalmának tárgyszerű, lényegre törő ismertetésére, értelmezésére;
- képes összekapcsolni irodalmi műveket különböző szempontok alapján (motívumok, történelmi, erkölcsi kérdésfelvetések, művek és parafrázisaik);
- képes a tantárgyhoz kapcsolódó fogalmakkal bemutatni a lírai művek hangulati és hangnemi sajátosságait, a művek verstani felépítését;
- képes memoriterek szöveghű tolmácsolására a szövegfonetikai eszközök helyes alkalmazá-sával, tudatos szövegmondással;
- hosszabb terjedelmű szöveg alapján többszintű vázlatot vagy részletes gondolattérképet ké-szít;
- képes azonosítani a szöveg szerkezeti elemeit, és figyelembe veszi azok funkcióit a szöveg értelmezésekor;
- tudja alkalmazni az irodalmi alkotások műfaji természetének megfelelő szövegfeldolgozási eljárásokat, megközelítési módokat;
- képes órai eszmecserében, vitában, érvelésben az irodalmi művekben megjelenő álláspon-tok azonosítására, követésére, megvitatására, összehasonlítására, eltérő vélemények megér-tésére, saját véleménye újrafogalmazására;
- ismeri a tanult tantárgyak, tudományágak szakszókincsét, azokat a beszédhelyzetnek meg-felelően használja;
- képes eltérő műfajú szóbeli szövegek alkotására: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszóla-lás, esszé;
- a tanult szövegtípusoknak megfelelő tartalommal és szerkezettel önállóan alkot különféle írásbeli szövegeket;
- a környező világ jelenségeiről, szövegekről, műalkotásokról véleményt alkot, és azt érvekkel támasztja alá.

TÉMAKÖRÖK ÓRASZÁMA

Témakör neve	Javasolt óraszám 2 óra/hét	Javasolt óraszám 3 óra/hét
Bevezetés az irodalomba – művészet, irodalom	**1**	**2**
Az irodalom ősi formái. Mágia, mítosz, mitológia	**3**	**3**
A görög irodalom	**6**	**9**
A római irodalom	**2**	**2**
A Biblia, mint kulturális kód	**6**	**10**
A középkor irodalma	**4**	**5**
A reneszánsz irodalma	**8**	**12**
A barokk és a rokokó irodalma	**5**	**5**

A felvilágosodás irodalma: **- az európai felvilágosodás** **- a felvilágosodás korának magyar iro-dalma** **- a klasszicizmus és a kora romantika amagyar irodalomban**	**14**	**20**
A romantika irodalma	**6**	**10**
Életművek a magyar romantika irodalmá-ból I. **- Vörösmarty Mihály** **- Petőfi Sándor** **- Jókai Mór**	**17**	**32**
Órák száma összesen	**72**	**108**

A helyi tanterv témakörei és óraszámai

Témakör: **Bevezetés az irodalomba – művészet, iro-dalom. Az irodalom ősi formái. Mágia, mí-tosz, mitológia**	**Tervezett óraszám 4**	**Tervezett óraszám 5**
Az irodalom és hatása: pl. Karinthy Frigyes: A cirkusz	-	1
Műnem-műfaji rendszer	1	1
A görög mitológia: pl. a világ születése; istenek születése és harca; istenek nemzedékei, világkorsza-kok; az ember teremtése; az olimposzi is-tenek; A görög mitológia híres történetei (Her-mész, Dionüszosz, Héraklész tettei, Dai-dalosz és Ikarosz, Thészeusz és Ariadné, a Minótaurosz)	3	3

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- változatos verses és prózai alkotások, szövegrészletek olvasása, közös értelmezése;
- szerző, előadó, terjesztő és befogadó változó viszonyrendszere: a művészetben való részvétel lehetőségei;
– mítoszok kulturális jelentőségének megértése;
– mítosz- és hőstípusok megkülönböztetése, felismerése;
– az archaikus, mitikus világkép és a kortárs világkép viszonyának mérlegelése;
– az alapvető emberi magatartásformák felismerése és azonosítása a mitológiai történetek-ben és eposzokban;
- a vándormotívumok meg- és felismerése pl. vízözön, örök élet utáni vágy
– irodalmi alapformák, műnemek, műfajok és motívumok megismerése
– a történetmesélés formáinak elemzése, az elbeszélői nézőpontok és a narratív struktúra szerepének felismerése
– a görög kultúra máig tartó hatásának felismerése: pl. archetipikus helyzetek, mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás;

FOGALMAK:
művészet, szépirodalom, szórakoztató irodalom, irodalmi kommunikáció; szerző, alkotó, má-soló, előadó, befogadó; befogadás, katarzis, műnem, epika, líra, dráma, műfaj, monda, elbe-szélés, regény, elbeszélő költemény, dal, himnusz, óda, elégia, metafora, hasonlat, költői meg-formáltság, történet, lírai én, narrátor, beszélő, dialógus, monológszóbeliség, írásbeliség, sá- mánizmus, regös, táltos, világfa, antikvitás, mítosz, mitológia, eredetmítosz, pusztulásmítosz, archaikus világ,

archetípus, politeizmus

Témakör: **A görög irodalom**	**Tervezett óraszám** **6**	**Tervezett óraszám** **9**
Homérosz: Odüsszeia (részletek)/Iliász (részletek)	2	3
A görög líra jellemzői, műfajok, időmérté- **kes verselés:** pl. Alkaiosz, Anakreon versein keresztül	2	2
A görög dráma és színház története **Szophoklész**: Antigoné	2	4

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- Részleteket megismerése a homéroszi eposzokból.
- Szemelvények megismerése a görög lírából.
- Az időmértékes verselés ismétlése.
- Az ókori görög színház és dráma jellemzőinek, valamint a színház- és drámatörténetre gyakorolt hatásának megismerése.
- A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megér-tése.
- Magatartásformák, konfliktusok, értékek felismerése, szembesítése, a drámai művekben felvetett erkölcsi problémák megértése, mérlegelése.
- A tragikum és a komikum műfajformáló minőségének megértése.

FOGALMAK
eposz, eposzi kellékek: propozíció, invokáció, enumeráció, in medias res, deus ex machina, hexameter; dal, elégia, epigramma, himnusz, időmértékes verselés fogalmai, versláb, hexa- meter, pentameter, disztichon, cezúra, toposz, tragédia, komédia, dialógus, kar, monológ, hár-mas egység, akció, dikció, drámai szerkezet: expozíció, konfliktus, tetőpont, megoldás

Témakör: **A római irodalom**	**Tervezett óraszám** **2**	**Tervezett óraszám** **2**
A római líra jellemzői, műfajok, időmérté- **kes verselés**: pl. Catullus, Vergilius, Horatius versein keresztül	2	2

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- A római irodalom műfajainak, témáinak, motívumainak jellemzői.
- A görög és római kultúra viszonyának értelmezése.
- A római kultúra máig tartó hatásának felismerése (mitológiai és irodalmi adaptációk, intertextualitás).
- Az időmértékes verselés gyakorlatának mélyítése.

FOGALMAK
imitáció, ekloga, episztola, horatiusi alapelvek, ars poetica

Témakör: **A Biblia, mint kulturális kód**	**Tervezett óraszám** **6**	**Tervezett óraszám** **10**
Bevezetés: a Biblia felépítése, fordítások	1	1

Az Ószövetség (részletek): pl. A teremtéstörténet, Káin és Ábel; A víz-özön, Bábel tornya, József története, Mó-zes és a tízparancsolat, próféták, Jónás története, zsoltárok	2	4
Újszövetség (részletek): pl. Máté evangéliuma; példabeszédek, pl.A tékozló fiú; a passió, Pál apostol „szere-tethimnusza"; az Apokalipszis egy rész-lete.	2	4
Számonkérés	1	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- A Biblia felépítésének tanulmányozása, a szöveghagyomány jellemzőinek és jelentőségének megértése.
- Szemelvények olvasása az Ó- és Újszövetségből: alapvető történetek, motívumok és műfajok megismerése.
- Háttérismeretek a Bibliához, mint az európai kultúra korokon és világnézeteken átívelő, alap-vető kódjához.
- Kitekintés a bibliai történetek későbbi megjelenéseire az irodalomban és más művészeti ágakban.
- A bibliai hagyomány meghatározó jellege a szóbeli és írásos kultúrában: szókincsben, szólá-sokban, témákban, motívumokban.
- A Bibliához kapcsolódó ünnepek, hagyományok eredete, tartalma.

FOGALMAK
Biblia, Ószövetség, Újszövetség, Héber Biblia, zsidó vallás, kánon, kanonizáció, teremtéstör-ténet, pusztulástörténet, Tóra, Genesis, Exodus, zsoltár, próféta, kereszténység, evangélium, szinoptikusok, napkeleti bölcsek, apostol, példabeszéd, passió, kálvária, apokalipszis, Vulgata

Témakör: **A középkor irodalma**	**Tervezett óraszám** **4**	**Tervezett óraszám** **5**
Egyházi irodalom: Halotti beszéd és könyörgés, Ómagyar Mária-siralom	1	2
Lovagi és udvari irodalom pl. Walter von der Vogelweide alkotásai	1	1
Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek)	1	1
A középkor világi irodalma pl. Villon: Nagy testamentum részletei	1	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- Az irodalomtörténeti korszakolás sajátosságainak, nehézségeinek, céljainak megismerése,a korstílus fogalmának bevezetése.
- Szövegrészletek elemzése a középkor irodalmából az alábbi műfajok közül: vallomás, lovagi epika, legenda, himnusz.
- Az antikvitás középkorra tett hatásának felismerése (pl. Vergilius-Dante).
- Dante és Villon életműve jelentőségének megértése.

FOGALMAK
középkor, korstílus, művelődéstörténet, romanika, gótika, vallomás, legenda, rím, egyházi kul-túra,

lovagi kultúra, trubadúr, moralitás, vágánsköltészet, nyelvemlék, szövegemlék, gesta, krónika, intelem, kódex, prédikáció, Pokol, Purgatórium, Paradicsom, emberiségkölte- mény/drámai költemény, allegória, szimbólum, tercina, balladaforma, oktáva, testamentum,haláltánc

Témakör: **A reneszánsz irodalma**	**Tervezett óraszám** **8**	**Tervezett óraszám** **12**
Az itáliai reneszánsz irodalom: Petrarca: Daloskönyv (egy-két szonett), Boccaccio: Dekameron (egy novella)	2	2
Janus Pannonius alkotói portréja; költészete, jellemző témái, műfajai: pl. Egy dunántúli mandulafáról, Pannónia dicsérete, Mars istenhez békességért, Búcsú Váradtól	2	3
Balassi Bálint alkotói portréja; költészete, költői tudatosság, az életmű néhány tematikus és formai jellemzője: pl. Egy katonaének, Borivóknak való, Hogy Júliára talála, így köszöne néki… Adj már csendességet..	2	3
Az angol reneszánsz színház **Shakespeare: Rómeó és Júlia vagy Hamlet**	2	4

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A reneszánsz jelentősége.
- Petrarca-szonett megismerése.
- Janus Pannonius és Balassi Bálint műveinek olvasása és értelmezése.
- A reformáció kultúrtörténeti jelentőségének megismerése.
- Lírai beszédhelyzetek, szerepek, alapvető műfajok (dal, epigramma, óda, elégia) felelevenítése.
- A novella kialakulása, kezdete.
- A végzetszerűség és az egyéni felelősség dilemmája. Konfliktushelyzetek kezelésének mód-jai.
- A művekben felvetett erkölcsi problémák mérlegelő megítélése.
- A műelemző képesség fejlesztése, a hősök jellemzése, magatartásuk, konfliktusaik megér-tése.
- A műismereti tájékozottság, a kulturális emlékezet növelése (Shakespeare-szállóigék felidézése).
- A színházi kultúra alapvető változásai a görög színháztól a shakespeare-i színházig.
- A shakespeare-i dramaturgia és nyelvezet befogadása,
- Reflektálás Shakespeare drámairói életművének, művészetének mai hatására.

FOGALMAK

reneszánsz, humanizmus, reformáció, szonett, novella, novellafüzér, anekdota, búcsúvers, dallamvers, szövegvers, Balassi-strófa, Balassa-kódex, hárompilléres versszerkezet, katona- ének, virágmetafora, hármas színpad, a shakespeare-i dramaturgia, drámai műfajok, drámaiszerkezet, drámai nyelv, drámai jellem

Témakör: **A barokk és a rokokó irodalma**	**Tervezett óraszám** **5**	**Tervezett óraszám** **5**
Bevezetés	1	1
Pázmány Péter munkássága	0,5	0,5
Mikes Kelemen levelei	0,5	0,5

Zrínyi Miklós és a barokk eposz Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (rész-letek)	2	2
A kuruc-kor lírája	1	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az irodalomtörténeti korszak történelmi, művelődéstörténeti hátterének, sajátosságainak tanulmányozása.
- A társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok megértése, a morális gondolkodásra és ítéletalkotásra való képesség fejlesztése.
- Tájékozottság a stíluskorszakokban, a stílus- és formaérzék fejlesztése: a barokk formajegyeinek, a világkép és műfajok, poétikai/retorikai megoldások összefüggéseinek megismer- tetése (az irodalmi művekben és más művészeti ágakban).
- A műfaji sajátosságok jelentéshordozó szerepének bemutatása.
- A szövegértés segítése.

FOGALMAK

barokk, katolikus megújulás (ellenreformáció), jezsuita, barokk eposz, barokk körmondat, pá-tosz, röpirat, fiktív levél, kuruc, labanc, bujdosóének, toborzó dal, kesergő, rokokó, emlékirat, intertextualitás, evokáció

Témakör: **Az európai felvilágosodás**	**Tervezett óraszám** **4**	**Tervezett óraszám** **6**
Az európai felvilágosodás irodalma:	2	3
Jonathan Swift: Gulliver utazásai (részle-tek) Voltaire: Candide (részletek) **Johann Wolfgang von Goethe**: Faust I.(részletek)		
A francia klasszicista dráma: Molière: A fösvény vagy Tartuffe	2	3

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A felvilágosodás, mint mozgalom és mint eszmetörténeti irányzat.
- A felvilágosodás eszmerendszerében felvetett erkölcsi problémák. A szabadság eszményé-nek különböző megközelítései.
- Az emberi magatartások sokféleségének belátása és felelős megítélése. Kötelesség és szen-vedély, egyén és közösség viszonya.
- A klasszicista normatív esztétika sajátosságainak (műfaji hierarchia, szabályok) megértése,a korabeli elvárások és a dramaturgia összefüggésének felismertetése.
- A komikum műfajformáló minőségének és változatainak megértése.
- Műelemző képesség fejlesztése: egy mű részletes elemzése, a hősök jellemzése, magatar-tásuk, konfliktusaik értékelése.

FOGALMAK

felvilágosodás, klasszicizmus, szentimentalizmus, enciklopédia, racionalizmus, empirizmus, utaztató regény, tézisregény, „sziget regény”, szatíra, gúny, klasszicista dráma, rezonőr, wei- mari klasszika

Témakör: **A felvilágosodás korának magyar iro-dalma, a klasszicizmus és a kora ro- mantika a magyar irodalomban**	**Tervezett óraszám** **10**	**Tervezett óraszám** **14**

Bevezetés Nyelvújítás, Bessenyei és Kazinczy	1	1
Csokonai Vitéz Mihály portréja; élet-művének műfaji, formai és stiláris sokszínűsége: Dorottya vagyis a dámák diadalma a fársángon (részletek) Az estve A boldogság Tartózkodó kérelem A Reményhez Szerelemdal a csikóbőrös kulacshozA Magánossághoz	2	3
Berzsenyi Dániel portréja; jellemző mű-fajok, témák, életérzések költészeté-ben: A magyarokhoz I.Osztályrészem Közelítő tél Levéltöredék barátnémhoz	2	4
Kölcsey Ferenc alkotói portréja; köz-életi szerep, egyéni és közösségi sors: Himnusz Vanitatum vanitas Zrínyi dala	2	3
Zrínyi második éneke Nemzeti hagyományok (részletek) Parainesis (részletek)		
Színház és dráma: **Katona József**: Bánk bán	2	2
Számonkérés	1	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az európai és a magyar irodalom összekapcsolódásának felismerése által a nemzeti és az európai identitás erősítése.
- Az anyanyelv és az anyanyelvi kultúra fejlesztésére irányuló törekvések megbecsülése.
- A magyar nyelv ügyében született legfontosabb programok, értekezések gondolatainak; Kazinczy tevékenységének; a magyar felvilágosodás időszakának, irodalmi életének, néhány sajátosságának megismertetése; a nyelvújítási mozgalom jelentőségének tudatosítása.
- Jellemző stílusirányzatok, műfajok, verstípusok és versformák felismertetése Csokonai, Berzsenyi és Kölcsey műveiben.
- Lírai beszédhelyzetek, szerepek, alapvető műfajok (dal, epigramma, óda, elégia) felismerte-tése.
- A tragédiában megjelenített magánéleti és közéleti konfliktus értékelése.
- Érvelő képesség: álláspontok megismerése, összevetése, értékelése.
-

FOGALMAK

komikus vagy vígeposz, szentimentális levélregény, nyelvújítás, ortológusok, neológusok, stílusszintézis, piktúra, szentencia, anakreoni dalok, népies helyzetdal, negatív festés, herderi jóslat, nemzeti himnusz, értekezés, intelem, értékszembesítő és időszembesítő verstípus, szimultán/bimetrikus verselés, nemzeti identitás, közösségi értékrend, prófétai szerephelyzet, váteszköltő, vándorszínház, állandó színház, szerepkör, intrikus, naiva, késleltetés, intertextualitás

Témakör: **A romantika irodalma**	**Tervezett óraszám** **6**	**Tervezett óraszám** **10**
Bevezetés	1	1
Az angolszász romantika: pl. Sir Walter Scott: Ivanhoe (részletek) és Edgar Allan Poe: A Morgue utcai kettős gyilkosság	1	2
A francia romantika: Victor Hugo: A párizsi Notre-Dame (rész-letek)	1	2
A német romantika: Heinrich Heine: Loreley	1	2
Az orosz romantika: Alexandr Szergejevics Puskin: Anyegin (részletek)	2	3

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Eszmény és valóság viszonyának értelmezése.
- Embertípusok, életvezetési stratégiák, eszmei és erkölcsi törekvések értékelése.
- A romantika korstílus jellegének, jelentőségének, a romantika szemléleténekmegértetése.
- Felkészítés a stiláris és hangnemi összetettség, az irónia befogadására.

FOGALMAK

korstílus, romantika, verses regény, történelmi regény, bűnügyi történet, felesleges ember, műfajkeveredés, hangnemi kevertség, irónia

Témakör: **A magyar romantika irodalma I.**	**Tervezett óraszám** **17**	**Tervezett óraszám** **30**
Vörösmarty Mihály életműve. Pályaszakaszok (életérzések, költői magatartás), romantikus világlátás, tematika és képalkotás lírában és drámában. Lírai alkotások: Szózat Gondolatok a könyvtárban A merengőhöz Az emberek Előszó A vén cigány Drámai költemény: Csongor és Tünde	6	10

Petőfi Sándor életműve. Pályaszakaszok (életérzések, költői magatartás) és jellemző alkotások. A népi szemléletmód hatása; romantikaés népiesség. Lírai alkotások: A négyökrös szekér A bánat? egy nagy óceán A természet vadvirága Fa leszek, ha… Reszket a bokor, mert… Minek nevezzelek? Egy gondolat bánt engemet A puszta, télen vagy Kis-Kunság A XIX. század költői Fekete-piros dal Epikus alkotások: A helység kalapácsa (részlet) Az apostol (részlet)	6	10
Jókai Mór életműve. Pályaszakaszok, alkotásainak jellemzői, műfaji változatok az életművében; regényírói művészetének sajátosságaia romantikus prózaepika jegyében. Elbeszélések: A tengerszem tündére A huszti beteglátogatók Regények: Az arany ember	5	10

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az alkotók műveiben megjelenített egyéni és nemzeti sorsproblémák megértése és értéke-lése.
- A reformkor–nemzeti romantika–népiesség fogalmak tartalmának, szerepének és jelentőségének felismertetése.
- Vörösmarty, Petőfi és Jókai-művek befogadásának, értelmezésének elősegítése, jelentősé-gük megértése.
- Az életművek főbb témái és műfajainak megismerése.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése.
- A 19. század néhány jellemző elbeszélő műfajának és irányzatának áttekintése.
- Felkészítés önálló műértelmezés megírására.

FOGALMAK

rapszódia, drámai költemény, népiesség, életkép, zsánerkép, elbeszélő költemény, verscik-lus, helyzetdal, tájlíra, lírai realizmus, látomásköltészet, zsenikultusz, szigetutópia

TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK

- A tananyag típusához, illetve a tanított közösséghez, iskola programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választ a tanár a különböző oktatási stratégiák közül.
- Az oktatási módszerek közül jellemző az előadás, a magyarázat, az elbeszélés és a házi feladatok.
- Számonkérések jellemző módja esszé és tesztek írása, műelemzések előkészítéseként gondolattérképek készítése. Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gya-

korlatok összeállítása.
- A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban a páros munka, a csoportmunka, az egyénre szabott munkaforma, projektmunka és a differenciált tananyag-feldolgozás alkalmazása.
- Lehetőség szerint kiemelt szerepet kapnak a digitális tananyagok, platformok, különösen az otthoni tananyagfeldolgozás és gyakorlás során

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK
Homérosz: Odüsszeia (részletek)
Szophoklész: Antigoné
Biblia (részletek az Ószövetségből és az Újszövetségből
Dante Alighieri: Isteni színjáték – Pokol (részletek)
François Villon: A nagy testamentum (részletek)
Boccaccio: Dekameron, Első nap 3. novella
William Shakespeare: Romeo és Júlia vagy Hamlet, dán királyfi
Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem (részletek)
Mikes Kelemen: Törökországi levelek (1., 37., 112.)
Molière: A fösvény vagy Tartuffe
Katona József: Bánk bán
Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde
Petőfi Sándor: A helység kalapácsa (részlet)
Jókai Mór: A huszti beteglátogatók (novella)
Jókai Mór: Az arany ember

MEMORITEREK
Homérosz: Odüsszeia (részlet)
Anakreón: Gyűlölöm azt…
Catullus: Gyűlölök és szeretek
Halotti beszéd és könyörgés (részlet)
Ómagyar Mária-siralom (részlet)
Janus Pannonius: Pannónia dicsérete
Balassi Bálint: Egy katonaének (részlet)
Balassi Bálint: Adj már csendességet… (részlet)
Csokonai Vitéz Mihály: Tartózkodó kérelem (az általános iskolai memoriter felújítása)
Csokonai Vitéz Mihály: A Reményhez
Berzsenyi Dániel: A közelítő tél (1. versszak)
Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (I.) (1. versszak)
Berzsenyi Dániel: Osztályrészem (1. versszak)
Kölcsey Ferenc: Himnusz (az általános iskolai memoriter felújítása)
Kölcsey Ferenc: Zrínyi második éneke (részlet)
Vörösmarty Mihály: Szózat (az általános iskolai memoriter felújítása)
Vörösmarty Mihály: Gondolatok a könyvtárban (részlet)
Vörösmarty Mihály: Előszó (részlet)
Petőfi Sándor: A bánat? egy nagy óceán…
Petőfi Sándor: Fa leszek, ha…
Petőfi Sándor: A XIX. század költői (részlet)

MÁSODIK ÉV

TANULÁSI EREDMÉNYEK A MÁSODIK ÉVBEN
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő:
– ismeri a XIX. század második felének, és a XX. század irodalmát;

– ismeri a megjelenő stílusirányzatokat, felismerje azok jellemzőit;
– ismeri a korszak neves világirodalmi alkotóit, egy-két művük alapján tudja őket bemutatni,a korszakban elhelyezni;
– ismeri a korszak magyar alkotóit, életművüket, főbb műveiket, felismeri szerepüket és jelentőségüket a magyar irodalom és a kultúra területén;
– felismeri, hogy a személyes sors és a történelem hat az irodalomra;
– az irodalmi mű értelmezése során figyelembe veszi a mű keletkezéstörténeti hátterét, a műhöz kapcsolható filozófiai, eszmetörténeti szempontokat is;
– tudja az ismert műveket a tanult szempontok alapján összefüggő szövegben elemezni szó-ban és írásban is;
– az irodalom különböző korszakaiból származó művekben a visszatérő témákat, motívumo-kat észleli, felismeri, képes összehasonlítani;
– tud ismeretlen művet önállóan elemezni (a tanult szempontok alapján);
– tud műelemző esszét írni ismert és ismeretlen műről;
– szóbeli megnyilatkozása kulturált, a helyzetnek megfelelő, összefüggő;
– a nyilvánosság előtt is képes kinyilvánítani a gondolatait;
– képes együttműködni társaival, ha a helyzet vagy feladat ezt kívánja;
– csoportban, közösségben feladatot vállal a saját képességeinek megfelelően;
– amit vállal, azt meg is csinálja;
– tiszteletben tartja mások nézeteit, kulturáltan, higgadtan képviseli a saját álláspontját;
– képes a magyar irodalomban és a világirodalomban megjelenő irodalmi témákat, stílusokat összehasonlítani, ezek összefüggéseit és különbségeit felismeri;
– összehasonlít egy adott irodalmi művet annak adaptációival (film, festmény, zenemű, ani- máció stb.), összehasonlításkor figyelembe veszi az adott művészeti ágak jellemző tulajdon- ságait;
– gondolatai, ismeretei kifejtésekor törekszik a pontos és szakszerű fogalmazásra, figyel a nyelvhelyességre, írásban a helyesírásra is
– epikai és drámai művekben önállóan értelmezi a cselekményszálak, a szerkezet, az időszer-kezet (lineáris, nem lineáris), a helyszínek és a jellemek összefüggéseit;
– epikus és drámai művekben rendszerbe foglalja a szereplők viszonyait, valamint összekap-csolja azok motivációját és cselekedeteit;
– epikus művekben értelmezi a különböző elbeszélésmódok szerepét (tudatábrázolás, egye-nes és függő beszéd, mindentudó és korlátozott elbeszélő stb.);
– a drámai mű értelmezésében alkalmazza az általa tanult drámaelméleti és drámatörténeti fogalmakat (pl. analitikus és abszurd dráma, epikus színház, elidegenedés);
– a lírai művek értelmezésében alkalmazza az általa tanult líraelméleti és líratörténeti fogal- makat (pl. lírai én, beszédhelyzetek, beszédmódok, ars poetica, szereplíra);
– a tantárgyhoz kapcsolódó fogalmakkal bemutatja a lírai mű hangulati és hangnemi sajátos-ságait, hivatkozik a mű verstani felépítésére; szükség esetén a mű értelmezéséhez felhasz- nálja történeti ismereteit;
– a mű értelmezésében összekapcsolja a szöveg poétikai tulajdonságait a mű nemzeti hagyo-mányban betöltött szerepével;
– tájékozottságot szerez régiója magyar irodalmáról és kulturális intézményeiről (múzeum, könyvtár, színház);
– értelmezi önmagát egyénként és a csoport részeként, a csoporton belüli viszonyrendszer- ben betöltött helye szerint a csoportos játékok során;
– továbbfejleszti együttműködésre és konszenzus kialakítására irányuló gyakorlatát, kiveszi részét a közös döntéshozatali folyamatokból;

- felfedezi a történetek jelentőségét az emberi kommunikációban, az értékek közvetítésébenés a kulturális hagyomány átörökítésében;
- felismeri és azonosítja a dramatikus szituációk jellemzőit, elemzi és dramatikus eszközökkel feldolgozza a problémahelyzeteket és megvizsgálja azok lehetséges megoldási alternatíváit, értékítéletet formál, amelyet a problémahelyzet jellemző vonásaival indokol.

Témakörök óraszámai:

Témakör	Javasolt óraszám 2 óra/hét	Javasolt óraszám 3 óra/hét
Romantika és realizmus a XIX. század magyar irodalmában	**7**	**10**
A XIX. század második felének világirodalma. A realizmustól aklasszikus modernség irodalmáig	**2**	**4**
A magyar irodalom a XX. században	**19**	**25**
A modernizmus kései korszakának irodalm a	**7**	**13**
A magyar irodalom a XX. században (II.)	**20**	**25**
A XX. századi történelem az irodalomban	**5**	**5**
Metszetek a kortárs magyar irodalomból	**2**	**5**
Szabadon felhasználható órák száma Felkészülés az érettségire	**-**	**6**
Órák száma összesen	**62**	**93**

Témakörök és óraszámok a helyi tantervben

Témakör: Romantika és realizmus a XIX.század magyar irodalmában	**Tervezett óraszám 2 óra/hét 7**	**Tervezett óraszám 3 óra/hét 10**
Arany János Epika: Toldi estéje, balladák (Ágnes asszony, V. László, Vörös Rébék) Líra: (Fiamnak, Letészem a lantot, Kertben, Epilógus, Mindvégig)	3	5
Mikszáth Kálmán Novellák (Az a fekete folt, Bede Anna tartozása, A bágyi csoda) Beszterce ostroma	2	3
Színház- és drámatörténet, **Madách Imre**	2	2

Életművek a XIX. század második felének magyar irodalmából

Arany János

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a művek értelmezése, elemzése alapján.
- Arany János epikus és lírai életművének főbb témái és változatai (szabadság és rabság;

visszatekintés és önértékelés; a művész szerepe a társadalomban; erkölcsi dilemmák és válaszlehetőségek. A kortárs történelem megjelenése. Balladaköltészetének formai és temati- kus jellemzői. Népiesség és romantika az életműben.).
– Arany alkotói pályája főbb szakaszainak azonosítása (forradalom előtti időszak, nagykőrösi évek, Őszikék).
– Arany jelentősége kora irodalmi életében, Arany János életének meghatározó eseményeit megismeri.
– Az Arany-életmű befogadás-történetének, az Arany-kultusz születésének áttekintése.

FOGALMAK
ballada (egyszólamú, többszólamú, lineáris, körkörös, történelmi és lélektani balladák), sűrí- tés, ellipszis, kihagyás, hiány, önirónia, eszményítő realizmus, idő- és értékszembesítés, evo-káció, intertextualitás, bűn és bűnhődés, skót balladaforma

Mikszáth Kálmán
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
– Elbeszélő szövegek közös órai feldolgozása.
– Legalább négy novella és egy regény önálló elolvasása.
– A romantika és a realizmus találkozásának vizsgálata a mikszáthi epikában.
– Az anekdota műfaji jellegzetességeinek megismerése, az anekdota szerepének vizsgálata Mikszáth regényeiben és novelláiban.
– A metaforikus próza poétikai jegyeinek megismerése.
– Mikszáth egy művében a különc szerepének tanulmányozása.
– Erkölcsi kérdések (pl.: bűn és büntetés, őszinteség, hazugság, képmutatás, élet, halál, értékrend, változás) vizsgálata Mikszáth műveiben.

FOGALMAK
különc, donquijoteizmus, anekdota, narrátor, narráció, elbeszélésmód, egyenes és függő be-széd, szabad függő beszéd

Madách Imre
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Olvasás, szövegelemzés, beszélgetés révén a mű megértésének támogatása (a tragédia mű-faji változatának jellemzői, filozófiai, bölcseleti tartalmak), sajátos drámai hősei; többféle vi-lágfelfogás egyidejű létezése; a drámai költemény mibenléte.
Műértelmezés többféle megközelítésből.

FOGALMAK
drámai költemény, lírai dráma, bölcseleti mondanivaló, falanszter, ellenutópia, pozitivizmus

A XIX. század második felének világirodalma. A realizmustól a klasszikus mo-dernség irodalmáig	**Tervezett óraszám** **2 óra/hét** **2**	**Tervezett óraszám** **3 óra/hét** **4**
A nyugat-európai irodalom – epika A realista regény (Balzac: Goriot apó vagy Stendhal: Vö-rös és fekete c. regényéből részletek)	0,5	1
Az orosz irodalom Lev Nyikolajevics Tolsztoj: IvanIljics halála	0,5	1

A klasszikus modernizmus lírájának alkotói, alkotásai Charles Baudelaire, Paul Verlaine, Arthur Rimbaud költészetéből	1	2

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A XIX. század történelmi, erkölcsi, filozófiai kérdésfelvetéseinek, konfliktusainak megértéseaz epikus és drámai művek elemzése alapján.
- A XIX. század néhány jellemző epikus műfajának áttekintése.
- Lírai szövegek közös értelmezése a poétikai fogalmak segítségével.
- Az irodalomtörténeti folytonosság (művek, motívumok párbeszéde) megértése.
- Klasszikus esztétikai és modernista esztétikai törekvések felfedezése a XIX. századi világirodalom kiemelkedő alkotásaiban.
- A XIX. századi világirodalom magyar irodalomra gyakorolt hatásának megértése.
- A klasszikus modernista költészet főbb irányzatainak, programjainak megismerése.
- A XIX. századi líra új kifejezésmódbeli jellemzőinek azonosítása.
- A hagyományhoz való viszony értelmezése, a költői programok főbb sajátosságainak megfigyelése, poétikaértelmezések, a régi és új költészeteszmény jellemzőinek számbavétele.
- A korszak programadó verseinek értelmezése, poétikai-retorikai elemzése (annak tudatosításával, hogy ezek a művek fordításokban olvashatók).
- A drámák feldolgozásához a már ismertetett színház és dráma modul eszköz- és kifejezésrendszerét használjuk fel.
- A XIX. századi magyar alkotók helyének, irodalomtörténeti szerepének megismerése.
- A század magyar irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
- A művek közös és egyéni feldolgozása, értelmezése.
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján.

FOGALMAK

klasszikus modernség, realizmus, realista regény, mindentudó elbeszélő, tolsztojanizmus, visszatekintő időszerkezet, analitikus dráma, drámaiatlan dráma, lírai dráma, szimbolizmus, esztétizmus, l'art pour l'art, kötetkompozíció, szinesztézia, kiátkozott költő, nép-nemzeti irodalom, filozófiai dal, történelmi regény, fikció

A magyar irodalom a XX. században	**Tervezett óraszám** **2 óra/hét** **19**	**Tervezett óraszám** **3 óra/hét** **25**
Ady Endre Góg és Magóg fia vagyok én…,Héja-nász az avaron, Harc a Nagyúrral, Új vizeken járok, Azős Kaján, A Sion-hegy alatt, AzÚr érkezése, Kocsi-út az éjsza-kában, Emlékezés egy nyár-éj-szakára, Őrizem a szemed	3	5
Babits Mihály In Horatium, A lírikus epilógja,Esti kérdés, Jobb és bal, Mint	3	5

különös hírmondó, Ősz és tavasz között, Jónás könyve, Jónás imája		
Kosztolányi Dezső A szegény kisgyermek panaszai (részletek); Boldog, szomorú dal; Őszi reggeli; Halotti beszéd; Hajnali részegség; Édes Anna; Esti Kornél (egy novella)	3	5
Herczeg Ferenc Az élet kapuja, Fekete szüreta Badacsonyon, Bizánc (dráma)	2	2
Móricz Zsigmond Tragédia, Úri muri, Barbárok	2	2
Wass Albert Adjátok vissza a hegyeimet!; Üzenet haza	2	2
Juhász Gyula, Tóth Árpád Tiszai csönd, Anna örök, Esti sugárkoszorú, Lélektől lélekig, Isten oltó-kése	2	2
Karinthy Frigyes Így írtok ti (részletek), Találko-zás egy fiatalemberrel	2	2

Életművek a XX. század magyar irodalmából

Ady Endre

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Ady Endre életművének főbb témái (pl.: szerelem, magyarság, Élet-Halál, Isten, költészet, pénz, háborúellenesség, stb.) és versformái.
- Ady költészetének tematikus, formai és nyelvi újdonságai XIX. századi költészetünk tükrében.
- A szimbólumok újszerű használata az életműben.
- A szimbolista versek esztétikai jellemzőinek megismerése.
- Ady Endre költészetének hatása a kortársakra, illetve az ún. Ady-kultusz születésének megismerése.
- Szemelvények a költő prózájából, publicisztikai írásaiból.
- Ady Endre életútjának költészetét meghatározó főbb eseményei, kapcsolatuk a költői pálya alakulásával.
- A költő főbb pályaszakaszainak jellemzői, az Új versek c. kötet felépítésének tanulmányo-zása.
- A Nyugat születése, jelentőségének felismerése.
- Ady Endre költészete körüli viták (saját kora és az utókor percepciójában) tanulmányozása.

FOGALMAK

századforduló, Nyugat, A Hét, Új Idők, alkotónemzedék, szimbolizmus, szecesszió, naturalizmus, impresszionizmus, versciklus, kötetkompozíció, programvers, szimultán versritmus vagy bimetrikus verselés, Új Versek

Babits Mihály

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

– Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt versek és a Jónáskönyve

elemzésével.
– Babits Mihály irodalomszervező munkásságának feltérképezése.
– Babits Mihály költészetének főbb témái (filozófiai kérdésfelvetések, az értelmiségi lét kér-dései és felelőssége, értékőrzés, erkölcsi kérdések és választások) tanulmányozása.
– Babits Mihály „poeta doctus" költői felfogásának megismerése néhány költői eszközének tanulmányozásával.
– Babits költői életútjának és költői pályájának főbb szakaszai, eseményei.
– Babits jelentőségének megismerése a magyar irodalomban: a költő, a magánember, a köz-életi személyiség egysége; szemléleti, esztétikai öröksége.

FOGALMAK

filozófiai költészet, parafrázis, nominális és verbális stílus, irónia, szállóige

Kosztolányi Dezső

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

– Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt művek elemzésé-vel.
– Kosztolányi Dezső költészetének főbb témáinak (gyermek- és ifjúkor, emlékezés, érték-szembesítés, elmúlás, érzelmek stb.) tanulmányozása.
– A költő „homo aestheticus" költői felfogásának megismerése költői eszköztárának tanulmá-nyozása által.
– Elbeszélő prózája főbb narrációtechnikai, esztétikai sajátosságainak felismerése, értelme-zése.
– A lélektani vonatkozások tanulmányozása Kosztolányi Dezső prózájában.
– A történelem és a magánember konfliktusának ábrázolása Kosztolányi Dezső regényeiben.
– Kosztolányi Dezső szerepének vizsgálata kora irodalmi életében (vitái kortársaival; helye, szerepe a Nyugat első nemzedékében).

FOGALMAK

homo aestheticus, versciklus, modernizmus, freudizmus, novellaciklus, alakmás

Herczeg Ferenc

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

– Az életmű főbb sajátosságainak megismerése a törzsanyagban megjelölt művek elemzésé-vel.
– A hazához fűződő viszonyt vizsgáló prózai szövegek olvasása, értelmezése.
– Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek fel-ismertetése.
– Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések vizsgálata Herczeg Ferenc műveiben.
– A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilo-zófiai kérdések és válaszok értelmezése.
– Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének felismerése.

FOGALMAK

Új Idők, nemzeti konzervativizmus, színmű

Portrék a XX. század magyar irodalmából

Móricz

ZsigmondWass

Albert

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

– Művelődéstörténeti kitekintés: a stílusok egyidejűségének, az olvasóközönség átalakulásá-nak, az irodalmi elbeszélés, a film és más médiumok kapcsolatának vizsgálata.
– A hazához fűződő viszonyt ábrázoló szövegek olvasása, a művek közös értelmezése az el-beszéléselmélet alapfogalmainak segítségével.
– Világkép és műfajok, kompozíciós, poétikai és retorikai megoldások összefüggéseinek fel-ismertetése.

– Egyes műfaji konvenciók jelentéshordozó szerepének megismerése.
– A szépirodalmi szövegekben megjelenített értékek, erkölcsi kérdések, motivációk, magatartásformák felismerése, értelmezése.
– Társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok, kérdésfelvetések történelmi, szellemtörténeti hátterének feltárása.
– A művek történeti nézőpontú megközelítése, a megjelenő esztétikai, lét- és történelemfilo-zófiai kérdések és válaszok értelmezése.
– Történelmi sorskérdések vizsgálata az adott szerzők műveiben.
– A transzilván irodalom fogalmának, irodalomtörténeti jelentőségének tisztázása.

FOGALMAK
naturalizmus, szabad függő beszéd, transzilván irodalom

Metszetek a XX. század magyar irodalmából - a Nyugat alkotói
Juhász Gyula, Tóth
ÁrpádKarinthy Frigyes

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
– Az alkotók irodalomtörténeti helyének, szerepének vizsgálata.
– Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világné- zet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematiká- ban szólalhat meg.
– A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
– Az Így írtok ti irodalmi jelentőségének megértése.
– A költemények közös és egyéni feldolgozása, értelmezése.
– Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján.

FOGALMAK
a Nyugat és nemzedékei, paródia, stílusparódia, műfajparódia

A modernizmus kései korszakának irodalma	**Tervezett óraszám** **2 óra/hét** **7**	**Tervezett óraszám** **3 óra/hét** **13**
Avantgárd mozgalmak Expresszionizmus, szürrealizmus, egyéb irányzatok Guillaume Apollinaire: A megsebzett galamb és a szökőkút Kassák Lajos: A ló meghal a madarak kirepülnek (részlet)	1	3
A világirodalom modernista lírájának nagy alkotói, alkotása Thomas Stearns Eliot: A háromkirályok utazása (részlet)	2	2
A világirodalom modernista epikájának nagy alkotói, alkotásai Franz Kafka: Az átváltozás	2	3

Színház- és drámatörténet: a modernizmus drámai törekvé-sei Samuel Barclay Beckett: Godot-ra várva	1	3
A posztmodern világirodalom Bohumil Hrabal: Sörgyári cap-riccio (részletek)	1	2

A posztmodern világirodalom

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

– Irodalmi szövegek és társművészeti alkotások összehasonlító elemzése.
– Stílustörténeti és irodalomtörténeti fogalmak használata műértelmezésekben.
– Művelődéstörténeti áttekintés: a XIX-XX. század fordulójának filozófiai, művészeti és irodalmi irányzatainak tanulmányozása.
– Nietzsche, Bergson, Freud nézeteinek megismerése, irodalomra gyakorolt hatásuk feltérképezése.
– A művészet- és irodalomtörténetben a modernség/modernizmus jelentőségének vizsgálata.
– Az avantgárd mozgalmak művészeti és politikai szerepének, jelentőségének megismerése.
– Avantgárd irányzatok a színházban.
– Az egzisztencializmus és a posztmodern filozófia irodalmi hatásának felfedezése.
– Valóság és fikció, a bűntelenség és bűnösség, létbe vetettség filozófiai kérdéseinek értelmezése.
– A XX. századi irodalom néhány meghatározó tendenciájának megismertetése. Művek, műrészletek feldolgozása, alkotói nézőpontok, látásmódok, témák, történeti, kulturális kontextu-sok megvitatása. Az önálló olvasóvá válás támogatása, felkészítés a tanulói szerző- és művválasztásokra, a választott művek önálló feldolgozására és megosztására.
– Kimerülés és újrafeltöltődés: a kísérleti irodalom és az olvasóközönség viszonya, a posztmodern változó meghatározásai.
– Az együttműködésre és a konszenzus kialakítására irányuló gyakorlat továbbfejlesztése.
– A verbális és nonverbális kifejezés eszközeinek adekvát és alkotó módon történő alkalma- zása.
– A környezet jelenségeinek megfigyelése és a tapasztalatok felhasználása a dramatikus tevékenységekben.
– Részvétel a közös döntéshozatali folyamatokban.
– Összetett kommunikációs játékok különböző munkaszervezési módokban.
– Brecht epikus színháza.
– Interakciós és szituációs játékok különféle eszközökkel (pl. tárgy, báb, zene, mozgás, tánc történet és elidegenítés).
– Történetek feldolgozása összetett dramatikus kifejezési formák és ábrázolási módok alkalmazásával.
– A problémahelyzetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása és dramatikus eszközökkel történő feldolgozása.
– A dialektikus színházról.
– A történetekben megjelenő értékrendszerek felfedezése és értelmezése.
– Történet és forma egymásra hatásának felismerése.

FOGALMAK

avantgárd; futurizmus, dadaizmus, expresszionizmus, konstruktivizmus, kubizmus, szürrealizmus; szabad vers, freudizmus, mélylélektan, kései modernség, objektív költészet, intellek- tuális költészet, abszurd dráma, kétszintes dráma, mítoszregény, posztmodern, életfilozófia, élethazugság, dekadenciaimpulzus, hatás és ellenhatás, interakció, szituáció, önkifejezés, gesztus, mimika, testbeszéd, döntési helyzet, elágazási pont, variáció, kontraszt, cselekmény, cselekményszál, hatás, időkezelés, idősíkváltás, flashback, fókusz, keret, jelentés, mon- dandó,

tanulság, konfliktus, konfliktusrendszer, ellentét, párhuzam, metafora, szimbólum, csomópont, fordulat, tükrözés, dráma, drámaiság, dramatizálás, dramaturgia, dramaturg; fe- szültség, várakozás, fokozás, késleltetés, kitérő (epizód), akadály (gát), felismerés; expozíció,bonyodalom, válság (krízis), drámai vétség (hübrisz), sorsfordulat, katasztrófa, végkifejlet

A magyar irodalom a XX. században (II.)	**Tervezett óraszám 2 óra/hét 20**	**Tervezett óraszám 3 óra/hét 25**
József Attila Nem én kiáltok, Tiszta szívvel, Két hexameter, Reménytelenül, Holt vidék, Óda, Flóra, Ké-sei sirató, A Dunánál; Tudod, hogy nincs bocsánat; Nem emel föl… (Karóval jöttél)	4	4
Örkény István epikus művei Egyperces novellák	1	2
Szabó Magda epikus művei Az ajtó	1	1
Kányádi Sándor Fekete-piros, Halottak napja Bécsben, Sörény és koponya (részlet), Valaki jár a fák hegyén	1	1
Krúdy Gyula Szindbád – A hídon (Negyedik út), vagy Szindbád útja a halálnál (Ötödik út)	1	1
Szabó Dezső Feltámadás Makucskán	0,5	1
Weöres Sándor Rongyszőnyeg (részletek, 4, 99, 127)	0,5	1
Szabó Lőrinc Semmiért egészen, Mozart hallgatása közbe	1	1
Radnóti Miklós Járkálj csak, halálraítélt!; Hetedik ecloga, Erőltetett menet, Razglednicák	3	3
Dsida Jenő Nagycsütörtök, Arany és kék szavakkal	0,5	1
Reményik Sándor Halotti beszéd a hulló leveleknek, Eredj, ha tudsz (részlet)	0,5	1
Áprily Lajos Tavasz a házsongárdi temetőben, Március	0,5	1
Nagy László Ki viszi át a Szerelmet, Adjon az Isten	1	1

Pilinszky János Halak a hálóban, Apokrif, Négysoros	1	2
Illyés Gyula Puszták népe (részlet)	0,5	1
Örkény István Tóték	2	2
Szabó Magda Az a szép, fényes nap (részlet)	1	1

Életmű a XX. század magyar irodalmából (II.)
József Attila
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
– Az életmű főbb sajátosságainak megismerése az életmű különböző szakaszaiból származó törzsanyagban megnevezett vers elemzésével.
– József Attila életműve főbb témáinak (pl.: haza, táj, szerelem, külváros és szegénység, lélekábrázolás, értékszembesítés, közéleti és gondolati költészet) és versformáinak, költői eszközeinek tanulmányozása.
– Annak vizsgálata, hogy az életút meghatározó tényei hogyan függnek össze a pályaképpel és a kor társadalmi-történelmi viszonyaival.
– A költői pálya indulása, a költői életút szakaszolásának lehetséges változatai.
– József Attila nagy gondolati verseinek elemzése, a művek filozófiai, esztétikai összetettségének vizsgálata.
– József Attila helye saját kora szellemi életében (vitái és kapcsolatai kortársaival).
– Utóéletének, a József Attila-kultusz születésének, a költői életmű XX. századi recepciójának tanulmányozása.

FOGALMAK
tárgyias tájvers, komplex kép, óda, dal, műfajszintézis, létértelmező vers, önmegszólító vers, dialogizáló versbeszéd, időszembesítés, értékszembesítés

Portrék a XX. század magyar irodalmából I.
Örkény István, Szabó Magda, Kányádi Sándor epikus és lírai művei

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
– A választott XX. századi szerzők szerepének megismerése a magyar irodalomban.
– Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világné- zet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematiká- ban szólalhat meg.
– Az erkölcs, hit, egyén és közösség, egyén és egyén viszonyának, kapcsolatának megvilági- tása lírai, epikai, drámai alkotásokban.
– Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján.

FOGALMAK
groteszk, abszurd, egyperces, családregény, értékrend, önéletrajzisás

Metszetek a XX. század magyar irodalmából II.
a) Metszetek – egyéni utakon
Krúdy Gyula, Szabó Dezső, Weöres Sándor
b) ***Metszetek a modernista irodalomból***
Szabó Lőrinc, Radnóti Miklós
c) ***Metszetek az erdélyi, délvidéki és kárpátaljai irodalomból***
Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos
d) Metszet a „Fényes szellők nemzedékének" irodalmából

Nagy László
e) Metszet a tárgyias irodalomból
Pilinszky János

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- A választott XX. századi szerzők szerepének megismerése a magyar irodalomban.
- A század irodalmi törekvéseinek, sajátosságainak, írói-költői csoportjainak megismerése.
- Annak felismerése, hogy az írói-költői felelősség, szociális-társadalmi együttérzés, világné- zet, egyéni látásmód és kapcsolat a hagyományhoz változatos módon, műfajban és tematiká- ban szólalhat meg.
- Történelmi kataklizmák és egyéni helytállások ábrázolásának tanulmányozása.
- Az erkölcs, hit, egyén és közösség viszonyának kérdései lírai és prózai alkotásokban.
- A lírai beszédmód változatainak értelmezése; a korszakra és az egyes alkotókra jellemző beszédmódok feltárása, néhány jellegzetes alkotás összevetése.
- A líra sokfélesége: párhuzamos és versengő költészeti hagyományok bemutatása.
- Összehasonlító elemzés készítése közös téma, motívum, műfaj vagy forma alapján.

Színház- és drámatörténet
Örkény
IstvánSzabó
Magda

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- A törzsanyagban megnevezett drámai művek vagy műrészletek megismerése és közös elemzése.
- Ismerkedés a korszakban kidolgozott dramaturgiai eljárásokkal.
- Álláspontok megismerése, ütköztetése és kialakítása a feldolgozott drámák problémafelvetésével kapcsolatban.
- A drámai művekben a befogadó elé tárt társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok felismerése, megfogalmazása, megértése színpadi technikák segítségével.
- A megmaradásért folytatott harc és az azért szükségképpen hozott áldozatok felismerése.
- Közösség és egyéni érdek, erkölcs, elvek és a társadalom egymásra hatásának megértése.
- A felelősség és a kötelesség hatása a döntésekre.

FOGALMAK
totalitárius, történelmi dráma, jelenet, szituáció, konfliktus, jelmez, kellék, artikuláció, intoná-ció, testbeszéd, dramaturgia, forgatókönyv

A XX. századi történelem az irodalomban	**Tervezett óraszám** **2 óra/hét** **5**	**Tervezett óraszám** **3 óra/hét** **5**
Trianon Juhász Gyula: Trianon; Vérző Magyarország (szerk. Kosztolányi Dezső); Lyka Károly: Ma-gyar művészet, magyar hatá- rok (ajánlott még: Illyés Gyula:Haza a magasban)	1	1
Világháborúk Gyóni Géza: Csak egy éjszakára; Ady: Emlékezés egy Nyár-éj-szakára, Radnóti Miklós: Nem tudhatom;	1	1

Holokauszt Szép Ernő: Emberszag (részlet); Tadeusz Borowski: Kővi-lág; ajánlott: Kertész Imre: Sorstalanság (részlet) Pilinszky János: pl. Harbach, Ravensbrücki passió, A francia fogoly ajánlott: Irodalom és film: Koltay Lajos: Sorstalanság	1	1
Kommunista diktatúra Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról (ajánlott: Spiró György: A 301-es parcella bolondja – színházés dráma órakeretéből. Irodalom és film: Bacsó Péter: A tanú, vagy Bereményi Géza: Eldorádó (részletek))	1	1
1956 Nagy Gáspár: Öröknyár: elmúltam 9 éves. A Fiú naplójából; Márai Sándor: Mennyből az angyal vagy Halotti beszéd; (ajánlott: Déry Tibor: Szerelem. Irodalom és film: Gothár Péter: Megáll az idő;)	1	1

A XX. századi történelem az irodalomban

a) Trianon
b) Világháborúk
c) Holokauszt
d) Kommunista diktatúra
e) 1956

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nemzeti identitás meghatározó lírai szövegeinek olvasása, megértése, megbeszélése.
- Irodalmi szövegek elhelyezése történelmi kontextusban.
- Irodalmi szövegekben megfogalmazott közösségi és magánemberi erkölcsi dilemmák felismerése, megvitatása.
- Az olvasott szövegek szerkezeti egységeinek megfigyelése, a szerkezeti egységek retorikai funkcióinak azonosítása.
- Egyes olvasott szövegek jellegzetes retorikai alakzatainak megfigyelése.
- Film és szöveg viszonya. Film és forgatókönyv, dramaturgia – a színpad és a film közötti hasonlóságok és eltérések elemzése.
- Lehetőség szerint színházlátogatás.

Kortárs magyar irodalom	**Tervezett óraszám** **2 óra/hét** **2**	**Tervezett óraszám** **3 óra/hét** **5**
A szaktanár választása alapján a kortárs irodalom egy-két alkotójának, néhány alkotásá-nak megismerése	2	5

Kortárs magyar irodalom

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- ismerkedés a kortárs irodalommal
- témák, műfajok, stíluseszközök a mai magyar irodalomban
- témák, műfajok, versformák összevetése a már korábban megismert művekkel
- téma és forma jellegzetességei, változása az ezredfordulón

Szabadon felhasználható órák: Felkészülés az érettségire	**Tervezett óraszám 2 óra/hét -**	**Tervezett óraszám 3 óra/hét 6**
Felkészülés az írásbeli érettségire Szövegértés, szövegalkotás, irodalmi teszt, műelemző esszé	0	3
Felkészülés a szóbeli érettségire Témakörök ismétlése,rendszerezése	0	3

TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK
– A tananyag típusához, illetve a tanított közösséghez, iskola programjához és technikai felszereltségéhez igazítva választ a tanár a különböző oktatási stratégiák közül.
– Az oktatási módszerek közül jellemző az előadás, a magyarázat, az elbeszélés és a házi feladatok.
– Számonkérések jellemző módja esszé és tesztek írása, műelemzések előkészítéseként gondolattérképek készítése. Irányított szempontok alapján szövegértési és szövegalkotási gyakorlatok összeállítása.
– A munkaformák közül a frontális osztálymunka használata mellett elsősorban a páros munka, a csoportmunka, az egyénre szabott munkaforma és a differenciált tananyagfeldol- gozás alkalmazása.
– A kooperatív tanulási-tanítási technikák alkalmazása mellett az önálló munkavégzés és ta-nulás kialakítása is fontos feladat.
– A digitális oktatási módszereknek ebben a képzési szakaszban is kiemelt jelentősége van (pl. prezentációk készítése).
– Egyre hangsúlyosabb a szöveg önálló megértése, megadott szempontok alapján egy-egy mű önálló elemzése, ugyanakkor szükség van a tanár, illetve a csoport visszajelzésére.
– Az önálló munka mellett fontos szerepet kap a páros- illetve csoportmunka, a projektek.
– A fakultáció megindulásával a differenciálásnak egyre nagyobb teret adhatunk.
– A gondolatok szóbeli megfogalmazása és a vázlatírás mellett egyre hangsúlyosabb az írás-beli megnyilvánulás, szövegalkotás.
– A második félév kiemelt eseménye a kisérettségi/próbaérettségi, amely előkészíti a nagy érettségin szükséges készségeket, gyakoroltatja a vizsgaszituációt, ezzel magabiztosságot, jártasságot alakít ki, illetve felhívja a figyelmet az esetleges hiányosságokra.
– A kifejező közlés alkalmazását lehetővé tevő gyakorlatok alkalmazása.
– A társismeret játékai (megfigyeléstől a felismerésig), bizalomgyakorlatok.
– Kötött időben, osztálylétszámokkal is megvalósítható, játékszabályokhoz kötött ön- és csoportismereti gyakorlatok.
- Az élmény megélésén keresztül jusson el a megértésig a résztvevő.
- Alkalmat kapjon az önmagára és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a vá- laszok keresésére.
- Részt vegyen közösségépítésben és közösségi alkotásban.
- Verbális és nonverbális kommunikációs készségek fejlesztése.
- A résztvevői aktivitásra építő tevékenységek során támaszkodunk a tanulás társas termé- szetéből adódó előnyökre és a differenciált egyéni munka adta lehetőségekre. A tanulók igé- nyei és lehetőségei szerint több önálló, egyéni vagy csoportos feladat adható.

- A drámai művek, megjelenített helyzetek alkotóelemeinek, a feszültség forrásainak dramaturgiai szempontú elemzése.
- Választott művek, műrészletek, szövegrészek feldolgozása, értelmezése.
- Megbeszélés, vita, értelmezés – kis- és nagycsoportos formákban.
- A művek önálló megismerése és értelmezése mellett elvárt az önálló gondolatok megfogalmazása, vázlat és elemzés írása.
- A képzésben résztvevők gondolatainak egyre nagyobb teret kell biztosítani, de szükségükvan a tanári megerősítésre, a helyes értelmezési tartomány beazonosítására.
- Vita a megismert művek és a saját gondolatok, elvek alapján.
- Együttműködés és feladatmegosztás a résztvevők önszerveződése alapján.
- Sikerorientált, a helyes önértékelés kialakulását segítő visszajelzések.

KÖTELEZŐ OLVASMÁNYOK

Honoré de Balzac: Goriot apó (részletek) vagy Stendhal: Vörös és fekete (részletek)
Henrik Ibsen: A vadkacsa vagy Nóra (Babaotthon) vagy Anton Pavlovics Csehov: A sirály vagy Ványa bácsi
Lev Nyikolajevics Tolsztoj: Ivan Iljics halála
Samuel B. Beckett: Godot-ra várva vagy Friedrich Dürrenmatt: A fizikusok vagy A nagy Romulus
Arany János: Toldi estéje
Madách Imre: Az ember tragédiája
Mikszáth Kálmán: Beszterce ostroma
Herczeg Ferenc: Az élet kapuja
Babits Mihály: Jónás könyve, Jónás imája
Móricz Zsigmond: Úri muri, Tragédia
Wass Albert: Adjátok vissza a hegyeimet!
Szabó Magda: Az ajtó
Örkény István: Tóték

MEMORITEREK

Arany János: Toldi estéje (I. 1., VI. 28. versszak)
Arany János: egy szabadon választott ballada a nagykőrösi korszakból
Arany János: Epilógus (részlet)
Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok
én…Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában
Babits Mihály: A lírikus epilógja (részlet)
Babits Mihály: Jónás imája
Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség (részlet)
József Attila: Reménytelenül (Lassan, tűnődve) (részlet)
József Attila Óda (részlet)
Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén
Reményik Sándor: Halotti vers a hulló leveleknek (részlet)
Radnóti Miklós: Hetedik ecloga (részlet)
Áprily Lajos: Március (részlet)
Nagy László: Ki viszi át a Szerelmet

Magyar nyelv tantárgy

Első év

TANULÁSI EREDMÉNYEK AZ ELSŐ ÉV VÉGÉRE

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő:
- tudatosan alkalmazza a kommunikáció eszközeit és különböző formáit;
- felismeri a kommunikáció funkcióit;

– felismeri a kommunikáció zavarait, kezelésükre stratégiát dolgoz ki;
– reflektál saját kommunikációjára, szükség esetén változtat azon;
– a nem nyelvi jeleket képes értelmezni;
– a tömegkommunikáció céljait, eszközeit és annak hatásait ismeri;
– az internet hatásait és veszélyeit ismeri;
– etikusan és kritikusan használja a hagyományos, papír alapú, illetve a világhálón találhatóés egyéb digitális adatbázisokat;
– ismeri az anyanyelvét, annak szerkezeti felépítését, törekszik arra, hogy nyelvhasználata tudatos és helyes legyen;
– ismeri a magyar nyelv hangtanát, alaktanát, szófajtanát, mondattanát;
– ismeri és alkalmazza a tanult elemzési eljárásokat;
– felismeri és megnevezi a magyar és a tanult idegen nyelv közötti hasonlóságokat és eltéréseket;
– alkalmazza az általa tanult nyelvi, nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismereteket;
– ismeri a magyar nyelv helyesírási, nyelvhelyességi szabályait;
– tud (legalább törekszik) helyesen írni, szükség esetén nyomtatott és digitális helyesírási segédleteket használ;
– ismeri a szöveg fogalmát, jellemzőit, szerkezeti sajátosságait, valamint a különféle szövegtípusokat és megjelenésmódokat;
– felismeri és alkalmazza a szövegösszetartó grammatikai és jelentésbeli elemeket, szövegépítése arányos és koherens;
– képes a különböző szövegműfajoknak és közlésmódoknak megfelelő, megadott témájú szö-veg alkotására;
– igényes a helyesírás és a helyes nyelvhasználat terén, képes a saját hibáit kijavítani;
– ismeri a stílus fogalmát, a stíluselemeket, a stílushatást, stílusrétegeket,
– ismereteit a szöveg befogadása és alkotása során tudatosan alkalmazza;
– szövegelemzéskor felismeri a stilisztikai eszközöket, értelmezi azokat, elemzi a hatását, szerepét, megnevezi típusaikat;
– a stilisztikai eszközöket az irodalmi művekben is felismeri és elemzi, gondolatait irodalmi műelemző esszében önállóan meg tudja fogalmazni;
– képes a hivatalos élet színtereinek mindennapi szövegtípusait alkalmazni, megírni.

Témakör	**Javasolt óraszám** **1 óra/hét**
I. A kommunikáció fogalma, eszközei, típusai, zavarai; tömegkommunikációés digitális kommunikáció	**9**
II. A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elemzés, a magyarés az idegen nyelvek	**9**
III. A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szö-vegfajták; szövegértés, szövegalkotás	**9**
IV. Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	**9**
Összes óra száma	**36**

Témakörök és óraszámok a helyi tantervben:

A kommunikáció fogalma, eszközei, típusai, zavarai; tömegkommunikáció és digitális kom-munikáció	**Tervezett óraszám 9**
A kommunikáció fogalma, tényezői és funkciói	1
A személyközi kommunikáció. Megszólítás, magázódás, tegeződés	1
A nem nyelvi jelek. Gesztusok és hatásaik, gesztusok és kultúrkörök	1
A tömegkommunikáció fogalma, típusai és funkciói	2
A tömegkommunikáció hatása a gondolkodásra és a nyelvre. Médiafüggőség, a virtuális valóság hatásai.	1
Médiaműfajok	2
A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, az új digitális nyelv	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK

- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése.
- A kommunikáció jellemzőinek tudatosítása, hatékony alkalmazásának fejlesztése.
- A nyelv zenei kifejezőeszközeinek alkalmazása.
- A hallás utáni és a szóbeli szövegértési készség fejlesztése.
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása.
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben.
- Az önálló véleményalkotás, az önreflexió fejlesztése.
- A kommunikáció tényezői.
- A kommunikációs célok és funkciók.
- A kommunikáció jelei.
- A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai.
- A kommunikációs kapcsolat illemszabályai.

FOGALMAK:

kommunikáció, kommunikációs tényező (adó, vevő, kód, csatorna, üzenet, kapcsolat, kontex-tus, a világról való tudás); kommunikációs cél és funkció (tájékoztató, felhívó, kifejező, meta-nyelvi, esztétikai funkció, kapcsolatfelvétel, -fenntartás, -zárás), nem nyelvi jel (tekintet, mi- mika, gesztus, testtartás, térköz, emblémák); digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai

A nyelvi rendszer, a nyelv szerkezeti jellemzői, a nyelvi elem-zés, a magyar és az idegen nyelvek	**Tervezett óraszám 9**
A nyelv, mint jelrendszer	0,5
A nyelvi szintek	0,5
A magyar nyelv hangrendszere (összevetve a tanult vagy ismert idegen nyelv hangrendszerével)	1

Hangkapcsolódási szabályszerűségek, hangtörvények	1
Számonkérés	1
A szavak felépítése, a szóelemek (szótő, képző, jel, rag) (összevetve a tanult vagy ismert idegen nyelvvel)	1
A magyar nyelv szófaji rendszere: alapszófajok, mondatszók és viszonyszók	1
Az egyszerű mondat: az alany, az állítmány, a tárgy, a határozók, a jelzők	1
A szószerkezetek (szintagmák)	1
A mondat fogalma és csoportosítási szempontjai	1
Az összetett mondatok (alárendelő, mellérendelő; többszörösen összetett)	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak tudatosítása.
- A nyelvi elemzőkészség fejlesztése.
- Nyomtatott és digitális helyesírási segédletek használatának gyakorlása.
- Kreatív nyelvi fejlesztés.
- A nyelvi szintek, a nyelv alkotóelemei.
- A szavak és osztályozásuk.
- A szavak jelentésbeli és pragmatikai szerepe a kommunikációban.
- A szószerkezetek.
- A mondatrészek.
- A mondatok csoportosítása.
- Szórend és jelentés.
- Nyelvi játékok, kreatív feladatok digitális programok használatával is.

FOGALMAK

nyelvi szintek; a szó alkotóelemei (hang, fonéma, morféma); a szavak osztályozása, osztályo-zási szempontjai; szószerkezet (szintagma): alárendelő, mellérendelő szintagma; mondatré- szek: alany, állítmány, tárgy, határozó, jelző; vonzatok; mondat, a mondat szerkesztettsége, mondatfajta; egyszerű mondat, összetett mondat; szórend és jelentés összefüggései

A szöveg fogalma, típusai; a szövegkohézió, a szövegkompozíció; szövegfajták; szövegér-tés, szövegalkotás	**Tervezett óraszám** **9**
A szöveg fogalma. A szövegösszefüggés, a beszédhelyzet	0,5
A szöveg típusai, a szöveg szerkezete	0,5
A szövegkohézió (lineáris és globális)	1
A szöveg kifejtettsége	0,5
Szövegpragmatika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv)	0,5

Szövegtípusok jellemzői megjelenés, műfajok és nyelvhasználati színterek szerint	1
A legjellegzetesebb szövegtípusok, szövegfajták	1
Az esszé	1
A munka világához tartozó szövegek (a hivatalos levél típusai, önéletrajz, motivációs levél)	1
Az intertextualitás	1
A szövegfonetikai eszközök és az írásjelek szerepe a szöveg értelmezésében	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szöveg fogalma, jellemzői.
- A szöveg főbb megjelenési formái, típusai, műfajai, összetettségének jellemzői.
- A szöveg szerkezete: a szöveg és a mondat viszonya, szövegegységek.
- A szövegértelem összetevői: pragmatikai, jelentésbeli és nyelvtani szintje.
- Szövegköziség, az internetes szövegek jellemzői.
- Szövegek összefüggése, értelemhálózata; intertextualitás.
- A szóbeli és az írásbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése.
- A szövegről való tudás és gyakorlati alkalmazásának fejlesztése.
- A szövegszervező erők megismertetése és alkalmazása a gyakorlatban.
- A szövegelemző képességek fejlesztése.
- A helyesírási készség fejlesztése.
- Helyesírási szótárak használatának tudatosítása.
- A szövegolvasási típusok és szövegértési stratégiák.
- Szövegtípusok: digitális és hagyományos, folyamatos és nem folyamatos.
- Összefüggő szóbeli szöveg: felelet, kiselőadás, hozzászólás, felszólalás.
- A magánélet színtereinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.
- Az esszé.
- A hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés.

FOGALMAK

szöveg, szövegösszefüggés, beszédhelyzet; szövegmondat, bekezdés, tömb, szakasz; szövegkohézió (témahálózat, téma-réma, szövegtopik, szövegfókusz, kulcsszó, cím); szövegpragma-tika (szövegvilág, nézőpont, fogalmi séma, tudáskeret, forgatókönyv); nyelvtani (szintaktikai)tényező (kötőszó, névmás, névelő, határozószó, előre- és visszautalás, deixis, egyeztetés); in-tertextualitás, összefüggő szóbeli szövegek: előadás, megbeszélés, vita; a magánélet színte- reinek szövegtípusai: levél, köszöntő stb.; esszé, a hivatalos élet színtereinek szövegtípusai: levél, kérvény, önéletrajz, motivációs levél, beadvány, nyilatkozat, meghatalmazás, egyszerű szerződés, önéletrajz stb.

Stilisztika – stílusrétegek, stílushatás, stíluseszközök, szóképek, alakzatok	**Tervezett óraszám** **2 óra/hét** **9 óra**
Hangalak és jelentés. Jelentésmező	1
A stílus fogalma és hírértéke, kifejező ereje	1
Stílusrétegek: társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki és irodalmi stílus	1

Stílusárnyalatok (pl.: neutrális, gúnyos, patetikus, népies, familiáris, költői, archaikus)	1
Számonkérés (szövegelemzés)	1
A mondatstilisztikai eszközök (a verbális stílus, nominális stílus, a körmondat)	1
Hangszimbolika, hangutánzás, hangulatfestés	1
Szóképek (egyszerű; hasonlatból kinövő szóképek /metafora, szinesztézia/, érintkezésen nyugvó szóképek /metonímia, szinekdoché/, összetett szóképek /összetett költői kép, allegória, szimbólum/)	1
Költői alakzatok (ismétlés, felcserélés, kihagyás) köznyelvi és irodalmi szövegekben	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A stílus szerepének tudatosítása.
- A stiláris különbségek felfedeztetése.
- Az alakzatok és a szóképek hatásának, szerepének vizsgálata szövegelemzéskor.
- A stílus, a stilisztika, a stílustípusok.
- A stílusérték.
- A stílushatás.
- Stílusgyakorlatok.
- A hangalak és jelentés viszonyának felismertetése.
- Értelmezési gyakorlatok különböző beszédhelyzetekben.
- A mondat- és szövegjelentést meghatározó tényezők felismertetése, tudatosítása.
- A magyar szórend megváltozása és az üzenet jelentésváltozása közötti összefüggés. tudatosítása.
- A mindennapi kommunikáció gyakori metaforikus kifejezéseinek és használati körének megfigyelése, értelmezése.
- Szótárhasználat fejlesztése.
- A jel és a nyelvi jel fogalma, összetevői.
- A jel és a jelentés összefüggése, jelentéselemek.
- A hangalak és a jelentés viszonya, jelentésmező.
- Motivált és motiválatlan jelentés.
- A metaforikus kifejezések szerkezete, jellemző típusai, használatuk.
- A mondat- és szövegjelentés.

FOGALMAK

stílus, stilisztika, stílustípus (bizalmas, közömbös, választékos stb.); stílusérték (alkalmi és állandó); stílusréteg (társalgási, tudományos, publicisztikai, hivatalos, szónoki, irodalmi); stílushatás; néhány gyakoribb szókép és alakzat köznyelvi és irodalmi példákban, jelentésszerke- zet, jelentéselem, jelentésmező, jelhasználati szabály; denotatív, konnotatív jelentés; metafo- rikus jelentés; motivált és motiválatlan szó, hangutánzó, hangulatfestő szó; egyjelentésű,

többjelentésű szó, azonos alakú szó, rokon értelmű szó, hasonló alakú szópár, ellentétes je- lentés

TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK

- Az elméletet – a lehetőségekhez mérten – a gyakorlatban is igyekszünk megmutatni, megvalósítani, s ezzel elmélyíteni (akár projektmunkában, pl. szövegalkotási feladattal, szituációs

gyakorlattal) hogy a tanulás egyben élményszerű és egyben hatékony is legyen.
– A korábban tanultak átismétlése, kibővítése, elmélyítése, gyakorlása, akár IKT-eszközök bevonásával.
– Tanári rávezetés, közös ismétlés.
– Tanári magyarázat az új vagy kevésbé ismert anyagrészeknél.
– Csoportos, páros munka, önálló feladatmegoldás (IKT-eszközök bevonásával is lehet).

Második év

TANULÁSI EREDMÉNYEK A MÁSOIDK ÉV VÉGÉRE

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő:
- alkalmazza az általa tanult nyelvi, nyelvtani, helyesírási, nyelvhelyességi ismereteket;
- a retorikai ismereteit a gyakorlatban is alkalmazza;
- képes adott témához kapcsolódó retorikai szöveget alkotni és előadni;
- alkalmazza a kulturált vitatkozás elveit;
- ismeri, felismeri, alkalmazza az érvelési technikákat;
- törekszik az eredményes és előre vivő vitára;
- kulturáltan és udvariasan kommunikál;
- tudatosan alkalmazza a kulturált társalgás elveit;
- megérti, hogy a nyelv nemcsak a kommunikáció, de a gondolkodás eszköze is egyben;
- megérti a nyelvek közötti kapcsolódás lehetőségeit;
- képes csoportosítani és jellemezni az általa ismert nyelveket;
- megérti, hogy a nyelv folyamatosan változik, s e változásban minden ember, minden nyelvhasználó aktívan részt vesz;
- tudatosan használja az anyanyelvét;
- ismeri az egyes szótár- és kézikönyvtípusokat;
- tudja, hogy mit hol keressen a valóságos és a virtuális könyvtárakban;
- képes használni a hagyományos, papír alapú, illetve a világhálón található és egyéb digitális szótárakat;
- ismeri a nyelvben előforduló különféle nyelvváltozatokat (nyelvjárások, csoportnyelvek, rétegnyelvek), összehasonlítja azok főbb jellemzőit;
- megérti az anyanyelvhasználat fontosságát;
- ismeri és érti a nyelvrokonság fogalmát, annak kritériumait;
- ismeri a magyar nyelv eredetének hipotéziseit, és azok tudományosan megalapozott bizonyítékait;
- érti, hogy nyelvünk folyamatosan változik, ismeri a magyar nyelvtörténet nagykorszakait, kiemelkedő jelentőségű nyelvemlékeit;
- felkészül az érettségi írásbeli és szóbeli részére;
- tud helyesen írni, szükség esetén nyomtatott és digitális helyesírási segédleteket használ;
- etikusan és kritikusan használja a hagyományos, papír alapú, illetve a világhálón találhatóés egyéb digitális adatbázisokat;
- képes önállóan kijavítani a saját hibáit.

Témakör	**Javasolt óraszám** **2 óra/hét**
I. Retorika- a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	**5**
II. Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, beszédaktus, együttműködési elv	**5**
III. Általános nyelvi ismeretek – **a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípusok**	**5**
IV. Szótárhasználat	**2**

V. A nyelv rétegződése, nyelvjá-rások, nyelvi tervezés, nyelvinorma	**5**
VI. Nyelvtörténet- a nyelv válto-zása, a nyelvrokonság kérdé-sei, nyelvemlékek	**5**
VII. Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés	**4**
Összes óra száma	**31**

A második évben a törzsanyag mellett fontos szerepet kap az iskola által szervezett magyar nyelv és irodalom kisérettségi/próbaérettségi. A kisérettségi/próbaérettségi készíti fel a kép- zésben résztvevőket az érettségire, egyben alkalmat ad arra, hogy kipróbálják a vizsgahelyze- tet, gyakorlatot szerezzenek mind az írásbeli, mind a szóbeli vizsgaszituációban. A kisérett-ségi/próbaérettségi sikeressége és haszna azon is múlik, hogy mennyire tudjuk tanárként felkészíteni a résztvevőket a várható megmérettetésre. Ezért a második évben a szabadon felhasználható órák egy részét a felkészülésre, gyakorlásra fordíthatjuk.

Témakörök és óraszámok a helyi tantervben

Retorika - a beszédfajták, a beszéd felépítése, az érvelés	**Tervezett óraszám** **5**
A retorika és kommunikáció, a retorika fogalma	1
A retorikai szövegek felépítése és elkészítésének lépései	0,5
A szónoki beszéd fajtái (ta-nácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jel-lemzőik	0,5
Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok	0,5
Az érvelés módszere. Érvelési gyakorlat	0,5
A retorikai szövegek kifejező-eszközei.	0,5
Felszólalás, hozzászólás, vita-indító beszéd	0,5
A kulturált vita szabályai	0,5
A befolyásolás módszerei	0,5

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A retorika alapfogalmainak megismertetése, azok alkalmazása a résztvevők életével, mindennapjaival összefüggő nyilvános megszólalásokban.
- A hatásos érvelés technikájának, a legfőbb érvelési hibáknak a megismertetése.
- Önálló beszéd megírásához, annak hatásos előadásához szükséges nyelvi, gondolkodási képességek fejlesztése.
- A szónok tulajdonságai, feladatai.
- A szónoki beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig.
- Az érv, érvelés, cáfolat megértése.
- Az érvelési hibák felfedeztetése.
- A hatásos előadásmód eszközeinek tanítása, gyakoroltatása.
- Érvelési gyakorlatok: kulturált vita, véleménynyilvánítás gyakorlása.

FOGALMAK
retorika, szónoklat, a szónok feladata, a meggyőzés eszközei: érv és cáfolat; hagyományos ésmai beszédfajták; a szónoklat részei, szerkezete, felépítése

Pragmatika- a megnyilatkozás fogalma, társalgási forduló, be-szédaktus, együttműködési elv	**Tervezett óraszám** **5**
A nyelv működése a beszélgetés, társalgás során	1
A társalgás udvariassági formái	2
A beszédaktus	1
Az együttműködési elv (mennyiségi, minőségi, viszony, mód)	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- A kulturált nyelvi magatartás fejlesztése.
- A nyelv működésének, a nyelvhasználat megfigyelése különböző kontextusokban, eltérő cé-lok elérésére nyelvi eszközökkel.

FOGALMAK
megnyilatkozás, társalgás, társalgási forduló, szóátvétel, szóátadás; beszédaktus (lokúció, il-lokúció, perlokúció); deixis; együttműködési elv

Általános nyelvi ismeretek – a nyelv és a gondolkodás, nyelvtípu-sok	**Tervezett óraszám** **5**
A nyelv és a beszéd, a nyelv mint változó rendszer	1
A nyelv és gondolkodás, a nyelv és megismerés	1
A beszéd mint cselekvés	1
A nyelvcsaládok és nyelvtípusok	1
Felkészülés a kisérettségire/próba-érettségire	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- a nyelv, mint jelrendszernek, az emberi nyelv egyediségének megértése; a nyelv mint változó rendszer; a nyelv szerepe a világról formált tudásunkban;
- a kommunikáció kódok vizsgálata, a korlátozott és a kidolgozott kód; gesztusnyelvek, jel-nyelvek;
- a nyelv és gondolkodás viszonya nyelvfilozófiai lehetőségeinek megismerése;
- a nyelv és a megismerés viszonyának tanulmányozása: az emberiség információs forradal-mai; a nyelv és a kultúra viszonya;
- nyelvcsaládok, nyelvtípusok tanulmányozása.

FOGALMAK
jel, nyelvi jel, jelrendszer, nyelvtípus (agglutináló, izoláló, flektáló), nyelvcsalád, kódok, korlá-tozott és kidolgozott kód, gesztusnyelv, jelnyelv

Szótárhasználat	**Tervezett óraszám** **2**

A főbb szótárak típusai, témakörei. Információk a szótárakban	1
Szótarhasználati gyakorlat	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- a fontosabb egynyelvű papír alapú és digitális szótárfajták megismerése, tanulmányozása, használata: értelmező szótár, történeti-etimológiai szótár, szinonimaszótár, helyesírási szótár, szlengszótár, nyelvművelő kéziszótár, Magyar Történeti Szövegtár, írói szótárak, tájszótár.

FOGALMAK

értelmező szótár, etimológiai szótár, szinonimaszótár, rétegnyelvi szótár, írói szótár, szócikk, tárgyszó

A nyelv rétegződése, nyelvjárások, nyelvi tervezés, nyelvinorma	**Tervezett óraszám 5**
Anyanyelvünk rétegződése I.- A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és rétegnyelvek	1
Anyanyelvünk rétegződése II.- A nyelvjárások és a nyelvi norma	1
Nyelvünk helyzete a határon túl	1
Nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés	1
Számonkérés	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelvi sokszínűség, nyelvi tolerancia tudatosítása.
- A nyelvjárások nyelvhasználati sajátosságainak megismertetése.
- A nyelvi tervezés elveinek és feladatainak megismertetése.
- A nyelv társadalmi tagozódásának vizsgálata.

FOGALMAK

nyelvi tervezés, nyelvpolitika, nyelvművelés, nyelvtörvény, nyelvi norma; nyelvváltozatok; vízszintes és függőleges tagolódás; nyelvjárások, regionális köznyelv, tájszó; csoportnyelv, szaknyelv, hobbinyelv, rétegnyelv; szleng, argó; kettősnyelvűség, kétnyelvűség, kevert nyelvűség; nemzetiségi nyelvek

Nyelvtörténet- a nyelv változása, a nyelvrokonság kérdé-sei, nyelvemlékek	**Tervezett óraszám 5**
A magyar nyelv rokonságának hipotézisei	1
A magyar nyelvtörténet korszakai	1
Nyelvemlékek	1
A szókészlet változása a magyar nyelv történetében	1
Nyelvújítás	1

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szinkrón és diakrón nyelvszemlélet fejlesztése.

– A magyar nyelv rokonságának megismerése.
– Az összehasonlító nyelvszemlélet fejlesztése: nyelvünk helye a világban.
– Az interdiszciplináris tudatosság fejlesztése a nyelvtörténeti, irodalom- és művelődéstörté-neti párhuzamosságok és összefüggések felfedeztetésével.
– Változás és állandóság nyelvi egyensúlyának megértése.
– Nyelvrokonság és nyelvcsaládok vizsgálata.
– A nyelvrokonság bizonyítékainak tudományos módszereinek tisztázása.
– A magyar nyelv eredetének, az erről szóló tudományos hipotéziseknek megismerése.
– A szókincs jelentésváltozásának főbb típusai, tendenciái.
– A nyelvtörténeti kutatások forrásainak vizsgálata: kézírásos és nyomtatott nyelvemlékek.
– A magyar nyelv történetének főbb korszakai, és néhány fontos nyelvemlékünk (A tihanyi apátság alapítólevele, Halotti beszéd, Ómagyar Mária-siralom).
– A nyelvújításnak, illetve hatásának tanulmányozása.

FOGALMAK
nyelvrokonság, nyelvcsalád; uráli nyelvcsalád, finnugor rokonság; ősmagyar, ómagyar, közép-magyar kor, újmagyar kor, újabb magyar kor; nyelvemlék; ősi szó, belső keletkezésű szó, jö-vevény- és idegen szó; nyelvújítás, ortológus, neológus; szinkrón és diakrón nyelvszemlélet

Felkészülés az érettségire, rendszerező ismétlés	**Tervezett óraszám 4**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- szövegértés, kérdések alapján;
- szóbeli érettségi felelethez vázlat készítése;
- szóbeli érettségi felelet érthető előadása.

TEVÉKENYSÉGEK ÉS MUNKAFORMÁK
- Az elméletet – a lehetőségekhez mérten – először a gyakorlatban igyekszünk különböző szö-vegeken megmutatni, hogy a saját felimeréssel segítsük a résztvevők számára a tananyag megértését, bevésődését – csoportos vagy páros munkában.
- Ezt követheti az elmélet rögzítése, megtanulása (ez elmaradhatatlan lépés) – tanári magya-rázat, frontális tanítás vagy önálló jegyzetkészítés.
- A megismert elméletet – a lehetőségekhez mérten – a gyakorlatban is megpróbálják a részt-vevők alkalmazni, s ezzel elmélyíteni a tudásukat párban, csoportban, projektmunkában, il- letve egyéni feladatként.
- Közös ismétlés, rendszerezés.
- Szövegértés, szövegalkotási feladatok önálló megoldása az érettségin elvárt szövegtípusokés szövegműfajok alapján.
- A tanári visszajelzés alapján önállóan javítja a hibáit.

3.19.4 Matematika tantárgy

Bevezetés
A középfokú képzés során a matematika tanulása-tanítása tekintetében az egyik legfontosabb feladat a tanuló önálló, rendszerezett, logikus gondolkodásának kialakítása, fejlesztése. A 9. évfolyamtól kezdve a spirális felépítésnek megfelelően – a korábbi képzési szakaszok során megszerzett készségekre, képességekre és ismeretekre alapozva – egyre absztraktabb formában épülfel a matematika belső struktúrája (fogalmak definíciója, tételek, bizonyítások).
A felnőtt tanulóknál hasznos és fontos, hogy élet- és munkatapasztalataikat, előzetes ismeretei-ket beépíthessék tanulásuk folyamatába. Erre a szaktanárnak lehetőséget kell adnia, ezeket ér- tékelni és hasznosítani kell.
Jól megválasztott problémák tárgyalása során válik a tanulók számára is szükségessé az új fogal-

mak bevezetése és pontos definiálása. Tanári irányítással a tételek, általános összefüggések is felfedeztethetők a tanulókkal. Ezen folyamat során fejlődik a tanulók szintetizáló és modellalkot képessége. A felfedezett tételek és összefüggések egy része bizonyítás nélkül is gyarapítja a matematikai eszköztárat. Néhány tétel bizonyítása azonban elengedhetetlen része a matematika tanításának, hiszen a bizonyításokon keresztül mutatható meg a matematika logikus és következetes felépítése. Az új fogalmak megalkotása, az összefüggések, stratégiák felfedezése és az ismereteknek feladatok, problémák megoldása során történő tudatos alkalmazása fejleszti a kombinatív készséget, a meglévő ismeretek mobilizálásának képességét, valamint a problémamegoldó gondolkodás eltérő típusainak adekvát használatát. Ennek a folyamatnak az eredményeképpen a tanuló meg tudja állapítani adott állítás, tétel érvényességi és alkalmazási körét, megállapításai, állításai mellett logikusan tud érvelni. A matematika tanulásának-tanításának egyik fő célja, hogy fejlődjön a tanuló mérlegelő gondolkodása, az adatok elemzését, szintézisét és értékelését lehetővé tevő készségek és képességek rendszere. A matematikai játékok, logikai feladványok fejlesztik a stratégiaalkotást, az algoritmikus gondolkodást, a kreativitást és a gondolkodás rugalmasságát.

Ebben a nevelési-oktatási szakaszban az ismert számok köre az irracionális számokkal bővül, valamint új műveletek bevezetésére és már ismert műveletek alaphalmazának bővítésére kerül sora permanenciaelv alapján. Ezen folyamat során a tanuló egyre inkább képes lesz rá, hogy változatos matematikai objektumokat jelölő szimbólumokkal végezzen műveleteket.

A felnőttek gimnáziumában a matematika oktatásának célja a tanulók matematikai kompetenciájának fejlesztése, amivel természetesen növeljük a tanulóink esélyeit az életben, a munkaerőpiacon, az egész életen át tartó tanulásban.

A matematika tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi mó- don fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A matematika tanulása során elengedhetetlen a tananyag alapos és átfogó megértése. A szöveges feladatok megoldása fejleszti az értő olvasás és a releváns információk kiválasztásának készségét. Az általánosítás és az analógiák adekvát használata, több szempont egyidejű figyelembevétele, a rendszerezési képesség, a megszerzett tudás új helyzetekben való alkalmazása elősegítik az aktív, önirányított tanulás kompetenciáinak kialakítását, fenntartását, megerősítését. A matematika tantárgy a matematikai logika és az algoritmikus gondolkodás fejlesztésével, az ok-okozati összefüggések megláttatásával hozzájárul a többi tantárgy tanulásához szükséges rendszerező, összefüggéseket felismerő, ezáltal hatékony önálló tanulási módszerek elsajátításához és megfelelő alkalmazásához is.

A kommunikációs kompetenciák: A matematika fejleszti a tanuló azon képességét, hogy világosan, röviden és pontosan fejezze ki gondolatait. A matematika tanulása során fokozatosan alakulki a tanuló érvelési és vitakészsége. A szöveges problémák megoldása javítja a szöveg megértésének készségét: a tanulónak meg kell keresnie az információkat és fel kell ismernie egy adott információ jelentőségét a probléma megoldása során. A matematika tanulási folyamatában kialakul a különböző módon (szöveg, grafikon, táblázat, diagram és képlet) bemutatott tartalmak megértésének és alkotásának készségrendszere.

A digitális kompetenciák: A matematika tanulása során hangsúlyos szerepet kap a problémamegoldás és az algoritmikus gondolkodás, melyek elősegítik a tanuló digitális kompetenciáinak fejlesztését. A különböző matematikai tárgyú szoftverek, alkalmazások, applikációk és játékok alkalmazásán keresztül a matematika tanulása hozzájárul a tanuló digitális kultúrájának kialakításához.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A matematika tanulása során a tanuló gondolkodásának fejlesztése elsősorban konkrét problémák megoldásán keresztül történik. A tanuló előzetes tudása és tapasztalata alapján azonosítja a problémákat, majd ismert matematikai fogalmakra támaszkodva stratégiát dolgoz ki ezek megoldására. Elfogadja, hogy a megoldás több különböző úton is elképzelhető, illetve találkozik olyan nyitott problémákkal is, amelyeknek több megoldása is lehetséges. Kellő kitartással próbál ki különböző matematikai módszereket, és felismeri azokata problémákat is, amelyeknek nincs megoldása.

A tanuló mérlegelő gondolkodásának fejlesztése többek között a feladatok megoldása során ka-

pott eredmények elemzésén és értékelésén keresztül történik. A tanuló megtanul induktív úton példákat általánosítani és deduktív érvelést használni a matematikai állítások bizonyítására.
A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A matematika tanulása fejleszti a kitartás, a pontosság, a figyelem és a fegyelmezettség képességét. A matematika tanulásán keresztül erősödik a tanuló felelősségtudata, gazdagodik az önképe, fejlődik a kooperációs készsége. A tanuló matematikai ismereteit alkalmazni tudja az egyéni célok eléréséhez szükséges tervezésben, az életét befolyásoló döntései megalapozásában és meghozatalában, a várható következmények mérlegelésében. A matematika tanulása elősegíti annak belátását, hogy a személyes erősségekre építeni, a hibákból pedig tanulni lehet.
A tanuló a matematikai foglalkozások során megtanulja, hogyan oszthatja meg ötleteit másokkal,és hogyan segítheti társait a matematikai fogalmak megértése vagy azok alkalmazása során. Felelősséget vállal a közösen kitűzött feladatok elvégzéséért, s megtanulja tisztelni mások álláspontját, gondolkodásmódját.
A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A matematika olyan tudomány, amely összeköti a különböző kultúrákat. A tanuló megismeri a gondolkodás logikai felépítésének eleganciáját, a matematikának a természethez, a művészetekhez és az épített környezethez fűződő viszonyát.
A tanuló konkrét vagy képi reprezentációval vagy szimbolikus modellekkel végzi a matematikai gondolatok vagy kapcsolatok feltárását, majd új kapcsolatokat alakít ki a matematikai fogalmak között.
Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A kompetencia fejlesztése valódi adatok felhasználásával összeállított mindennapi problémák megoldásán keresztül történik. Ennek sorána különböző megoldási lehetőségek keresése fejleszti a gondolkodás rugalmasságát és az új ötle-tek megalkotásának képességét. A tanuló megfelelő játékokon keresztül képessé válik a külön- böző kockázatok felmérésére, a számára kedvezőnek tűnő stratégia kidolgozására, és megtapasz-talja döntései következményét. A matematikai projektekben való részvétel segíti a későbbi munkavállalás szempontjából fontos készségek kialakulását (kreativitás, problémamegoldás, kezdeményezőkészség, másokkal való együttműködés készsége).
Első év
A felnőttoktatás első évében szükséges, hogy megvalósuljanak a nappali oktatás 9 – 10. évfolyamainak képzési céljai, mind a tanulási eredmények, fejlesztési feladatok és ismeretek tekintetében. A javasolt tevékenységek közül a hangsúlyt az adott csoport életkori sajátosságainak megfelelő tevékenységekre szükséges helyezni.
Az első éven a korábbi képzési szakaszok során megszerzett ismeretekre és kialakított készségekre, képességekre alapozva – a spirális tananyag-felépítést szem előtt tartva – az egyes témakörök új ismeretei matematikai szempontból egyre pontosabb és elvontabb formában jelennek meg a tanulási-tanítási folyamat során. Egyre határozottabb a fogalmak pontos definiálásának, az állítások, tételek indoklásának, bizonyításának, valamint az általánosításnak az igénye. Erre a szakaszra fokozottan jellemző a korábbi és az új ismeretek egységes rendszerbe foglalása, az egyes témakörökön belüli rendszerezés.
Ebben a szakaszban is fontos cél, hogy az ismeretszerzési folyamat során a tanuló – a lehetőségekhez mérten – a tanár által irányított módon, feladatok megoldása mentén maga fedezze fel az összefüggéseket, általánosítási lehetőségeket, megoldási módokat. A kooperatív munkafor- mák, a csoportmunkában megoldandó projektfeladatok fejlesztik a matematikai kommunikációt. A digitális eszközök, dinamikus szoftverek, online felületek támogatják a szemléltetést, a megér-tést és a felfedeztetést.
Az első éven megjelenő témakörök tartalmának egy része folytatása, kiterjesztése és kiegészítésea korábbi szakaszokban is megjelenő tananyagtartalmaknak. Ebben a szakaszban jelennek meg először a valós számok; elsőfokú egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek; másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek; a függvény fogalma, függvénytulajdonságok; a kör és részei. Vannak olyan témakörök, amelyek megjelennek más területek tanítása során is, ezért a tananyag egyes részeihez javasolt óraszámok nem feltétlenül jelentenek időben összefüggő egységet. Az algebrai eszközök és a függvényekkel kapcsolatos ismeretek bővülése lehetővé teszi a hétköznapi vagy matematikai nyelven megfogalmazott problémák és a megoldás során alkalmazott matematikai modellek

körének bővülését.
Az első évben a matematika tantárgy alapóraszáma a heti 6 órás képzésen 216 óra, a heti 4 órás képzésen 144 óra. Az egyes témakörökhöz írt óraszámok javaslatok. Az új ismeretek a teljes óraszám négyötöd része alatt a legtöbb tanuló számára elsajátíthatók, így a fennmaradó órák felhasználhatók ismétlésre, gyakorlásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra és számonkérésre. A mintatanterv ezen az éven 36 hetes szorgalmi időszakra készült.
A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám	
Tagozat	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Halmazok	11	7
Matematikai logika	10	6
Kombinatorika, gráfok	12	8
Számhalmazok, műveletek	10	6
Hatvány, gyök	16	12
Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	12	8
Arányosság, százalékszámítás	13	8
Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	20	14
Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek	13	10
A függvény fogalma, függvénytulajdonságok	16	12
Geometriai alapismeretek	9	5
Háromszögek	14	9
Négyszögek, sokszögek	10	6
A kör és részei	10	6
Transzformációk, szerkesztések	20	12
Leíró statisztika	10	7
Valószínűség-számítás	10	8
Összes óraszám:	216	144

Témakör: Halmazok

Témakör: Halmazok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	11	7

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
látja a halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatokat;
véges halmazok elemszámát meghatározza;
alkalmazza a logikai szita elvét.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
adott halmazt diszjunkt részhalmazaira bont, osztályoz;
halmazokat különböző módokon megad;
halmazokkal műveleteket végez, azokat ábrázolja és értelmezi.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Halmaz közös elem nélküli részhalmazokra bontása, példák ennek alkalmazására a matematikán belül, más tantárgyaknál és a mindennapi életben
Halmaz megadása utasítással, elemek felsorolásával
Halmazok közötti viszonyok ábrázolása, értelmezése
Halmazok metszetének, uniójának, különbségének, komplementerének képzése, ábrázolása és értelmezése
Két-három halmaz elemszámával kapcsolatos feladatok megoldása logikai szita segítségével

Szemléletes kép végtelen halmazokról
Fogalmak
alaphalmaz, részhalmaz, üres halmaz, halmazok egyenlősége, Venn-diagram; halmazműveletek: unió, metszet, különbség, komplementer halmaz; diszjunkt halmazok, halmaz elemszáma, logikai szita
Javasolt tevékenységek
Hétköznapi életből, más tantárgyakból vagy a matematikából vett, konkrétan vagy digitálisan megjelenített alaphalmazból megadott tulajdonságokkal rendelkező elemek válogatása
Konkrét részhalmaz esetén a részhalmaz képzési szempontjainak megállapítása
A történelem, a művészetek, a tudományok, a sport neves személyiségeinek kitalálása különböző tulajdonságok alapján
Barkochba játék
A „végtelen szálloda", mint modell
Megszámlálhatóan végtelen számosságú halmazok elemei között egyértelmű hozzárendelés felfedeztetése, például a pozitív természetes számok halmazának számossága megegyezik a pozitív páros számok halmazának számosságával
Témakör: Matematikai logika

Témakör: Matematikai logika	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
látja a halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatokat;
megállapítja egyszerű „ha ... , akkor ..." és „akkor és csak akkor" típusú állítások logikai értékét;tud egyszerű állításokat indokolni és tételeket bizonyítani.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
adott állításról eldönti, hogy igaz vagy hamis;
alkalmazza a tagadás műveletét egyszerű feladatokban;
ismeri és alkalmazza az „és", a (megengedő és kizáró) „vagy" logikai jelentését;megfogalmazza adott állítás megfordítását;
helyesen használja a „minden" és „van olyan" kifejezéseket.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
A matematikai bizonyítás fogalma
Állítás logikai értékének megállapítása (igaz vagy hamis)Állítás tagadásának alkalmazása egyszerű feladatokban
A „nem", az „és", a megengedő „vagy" és a kizáró „vagy" logikai jelentésének ismerete és alkalmazása matematikai és matematikán kívüli feladatokban
A „minden" és a „van olyan" típusú állítások logikai értékének megállapítása és ennek indoklása egyszerű esetekben
Adott állítás megfordításának megfogalmazása
„Ha…, akkor…" és „akkor és csak akkor" típusú egyszerű állítások logikai értékének megállapítása
Stratégiai és logikai játékok
Fogalmak
tétel, bizonyítás, igaz-hamis; „nem", „és", „vagy", „vagy…, vagy…", „ha…, akkor…", „akkor és csak akkor"
Javasolt tevékenységek
„Bírósági tárgyalás", ahol az osztály tanulói a védők és a vádlók egy állítás indoklására, cáfolására
„Mit állít a szigetlakó?", „Ki volt a tettes, ha...?" típusú feladatok eljátszása, megoldása csoportmunkában
Logikai készséget fejlesztő játékok, például „Einstein-fejtörő"
Stratégiai játékok, például egyszerű NIM játékok, táblás játékok
Tudatos pénzügyi tervezést segítő játékok

Témakör: Kombinatorika, gráfok

Témakör: Kombinatorika, gráfok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	12	8

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;
a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;
a kiválasztott modellben megoldja a problémát;
megold sorba rendezési és kiválasztási feladatokat;
konkrét szituációkat szemléltet és egyszerű feladatokat megold gráfok segítségével;
véges halmazok elemszámát meghatározza;
alkalmazza a logikai szita elvét.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Hétköznapi helyzetekhez kapcsolódó sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezéssel
Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása matematikai problémákban
Esetszétválasztás és szorzási elv alkalmazása feladatok megoldásában
Összeszámlálási modellek alkalmazása feladatok megoldásában
Gráfok alkalmazása konkrét hétköznapi és matematikai szituációk szemléltetésére, feladatok megoldására

Fogalmak
gráf, gráf csúcsa, gráf éle
Javasolt tevékenységek
Sorba rendezési és kiválasztási feladatok megoldása rendszerezett leszámlálással és a szorzási és/vagy esetszétválasztási elv alkalmazásával
Geometriai eszközök használata kombinatorikai problémák megoldására
Néhány feltételt tartalmazó tanulói órarend készítése kis elemszámmal
Azonos modellen alapuló, de különböző megfogalmazású feladatok megoldása
Szorzat vagy összeg alakban megadott eredményű kombinatorikafeladatokhoz saját szöveg írása
Téves megoldású kombinatorikafeladatokban a hiba megtalálása és a tévedés kijavítása
Sorba rendezési feladatok megoldásának szemléltetése gráffal
Adott gráfhoz hozzáillő feladatszöveg alkotása és „feladatküldés” csoportmunkában
Témakör: Számhalmazok, műveletek

Témakör: Számhalmazok, műveletek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri a számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásait a természetes számoktól a valós számokig;
ismer példákat irracionális számokra.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
a kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás műveleti azonosságokat helyesen alkalmazza különböző számolási helyzetekben;
racionális számokat tizedes tört és közönséges tört alakban is felír;
ismeri a valós számok és a számegyenes kapcsolatát;
ismeri és alkalmazza az abszolút érték, az ellentett és a reciprok fogalmát;
a számolással kapott eredményeket nagyságrendileg megbecsüli, és így ellenőrzi az eredményt;
valós számok közelítő alakjaival számol, és megfelelően kerekít.

Fejlesztési feladatok és ismeretek
Műveleti azonosságok (kommutativitás, asszociativitás, disztributivitás), zárójelek helyes használata
Tizedes törtek átírása közönséges tört alakba és viszont
Irracionális számok szemléltetése
Racionális számok elhelyezkedése számegyenesen
Nyílt és zárt intervallumok fogalmának ismerete és alkalmazása
Számok abszolút értékének, ellentettjének és reciprokának meghatározása
Számológéppel elvégzett számítások eredményének előzetes becslése és nagyságrendi ellenőrzése
Valós számok adott jegyre kerekítése
Valós számok gyakorlati helyzetekben történő észszerű kerekítése
Fogalmak
racionális szám, irracionális szám, valós szám, nyílt intervallum, zárt intervallum, abszolút érték, ellentett, reciprok
Javasolt tevékenységek
A számológép helyes használatának elsajátítása, például műveleti sorrend, zárójelek
Írásban elvégzett műveletek ellenőrzése számológéppel
Célszám megközelítése adott számjegyekkel, műveleti jelek és zárójelek használatával
Tanulói kiselőadás a helyi értékes számírás kialakulásáról, a számjegyek kialakulásának történetéről
A tanteremben vagy a tanterem környezetében végzett mérések esetén a megfelelő kerekítés alkalmazása
Adott mérés elvégzése esetén a mérési hiba következményeinek vizsgálata
Témakör: Hatvány, gyök

Témakör: Hatvány, gyök	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	16	12

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri és alkalmazza az n-edik gyök fogalmát;
ismeri és alkalmazza a racionális kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és alkalmazza a négyzetgyök fogalmát és azonosságait;
ismeri és alkalmazza az egész kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait;
ismeri és alkalmazza a normálalak fogalmát.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Valós számok hatványozása pozitív egész kitevőre
Hatványozás 0 és negatív egész kitevőre
A hatványozás azonosságainak megfigyelése, felfedezése
A hatványozás azonosságainak bizonyítása konkrét alapszám és tetszőleges pozitív egész kitevőesetén
Számok normálalakja
Számolás normálalak segítségével
A négyzetgyök definíciója
Nemnegatív számok négyzetgyökének megadása számológép segítségével
A négyzetgyökvonás azonosságai
Fogalmak
hatványalap, hatványkitevő, normálalak, négyzetgyök
Javasolt tevékenységek
Projektmunka: hányszor lehet félbehajtani egy nagyméretű papírt? Keresés az interneten, kísérlet végzése például egy teljes guriga vécépapírral
Internetes forrásból származó, nagyon kicsi vagy nagyon nagy számokat tartalmazó cikkek valóságtartalmának megállapítása páros vagy csoportmunkában

Témakör: Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során

Témakör: Betűs kifejezések alkalmazása egyenletmegoldás, függvényábrázolás során	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	12	8

Tanulási eredmények
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
műveleteket végez algebrai kifejezésekkel;
ismer és alkalmaz egyszerű algebrai azonosságokat;
átalakít algebrai kifejezéseket összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Műveletek egyszerű algebrai kifejezésekkel: összeadás, kivonás, szorzás, osztás, egytagú kifejezések hatványa
Műveleti azonosságok ismerete és alkalmazása egyenletek megoldása során
Az (a + b)2, az (a – b)2 és az (a + b)(a – b) kifejezésekre vonatkozó nevezetes azonosságok ismerete és alkalmazása (például oszthatósági feladatokban, egyenletek megoldásában, függvények ábrázolásában)
Egyszerű másodfokú polinom átalakítása teljes négyzetté kiegészítéssel
Algebrai kifejezések átalakítása összevonás, szorzattá alakítás, nevezetes azonosságok alkalmazásával
Fogalmak
összeg, tag, szorzat, tényező, egynemű kifejezés, együttható, teljes négyzet, polinom
Javasolt tevékenységek
„Gondolj egy számra, és én kitalálom” játék, matematikai bűvésztrükkök algebrai magyarázata
Algebrai kifejezésekkel végzett műveletek geometriai modellezése
A nevezetes azonosságok geometriai megjelenítése
Számolási „trükkök” a nevezetes azonosságok segítségével, például kétjegyű számok négyzetének, 99 · 101 típusú szorzat eredményének kiszámolása fejben
Témakör: Arányosság, százalékszámítás

Témakör: Arányosság, százalékszámí-tás	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	13	8

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat.
Származtatott mértékegységeket átvált;
ismeri és alkalmazza a százalékalap, -érték, -láb, -pont fogalmát.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és alkalmazza az egyenes és a fordított arányosságot.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Az egyenes és a fordított arányosság fogalmának ismerete és alkalmazása gyakorlati problémák megoldása során
Az egyenes és a fordított arányosság grafikonjának felismerése és elkészítése
Példák az egyenes és a fordított arányosságtól különböző arányosságokra (négyzetes, gyökös)
Példák egy irányban vagy ellentétes irányban változó mennyiségpárokra a mindennapi életből
Százalékszámítással kapcsolatos hétköznapi helyzetekhez (például háztartási bevételekhez, kiadásokhoz, pénzügyi fogalmakhoz, gazdasági folyamatokhoz) és más tantárgyakhoz köthető feladatok megoldása

Fogalmak
egyenes arányosság, fordított arányosság, százalékalap, százalékérték, százalékláb
Javasolt tevékenységek
Összetett, valódi élethelyzetekkel kapcsolatos feladatok megoldása csoportmunkában, szükségesetén grafikon segítségével
Háztartási számlák elemzése az azokon megjelenő egységárak és fizetendő összegek figyelembevételével
Témakör: Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek

Témakör: Elsőfokú egyenletek, egyenlőtlenségek, egyenletrendszerek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	20	14

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;
adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít;a
problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;
a kiválasztott modellben megoldja a problémát;
a modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi,és az észszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg válaszát;
felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot;
egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékkészlet-vizsgálattal ellenőrzi.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és alkalmazza a következő egyenletmegoldási módszereket: mérlegelv, grafikus megoldás, szorzattá alakítás;
megold elsőfokú egyismeretlenes egyenleteket és egyenlőtlenségeket, elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszereket.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Elsőfokú egyenletre, egyenlőtlenségre, egyenletrendszerre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése

Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése
A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása
A kiválasztott modellben a probléma megoldása
A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzésés válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve
Alaphalmaz, megoldáshalmaz fogalmának ismerete
Egyismeretlenes elsőfokú egyenlet és egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel és grafikusan
Elsőfokú kétismeretlenes egyenletrendszer megoldása behelyettesítéssel, közös együtthatók módszerével, grafikusan
Elsőfokú egyenlettel, egyenlőtlenséggel, egyenletrendszerrel megoldható szöveges feladatok megoldása (például út-idő-sebesség, közös munkavégzés, keveréses feladatok, pénzügyi és gazdasági tematikájú feladatok)
Fogalmak
alaphalmaz, megoldáshalmaz, mérlegelv
Javasolt tevékenységek
Szöveges feladatok megoldása több különböző úton, a különböző megoldások összehasonlítása előnyök és hátrányok szempontjából
Hiányos, túlhatározott, illetve ellentmondó adatokat tartalmazó problémák vizsgálata
Nyílt végű problémák megoldása
Adott egyenlethez szöveges feladat alkotása és „feladatküldés” csoportmunkában

Digitális eszköz használata egyenletek, egyenlőtlenségek és egyenletrendszerek grafikus megoldása során; a digitális eszközzel történő ábrázolás előnyeinek és hátrányainak megbeszélése
Témakör: Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek

Témakör: Másodfokú egyenletek, egyenlőtlenségek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	13	10

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;
adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít;a
problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;
a kiválasztott modellben megoldja a problémát;
a modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi,és az észszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg válaszát;
felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot;
egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékkészlet-vizsgálattal ellenőrzi.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
megold másodfokú egyismeretlenes egyenleteket és egyenlőtlenségeket; ismeri és alkalmazza a diszkriminánst, a megoldóképletet és a gyöktényezős alakot.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Másodfokú egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése
Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése
A problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása
A kiválasztott modellben a probléma megoldása
A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti problémába visszahelyettesítve, ellenőrzésés válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve
Egyenletek megoldása ekvivalens átalakításokkal
Másodfokú egyenlet megoldása szorzattá alakítással, teljes négyzetté kiegészítéssel, megoldóképlettel és grafikusan
Egyszerű másodfokúra visszavezethető egyenletek megoldása
Másodfokú egyenlőtlenség megoldása grafikusan
Másodfokú egyenlettel megoldható szöveges feladatok megoldása
$\sqrt{x+c}$ □ ax □ b
Fogalmak
másodfokú egyenlet megoldóképlete, diszkrimináns, gyöktényezős alak, ekvivalens átalakítás
Javasolt tevékenységek
Másodfokú egyenlet megoldása konkrét együtthatókkal és paraméterekkel, a lépéseket párhuzamosan végezve
Digitális eszköz használata egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása során
Tanulói kiselőadás tartása magasabb fokú egyenletek megoldásának történetéről, érdekességei-ről
Témakör: A függvény fogalma, függvénytulajdonságok

Témakör: A függvény fogalma, függ-vénytulajdonságok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	16	12

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
képlettel adott függvényt hagyományosan és digitális eszközzel ábrázol;

adott értékkészletbeli elemhez megtalálja az értelmezési tartomány azon elemeit, amelyekhez a függvény az adott értéket rendeli.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
megad hétköznapi életben előforduló hozzárendeléseket;
adott képlet alapján helyettesítési értékeket számol, és azokat táblázatba rendezi;
táblázattal megadott függvény összetartozó értékeit ábrázolja koordináta-rendszerben;a grafikonról megállapítja függvények alapvető tulajdonságait.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Hétköznapi hozzárendelések megfigyelése, tulajdonságainak megfogalmazása: egyértelmű, kölcsönösen egyértelmű
Függvény megadása, alapvető függvénytani fogalmak ismerete
Függvényértékek meghatározása és táblázatba rendezése
Függvények ábrázolása táblázat alapján
Függvények alkalmazása valós, hétköznapi helyzetek jellemzésére, gyakorlati problémák megoldására
A grafikon alapján a függvény értelmezési tartományának, értékkészletének, minimumának, maximumának és zérushelyének megállapítása, a növekedés és fogyás leolvasása
Lineáris függvény, másodfokú függvény, négyzetgyökfüggvény, fordított arányosságot leíró függ-vény (elemi függvények) grafikonja, tulajdonságai
Elemi függvényekkel egyszerű függvénytranszformációs lépések végrehajtása: $f(x) + c$, $f(x + c)$, $c \cdot f(x)$, $|f(x)|$
Lineáris függvények hozzárendelési utasításának leolvasása grafikon alapján
Egyszerű függvények esetén az $f(x) = c$ alapján x meghatározása és ennek alkalmazása gyakorlatiproblémák megoldása során
Kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés megfordítása és a megfordított hozzárendelés ábrázolása
Fogalmak
egyértelmű hozzárendelés, kölcsönösen egyértelmű hozzárendelés, értelmezési tartomány, képhalmaz, értékkészlet, helyettesítési érték, szélsőérték, zérushely, növekedés, fogyás
Javasolt tevékenységek
Összetett, valódi helyzetekkel, például demográfiai kérdésekkel, pénzügyi feladatokkal kapcsolatos grafikonok elemzése csoportmunkában
Hétköznapi helyzetekben időben változó folyamatokkal kapcsolatos mérések végzése és a mért adatok ábrázolása koordináta-rendszerben (például hőmérséklet)
A tanulók mindennapi életéhez kapcsolódó grafikonok ábrázolása és elemzése (például út-idő grafikon az iskolába való eljutásról)
Egyszerű, másodfokú függvénnyel jellemezhető, gyakorlati helyzethez köthető szélsőérték-feladatok megoldása csoportmunkában, például adott hosszúságú spárgával bekeríthető maximális területű téglalap adatainak mérése, megfigyelése
Függvények ábrázolása digitális eszköz segítségével
Barkochba játék a függvényekkel kapcsolatos fogalmak használatával
Szöveges feladatok megoldása grafikus úton
Algebrai úton nem vagy nehezen megoldható egyenletek közelítő megoldása grafikus úton digitális eszköz segítségével
Témakör: Geometriai alapismeretek

Témakör: Geometriai alapismeretek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	9	5

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri és feladatmegoldásban alkalmazza a térelemek kölcsönös helyzetét, távolságát és hajlásszögét;
felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot.

A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és használja a pont, egyenes, sík (térelemek) és szög fogalmát;
ismeri és alkalmazza a nevezetes szögpárok tulajdonságait;
ismeri az alapszerkesztéseket, és ezeket végre tudja hajtani hagyományos vagy digitális eszközzel.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
Két pont, pont és egyenes, két egyenes távolságának alkalmazása a síkban
Egyenesek kölcsönös helyzetének ismerete és alkalmazása
Nevezetes szögpárok tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek
A szakaszfelező merőleges és a szögfelező, mint ponthalmazok tulajdonságainak ismerete
Dinamikus geometriai szoftver alkalmazásának előkészítése, használata
Alapszerkesztések végrehajtása hagyományos vagy digitális eszközzel euklideszi módon: szakaszfelező merőleges, szögfelező, merőleges és párhuzamos egyenesek szerkesztése, szög másolása
Fogalmak
pont, egyenes, sík, szögtartomány, hajlásszög, párhuzamos, merőleges, pótszögek, mellékszögek, kiegészítő szögek, csúcsszögek, egyállású szögek, váltószögek, szakaszfelező merőleges, szögfelező
Javasolt tevékenységek
Az osztályteremben vagy a terem környezetében „egyenesek” kölcsönös helyzetének megadása, ezek távolságának megmérése
Számszerű adatként csak a méretarányt tartalmazó térkép alapján valódi távolságok meghatározása, becslése
Számszerű adatként csak méretarányt tartalmazó térképen adott helységektől (közelítőleg) egyenlő távolságra levő helységek megkeresése
Témakör: Háromszögek

Témakör: Háromszögek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	14	9

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén;
ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;
sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát;
kiszámítja háromszögek területét.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és alkalmazza a háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei közötti kapcsolatokat; a speciális háromszögek tulajdonságait;
ismeri és alkalmazza a háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmakat és tételeket;
ismeri és alkalmazza a Pitagorasz-tételt és megfordítását.
Fejlesztési feladatok és ismeretek
A háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint
Az alapvető összefüggések ismerete és alkalmazása háromszögek oldalai, szögei, oldalai és szögei között
Speciális háromszögek tulajdonságainak ismerete és alkalmazása: szabályos, egyenlő szárú, derékszögű háromszög
A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó fogalmak, tételek ismerete és alkalmazása: oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt, illetve beírt kör
Az oldalfelező merőlegesek és a belső szögfelezők metszéspontjára vonatkozó tétel bizonyítása
A Pitagorasz-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása

A Pitagorasz-tétel bizonyítása
Háromszög területének kiszámítása
Fogalmak
szabályos háromszög, egyenlő szárú háromszög, derékszögű háromszög, oldalfelező merőleges, szögfelező, magasságvonal, súlyvonal, középvonal, körülírt kör, beírt kör
Javasolt tevékenységek
A háromszög nevezetes vonalaira, pontjaira és köreire vonatkozó tételek felfedeztetése szerkesztéssel vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával, páros vagy csoportmunkában
Konkrét alakzatok átdarabolása más alakzattá páros vagy csoportmunkában
A derékszögű háromszög oldalaira szerkesztett négyzetek átdarabolása a Pitagorasz-tételnek megfelelő módon, pitagoraszi tangramok vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával
Témakör: Négyszögek, sokszögek

Témakör: Négyszögek, sokszögek	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén; ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;
sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát;
ismeri és alkalmazza speciális négyszögek tulajdonságait, területüket kiszámítja;
átdarabolással kiszámítja sokszögek területét.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és alkalmazza a szabályos sokszög fogalmát; kiszámítja a konvex sokszög belső és külső szögeinek összegét.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Speciális négyszögek (trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet) tulajdonságainak ismerete, területének kiszámítása
Konvex sokszögeknél az átlók számára, a belső és külső szögösszegre vonatkozó tételek ismerete, bizonyítása és alkalmazása
Szabályos sokszög fogalmának ismerete
Szabályos sokszög területe átdarabolással
Fogalmak
trapéz, húrtrapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet, konvex sokszög, szabályos sokszög
Javasolt tevékenységek
Különböző típusú speciális négyszögek területének meghatározására vonatkozó formula felfedeztetése átdarabolással
A belső és a külső szögösszegre vonatkozó tételek felfedeztetése, illusztrálása átdarabolással, hajtogatással vagy dinamikus geometriai szoftver segítségével
Projektmunka: lakás/iskola alaprajzának elkészítése méretarányosan
Témakör: A kör és részei

Témakör: A kör és részei	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén;
ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;
sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát. A

témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ki tudja számolni a kör és részeinek kerületét, területét;
ismeri a kör érintőjének fogalmát, kapcsolatát az érintési pontba húzott sugárral;
ismeri és alkalmazza a Thalész-tételt és megfordítását.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával
Annak ismerete és alkalmazása, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körcikk területével
Kör, körcikk, körgyűrű és körszelet területének és kerületének kiszámítása
Annak ismerete és alkalmazása, hogy a kör érintője merőleges az érintési pontba húzott sugárra,és hogy külső pontból húzott érintőszakaszok egyenlő hosszúak
A Thalész-tétel és megfordításának ismerete és alkalmazása
A Thalész-tétel bizonyítása
Fogalmak
középponti szög, körív, körcikk, körgyűrű, körszelet, érintőszakaszok

Javasolt tevékenységek
Annak felfedeztetése méréssel, hogy a középponti szög egyenesen arányos a hozzá tartozó körív hosszával; különböző méretű körök esetén a kapott adatok táblázatba foglalása
A Thalész-tétel felfedeztetése szerkesztéssel, szögméréssel vagy dinamikus geometriai szoftver alkalmazásával
Témakör: Transzformációk, szerkesztések

Témakör: Transzformációk, szerkesztések	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	20	12

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri a vektorokkal kapcsolatos alapvető fogalmakat;
ismer és alkalmaz egyszerű vektorműveleteket;
alkalmazza a vektorokat feladatok megoldásában;
ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételeket.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismer példákat geometriai transzformációkra;
ismeri és alkalmazza a síkbeli egybevágósági transzformációkat és tulajdonságaikat; alakzatok egybevágóságát;
ismeri és alkalmazza a középpontos hasonlósági transzformációt, a hasonlósági transzformációt és az alakzatok hasonlóságát;
megszerkeszti egy alakzat tengelyes, illetve középpontos tükörképét, pont körüli elforgatottját, párhuzamos eltoltját hagyományosan és digitális eszközzel;
geometriai szerkesztési feladatoknál vizsgálja és megállapítja a szerkeszthetőség feltételeit.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Példák ismerete geometriai hozzárendelésekre (merőleges vetítés, párhuzamos vetítés, merőleges affinitás, térkép, fényképezés)
A tengelyes tükrözés, a középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás ismerete, tulajdonságaik
A vektor fogalmának kialakítása a párhuzamos eltolás segítségével
Egybevágósági transzformációk egymás utáni végrehajtása
Egybevágósági transzformációk végrehajtása szerkesztéssel vagy digitális eszközzel
Egybevágó alakzatok, szimmetriák megfigyelése a környezetben, művészeti alkotásokban
Az egybevágósági transzformációk alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában

Háromszögek egybevágóságának alapesetei és ezek alkalmazása
Négyszögek egybevágósága
Egyszerű szerkesztési feladatok megoldása hagyományos vagy digitális eszközzel; diszkusszió
Gyakorlati feladatok megoldása egybevágóságok segítségével (például a sík parkettázása különféle síkidomokkal; szabásminta készítése, használata)
A középpontos hasonlósági transzformáció és a hasonlósági transzformáció ismerete, tulajdonságai
A hasonlóság fogalmának ismerete és alkalmazása feladatok megoldásában, tételek bizonyításában
Gyakorlati feladatok megoldása hasonlóság segítségével (például alaprajz-, térképkészítés, modellezés)
Fogalmak
tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, pont körüli forgatás, párhuzamos eltolás, egybevágóság, forgásszög, vektor, vektorok összege, középpontos hasonlósági transzformáció, hasonlósági transzformáció, hasonlóság, a hasonlóság aránya
Javasolt tevékenységek
Gyakorlati példák keresése geometriai hozzárendelésekre, például fényképezés, filmvetítés
A középpontos tükrözés, a pont körüli forgatás és a párhuzamos eltolás bemutatása, mint két tengelyes tükrözés egymásutánja
M. C. Escher és Victor Vasarely néhány interneten is elérhető alkotásának elemzése a szimmetriák szempontjából; hasonló módszerrel képek alkotása
A sík parkettázása egybevágó háromszögekkel, négyszögekkel papírsablonok vagy dinamikus geometriai szoftver segítségével
A tengelyes vagy középpontos szimmetriára alapozó stratégiai játékok (például pénzforgatós, színezős) páros munkában
Az iskola közelében lévő magas épület (például templomtorony) magasságának meghatározása egy egyenes bot segítségével a bot és az épület árnyékának méréséből („Thalész-módszer”) csoportmunkában
Valódi távolságok, valódi útvonalak hosszának meghatározása papíralapú térkép alapján

Témakör: Leíró statisztika

Témakör: Leíró statisztika	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	7

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
adott cél érdekében tudatos adatgyűjtést és rendszerezést végez;
hagyományos és digitális forrásból származó adatsokaság alapvető statisztikai jellemzőit meghatározza, értelmezi és értékeli;
felismer grafikus manipulációkat diagramok esetén.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
adatsokaságból adott szempont szerint oszlop- és kördiagramot készít hagyományos és digitális eszközzel.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Statisztikai adatok gyűjtésének tervezése
Statisztikai adatok gyűjtése hagyományos és internetes forrásból
Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése középértékekkel hagyományos és digitális eszközzel
A kapott adatok értelmezése, értékelése, egyszerű statisztikai következtetések
Oszlop- és kördiagram értelmezése, valamint készítése hagyományos és digitális eszközzel
Konkrét adatsokaság ábrázolásához, statisztikai kérdés megválaszolásához a megfelelő diagramtípus kiválasztása
Kördiagramból oszlopdiagram készítése és viszont
Grafikus manipulációk felismerése és javítása diagramok esetén

Fogalmak
oszlopdiagram, kördiagram, átlag, medián, módusz
Javasolt tevékenységek
Adatgyűjtés megtervezése, például forgalomszámlálás vagy iskolai felmérés előkészítése
A megtervezett statisztikai adatgyűjtés lebonyolítása, az eredmények szemléltetése grafikonok segítségével, a kapott eredmények értékelő bemutatása tanulói kiselőadás formájában
Különböző adatsokaságok esetében annak vizsgálata, hogy ezek jellemezhetők-e az ismert középértékekkel
Érvelés a tanuló saját érdemjegyei alapján különböző statisztikai jellemzők segítségével a kedvezőbb év végi jegyért
Különböző sportágak értékelési rendszerének és statisztikáinak bemutatása tanulói kiselőadás keretében
Osztályok/tantárgyak eredményeinek összehasonlítása érdemjegyek és ezek középértékei alapján
Csoportmunka keretében adott céllal készülő, megtévesztő oszlop- és kördiagramok készítése, ezek szóbeli értékelése, javítása
Témakör: Valószínűség-számítás

Témakör: Valószínűség-számítás	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	8

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
konkrét valószínűségi kísérletek esetében az esemény, eseménytér, elemi esemény, relatív gyakoriság, valószínűség, egymást kizáró események, független események fogalmát megkülönbözteti és alkalmazza.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
tapasztalatai alapján véletlen jelenségek jövőbeni kimenetelére észszerűen tippel;
véletlen kísérletek adatait rendszerezi, relatív gyakoriságokat számol, nagy elemszám esetén számítógépet alkalmaz.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Valószínűségi kísérletek elvégzése, gyakorisági, relatív gyakorisági táblázatok
készítéseA valószínűség fogalmának bevezetése statisztikai alapon
A klasszikus valószínűségi modell fogalma és alkalmazása
Diszkrét valószínűség-eloszlások ábrázolása hagyományos és digitális
eszközzelFogalmak
valószínűségi kísérlet, esemény, elemi esemény, gyakoriság, relatív gyakoriság, valószínűség, diszkrét valószínűség-eloszlás
Javasolt tevékenységek
Konkrét valószínűségi kísérletek végrehajtása vagy dinamikus szoftver segítségével történő szimulálása (például dobások szabályos dobókockákkal, pénzérmékkel); a kapott gyakoriságok és relatív gyakoriságok táblázatba foglalása; tippelés az egyes kimenetelekre és becslés a bekövetkezésük valószínűségére
Játékokban a szerencsefaktor vizsgálata, például „Ki nevet a végén” játék esetében az első hatos dobás eloszlása
Különböző társasjátékokban stratégia meghatározása, döntéshozatal esélylatolgatás alapján
Különböző szerencsejátékok (lottó, totó, póker, black jack, internetes sportfogadások) esetébena nyerési esély összehasonlítása

Második év
A felnőttoktatás második évében szükséges, hogy megvalósuljanak a nappali oktatás 11 – 12. évfolyamainak képzési céljai, mind a tanulási eredmények, FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERE- TEK tekintetében. A javasolt tevékenységek közül a hangsúlyt az adott csoport életkori sajátos- ságainak megfelelő tevékenységekre szükséges helyezni.

A második évben a tanulási-tanítási folyamatra jellemző, hogy az ismeretek jellege egyre absztraktabb és formálisabb, a matematika belső logikája egyre jobban érvényesül. Ebben a szakaszban az egyik nagyon fontos didaktikai cél a szimbolikus gondolkodás fejlesztése. A tanulóknak a korábban elsajátított készségekre, képességekre és ismeretanyagra támaszkodva kell eljutniuk az absztrakt összefüggések megértéséhez és tudatos alkalmazásához. Tudatosítani kell a matemati-kai fogalmak pontos definiálásának fontosságát és a matematikai bizonyítások szerepét. Amel- lett, hogy a lehetséges alkalmazásokat minden egyes témakör kapcsán szem előtt kell tartani, fontos, hogy a tanulók lássák az egyes matematikai területek kapcsolatát is.
Ebben a szakaszban is fontos cél, hogy az ismeretszerzési folyamat során a tanuló a tanár által irányított módon, a feladatok megoldása mentén maga fedezze fel az összefüggéseket, általánosítási lehetőségeket, megoldási módokat. A kooperatív munkaformák, a csoportmunkában megoldandó projektfeladatok ebben a szakaszban is fejlesztik a matematikai kommunikációt. Az érettségi vizsgára készülés során egyre nagyobb hangsúlyt kap a tanulók önálló munkája mind a feladatmegoldásokban, mind a tanultak ismétlésében, rendszerezésében. A digitális eszközök, dinamikus szoftverek, online felületek támogatják a szemléltetést, a megértést, a felfedeztetést és a gyakorlást.
A második évben is jellemző, hogy a megjelenő témakörök tartalmának egy része folytatása, kiterjesztése és kiegészítése a korábbi szakaszokban is megjelenő tananyagtartalmaknak. Bizonyos témakörök azonban ebben a szakaszban jelennek meg először. Ilyen a racionális kitevőjű hatvány, az exponenciális függvény, a logaritmus, a számtani és mértani sorozatok, a trigonometria, a koordinátageometria és a térgeometria. Vannak olyan témakörök, amelyek ismeretei megjelennek más terület tanítása során is, ezért az egyes részekhez javasolt óraszámok ebben a szakaszban sem jellemeznek feltétlenül időben összefüggő egységet. Az algebrai eszközök és a függvényekkel kapcsolatos ismeretek bővülése, a trigonometria és a koordinátageometria alapjainak megjelenése, valamint a statisztikai és valószínűségi szemlélet mélyülése további lehetőségeket nyújt változatos hétköznapi és matematikai problémák megoldására. A matematikai eszköztár bővü- lése ebben a szakaszban teszi leginkább lehetővé, hogy a tanulók más tantárgyakban, más tanu-lási területeken is alkalmazni tudják matematikai tudásukat.
A második évben a matematika tantárgy alapóraszáma a heti 6 órás képzésen 186 óra, a heti 4 órás képzésen 124 óra. Rendszerező összefoglalásra, az érettségi vizsgára történő felkészítésre a második év végén a heti 6 órás képzésen 36 óra, a heti négy órás képzésen 24 óra áll rendelkezésre. Az egyes témakörökhöz írt óraszámok javaslatok. Az új ismeretek a teljes óraszám négyötöd része alatt a legtöbb tanuló számára elsajátíthatók, így a fennmaradó órák felhasználhatók ismétlésre, gyakorlásra, felzárkóztatásra, tehetséggondozásra és számonkérésre.
A mintatanterv ezen az éven 31 hetes szorgalmi időszakra készült.
A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám	
Tagozat	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Halmazok, matematikai logika	10	7
Kombinatorika, gráfok	12	8
Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése	10	7
Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus	13	8
Exponenciális folyamatok vizsgálata	12	8
Sorozatok	16	12
Trigonometria	13	8
Térgeometria	20	14
Koordinátageometria	18	11
Leíró statisztika	10	6
Valószínűség-számítás	16	11
Rendszerező összefoglalás	36	24
Összes óraszám:	186	124

Témakör: Halmazok, matematikai logika

Témakör: Halmazok, matematikai logika	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	7

Tanulási eredmények
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
látja a halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatokat;
megállapítja egyszerű „ha ... , akkor ...” és „akkor és csak akkor” típusú állítások logikai értékét;tud egyszerű állításokat indokolni és tételeket bizonyítani.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
A halmazműveletek és a logikai műveletek közötti kapcsolatok bemutatása példákon keresztül
Logikai kifejezések megfelelő használata
Egyszerű állítások indoklása, tételek bizonyítása
Stratégiai és logikai játékok
Fogalmak
logikai műveletek
Javasolt tevékenységek
A tanulók mindennapi tapasztalataihoz köthető, összetett állítások logikai értékének meghatározása igazságtáblázat segítségével
Rejtvényújságokban szereplő feladványok megfejtése következtetések láncolatán keresztül
Logikai készséget fejlesztő játékok, például „Einstein-fejtörő”
Stratégiai játékok, például NIM játékok, táblás játékok
Tudatos pénzügyi tervezést segítő játékok
Témakör: Kombinatorika, gráfok

Témakör: Kombinatorika, gráfok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	12	8

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;
a problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;
a kiválasztott modellben megoldja a problémát.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
megold sorba rendezési és kiválasztási feladatokat;
konkrét szituációkat szemléltet és egyszerű feladatokat megold gráfok segítségével.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Matematikai és hétköznapi helyzetekhez kötődő sorba rendezési és kiválasztási feladatok meg-oldása
A binomiális együttható fogalmának ismerete, értékének kiszámítása
Mintavétel visszatevéssel és visszatevés nélkül
A gráf csúcsainak fokszámösszege és éleinek száma közötti összefüggés ismerete és alkalmazása gyakorlati feladatok megoldásában
Fogalmak
faktoriális, binomiális együttható; csúcs fokszáma gráfban
Javasolt tevékenységek
Anagramma készítése a tanulók neveiből
A pókerben előforduló lehetséges nyerő lapkombinációk számának meghatározása
A Pascal-háromszög és tulajdonságai felfedeztetése például kéttagú összeg hatványaiban szereplő együtthatók segítségével
Különböző szituációk kétféle módon történő összeszámlálása és ebből következő egyszerű kom-

binatorikus összefüggések felfedezése
Visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel konkrét lejátszása, a tapasztalatok összegyűjtése
Témakör: Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése

Témakör: Számelméleti ismeretek, számhalmazok épülése	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	7

Tanulási eredmények
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és alkalmazza az oszthatóság alapvető fogalmait;
összetett számokat felbont prímszámok szorzatára;
meghatározza két természetes szám legnagyobb közös osztóját és legkisebb közös többszörösét,és alkalmazza ezeket egyszerű gyakorlati feladatokban;
ismeri és alkalmazza az oszthatósági szabályokat;
érti a helyi értékes írásmódot 10-es és más alapú számrendszerekben;
ismeri a számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásait a természetes számoktól a valós számokig;
ismer példákat irracionális számokra.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS
ISMERETEK
Legnagyobb közös osztó és legkisebb közös többszörös meghatározása a prímtényezős felbontásból
Összetett oszthatósági szabályok alkalmazása
Számolás osztási maradékokkal (például összeg, szorzat, hatvány maradéka)
Számok felírása 10-estől különböző alapú számrendszerben
Az egész számok, a véges tizedes törtek, a végtelen szakaszos tizedes törtek és a racionális számok kapcsolata
A számhalmazok épülésének matematikai vonatkozásai a természetes számoktól a valós számokig
Végtelen nem szakaszos tizedes törtek ismerete
Példák irracionális számokra
Számhalmazok műveleti zártsága
Fogalmak
természetes szám, egész szám, racionális szám, irracionális szám, valós szám, relatív prímek
Javasolt tevékenységek
Oszthatósággal kapcsolatos „bűvésztrükkök” bemutatása
Számrendszerek segítségével megoldható rejtvények
Tanulói kiselőadás a 10-estől különböző alapú számrendszerek használatáról a múltban és ennek mai napig tartó hatásairól
Tanulói kiselőadás számelméleti érdekességekről, például tökéletes számok és barátságos szám-párok, prímszámok, jelenleg ismert legnagyobb prím, titkosítás
Halmazábra elkészítése a számhalmazokról

Témakör: Hatvány, gyök, exponenciális függvény, logaritmus

Témakör: Hatvány, gyök, exponenciálisfüggvény, logaritmus	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	13	8

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és alkalmazza az n-edik gyök fogalmát;

ismeri és alkalmazza a racionális kitevőjű hatvány fogalmát és a hatványozás azonosságait;
képlettel adott függvényt hagyományosan és digitális eszközzel ábrázol;
adott értékkészletbeli elemhez megtalálja az értelmezési tartomány azon elemeit, amelyekhez a függvény az adott értéket rendeli.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Az n-edik gyök fogalmának ismerete és
alkalmazásaHatványozás pozitív alap és racionális
kitevő esetén
Hatványozás azonosságainak alkalmazása racionális kitevő esetén
A hatványozás szemléletes értelmezése irracionális kitevő esetén
Az exponenciális függvények ábrázolása hagyományosan és számítógéppel, a függvények tulajdonságai
A logaritmus értelmezése
Áttérés más alapú logaritmusra
Számológép használata logaritmus értékének meghatározásához
Fogalmak
n-edik gyök, exponenciális függvény,
logaritmusJavasolt tevékenységek
A permanencia-elv gyakorlati „kipróbálása" a definíció megadása előtt
Matematikatörténeti érdekességek (például déloszi probléma) feldolgozása projektmunkában
Különböző alapú exponenciális függvények ábrázolása milliméterpapíron, és a kapott grafikonok összehasonlítása csoportmunkában
Nagy számok számjegyei számának meghatározása logaritmus segítségével
10-estől eltérő alapú logaritmus kiszámolása csak 10-es alapú logaritmus kiszámolására alkalmas számológéppel
Témakör: Exponenciális folyamatok vizsgálata

Témakör: Exponenciális folyamatok vizsgálata	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	12	8

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információkat kigyűjti, rendszerezi;
ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
adott problémához megoldási stratégiát, algoritmust választ, készít;a
problémának megfelelő matematikai modellt választ, alkot;
a kiválasztott modellben megoldja a problémát;
a modellben kapott megoldását az eredeti problémába visszahelyettesítve értelmezi, ellenőrzi,és az észszerűségi szempontokat figyelembe véve adja meg válaszát;
egyenletek megoldását behelyettesítéssel, értékkészlet-vizsgálattal ellenőrzi;
megold egyszerű, a megfelelő definíció alkalmazását igénylő exponenciális egyenleteket, egyenlőtlenségeket.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

Exponenciális folyamatok vizsgálata a természetben és a társadalomban
Exponenciális egyenletre, egyenlőtlenségre vezető matematikai vagy hétköznapi nyelven megfogalmazott szövegből a matematikai tartalmú információk kigyűjtése, rendszerezése
Adott problémához megoldási stratégia, algoritmus választása, készítése
A gyakorlati (például pénzügyi, biológiai, fizikai, demográfiai, ökológiai) problémának megfelelő matematikai modell választása, alkotása
A kiválasztott modellben a probléma megoldása

A modellben kapott megoldás értelmezése az eredeti probléma szövegébe visszahelyettesítve, ellenőrzés és válaszadás az észszerűségi szempontokat figyelembe véve
Fogalmak
Nincsenek új fogalmak.
Javasolt tevékenységek
Tanulói kiselőadás az exponenciálisan változó folyamatokról a természetben és a társadalomban
Adatgyűjtés különböző forrásokból származó, exponenciális vagy közelítőleg annak tekinthető változókra csoportmunkában
Gyakorlati, időben exponenciálisnak tekinthető változást mutató grafikonokra exponenciális függvény illesztése digitális eszköz segítségével, és az illesztett függvény paramétereinek értelmezése
Témakör: Sorozatok

Témakör: Sorozatok	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	16	12

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri és alkalmazza a logaritmus fogalmát.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
számtani és mértani sorozatokat adott szabály alapján felír, folytat;
a számtani/mértani sorozat n-edik tagját felírja az első tag és a különbség (differencia)/hányados (kvóciens) ismeretében;
a számtani/mértani sorozatok első n tagjának összegét kiszámolja;
ismeri és alkalmazza a százalékalap, -érték, -láb, -pont fogalmát;
mértani sorozatokra vonatkozó ismereteit használja gazdasági, pénzügyi, természettudományiés társadalomtudományi problémák megoldásában.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
A számsorozat fogalmának ismerete
Számsorozat megadása képlettel, rekurzióval
Számtani és mértani sorozatok felírása, folytatása adott szabály szerintSzámtani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege
Mértani sorozat, az n-edik tag, az első n tag összege
A számtani és a mértani sorozat első n tagjának összegére vonatkozó képlet bizonyítása Számtani és mértani sorozatokra vonatkozó ismeretek alkalmazása gazdasági, természettudomá-nyi és társadalomtudományi problémák megoldásában
Megtakarítási és kamatozási formák, ezek összehasonlítása
Egyszerű kamat, kamatos kamat, gyűjtőjáradék és törlesztőrészlet számítása
Megtakarítási, befektetési és hitelfelvételi lehetőségekkel és azok kockázati tényezőivel kapcsolatos feladatok megoldása
Fogalmak
számsorozat, tőke, kamatláb, kamat, futamidő, gyűjtőjáradék, törlesztőrészlet
Javasolt tevékenységek
Tanulói kiselőadás tartása nevezetes sorozatokról, például Fibonacci-sorozat

Az első 100 pozitív természetes szám összegének meghatározása a „kis” Gauss módszerével
A sakktáblára elhelyezett, mezőről mezőre kétszeres számú búzaszemek kérdésének bemutatása
Valódi pénzügyi termékek kamatozási és egyéb feltételeinek összehasonlítása csoportmunkában internetes adatgyűjtés segítségével

Témakör: Trigonometria

Témakör: Trigonometria	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	13	8

Tanulási eredmények
A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri és alkalmazza a szinusz- és a koszinusztételt.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri hegyesszögek szögfüggvényeinek definícióját a derékszögű háromszögben;
ismeri tompaszögek szögfüggvényeinek származtatását a hegyesszögek szögfüggvényei alapján;
ismeri a hegyes- és tompaszögek szögfüggvényeinek összefüggéseit;
alkalmazza a szögfüggvényeket egyszerű geometriai számítási feladatokban;
a szögfüggvény értékének ismeretében meghatározza a szöget;
kiszámítja háromszögek területét;
ismeri és alkalmazza speciális négyszögek tulajdonságait, területüket kiszámítja;
átdarabolással kiszámítja sokszögek területét.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Hegyesszög szinusza, koszinusza, tangense
Számítások derékszögű háromszögekben szögfüggvények segítségével gyakorlati helyzetekben
Tompaszög szinusza, koszinusza, tangense
Összefüggések ismerete egy adott szög különböző szögfüggvényei között: pitagoraszi összefüggés, pótszögek és mellékszögek szögfüggvényei
Szögfüggvény értékének ismeretében a szög meghatározása számológép segítségével
Háromszög területének kiszámítása két oldal és a közbezárt szög ismeretében
Szinusz- és koszinusztétel ismerete és alkalmazása
A szinusztétel bizonyítása
Számítások négyszögekben, sokszögekben szögfüggvények segítségével
A környezetben található tárgyak magasságának, pontok távolságának meghatározása mért ada-tokból számítva
Négyszögek és szabályos sokszögek területének kiszámítása
Fogalmak
szinusz, koszinusz, tangens, szinusztétel, koszinusztétel
Javasolt tevékenységek
Tanulói kiselőadás a trigonometrikus ismeretek hétköznapi életben, munkában való felhasználhatóságáról, például: lakberendezés, ácsmunka, GPS működése
Az iskolában vagy annak környezetében kijelölt, tetszőleges háromszög, illetve négyszög alakú részek területének meghatározása csoportmunkában, távolságok és szögek mérése alapján
Épület magasságának meghatározása a látószög és a távolságok mérésének segítségével csoportmunkában
Témakör: Térgeometria

Témakör: Térgeometria	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	20	14

Tanulási eredmények

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:
ismeri és alkalmazza a szinusz- és a koszinusztételt.
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri és feladatmegoldásban alkalmazza a térelemek kölcsönös helyzetét, távolságát és hajlásszögét;
ismeri a mérés alapelvét, alkalmazza konkrét alap- és származtatott mennyiségek esetén;
ismeri a hosszúság, terület, térfogat, űrtartalom, idő mértékegységeit és az átváltási szabályokat. Származtatott mértékegységeket átvált;
sík- és térgeometriai feladatoknál a problémának megfelelő mértékegységben adja meg válaszát;
ismeri és alkalmazza a hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságait;

lerajzolja a kocka, téglatest, egyenes hasáb, egyenes körhenger, egyenes gúla, forgáskúp hálóját;
kiszámítja a speciális testek felszínét és térfogatát egyszerű esetekben;
ismeri és alkalmazza a hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételeket;
ismeri és alkalmazza a hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételeket.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Térelemek kölcsönös helyzetének, távolságának és hajlásszögének ismerete, alkalmazása feladatmegoldásban
A terület, térfogat, űrtartalom mértékegységeinek és ezek átváltási szabályainak ismerete
Sűrűség mértékegységei közötti átváltás ismerete
Sík- és térgeometriai feladatoknál a válasz megadása a problémának megfelelő mértékegységbenA hasáb, a henger, a gúla, a kúp, a gömb, a csonkagúla, a csonkakúp (speciális testek) tulajdonságainak ismerete és alkalmazása a hétköznapi életben előforduló testekkel kapcsolatban
A kocka, a téglatest, az egyenes hasáb, az egyenes körhenger, az egyenes gúla és a forgáskúp hálójának lerajzolása konkrét esetekben
A mindennapi életben előforduló hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp alakú tárgyak felszínének és térfogatának meghatározása méréssel és számítással
Síkidomok forgatásával keletkező egyszerű, a mindennapi életben is előforduló testek felszínének és térfogatának kiszámítása
A hasonló síkidomok kerületének és területének arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása
A hasonló testek felszínének és térfogatának arányára vonatkozó tételek ismerete és alkalmazása Fogalmak
kocka, téglatest, hasáb, henger, gúla, kúp, gömb, csonkagúla, csonkakúp, egyenes test, forgás- test, n-oldalú szabályos gúla, tetraéder, alaplap, oldallap, alapél, oldalél, alkotó, palást, testma- gasság, test hálója
Javasolt tevékenységek
Hétköznapi tárgyak (üdítősdoboz, vizesflakon, tejfölösdoboz stb.) térfogatának megállapítása méréssel, a kapott eredmény összehasonlítása a tárgyon szereplő értékkel
A Louvre bejáratatként épített üvegpiramis földfelszín feletti térfogatának és az üvegfelület felszínének meghatározása (szükséges adatok gyűjtése az internetről)
Annak becslése csoportmunkában, hogy a teret milyen arányban tudjuk kitölteni egybevágó érintkező gömbökkel különböző elrendezések esetén
Különböző méretű, megközelítőleg gömb alakú gyümölcsök térfogatának és felszínének becslése,a becslés ellenőrzése méréssel
A Föld felszínének és térfogatának közelítése földgömbmodellen méréssel és számolással, majd a kapott értékek összevetése a hivatalos adatokkal
Témakör: Koordinátageometria

Témakör: Koordinátageometria	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	18	11

Tanulási eredmények
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
ismeri a vektorokkal kapcsolatos alapvető fogalmakat;
ismer és alkalmaz egyszerű vektorműveleteket;
alkalmazza a vektorokat feladatok megoldásában;
megad pontot és vektort koordinátáival a derékszögű koordináta-rendszerben;
koordináta-rendszerben ábrázol adott feltételeknek megfelelő ponthalmazokat;
koordináták alapján számításokat végez szakaszokkal, vektorokkal;
ismeri és alkalmazza az egyenes egyenletét;
egyenesek egyenletéből következtet az egyenesek kölcsönös helyzetére;
kiszámítja egyenesek metszéspontjainak koordinátáit az egyenesek egyenletének ismeretében;
megadja és alkalmazza a kör egyenletét a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeret-

ében;
felismeri a matematika különböző területei közötti kapcsolatot.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
A vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor fogalmak ismerete, alkalmazása
A vektorok összeadása, kivonása, szorzása valós számmal, műveletek ismerete és alkalmazása
Vektorok alkalmazása feladatok megoldásában
Pont és vektor megadása koordinátákkal a derékszögű koordináta-rendszerben Adott feltételeknek megfelelő ponthalmazok ábrázolása koordináta-rendszerben
Két pont távolságának, vektor abszolút értékének meghatározása koordináták alapján
Vektorok összegének, különbségének, számszorosának koordinátái
Szakaszfelezőpont koordinátáinak meghatározása a végpontok koordinátái alapján
Egyenes egyenlete $y = mx + b$ vagy $x = c$ alakban
Egyenes meredekségének fogalma; egyenesek merőlegességének és párhuzamosságának megállapítása a meredekségek alapján
Az egyenesek egyenletének ismeretében egyenesek metszéspontjának koordinátái
A kör egyenletének megadása és alkalmazása a kör sugarának és a középpont koordinátáinak ismeretében
Fogalmak
vektor, vektor abszolút értéke, nullvektor, ellentett vektor, helyvektor, vektorok összege, vektorok különbsége, vektor számszorosa, vektor koordinátái, alakzat egyenlete, egyenes egyenlete, kör egyenlete
Javasolt tevékenységek
„Torpedójáték” koordináta-rendszerben
Helymeghatározás térképen a szélességi és hosszúsági adatok segítségével
Ház/lakás alaprajzának elkészítése koordináta-rendszerben, az eredeti adatok alapján
Játék helyvektorokkal dinamikus geometriai szoftver használatával
Gondolattérkép készítése a koordinátageometria kapcsolatainak bemutatására csoportos vagy egyéni munkaformában
„Oroszlánfogás”: lineáris egyenlőtlenségrendszer megoldása grafikusan, digitális eszköz segítségével
„Célba lövés”: játék körökkel a koordináta-rendszerben
Témakör: Leíró statisztika

Témakör: Leíró statisztika	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	10	6

Tanulási eredmények
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
adott cél érdekében tudatos adatgyűjtést és rendszerezést végez;
hagyományos és digitális forrásból származó adatsokaság alapvető statisztikai jellemzőit meghatározza, értelmezi és értékeli;
ismeri és alkalmazza a sodrófa (box-plot) diagramot adathalmazok jellemzésére, összehasonlítására;
felismer grafikus manipulációkat diagramok esetén.
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
A reprezentatív minta fogalmának szemléletes ismerete
Hétköznapi, társadalmi problémákhoz kapcsolódó statisztikai adatok tervszerű gyűjtése
Statisztikai adatok rendszerezése, jellemzése kvartilisekkel, középértékekkel és szóródási mutatókkal
Sodrófa (box-plot) diagram készítése, alkalmazása
A kapott adatok értelmezése, értékelése, statisztikai következtetések
Nagy adathalmazok kezelése táblázatkezelő programmal
Grafikus és szöveges statisztikai manipulációk felismerése
Fogalmak

reprezentatív minta, sodrófa (box-plot) diagram, minimum, maximum, kiugró adat, kvartilisek, terjedelem, szórás
Javasolt tevékenységek
Példák reprezentatív és nem reprezentatív mintavételre
Szavazások szimulálása és különböző szavazatértékelő rendszerek vizsgálata iskolai körülmények között
A Simpson-paradoxon bemutatása példákon
Az interneten található, megbízható forrásból (pl. KSH honlapja) származó statisztikák értelmezése, elemzése, lehetséges következtetések megfogalmazása
Különböző forrásokból származó adathalmazok statisztikai elemzése, értékelése, ezekből valamilyen adott szempont alapján manipulatív és nem manipulatív diagram készítése
Témakör: Valószínűség-számítás

Témakör: Valószínűség-számítás	Heti 6 óra	Heti 4 óra
Javasolt óraszám:	16	11

Tanulási eredmények
A témakör tanulása eredményeként a tanuló:
konkrét valószínűségi kísérletek esetében az esemény, eseménytér, elemi esemény, relatív gyakoriság, valószínűség, egymást kizáró események, független események fogalmát megkülönbözteti és alkalmazza;
ismeri és alkalmazza a klasszikus valószínűségi modellt és a Laplace-képletet;
ismeri és egyszerű esetekben alkalmazza a valószínűség geometriai modelljét;
meghatározza a valószínűséget visszatevéses, illetve visszatevés nélküli mintavétel esetén.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
Példák ismerete események összegére, szorzatára, komplementer eseményre, egymást kizáró eseményekre
Elemi események fogalmának ismerete, alkalmazása események előállítására
Példák ismerete független és nem független eseményekre
A klasszikus valószínűségi modell és a Laplace-képlet ismerete,
alkalmazásaA geometriai valószínűség fogalmának ismerete és
alkalmazása.
Valószínűségek meghatározása visszatevéses és visszatevés nélküli mintavétel eseténA
várható érték ismerete és meghatározása konkrét feladatokban, játékokban
Pénzügyi fogalmakkal kapcsolatos valószínűségi ismeretek (például biztosítás, befektetések kockázata, árfolyamkockázat)
Fogalmak
események összege, események szorzata, esemény komplementere, egymást kizáró események, független események, geometriai valószínűség, visszatevéses mintavétel, visszatevés nélküli mintavétel, várható érték
Javasolt tevékenységek
Konkrét valószínűségi kísérletek végrehajtása vagy dinamikus szoftver segítségével történő szimulálása (pl. szabályos dobókockákkal, pénzérmékkel dobálás); a kapott gyakoriságok és relatív gyakoriságok táblázatba foglalása; becslés az egyes kimenetelek, illetve összetett események valószínűségére csoportmunkában
Példák keresése független és nem független, illetve egymást kizáró eseményekre csoportmunkában
Orvosi tesztek eredményének esélyelemzése fagráf segítségével
Egyszerű valószínűségi játékokhoz kapcsolódóan a várható nyeremény és az igazságosság fogalmának kialakítása
Konkrét bank konkrét befektetési portfóliójának értelmezése, elemzése
Néhány konkrét biztosítási ajánlat értelmezése, elemzése

3.19.5 Történelem tantárgy

I. Bevezetés

A történelemtanítás és -tanulás célja, hogy a hallgató megismerkedjen a történettudomány és segédtudományai által eddig feltárt ismeretekkel, valamint a hagyomány által legfontosabb- nak elismert történelmi tényekkel, szereplőkkel, eseményekkel, történetekkel és folyamatok-kal. A hallgatóban alakuljon ki identitástudata és tudatosuljon nemzeti hovatartozása. Ismer-kedjen meg a különféle kulturális rendszerek legalapvetőbb elemeivel, amelyek lehetővé te- szik, hogy azonosuljon kultúránk alapértékeivel. A történelem tantárgy helyi tantervének kö- zéppontjában a magyar nemzet és Magyarország története áll.

Célok és feladatok

A Nemzeti Alaptanterv 2020-as verziójában megfogalmazott kulcskompetenciák fejlesztésé- hez a történelem tantárgy a következő módon járul hozzá:

A tanulás kompetenciái: A történelmi kulcsfogalmak állandó használatán és megértésén keresztül a hallgató fejleszti a lényeges és kevésbé lényeges elemek megkülönböztetésének és rendszerezésének képességét. A hallgató a történelemtanulás során különféle jellegű tudástartalmakkal és különböző típusú feladatokkal találkozik, amelyek megtanulásához, illetve elvégzéséhez különféle módszereket kell elsajátítania. Ezen gondolkodási műveletek hatásukrévén fejlesztik a tanulási kompetenciákat.
A megszerzett tapasztalatok ösztönzést adhatnak az élethosszig tartó tanulásra és a törté- nelmi és a társadalmi kérdések iránti nyitottságra.

Kommunikációs kompetenciák: A hallgató a történelmi problémákról szerzett ismereteit írásban és szóban összefoglalja, azokról beszélgetéseket folytat. A történelmi források feldolgo- zása a szövegértés fejlesztésének hatékony módja, azok digitális kommunikációs eszközök segítségével való bemutatása fejleszti a hallgatóban az IKT-eszközök használatát.
Digitális kompetenciák: A történelmi forrásokat tartalmazó internetes portálok, hang- és film-archívumok és adatbázisok megismerése és használata, az itt talált források feldolgozása elengedhetetlen feltétele a korszerű történelemtanulásnak. A digitális információfeldolgozás, illetve a digitális kommunikáció fejlesztésének nagy szerepe van a közéleti tájékozódási kész-ségek kialakításában.
A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A történelmi ismeretek, fogalmak elsajátításával fejlődik a hallgató elemző, problémamegoldó gondolkodása. Mindezek együttesen segítik a differenciált történelmi gondolkodás kialakulását, melynek következtében a hallgató képessé válik események, folyamatok és jelenségek különböző szempontú megközelítésére, valamintbizonyos történések okainak és következményeinek több szempontú feltárására.
A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A hallgató tanulása során megismer emberi cselekedeteket, életutakat, élethelyzeteket, társadalmi folyamatokat és képessé válik arra, hogy jelenségeket árnyaltan értelmezze, a különböző társadalmakra, közösségekre jellemző magatartási és kommunikációs szabályokat felismerje.
A kreativitás a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A történelem tanulása során a felnőtt tanuló megismeri az emberiség, a magyarság kulturális öröksé- gének fő elemeit. Értékeli a kiemelkedő emberi alkotásokat és értelmezi azok technológiai, tudományos és művészeti szerepét.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A hallgató ismeri a tudósok, kutatók és művészek teljesítményét, ezen belül kiemelt figyelmet fordít a magyar tudósok, művészek, sportolók és más alkotó emberek kiemelkedő eredményeire, teljesítményeire.

Az elmondottakon túl célszerű figyelembe venni a felnőttek élet- és munkatapasztalatait.

A történelem tantárgy oktatása és tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő hallgató a nevelési-oktatási szakasz végére:

- képes felismerni, megfogalmazni és összehasonlítani különböző társadalmi és törté- nelmi problémákat, értékrendeket, jelenségeket, folyamatokat;
- a tanult ismereteket problémaközpontúan tudja rendezni,
- hipotéziseket alkot történelmi személyek, társadalmi csoportok és intézmények viselkedésének mozgatórugóiról;
- önálló kérdéseket fogalmaz meg történelmi folyamatok, jelenségek és események feltételeiről, okairól és következményeiről;
- önálló véleményt tud alkotni történelmi eseményekről, folyamatokról, jelenségekről és személyekről;
- képes különböző élethelyzetek, magatartásformák megfigyelése által következtetések levonására, erkölcsi kérdéseket is felvető történelmi helyzetek felismerésére és megítélésére;
- a változás és a fejlődés fogalma közötti különbséget ismerve képes felismerni és be- mutatni azokat azonos korszakon belül, vagy azokon átívelően;
- képes összevetni, csoportosítani és súlyozni az egyes történelmi folyamatok, jelensé- gek, események okait, következményeit, és ítéletet alkotni azokról, valamint a benne résztvevők szándékairól;
- összehasonlít különböző, egymáshoz hasonló történeti helyzeteket, folyamatokat, jelenségeket;
- képes felismerni konkrét történelmi helyzetekben, jelenségekben és folyamatokban valamely általános szabályszerűség érvényesülését;
- összehasonlítja és elemzően értékeli az egyes történelmi folyamatokkal, eseményekkelés személyekkel kapcsolatos eltérő álláspontokat.

II. Első év a technikumi képzésben

TANULÁSI EREDMÉNYEK AZ ELSŐ ÉV VÉGÉRE

Az első év tananyagának tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a képzésben résztvevő hallgató a nevelési-oktatási szakasz végére:

- ismeri az ókori civilizációk legfontosabb jellemzőit, valamint az athéni demokrácia és a római állam működését, hatásukat az európai civilizációra;
- felidézi a monoteista vallások kialakulását, legfontosabb jellemzőiket, tanításaik főbb elemeit, és bemutatja terjedésüket;
- bemutatja a keresztény vallás civilizációformáló hatását, a középkori egyházat, vala- mint a reformáció és a katolikus megújulás folyamatát és kulturális hatásait; érvel a vallási türelem, illetve a vallásszabadság mellett;
- képes felidézni a középkor gazdasági és kulturális jellemzőit, világképét, meghatározó birodalmait, és bemutatni a rendi társadalmat;
- ismeri a magyar nép őstörténetére és a honfoglalásra vonatkozó tudományos elképzeléseket és tényeket, tisztában van legfőbb vitatott kérdéseivel, a különböző tudományterületek kutatásainak főbb eredményeivel;
- értékeli az államalapítás, valamint a kereszténység felvételének jelentőségét;
- felidézi a középkori magyar állam történetének fordulópontjait, legfontosabb uralko- dóink tetteit;
- ismeri a magyarság törökellenes küzdelmeit, azok fordulópontjait és hőseit; felismeri,hogy a magyar és az európai történelem alakulását meghatározóan befolyásolta a tö- rök

megszállás;
- be tudja mutatni a kora újkor fő gazdasági és társadalmi folyamatait, ismeri a felvilágosodás eszméit, illetve azok kulturális és politikai hatását, valamint véleményt formála francia forradalom európai hatásáról;
- összefüggéseiben és folyamatában fel tudja idézni, miként hatott a magyar történe- lemre a Habsburg Birodalomhoz való tartozás, bemutatja az együttműködés és konf- rontáció megnyilvánulásait, a függetlenségi törekvéseket és értékeli a Rákóczi-szabad- ságharc jelentőségét;
- ismeri és értékeli a magyar nemzetnek a polgári átalakulás és nemzeti függetlenség elérésére tett erőfeszítéseit a reformkor és az 1848–1849-es forradalom és szabad- ságharc időszakában; a kor kiemelkedő magyar politikusait és azok nézeteit;
- fel tudja idézni az ipari forradalom szakaszait, illetve azok gazdasági, társadalmi, kulturális és politikai hatásait; képes bemutatni a modern polgári társadalom és állam jellemzőit és a 19. század főbb politikai eszméit, valamint felismeri a hasonlóságot és különbséget azok mai formái között.

II. AZ ELSŐ ÉVBEN A TÖRTÉNELEM TANTÁRGY ALAPÓRASZÁMAI:

144 - 72 óra/ Heti 4 óra – 2 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	**Javasolt óraszám**	
	Heti 4 óra	**Heti 2 óra**
Civilizáció és államszervezet az ókorban	10	6
Vallások az ókorban	10	4
Hódító birodalmak	6	4
A középkori Európa	10	6
A magyar nép eredete és az Árpád-kor	10	6
A középkori Magyar Királyság fénykora	10	6
A kora újkor	10	6
A török hódoltság kora Magyarországon	10	4
A felvilágosodás kora	10	4
Magyarország a 18. században	12	4
Új eszmék és az iparosodás kora	10	4
A reformkor	12	4
A forradalom és szabadságharc	12	6
Vizsgára való felkészítés, gyakorlás, számonkérés	12	8
Összes óraszám:	144	72

A **VASTAG NAGYBETŰVEL SZEDETT TÉMAKÖRÖK** kiemelten javasoltak a középszintű érettségivizsgára való felkészítésben.

II.1. TÉMAKÖRÖK ÉS ÓRASZÁMOK

TÉMAKÖR: Civilizáció és államszervezet az ókorban

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI

FELADATOK:

A római köztársaság	– A római köztársaság államszervezete és működése. – Köztársaságból egyeduralom: Caesar és Augustus.	Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, az ókori Izrael – Kr. u. 70 Jeruzsálem lerombolása, Kr. u. 395 a Római Birodalom kettéosztása. *Topográfia:* Mezopotámia, Babilon, Egyiptom, Nílus, Olümpia, Athén, Alexandria, Itália, Róma, Római Birodalom, Pannónia, Aquincum, Savaria, Jeruzsálem.	– A demokrácia melletti érvek megfogalmazása. – Az athéni demokrácia összehasonlítása a modern demokráciával. – Caesar diktatúrája előzményeinek, okainak feltárása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése a különböző civilizációk kultúrájának bemutatásához.
- Az ókori görög tudomány kulcsfogalmait bemutató idézetek, képi források gyűjtése.
- Információk gyűjtése pannóniai kulturális emlékekről.
- Ábra készítése az athéni demokrácia működési rendjéről.
- Ókori témájú filmek / filmrészletek elemzése, értelmezése.

TÉMAKÖR: Vallások az ókorban

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
Politeizmus és monoteizmus	– A politeizmus – Görög és római istenek. – A zsidó monoteizmus.	*Fogalmak*: politeizmus, monoteizmus, zsidó vallás, Ószövetség/Héber Biblia, Tízparancsolat, próféta,	– A zsidó és a keresztény vallások jellemzőinek összehasonlítása. – A vallások a min-

A kereszténység kezdete	– Jézus tanításai. – A páli fordulat. – Keresztényüldözések, a kereszténység elterjedése a Római Birodalomban.	jeruzsálemi templom, diaszpóra, Messiás, keresztény vallás, keresztség és úrva-csora, apostol, misz- szió, Biblia, Újszövet- ség, evangélium, püs- pök, zsinat.	dennapi életre gyakorolt hatásainak megállapítása. – A zsidó-keresztény hagyományok európai kultúrára gyakorolt
	– A Szentháromság-tan.	*Személyek*: Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Ábrahám, Mózes, Jézus, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Constantinus *Kronológia:* a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat. *Topográfia*: Jeruzsálem, Kánaán, Júdea, Izrael, Palesztina, Betlehem.	hatásának bemutatása. – Bibliai történetek, személyek felidézése. – A kereszténység terjedésének végigkövetése térképen. – Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek értelmezése. – Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek, ábrázolások gyűjtése a különböző tanult vallások jellegzetes építményeiről.
- Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése antik mitológiai témákról.
- Az Ószövetség történelmi szereplőinek, helyszíneinek azonosítása.
- Jézus életével és a kereszténység terjedésével kapcsolatos filmek/ filmrészletek.
- Képzőművészeti, irodalmi és zenei alkotások gyűjtése és elemzése bibliai témákról.

TÉMAKÖR: Hódító birodalmak

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
Egy eurázsiai birodalom: a hunok	– A nomád életmód, harcmodor és államszervezés. – A népvándorlás. – Róma örökösei Európa térképén.	*Fogalmak:* népvándorlás, hunok, ortodox, iszlám, Korán, kalifa. *Személyek:* Attila, Justinianus, Moha-	– A népvándorlás irányainak és résztvevőinek nyomon követése térkép segítségével a Kr. u. 4–8.

Az arab birodalom és az iszlám	– Mohamed tanításai és a Korán. – Az iszlám kultúra jellegzetességei. – Az Arab Birodalom és az arab hódítás. – Az arab hódítás feltartóztatása Európában: Poitiers, Bizánc.	med, Nagy Károly, I. Ottó. *Kronológia:* 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata. *Topográfia:* Hun Birodalom, Konstantinápoly, Bizánci Birodalom, Mekka, Poitiers, Frank Birodalom, Német-római Császárság.	sz. időszakában. – A sztyeppei állam működésének, sajátosságainak bemutatása. – A kora középkori Európa államalakulatainak azonosítása térképen. – Az iszlám vallás és az arab terjeszkedés közötti összefüggések feltárása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A Római Birodalom bukása külső és belső okainak összegyűjtése.
- A monoteista vallások (zsidó, keresztény, iszlám) összehasonlítása különböző szempontok alapján.
- Kiselőadás, prezentáció készítése jellegzetes iszlám vallási épületekről, szokásokról.

TÉMAKÖR: A középkori Európa

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 -6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A parasztság világa	– Az uradalom.		
	– A jobbágyok kötelességei és jogai. – Az önellátástól az árutermelésig.	*Fogalmak:* uradalom, földesúr, majorság, jobbágy, robot, kiváltság, rend, pápa, érsek, cölibátus, szerzetes, bencés rend, ferences rend, eretnek, inkvizíció, kolostor, katolikus, szent, kódex, román stílus, gótikus stílus, reneszánsz, lovag, nemes, feudalizmus, hűbériség, király, rendi monarchia, keresztes hadjáratok, polgár, céh. *Személyek:* Szent	– A középkor társadalmi, gazdasági, vallási és kulturális jellemzőinek bemutatása. – A társadalmi csoportok közötti jogi különbségek azonosítása. – A középkor társadalmi berendezkedése. – A jobbágyság jogainak és kötelességeinek rendszerezése. – Az egyház szerepének áttekintése a középkori Euró-
Az egyházi rend	– Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer – Kultúra és oktatás, a középkori egyetemek. – Román és gótikus építészet – európai és magyar példák.		
A nemesi rend	– Lovagi eszmény és lovagi kultúra. – A hűbériség.		

A polgárok világa	– A középkori város és lakói. – A város kiváltságai (magyar pél-dák alapján). – A céhek. – A helyi és távolsági kereskedelem. – A reneszánsz építészet (európai és magyar pél-dák).	Benedek, VII. Gergely, Assisi Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Leonardo da Vinci, Gutenberg, Dózsa György. *Kronológia:* 476–1492 a középkor, 1054 az egyházszakadás, 1347 a nagy pestisjárvány. *Topográfia:* Egyházi Állam, Anglia, Franciaország, levantei kereskedelmi hálózat, Velence, Firenze, Hanza kereskedelmi hálózat, Szentföld.	pában. – A középkori kolostori élet bemutatása képi vagy szöveges források segítségével. – A nyugati és keleti keresztény-ség jellemzői. – A lovagi életmód jellemzőinek azonosítása. – A városok életének bemutatása képek, ábrák és szöveges források alapján. – A céhek működésének jellemzése források alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek gyűjtése és rendszerezése román, gótikus és reneszánsz stílusú épületekről.
- Képek gyűjtése az ortodox egyház jellegzetes épületeiről, szokásairól.
- Áttekintő ábra készítése az egyházi hierarchiáról.
- Prezentáció, bemutató készítése valamely szerzetes, illetve lovagrendről.
- A város jellegzetes helyszíneinek, intézményeinek azonosítása egy fiktív középkori várost bemutató ábrán.

TÉMAKÖR: A magyar nép eredete és az Árpád-kor

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
Magyar őstörténet és honfoglalás	– A magyar törzsszövetség az Etelközben. – A honfoglalás okai és menete. – A kalandozások –a lovas-íjász harcmodor.	*Fogalmak:* finnugor, törzs, fejedelem, kabarok, vérszerződés, honfoglalás, kettős honfoglalás elmélete, avarok, rovásírás, kalandozások, székelyek, vármegye, egyházmegye, érsekség, tized, nádor, ispán, kancellária, kettős kereszt, szászok, kunok, tatárok/mongolok	– A kalandozó hadjáratok céljainak azonosítása. – Géza fejedelem, I. (Szent) István és IV. Béla uralkodásának jellemzése és értékelése. – A kereszténység felvétele és az államalapítás jelentőségének a felismerése.
AZ ÁLLAMALAPÍTÁS	– Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége. – A földbirtokrendszer és a várme-		

	gyeszervezet. – Az egyházszervezés.	*Személyek*: Álmos, Árpád, az Árpád-ház, Géza, I. (Szent) István, Koppány, Szent Gellért, Szent Imre, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, II. András, IV. Béla, Szent Margit. *Kronológia:* 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1241–1242 a tatárjárás. *Topográfia:* Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Pannonhalma, Esztergom, Székesfehérvár, Buda, Muhi, Erdély, Horvátország.	– A korai magyar történelmet és az Árpád-kort megjelenítő legfontosabb kulturális alkotások azonosítása.
A MAGYAR ÁLLAM MEGSZILÁRDULÁSAZ ÁRPÁD-KORBAN	– II. András kora: az átalakuló társadalom. – **Újjáépítés a tatárjárás után: IV. Béla.**		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A kalandozó hadjáratok jellegének megvitatása.
- Áttekintő ábra készítése a Szent István-i állam- és egyházszervezetről.
- A 13. századi társadalmi rétegek azonosítása az Aranybulla szövegében.

TÉMAKÖR: A középkori Magyar Királyság fénykora

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
AZ ANJOUK	– A királyi hatalom újbóli megszilárdítása I. Károly idején. – A visegrádi királytalálkozó. – Az 1351-es törvények.	*Fogalmak:* aranyforint, regálé, kapuadó, kilenced, bandérium, perszonálunió, sarkalatos nemesi jogok, fő- és köznemes, szabad királyi város, bánya-	– A 14–15. századi magyar uralkodók politikai pályájának felidézése. – A késő középkori magyar állam ésaz Oszmán Birodalom főbb össze-

A török fenyegetés árnyékában	– Az Oszmán Birodalom. – Török hódítás a Balkánon. – Luxemburgi Zsigmond, a közép-európai uralkodó és a török veszély. – Hunyadi János, a politikus és hadvezér. – Hunyadi János törökellenes harcai.	város, mezőváros, kormányzó, szekérvár, végvár, szultán, szpáhi, janicsár, rendkívüli hadiadó, füstpénz, fekete sereg, zsoldos, Corvina, Szent Korona, Szent Korona-tan, Képes krónika. *Személyek:* I. (Anjou) Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, I. (Hunyadi) Mátyás. *Kronológia:* 1301 az Árpád-ház kihalása,1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1351 I. (Nagy) Lajos törvényei, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nándorfehérvári diadal,1458–90 Mátyás uralkodása.	csapásainak felidézése. – Annak értékelése, hogy az Oszmán Birodalom terjeszkedő politikája milyen hatást gyakorolt a magyar történelemre. – Mátyás hatalomgyakorlásának jellemzése. – A reneszánsz kultúra bemutatása Mátyás udvarában. – A 14–15. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.
HUNYADI MÁTYÁS	– Mátyás útja a trónig. – A központosított királyi hatalom. – Jövedelmek és kiadások. – Birodalomépítő tervek. – Aktív védelem a török ellen.		
A magyar középkor kulturális hagyatéka	– Várak, királyi udvar, kolostorok, templomok. – Magyar krónikák és szentek legendái.		
		Topográfia: Visegrád, Lengyelország, Csehország, osztrák tartományok, Nikápoly, Várna, Nándorfehérvár, Kolozsvár, Kenyérmező, Oszmán Birodalom.	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Hunyadi János és Mátyás híres ütközeteinek felidézése, bemutatása térképvázlatok ésírott források segítségével.
- Kiselőadás készítése 14–15. századi magyar történelem kulturális hagyatékának kiemelkedő emlékeiről.
- A magyar középkor egy kiemelkedő helyszínének (pl. Pannonhalma, Diósgyőr, Székesfehérvár, Visegrád) jellemzőinek bemutatása.

TÉMAKÖR: A kora újkor

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A FÖLDRAJZI FELFEDEZÉSEK	– A portugál és spanyol felfedezések. – A korai gyarmatosítás és következményei. – A világkereskedelem kialakulása. – Az abszolutizmus.	*Fogalmak:* gyarmat, világkereskedelem, abszolutizmus, infláció, manufaktúra, tőke, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, örökös job-bágyság, reformáció, protestáns, evangélikus, református, anglikán, unitárius, vallási türelem, ellenreformáció, katolikus megújulás, jezsuiták, barokk. *Személyek:* Kolumbusz Kristóf, Vascoda Gama, Ferdinánd Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Apáczai Csere János, Habsburg-dinasztia, V. Károly, Loyolai (Szent) Ignác, XIV. Lajos. *Kronológia:* 1492-től az újkor, 1492 Amerika felfedezése, 1517 a reformáció kezdete, 1545 a tri- denti zsinat megnyi- tása, 1568 a tordai határozat, 1648 a vesztfáliai békék.	– A felfedezők céljainak és útjai-nak bemutatása tematikus térképeken. – Információk gyűjtése a kialakuló világkereskedelem új útvonalairól, fontosabb termékeiről és szereplőiről. – Az új munkaszervezési formák bemutatása és összehasonlítása a céhes iparral. – Az európai régiók közötti gazdasági és társadalmi különbségek felismerése. – A reformáció okainak és következményeinek bemutatása. – A katolikus és a protestáns tanítások és egyházszervezet összehasonlítása. – A reformáció egyes irányzatai terjedésének nyomon követése térképen. – Vallás és politika összefonódásának felismerése. – Az erdélyi vallásitürelem szerepé-
A korai kapitalizmus	– Az árforradalom. – A manufaktúrák. – Bankok és tőzsdék. – Az európai munkamegosztás és következményei.		
REFORMÁCIÓ EURÓPÁBAN *és Magyaror-szágon*	– A reformáció előzményei (humanizmus és az egyházi reform igénye). – Luther és Kálvin fellépése. – A protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése. – A reformáció eredményei Magyarországon		
„Hitviták tüzében”	– Vallási konfliktusok Európában. – Etnikai sokszínűség és vallás-béke Erdélyben. – A magyar protestáns és katolikus iskolák. – A katolikus megújulás és a ba-		

	rokk Európában		
	és Magyarországon.	don, Párizs/Versailles, Sárospatak, Debrecen	nek és jelentőségének felismerése. – A katolikus egyház megújulási törekvései és a barokk művészet jellemzői közötti párhuzam felismerése.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A felfedező utak irányainak követése és a korai gyarmatok elhelyezése térképen.
- Információk gyűjtése a korai gyarmatosítás módszereiről és következményeiről.
- Beszámoló készítése az európai és magyar reformáció kapcsolatáról.

TÉMAKÖR: A török hódoltság kora Magyarország

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
AZ ORSZÁG HÁROM RÉSZRE SZAKADÁSA	– A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás. – Az ország három részre szakadása. – A várháborúk és az új végvárrendszer.	*Fogalmak:* rendi országgyűlés, hajdúszabadság. *Személyek:* I. Szulejmán, II. Lajos, (Szapolyai) János, I. Ferdinánd, Dobó István, Zrínyi Miklós (a szigetvári hős), Báthory István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), I. Lipót, Savoyai Jenő.	– A török hadjáratoknak és az ország háromrészre szakadásának bemutatása térképeken. – A végvári élet felidézése különböző források (képek, irodalmi alkotások és filmek) alapján. – A három részre szakadt ország gazdasági lehetőségeinek és szerepének értel-
A két magyar állam	– A Magyar Királyság a Habsburg Birodalomban – Az Erdélyi Fejedelemség viszonylagos önállósága és aranykora.		

A török kiűzése és a török kor mérlege	– Háborús béke-évek: másfél évszázad hódoltságés az ország pusztulása. – A török kiűzése.	*Kronológia:* 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1566 Szigetvár eleste, 1664 a vasvári béke, 1686 Buda visszafoglalása, 1699 karlócai béke. *Topográfia:* Mohács, Kőszeg, Eger, Szigetvár, Habsburg Birodalom, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Pozsony, Gyulafehérvár, Bécs.	mezése adatok, grafikonok, diagramok alapján. – A török hódoltság hosszú távú hatásainak azonosítása. – A 16-17. századi magyar történelmet megjelenítő fontos kulturális alkotások azonosítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A mohácsi csata eseményeinek megvitatása különböző
- Az országrészek és a fontosabb várak, csaták elhelyezése vaktérképen.
- A török kiűzése állomásainak nyomon követése térképen.
- A Habsburg-magyar konfliktusok okainak és eredményeinek vázlatos összegzése.

TÉMAKÖR: A felvilágosodás kora

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A FELVILÁGOSODÁS	– Tapasztalat és értelem − a felvilágosodás új világképe. – A felvilágosodás államelméletei. – A szabad verseny elmélete.	*Fogalmak:* felvilágosodás, jogegyenlőség, hatalmi ágak megosztása, népfelség, társadalmi szerződés, szabad verseny, alkotmány, alkotmányos monarchia, elnök, miniszterelnök, felelős kormány, cenzus, általános választójog, forradalom, diktatúra, jakobinus, Szent Szövetség.	– A középkor és a felvilágosodás világképének összehasonlítása. – A felvilágosodás államelméleteinek összehasonlítása különböző szempontok alapján. – A brit és az amerikai államszervezetet bemutató ábrák értel-
A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése	– A parlamentáris rendszer: parlament és kormány. – Az elnöki rendszer: kongresszus és elnök.		

A francia forradalom és hatása	– A forradalom kitörése és az Emberi és polgári jogok nyilatkozata.	*Személyek:* Nikolausz Kopernikusz, Isaac Newton, Charles Louis Montesquieu, Jean-Jacques Rousseau, Adam Smith, George Washington, Maximilien Robespierre, Bonaparte Napóleon. *Kronológia:* 1689 a Jognyilatkozat, 1776a Függetlenségi nyilatkozat, 1789 a francia forradalom, 1804–1814/1815 Napóleon császársága, 1815 a waterlooi csata. *Topográfia:* Nagy-Bri- tannia, Amerikai Egyesült Államok, Párizs, Oroszország, Waterloo.	mezése. – Az Emberi és polgári jogok nyilatkozatában megjelenő felvilágosult elvek azonosítása. – A forradalmi gondolat és a legitimitás eszméjének értelmezése, azonosítása.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Képek és irodalmi idézetek gyűjtése a felvilágosodás világképének bemutatásához.
- Egyszerűsített ábra készítése az angol és az amerikai államszervezetről
- Gondolattérkép készítése a francia forradalom okairól.

TÉMAKÖR: Magyarország a 18. században

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 12 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A RÁKÓCZI-SZABADSÁGHARC	– Magyarország a Habsburg Birodalomban. – A szabadságharc okai és céljai. – A szabadságharc politikai és katonai fordulópontjai. – A szatmári béke kompromisszuma.	*Fogalmak:* kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás, amnesztia, felvilágosult abszolutizmus, kettős vámhatár, úrbéri rendelet, Ratio Educationis, türelmi rendelet, nyelvrendelet. *Személyek:* II. Rá-	– A Rákóczi-szabadságharc céljainak és eredményei-nek összevetése. – A szabadságharc katonai történetének felidézése térképek, képek és szöveges forrá-sok segítségével. – Magyarország újranépesülésének

MAGYARORSZÁG ÚJ-RANÉPESÜLÉSE É S ÚJRANÉPESÍTÉSE	– A belső vándorlás, a szervezett betelepítés és az öntevékeny betelepülés. – A többnyelvű és többvallású ország. – Gazdaság és életmód.	kóczi Ferenc, Mária Terézia, II. József. *Kronológia:* 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1711 a szatmári béke, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1780–1790 II. József uralkodása. *Topográfia:* Temesvár, Határőrvidék, Poroszország.	és a folyamat eredményének értelmezése tematikus térképek segítségével. – A felvilágosult abszolutizmus eszmei és politikai hátterének, valamint eredményeinek azonosítása. – Mária Terézia és II. József politikájának összehasonlítása. – II. József személyiségének bemutatása, uralkodásának mérlege, értékelése. – A 18. századi Magyarország legfőbb kulturális eredményeinek azonosítása.
A FELVILÁGOSULT ABSZOLUTIZMUS RE-FORMJAI	– A Pragmatica Sanctio. – A felvilágosult abszolutizmus céljai. – Mária Terézia: együttműködés és reform. – II. József reformpolitikája és kudarca.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Összefoglaló készítése a szabadságharc okainak és eredményeinek összehasonlítá-sára.
- Képek, térképek, irodalmi szövegek, kuruc nóták gyűjtése a Rákóczi-szabadságharccal kapcsolatban.
- A Rákóczi-szabadságharc nemzetközi kapcsolatainak ábrázolása gondolattérképen.
- A népességmozgások és az egyes népcsoportok nyomon követése térképen.
- Magyarázó ábra készítése a kettős vámhatár működéséről.

TÉMAKÖR: Az új eszmék és az iparosodás kora

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 10 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**

Liberalizmus, nacionalizmus és konzervativizmus	– Liberalizmus: jogegyenlőség és alkotmányosság. – Nacionalizmus: nemzetépítés és nemzetállam. – Konzervativizmus: szerves reform és a forradalom elutasítása.	*Fogalmak:* liberalizmus, nacionalizmus, nemzetállam, konzervativizmus, reform, ipari forradalom, munkanélküliség, tömegtermelés, szegregáció. *Személyek:* James Watt, Thomas Edison, Henry Ford. *Topográfia:* Manchester, Ne wYork.	– A 19. század politikai eszméinek azonosítása szöveges források alapján. – Az iparosodás hullámainak azonosítása és összevetése. – Az ipari forradalmak ökológiai következményeinek azonosítása.
AZ IPARI FORRADALOM HULLÁMAI	– Az első hullám: textilipar, bányászat, kohászat. – A közlekedés forradalma. – A második hullám: elektronika és vegyipar. – A gyár és a futószalag.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Az egyes politikai eszmék álláspontjai közötti különbségek megbeszélése, kulcsfogalmak kigyűjtése
- Grafikonok, adatsorok elemzése az ipari forradalmak társadalmi és demográfiai hatásairól.
- Beadandó munkák készítése fontosabb találmányokról.

TÉMAKÖR: A reformkor

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 12 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A politikai élet színterei	– A Habsburg Birodalom és Magyarország. – A rendi országgyűlés és a megyerendszer. – A reformkori Pest-Buda.	*Fogalmak:* alsó- és felsőtábla, érdekegyesítés, köztehervisselés, jobbágyfelszabadítás, örökváltság. *Személyek:* József nádor, Metternich,	– A jobbágykérdés és megoldási javaslatainak értelmezése szöve-gek és adatok alapján. – A nyelvkérdés ésa nemzetté válás bemutatása kü-

A REFORMKOR FŐ KÉRDÉSEI	– A magyar nyelv ügye és a nemzetté válás. – A jobbágykérdés: örökváltság, kárpótlás. – A polgári alkotmányosság kérdése. – Széchenyi és Kossuth programja.	Wesselényi Miklós, Széchenyi István, Kölcsey Ferenc,Deák Ferenc, Kos- suth Lajos, Ganz Ábrahám. *Kronológia:* 1830–1848 a reformkor, 1830 a Hitel megjelenése, 1844 tör- vény a magyar államnyelvről. *Topográfia*: Pest-Buda.	lönböző források segítségével. (Pl. magyar államnyelv, a zsidóság nyelvváltása, Lőw Lipót) – A polgári alkotmányosság programjának bemutatása politikai írások, országgyűlési felszólalások és ábrák alapján. – Széchenyi és Kossuth társadalmi hátteré-nek, egyéniségé- nek, álláspontjá- nak és eredményeinek összevetése. – A nemzeti kultúra és a kor politikai törekvései közötti kapcsolatok azonosítása példák alapján. – A reformkor legfőbb kulturális eredményeinek, alkotásainak azonosítása különböző típusú források alapján.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Ábrák készítése a rendi államszervezet működéséről.
- Kiselőadások, prezentációk készítése a reformkor jelentősebb alakjairól
- Táblázatos összefoglaló készítése a reformellenzék, a konzervatívok és az udvar álláspontjáról a főbb vitakérdésekben.
- A reformkor legfontosabb kérdéseinek, jellemzőinek azonosítása szépirodalmi művek-ben és más szöveges forrásokban.

TÉMAKÖR: A forradalom és a szabadságharc

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 12 - 6 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**

A forradalom céljai és eredményei	– Az európai forradalmi hullám és március 15. – Az első magyar polgári alkotmány: az áprilisi törvények. – A Batthyány-kor- mány tevékeny- sége.	*Fogalmak:* márciusi ifjak, sajtószabadság, cenzúra, áprilisi törvények, népképviseleti országgyűlés, politikai nemzet, nemzetiség, honvédség, Függetlenségi nyilatkozat. *Személyek:* Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Görgei Artúr, Bem József, Klapka György, Ferenc József, Julius Haynau. *Kronológia:* 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1849. április–májusa tavaszi hadjárat, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése. *Topográfia:* Pákozd, Debrecen, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad.	– A reformkori elképzeléseknek, a forradalom követeléseinek és az áprilisi törvényeknek az összehasonlítása. – A forradalom eseményeinek felidézése források segítségével. – A szabadságharc néhány döntő csatájának bemutatása térképek, beszámolók alapján. – A forradalom ésa szabadságharc eredményeinek értékelése. – A magyar forradalom és szabadságharc elhelyezése az európai környezetben.
A szabadságharc főbb eseményei és kiemelkedő szereplői	– Harc a dinasztiával és a vele szövetkező nemzetiségekkel – A tavaszi hadjárat. – A Függetlenségi nyilatkozat, kísérlet az önálló állam megteremtésére – A szabadságharc leverése ésa megtorlás.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A szabadságharc főbb eseményeinek elhelyezése vaktérképen.
- A forradalom és szabadságharc eseményeit megörökítő művészeti alkotások (képek, irodalmi szövegek, filmek) gyűjtése és értelmezése.

III. Második év a technikumi képzésben

Tanulási eredmények a második év nevelési-oktatási szakasz végére a képzésben résztvevő hallgató:

- ismeri és értékeli a magyar nemzetnek a polgári átalakulás és nemzeti függetlenség elérésére tett erőfeszítéseit az 1848–1849-es forradalmat és szabadságharcot követő időszakban; a kor kiemelkedő magyar politikusait és azok nézeteit, véleményt tud for-

málni a kiegyezésről;
- fel tudja idézni az első világháború előzményeit, a háború jellemzőit és fontosabb fordulópontjait, értékeli a háborúkat lezáró békék tartalmát, és felismeri a háborúnak a 20. század egészére gyakorolt hatását;
- bemutatja az első világháború magyar vonatkozásait, a háborús vereség következmé-nyeit; példákat tud hozni a háborús helytállásra;
- képes felidézni azokat az okokat és körülményeket, amelyek a történelmi Magyaror- ság felbomlásához vezettek;
- tisztában van a trianoni békediktátum tartalmával és következményeivel, be tudja mu-tatni az ország talpra állását, a Horthy-korszak politikai, gazdasági, társadalmi és kul- turális viszonyait, felismeri a magyar külpolitika mozgásterének korlátozottságát;
- össze tudja hasonlítani a nemzetiszocialista és a kommunista ideológiát és diktatúrát,
- képes felidézni a második világháború okait, a háború jellemzőit és fontosabb fordulópontjait, ismeri a holokausztot és a hozzávezető vezető okokat;
- bemutatja Magyarország revíziós lépéseit, a háborús részvételét, az ország német megszállását, a magyar zsidóság tragédiáját, a szovjet megszállást, a polgári lakosság szenvedését, a hadifoglyok embertelen sorsát;
- össze tudja hasonlítani a nyugati demokratikus világ és a kommunista szovjet blokk politikai és társadalmi berendezkedését,
- képes jellemezni a hidegháború időszakát, és az európai kommunista rendszerek öszszeomlását;
- bemutatja a kommunista diktatúra magyarországi kiépítését, működését és változa- tait,
- az 1956-os forradalom és szabadságharc okait, eseményeit,
- összefüggéseiben szemléli a rendszerváltoztatás folyamatát, felismerve annak törté- nelmi jelentőségét;
- ismeri és reálisan látja a többpólusú világ jellemzőit napjainkban, elhelyezi Magyarországot a globális világ folyamataiban;
- bemutatja a határon túli magyarság és a cigányság helyzetét, a megmaradásért való küzdelmét Trianontól napjainkig;
- ismeri a magyarság, illetve a Kárpát-medence népei együttélésének jellemzőit, példá-kat hoz a magyar nemzet és a közép-európai régió népeinek kapcsolatára, különös tekintettel a visegrádi együttműködésére;
- ismeri hazánk államszervezetét, választási rendszerét.

III.1. A második évben a történelem tantárgy alapóraszámai:

124 - 62 óra / Heti: 4 – 2 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör	**Javasolt óraszám**	
	Heti 4 óra	Heti 2 óra
A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése	8	4
A dualizmus kori Magyarország	8	4
A nagy háború	6	3
Az átalakulás évei	6	3
A két világháború között	8	4
A Horthy-korszak	8	4
A második világháború	6	3

A két világrendszer szembenállása	8	4
Háborútól forradalomig	8	3
Az 1956-os forradalom és szabadságharc	6	3
A kádári diktatúra	8	4
A kétpólusú világ és felbomlása	8	3
A rendszerváltoztatás folyamata	6	3
A világ a 21. században	6	3
Magyarország a 21. században	6	3
A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20-21. században	6	3
Rendszerezés és felkészülés az érettségire	12	8
Összes óraszám:	**124**	**62**

TÉMAKÖR: A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A szocializmus és a munkásmozgalom	– Szocializmus: társadalmi egyenlőség és tulajdonviszonyok. – A Kommunista kiáltvány.	*Fogalmak:* polgárháború, polgári állam, szakszervezet, társadalombiztosítás, monopólium, szocializmus, szociáldemokrácia, kommunizmus, keresztényszocializmus, proletárdiktatúra, osztályharc, cioniz -mus, emancipáció.	– A nemzetállam fogalmának értelmezése politikai, gazdasági és kulturális szempontokból. – A polgári állam feladatköreinek és eredményeinek azonosítása.
***A polgári nemzetállam megteremtése (Németország**, Amerikai Egyesült Államok, Japán)*	– A nemzeti egység megteremtése (politika, gazdaság, kultúra). – Alkotmányosság és választójog.		
	– A polgári állam kiépítése.	*Személyek:* Abraham Lincoln, Otto von Bismarck, Karl Marx. *Kronológia:* 1861–1865 az amerikai polgárháború, 1868:a Meidzsi-restaurá- ció, 1871 Németor- ság egyesítése. *Topográfia:* Németország, Japán.	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Egyetemes és magyar történeti példák gyűjtése a polgári állam feladatköreiről és társadalmi hatásairól.
– Vita a szocialista eszmékről, és hatásukról a korabeli közéletre.
– Az egységes Egyesült Államok terjeszkedése főbb mozzanatainak követése a térképen.

TÉMAKÖR: A dualizmus kora

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A KIEGYEZÉS ÉS A DUALIZMUS REND-SZERE	– A kiegyezés és okai. – A közös ügyek rendszere. – A magyar államszervezet.	*Fogalmak:* emigráció, passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, közjogi kérdés, húsvéti cikk, dualizmus, népességrobbanás, urbanizáció, kivándorlás, dzsentri, népokta-tás, Millennium, asszimiláció, autonómia. Személyek: Andrássy Gyula, Eötvös József, Baross Gábor, Tisza Kálmán, Wekerle Sándor, Tisza István, Semmelweis Ignác, Weiss Manfréd. *Kronológia:* 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1873 Buda-	– -A kiegyezés értékelése – A dualizmus államszervezetét bemutató ábra értelmezése. – A dualizmus kora kiemelkedő szereplői életútjának áttekintése, értékelése. – A dualizmus kori nemzetiségi kérdés elemzése szöveges források, adatsorok és etnikai térké- pek segítségével. – A dualizmus kori társadalmi és gazdasági változások elemzése, értékelése adatsorok, szövegesés képi források segítségével. – A dualizmus legkiemelkedőbb gazdasági és kulturális teljesítményeinek azonosí-
A nemzeti és nemzetiségi kérdés, a cigányság helyzete	– A politikai nemzet koncepciója. – A horvát-magyar kiegyezés és a nemzetiségi törvény. – Asszimiláció és anyanyelvhasználat. – Autonómia törekvések és irredenta mozgalmak. – Zsidó emancipáció, a zsidóság részvétele a modernizációban, polgárosodás ésa középosztály kérdése. – Cigányok/romák a dualizmus kori Magyarországon.		

Az ipari forradalom Magyarországon	– A gazdasági kiegyezés. – A vasútépítés. – Állami gazdaságpolitika. – Mezőgazdaság és élelmiszeripar. – Modernizálódó ipar.	pest egyesítése, 1896 a Millennium. *Topográfia:* Budapest, Osztrák-Magyar Monarchia, Fiume.	tása különböző forrásokban. – A zsidók és németek szerepe a polgárosodásban.
Társadalom és életmód a dualizmus korában	– Demográfiai robbanás és urbanizáció. – Kivándorlás Európából és Magyarországról. – A földkérdés és a vidék. – A nagyvárosi életforma: Budapesta világváros. – Oktatás és kultúra. – Életmód és szórakozás.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vita Magyarország és a Habsburg-dinasztia dualizmus kori kapcsolatáról.
- A Nemzeti Sírkert (digitális) felkeresése (a 19. század szereplőihez kapcsolódó sírok, mauzóleumok közös megtekintése).
- A korszakkal kapcsolatos emlékművek, emlékhelyek felkeresése a lakóhelyen és környékén.
- Kiselőadás / tabló készítése a dualizmus korának kiemelkedő beruházásairól.
- Programajánló összeállítása egy a millennium korában Budapestre látogató turista számára.

TÉMAKÖR: A nagy háború

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**

Az első világháború előzményei	– A gyarmatosítás okai és céljai. – Az imperializmus – a terjeszkedő tőke. – Nagyhatalmi érdekek és konfliktusok. – Az Osztrák-Magyar Monarchia helyzete – balkáni konfliktusok.	*Fogalmak:* villámháború, front, állóháború, hátország, antant, központi hatalmak, hadigazdaság, hadifogság. *Személyek:* II. Vilmos, II. Miklós, IV. Károly. *Kronológia:* 1914. június 28. a szarajevói merénylet, 1914–1918 az első világháború. *Topográfia:* Brit Biro- dalom, Szarajevó, Doberdó, Románia, Szerbia, Olaszor-ság.	– A gyarmati terjeszkedést, valamint az első világháború előtti feszültségeket bemutató ábrák, térképek és adatsorok elemzése, értelmezése. – Az első világháború frontjainak azonosítása, bemutatása térképeken. – Az első világháború jellegzetességeinek azonosítása ábrákon, adatsorokon, képi és szöveges forrásokban. – A front és a hátország körülményei, valamint a háború okozta szenvedések felidézése korabeli beszámolók, emlékiratok, naplók alapján. – A háború kimenetelének értékelése a két hatalmi tömb erőviszonyainak és lehetőségeinek tükrében. – A nagy háború világpolitikára gyakorolt hosszútávú következményeinek felismerése.
AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ	– A világháború kitörése. – A hadviselő felek és a frontok. – Oroszország és a központi hatalmak összeomlása.		
Az első világháború jellemzői és hatása	– Az állóháború és az anyagcsata. – A hadigazdaságés a háborús propaganda. – A hagyományos világrend felbomlása. – A nők helyzetének megváltozása.		
Magyarország a világháborúban	– Magyar frontok, nagy csaták. – Az antant ígéretei a Monarchia nemzetiségeinek. – Magyar hősök a világháborúban. – A hátország. – A magyar hadifoglyok sorsa.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A háború előzményeinek összesítése.
- Példák gyűjtése a magyar katonák első világháborús hősi helytállásáról.
- A lakóhelyen található első világháborús hősi emlékmű, katonasírok felkeresése, egy-egy hős életének feltárása.
- Képek gyűjtése és elemzése a háború új jellegzetességeiről (fegyverek, intézmények, jelenségek).
- Különböző internetes háborús témájú szövegek, propagandaképek, plakátok, karikatúrák gyűjtése és elemzése.

– Családi történetek, fényképek gyűjtése feldolgozása, bemutatása az első világháború-ból.

TÉMAKÖR: Az átalakulás évei

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
Szocialista és nemzeti törekvések: a birodalmak bomlása	– A történelmi monarchiák bu-kása (Oroszor- ság, Németor- ság, Oszmán Birodalom).	*Fogalmak:* bolsevik, szovjet, örmény népirtás, egypártrendszer, Kommunisták Magyarországi Pártja (KMP), tanácsköztársaság, vörös terror, Lenin-fiúk, ellenforradalom, fehér különítményes megtorlások, "vörös térkép," kisantant, jóvátétel, Népszövetség, kisebbségvédelem, revízió, Rongyos Gárda. *Személyek:* Kemal Atatürk, Vlagyimir I. Lenin, Woodrow Wilson, Georges Clemenceau, Benito Mussolini, Károlyi Mi-hály, Kun Béla, HorthyMiklós, Apponyi Albert. *Kronológia:* 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1918. október	– A bolsevik hatalomátvétel és a lenini proletárdiktatúra működésének bemutatása és értékelése források alapján. – Tevékenységének értékelése. – Az első világháborút követő területi és etnikai változások áttekintése térké-pen. – A trianoni békediktátum okai-nak feltárása. – A trianoni békediktátum értékelése a győztes hatalmak közép-európai politikájának tükrében. – A trianoni békediktátum területi, népességi, gazdasági és kato- nai következmé-
Az Osztrák-Magyar Monarchia és a történelmi Magyarország szétesése	– A Monarchia és a történelmi Magyarország bomlása.		
A tanácsköztársaság és az ellenforradalom	– A kommunista hatalomátvétel. – A proletárdiktatúra és a vörösterror.		
A Párizs környéki békék	– A nagyhatalmi érdekek érvényesítése: az új világrend kialakítása. – Az önrendelkezés elve és a hatalmi érdekek gyakorlata. – Jóvátétel, hadsereg-korlátozás, határváltozások. – A szétszabdalt közép-európai régió.		

A TRIANONI BÉKE-DIKTÁTUM	– A magyar ügy a békekonferencián. – A magyar delegáció érvei. – Az ezeréves Magyarország felosztása, a döntés tartalmi elemei. – Az önrendelkezési elv megsértése	31. forradalom Magyarországon, 1919. március – augusztus.a tanácsköztársaság, 1920. június 4. a trianoni békediktátum. *Topográfia:* Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Ausztria, trianoni Magyarország.	nyeinek bemutatása szöveges és képi források, ábrák és adatsorok segítségével. – A trianoni határok végigkövetése, a határmegvonás konkrét okainak feltárása.
	– A békediktátum etnikai és gazdasági következményei.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás / prezentáció készítése a korszak meghatározó személyiségeiről.
- Bizonyítékok és adatgyűjtés az elcsatolt területeknek az ezeréves magyar kultúrában betöltött jelentős szerepéről (pl. történelmi személyiségek, művészek, tudósok, épüle-tek, művészeti alkotások, intézmények).
- Különböző internetes revíziós témájú szövegek, képek, plakátok, dalok gyűjtése és vizsgálata, elemzése.
- Trianoni emlékhelyek térképen és fotókon.

TÉMAKÖR: A két világháború között

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A kommunista Szovjetunió	– A totális diktatúra és a pártállam kiépítése. – A tervgazdaságés a kollektivizá- lás. – A terror eszközei és áldozatai.	*Fogalmak:* totális állam, többpártrendszer, egypártrendszer, személyi kultusz, koncepciós per, GULAG, holodomor, államosítás, kollektivizálás, kulák, tervgazdaság, piacgazdaság, New Deal, fasizmus, nemzetiszocializmus, fajelmélet, antiszemitizmus, Führer, SS, Anschluss.	– A sztálini Szovjetunió működésének bemutatásaés értelmezése szöveges, képi források, adatsorok, ábrák segítségével. – A világgazdasági válság és a rá adott válaszok bemutatása. – A nemzetiszocialista Németország működésének bemutatásaés
A Nyugat és a gazdasági világválság	– A tőzsde, a hitelezés és a világkereskedelem összeomlása.		
A NEMZETISZOCIA-LISTA NÉMETO	– A nemzetiszocialista ideológia és mozgalom. – A totális állam ki-		

R-SZÁG	építése. – A terror eszközei. – Terjeszkedés a háború előtt.	*Személyek:* Joszif V. Sztálin, Adolf Hitler. *Kronológia:* 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1938 az Anschluss,a müncheni konferencia. *Topográfia:* Szovjetunió, Kolima-vidék, Leningrád (Szentpétervár), Moszkva, Berlin.	értelmezése szöveges, képi források, adatsorok és ábrák segítségével. – A totális diktatúrák ideológiáinak és működésének összehasonlítása, érvelés a totális diktatúrák ellen.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Visszaemlékezések, források gyűjtése és prezentáció készítése a sztálini terror megnyilvánulásairól (pl. GULAG, holodomor, koncepciós perek).
- Különböző képi és szöveges források gyűjtése a sztálini diktatúra hétköznapjairól.
- Prezentáció készítése a náci terror megnyilvánulásairól (pl. kristályéjszaka, GESTAPO, koncentrációs táborok stb.).

– A korszakkal kapcsolatos dokumentum- és játékfilmek/filmrészletek megtekintése és értelmezése.

TÉMAKÖR: A Horthy-korszak

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra:8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**

Talpra állás Trianon után	– A király nélküli alkotmányos királyság. – A korlátozott parlamentarizmus rendszere a konszolidáció szolgálatában. – A gazdaság szerkezetváltása az 1920-as évek-ben. – A klebelsbergi oktatás- és kultúrpolitika eredményei.	*Fogalmak:* kormányzó, Egységes Párt, numerus clausus, pengő, Magyar Nemzeti Bank, Szent István-i állameszme, magyar népi mozgalom, nyilasok. *Személyek:* Bethlen István, Teleki Pál, Klebelsberg Kuno, Gömbös Gyula, Weiss Manfréd, Szent-Györgyi Albert. *Kronológia:* 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1938 az első bécsi döntés, 1939 Kárpátalja visszacsatolása.	– A magyarországi korlátozott parlamentarizmus rendszerének értékelése. – A korabeli politikai berendezkedés összehasonlítása más (közép-) európai országokéval. – A bethleni gazdasági konszolidáció folyamatának és eredményeinek áttekintése képek, ábrák és adatsorok alapján. – Szöveges források olvasása és értelmezése a Horthy-korszak főbb társadalmi kérdéseiről (pl. oktatás, társadalmi mobilitás, antiszemitizmus, földkérdés). – A magyar külpoli- tika céljainak, lehetőségeinek és a revízió eredményeinek értékelése, elemzése térkép és statisztikai adatok alapján.
A 1930-as évek Magyarországa	– A külpolitika irányai és lehetőségei – a revízió első eredményei.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Kiselőadás / prezentáció készítése a korszak kiemelkedő szereplőiről (pl. Horthy, Beth-len, Teleki).
- A Horthy-korszak gazdasági fejlődéséről tanúskodó képek gyűjtése és bemutatása (pl. Csepeli Szabadkikötő, villamosított vasútvonal stb.).

TÉMAKÖR: A második világháború

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK

Témák	Altémák	Fogalmak és adatok/Lexikák	Fejlesztési feladatok
A tengelyhatalmak sikerei	– Közép-Európa felosztása (Molotov-Ribbentrop paktum): németés szovjet megszállás. – Nyugat-Európa lerohanása. – Német támadás a Szovjetunió ellen. – Japán támadás az Egyesült Államok ellen.	*Fogalmak:* Molotov–Ribbentrop-paktum, tengelyhatalmak, szövetségesek, totális háború, kiugrási kísérlet, zsidótörvények, munkaszolgálat, gettó, deportá-lás, koncentrációs tábor, haláltábor, népirtás, holokauszt, partizán, Vörös Hadsereg, jaltai konferencia, háborús bűn, malenkij robot. *Személyek:* Franklin D. Roosevelt, Winston Churchill, Charles de Gaulle, Bárdossy László, Kállay Miklós, Endre, Edmund Veesenmayer, Szálasi Ferenc, Raoul Wallenberg, Richter Gedeon. *Kronológia:* 1938 az első zsidótörvény, 1939 a második zsidótörvény, 1939–45a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1940 a második bécsi döntés, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát,	– A tengelyhatalmak 1939 előtti terjeszkedésének végigkövetése és értelmezése térkép alapján. – A második világháború főbb eseményeinek azonosítása térképeken. – A második világháború jellegzetességeinek bemutatása ábrák, adatsorok, képi és szöveges források alapján. – A magyar területi revízió megvalósulásának bemutatása térképek, képek, szöveges források és adatsorok alapján. – A magyar háborús szerepvállalás legfontosabb eseményeinek és az ország veszteségeinek bemutatása térképeken, képi és szöveges források segítségével (pl. Don-kanyar, Árpád-vonal, tordai ütközet, Budapest ostroma). – A magyar szellemi és kulturális élet II. világháború idején bekövetkező veszte-
A szövetségesek győzelme	– A keleti és a nyugati front. – A csendes-óceáni hadszíntér.		
MAGYARORSZÁG A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚBAN: MOZGÁS- TÉR ÉS KÉNYSZER- PÁLYA	– A területi revízió lépései. – A fegyveres semlegesség. – A Szovjetunió elleni háború. – A Don-kanyar. – A német megszállás és következményei.		
A HOLOKAUSZT	– Az „Endlösung” programja, a Wannsee-i konferencia. – Koncentrációs és megsemmisítő táborok. – Deportálások, kísérlet a zsidóság és a cigányság megsemmisítésére Európában. – A magyarországi zsidótörvények. – A magyar holokauszt. – Felelősség és embermentés.		

A második világháború jellemzői	– A villámháború és következményei. – Háborús bűnök és a polgári lakosság elleni terror. – Az ellenállás formái. – A háború utáni számonkérések és a nürnbergiper.	1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1941 a harmadik zsidótörvény, 1943. január vere- ség a Donnál, 1943. február a sztáling-rádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország né-met megszállása, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hirosima ellen. *Topográfia:* Sztálingrád, Normandia, Pearl Harbor, Hirosima, Észak-Erdély, Don-kanyar, Kamenyec Podolszk Árpád-vonal, Auschwitz, Újvidék ,Drezda, Szolyva.	ségeinek (híres magyar tudósok, művészek származásuk vagy politikai nézeteik miatti emigrációja) értékelése. – A holokauszt folyamatának áttekintése képi források és szöveges visszaemlékezések feldolgozásával. – A nyilas terror áttekintése források alapján. – A tömeges deportálások és a szovjet megszállás jellemzőinek és következményeinek áttekintése képi és szöveges források segítségével. – A határon kívül rekedt magyarság második világháború végi tragédiáinak bemutatása különböző források alapján. – Magyarország világháborúbeli sorsának, szerepének és mozgásterének bemutatása, valamint összehasonlítása más közép-európai országokéval.
Az ország pusztulása, deportálások a GULAG-ra	– A kiugrási kísérlet és a nyilas uralom. – A magyarországi hadszíntér, Budapest ostroma. – Megszabadulás és szovjet megszállás. – Az ország kifosztása, szovjet deportálások és tömeges erőszak. – A határon túli magyarok jogfosztása, megtorlások (délvidéki vérengzés, kárpátaljai deportálás, felvidéki jogfosztás).		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A nagyhatalmak (Németország, Szovjetunió, Nagy-Britannia, Franciaország) világháború kitörésében játszott szerepének megvitatása.
- Beszámoló készítése az európai és/vagy csendes-óceáni hadszínterek egyik jelentős csatájáról.
- A korszakkal kapcsolatos filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése.
- A magyar honvédség háborús részvétele főbb helyszíneinek nyomon követése térképen.

- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése feldolgozása, bemutatása a második világháborúból.
- Híres magyar tudósok, művészek életművének bemutatása, akik származásuk vagy politikai nézeteik miatt emigrációba kényszerültek.
- Kiselőadás készítése a budapesti gettó életéről visszaemlékezések alapján.
- Második világháborús emlékművek, emlékhelyek, sírok felkeresése a lakóhelyen és környékén.
- Beszámoló készítése a határon túli magyarság körében folytatott etnikai tisztogatások-ról források alapján.

TÉMAKÖR: A két világrendszer szembenállása

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A kétpólusú világ kialakulása	– Az ENSZ megalapítása. – A párizsi béke. – Kitelepítések és lakosságcserék a háború után. – A szovjet-amerikai szembenál-lás és a két érdekszféra kialakulása. – A két világrend jellemzői. – A két Németország.	*Fogalmak:* Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), kitelepítés, hidegháború, vasfüggöny, szuperhatalom, Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szer- ződés, kétpólusú vi- lág, a berlini fal. *Személyek:* Kliment J. Vorosilov, Harry S. Truman, Nyikita Sz. Hruscsov, John F. Kennedy, Mahátma Gandhi, Mao Cetung. *Kronológia:* 1945 az ENSZ létrejötte,1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, 1948 Izrael Állam megala-	– A második világháború után kialakult világrend áttekintése. – A gyarmati rendszer felbomlása főbb állomásainak felidézése. – A két német állam létrejötte folyamatának és következményeinek bemutatása. – Az arab-izraeli konfliktus főbb okainak és jellemzőinek feltárása. – A nyugati és a keleti blokk gazdasági, társadalmi és politikai rendszerének összehasonlítása.
A hidegháború	– A szuperhatalmak versengése: fegyverkezés, űrprogram, propaganda. – A szembenállásés enyhülés hullámai. – Hidegháborús konfliktusok (Ko-rea, Szuez, Kuba,Vietnam, Afga-nisztán).		

A gyarmatok felszabadulása	– Izrael megalapítása	pítása, 1949 azNSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása. *Topográfia:* Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Közel-Kelet, Izrael Észak-	
		és Dél-Korea, Vietnam, Kuba, Afga-nisztán.	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A kitelepítések irányainak és létszámának grafikus ábrázolása.
- Információk gyűjtése a főbb hidegháborús konfliktusokról (Korea, Szuez, Kuba, Vietnam).
- Játékfilmek megvitatása (pl.: Szakasz, Hair, Gran Torino)

TÉMAKÖR: Háborútól forradalomig

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
Az átmenet évei Magyarországon	– A háború utáni újrakezdés: a kommunisták térnyerése és az újjáépítés. – A történelmi berendezkedés felszámolása: földosztás, népbíróságok, köztársaság. – A korlátozott többpártrendszer: választások 1945, 1947.	*Fogalmak:* népbíróság, háborús bűnös, földosztás, államosítás, forint, Magyar Kommunista Párt, Független Kisgazdapárt, szalámitaktika, Magyar Dolgozók Pártja, népköztársaság, pártállam, internálás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), tanácsrendszer, beszolgáltatás, aranycsapat.	– Magyarország szovjetizálása főbb jellemzőinek bemutatása. – A korlátozott magyar parlamentarizmus és az egypárti diktatúra összehasonlítása. – A demokrácia felszámolása során alkalmazott eszközök azonosítása konkrét pél-

A szovjetizálás Magyarországon	– Az egypárti diktatúra kiépítése. – Államosítás és kollektivizálás. – Koncepciós perek, egyházüldözés. – A keleti blokk.	*Személyek:* Tildy Zoltán, Kovács Béla, Mindszenty József, Rákosi Mátyás, Rajk László, Sulyok Dezső, Slachta Margit. *Kronológia:* 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás, 1947 kékcédulás választások, 1948 MDP megalakulása, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 kommunista alkotmány. *Topográfia*: Sztálinváros (Dunaújváros), Recsk Hortobágy.	dákkal alátámasztva. – Annak felismerése, hogy Magyarország szovjet megszállása miként határozta meg az ország sorsát. – A kommunista diktatúra sajátosságainak bemutatása a Rákosi-rendszer példáján. – A diktatúra kulturális jellemzőinek felismerése képeken, művészeti alkotásokon. – A társadalom fölött gyakorolt totális kontroll eszközeinek azonosítása különböző források segítségével.
A Rákosi-diktatúra	– Az erőltetett iparosítás. – A pártállam. – A terror. – A diktatúra hatása a mindennapi életre.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A kékcédulás választások feldolgozása adatsorok és a választási törvény értelmezésé-vel.
- Internetes gyűjtés a Rákosi-időszak vicceiből és karikatúráiból – a mögöttük kirajzolódó korkép értékelése.
- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése feldolgozása, bemutatása a Rákosi időszakból.
- Egy kiemelkedő koncepciós per (pl. Mindszenty-per) feldolgozása.
- A Terror Háza Múzeum meglátogatása.
- Beszámoló készítése a diktatúra prominens szereplőiről, felelőseiről (pl. Rákosi Mátyás, Gerő Ernő, Péter Gábor, Rajk László).
- Kommunista propaganda plakátok gyűjtése és értelmezése.
- A korszakkal kapcsolatos filmek / filmrészletek megtekintése és értelmezése.
- Beszámoló készítése a korabeli magyar sporteredményekről.

TÉMAKÖR: Az 1956-os forradalom és szabadságharc

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A FORRADALOM	– A forradalom okai és közvetlen előzményei. – A forradalom céljai. – Békés tüntetésből fegyveres felkelés – október 23. – A nemzet forradalma (Forradalmi Bizottságok, Munkástanácsok, nemzeti összefogás).	*Fogalmak:* MEFESZ, pesti srácok, Molotov-koktél, munkástanács, sortüzek. *Személyek:* Gerő Ernő, Maléter Pál, Nagy Imre, Kovács László, Pongrátz Gergely, Kádár János. *Kronológia:* 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. aKossuth téri sortűz, 1956. november 4.a szovjet támadás. *Topográfia:* Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Mosonmagyaróvár, Salgótarján.	– Az 1956-os magyar forradalomés szabadság- harc okainak és főbb fordulópontjainak bemutatása. – 1956 szimbólumainak értelmezése. – Az 1956-os magyar forradalomés szabadság- harc nemzetközi összefüggéseinek bemutatása. – A forradalom és szabadságharc értékelése.
A nemzet szabadságharca	– Szabadságharc a fővárosban és vidéken. – A fegyveres ellenállás hősei. – Út a győzelemig és a kormánypolitika változásai. – A szabadságharc nemzetközi háttere és visszhangja a nagyvilágban. – Szovjet intervenció: a szabadságharc utóvédharcai és leverése.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A forradalommal és szabadságharccal kapcsolatos archív- és játékfilmek/filmrészletek megtekintése és értelmezése.
- Az 1956-os forradalom külpolitikai hátterének vizsgálata.
- Információk gyűjtése a forradalom és szabadságharc kiemelkedő hőseiről és mártírja-iról.

TÉMAKÖR: A kádári diktatúra

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 4 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Javasolt tevékenységek**

A pártállami diktatúra és működése	– A megtorlások időszaka, formái és áldozatai. – A pártállam és szervezetei. – Az erőszakos téeszesítés – a mezőgazdaság szocialista átszervezése. – Hamis társadalmi béke – a kádári alku. – Az elnyomás változó formái.	*Fogalmak*: Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), munkásőrség, Kommu-nista Ifjúsági Szövet- ség (KISZ), úttörő, termelőszövetkezet, háztáji, III/III. ügyosztály, tervgazdaság, új gazdasági mechanizmus, hiánygazdaság, maszek, gulyáskommunizmus, „három T”. *Kronológia*: 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak kivégzése, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése.	– A megtorlás mértékének és jellegének vizsgálata. – A „kádári alku” fogalmának értelmezése. – Az elnyomás formáinak bemutatása a Kádár-rendszer időszakában. – A téeszesítés eszközeinek összehasonlítása a Rákosi-diktatúra időszakával. – A gazdaság, társadalom és életmód főbb jellemzőinek bemutatása a Kádár-rendszer idején. – A kultúrpolitika jellemzőinek értelmezése, módszereinek bemutatása.
GAZDASÁG, TÁRSA - DALOM, ÉLETMÓD	– A tervgazdaság és a KGST. – A gazdasági reform és a második gazdaság. – A „gulyáskommunizmus”. – Népesedési folyamatok. – Kultúrpolitika, korlátozott nyilvánosság.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Információk gyűjtése a kultúrpolitika jellemzőiről, módszereiről.
- Internetes gyűjtés a kádári időszak vicceiből. A mögöttük kirajzolódó korkép értékelése.
- Családi történetek, fényképek, tárgyak gyűjtése, feldolgozása, bemutatása a kádári diktatúra időszakából.

TÉMAKÖR: A kétpólusú világ és felbomlásaJAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 8 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A Nyugat a 20. század második felében	– A Nyugat gazdasági eredményei és a jóléti állam. – Az 1968-as mozgalmak és a popkultúra.	*Fogalmak:* jóléti állam, prágai tavasz, Szolidaritás. *Személyek:* Nicolae Ceauşescu, MihailSz. Gorbacsov, Lech	– A fogyasztói társadalom és a jóléti állam jellemzőinek és problémáinak felidézése. – A társadalom, a demográfia és az

A szocializmus válsága és megrendülése	– Az olajválság és hatásai a tőkés, illetve szocialista országokra. – A kis hidegháború. – A katonai egyensúly felborulása: a Szovjetunió gazdasági kimerülése. – Az ellenzék megszerveződése a szocialista országokban.	Wałęsa, VI. Pál, II. János Pál, Ronald Reagan, Helmuth Kohl. *Kronológia:* 1975 a helsinki értekezlet, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, 1991 a Szovjetunió felbomlása, 1991–95 a délszláv háború. *Topográfia:* Szlová-kia, Ukrajna.	életmód jellegzetességeinek bemutatása a nyugati világban. – A tömegkultúra jelenségeinek bemutatása konkrét példák alapján. – A kétpólusú világ megszűnéséhez vezető okok felidézése. – A közép-európai ellenzéki mozgalmak jelentőségének bemutatása. – A délszláv háború okainak feltárása. – A közép-európai régió államai változásának nyomon követése térképen.
A kétpólusú világ megszűnése	– Németország újraegyesítése – a magyar szerepvállalás. – A Szovjetunió felbomlása.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

– Esszé készítése Mindennapi élet a vasfüggöny két oldalán címmel.

TÉMAKÖR: A rendszerváltoztatás folyamata

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**

A Kádár-rendszer végnapjai	– Az adósságválság kialakulása és következmé-nyei. – Az állampárt válsága: reformkommunisták és a keményvonalasok. – Az ellenzék megszerveződése – Az 1989-es év főbb politikai eseményei, a tárgyalásos forradalom; alkotmánymódosítás. – A harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása.	*Fogalmak:* adósságspirál, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Fiatal De-mokraták Szövetsége (Fidesz), Keresztény-demokrata Néppárt (KDNP), Nemzeti Kerekasztal, rendszerváltoztatás, visegrádi együttműködés, privatizáció, kárpótlás, jogállam, Alkotmánybíróság, sarkalatos törvények, népszavazás. *Személyek:* Pozsgay Imre, Németh Miklós, Horn Gyula, Antall József, Göncz Árpád, Orbán Viktor. *Kronológia:* 1987 a lakiteleki találkozó, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról.	– A szocializmus válságának elemzése (külsőés belső ténye- zők feltárása) Magyarországon. – A magyarországi rendszerváltoztatás főbb állomásainak felidézése. – A gazdasági rendszerváltoztatás legfontosabb kérdéseinek áttekintése és értékelése. – A gazdaság és a társadalom átalakulása főbb tendenciáinak megfigyelése grafikonok és adatsorok alapján. – A kádári diktatúra és az új demokratikus rendszer összehasonlítása.
A RENDSZERVÁLTOZTATÁS	– Az új pártok – különböző ideológiák. – Az 1990. évi parlamenti és önkormányzati választás. – Az Antall-kormány megalakulása. – A rendszerváltoztatás ellentmondásai: alkuk és kompromisszumok (az elmaradt elszámoltatás).		
A piacgazdaság kiépülése	– A privatizáció – vesztesek és nyertesek. – A piacgazdaság kiépítése – a külföldi tőke szerepe.		
	– A külkereskedelem átalakulása. – Gazdasági szerkezetváltás.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A rendszerváltó pártok plakátjainak és jelszavainak elemzése.
- Kronológia készítése a rendszerváltoztatás legfontosabb történéseiről.

– Interjú készítése egy családtaggal, ismerőssel a rendszerváltoztatás időszakáról.

TÉMAKÖR: A világ a 21. században

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
Az átalakuló világ	– A világgazdaság hagyományos centrumai: az Amerikai Egye-sült Államok és szövetségesei. – A világpolitika és világgazdaság új súlypontjai: Oroszország, Kína. – Óriásvállalatok a globális térben.	*Fogalmak:* modern-kori migráció, multi-kulturalizmus, pár-huzamos társada-lom, népességrob- banás, iszlamizmus, terrorizmus, globalizáció.	– A világgazdaság résztvevőinek el-helyezése a glo-bális térben. – A transznacionális vállalatok mű-ködésének be-mutatása konk-rét példák alap-ján. – A globalizáció előnyeinek és hátrányainak, va-lamint kockáza-tainak összeve-tése. – A többpólusú vi-lág főbb jellemző-inek felidézése. – A népességrob-banás és népes-ségfogyás problé-máinak áttekin-tése. – A migráció okai-nak feltárása (a gazdasági bevándorlás és a me-nekültkérdés esetében). – Válsággócok azo-nosítása térkép segítségével (pl. Közel-Kelet, Uk-rajna).
A globális világ	– Demográfiai vál-tozások, nép-mozgások. – Az iszlamizmus térhódítása. – A kereszténység helyzete a globa-lizálódó világban.		

	– Válsággócok, helyi konfliktusok és terrorizmus. – Globalizáció és kultúra. – A hagyományos és új identitások – értékek és értékválság. – Demokratikus közbeszéd és politikai korrektség.		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Vita a globalizáció előnyeiről és hátrányairól.
- A reklámok szerepe és a fogyasztói társadalom jellemzőinek bemutatása.
- A globalizációval és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos napi hírek gyűjtése és elemzése.

TÉMAKÖR: Magyarország a 21. században

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A DEMOKRÁCIA MŰKÖDÉSE MA - GYARORSZÁGON	– Az Alaptörvény. – A hatalmi ágak és intézményeik, önkormányzati rendszer. – A választási rendszer.	*Fogalmak:* közvetett és közvetlen demokrácia, integráció, euró, Európai Unió, Európai Tanács, Európai Unió Tanácsa, Európai Parlament, Európai Bizottság, schengeni egyezmény. *Személyek:* Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta	– Az Alaptörvény fontosabb pontjainak felidézése. – A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb eseményeinek azonosítása különböző források alapján. – A rendszerváltoztatás óta parlamentbe jutott fontosabb pártok politikai profiljának
A magyar bel- és külpolitika főbb jellemzői	– A rendszerváltoztatás óta eltelt időszak főbb fordulópontjai. – Magyarország a NATO-ban. – Közép-európai együttműködés: a visegrádi négyek.		

MAGYARORSZÁG ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ	– Az európai integráció főbb állomásai: mélyítés és bővítés. – Az Európai Unió főbb szervei és működésük. – Magyarország csatlakozásának folyamata. – Az együttműködés eredményei és nehézségei. – Nemzetek Európája vagy föderatív Európa?	*Kronológia:* 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belépa NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2012 az Alaptörvény bevezetése. *Topográfia*: Brüsszel.	és céljainak áttekintése. – Magyarország nyugati integrációjának bemutatása a NATO és az Európai Unió működésének ismeretében. – Eltérő álláspontok bemutatása az Európai Unió működésének értékeléséről és jövőjéről. – Érvelés a középeurópai együttműködés mellett.

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- A magyar alkotmányozás, alkotmány jellegű törvények (pl. Aranybulla, Tripartitum / Corpus Juris Hungarici, Pragmatica Sanctio, áprilisi törvények) nyomon követése különböző nyomtatott és internetes források segítségével.
- Vita az Európai Unió szerepéről életünkben.

TÉMAKÖR: A magyarság és a magyarországi nemzetiségek a 20–21. században

JAVASOLT ÓRASZÁM:

Heti 4 óra és heti 2 óra: 6 - 3 óra

ISMERETEK ÉS FEJLESZTÉSI FELADATOK:

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK			
Témák	**Altémák**	**Fogalmak és adatok/Lexikák**	**Fejlesztési feladatok**
A határon túli magyarok	– A politikai rendszerek változásai és hatásaik a magyar kisebbség helyzetére. – Az asszimilációs politika megnyilvánulásai. – Autonómia és kisebbségi jogok kérdése. – Anyanyelvű oktatás és kultúra. – Magyarok a nagyvilágban – a szórványmagyarság.	*Fogalmak:* kitelepítés, Beneš-dekré-tum, lakosságcsere, falurombolás, kettős állampolgárság, diszkrimináció. *Személyek:* Esterházy János, Márton Áron, Tőkés László. *Kronológia:* 1944–1945 magyarellenes atrocitások, 1990 fekete március. *Topográfia*: Duna-	– A határon túli magyar nemzeti közösségek küzdelmeinek áttekintése Trianontól napjainkig. – A magyarországi németek kitelepítésének felidézése források alapján. – A magyarországi romák helyzetének, problémáinak bemutatása napjainkban.

A magyarországi nemzetiségek, a magyarországi cigányság	– A cigányok/romák 20–21. századi története. – Kulturális autonómia és kisebbségi jogok a mai Magyarországon. – Anyanyelvű oktatás és kultúra.	delta, Marosvásárhely, Székelyföld.	

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK:

- Népszámlálási adatok, statisztikai adatsorok segítségével a határon túli magyarság létszámadatainak a nyomon követése 1920-tól a közelmúltig, következtetések levo- nása az adatokból.
- Információk gyűjtése a magyar kisebbségek önszerveződésének, érdekvédelmének intézményeiről a 21. században.

Az érettségi vizsgára felkészítő kétéves képzésben résztvevő hallgató a második év nevelési-oktatási szakasz végére képessé válik:

- önállóan tud használni általános és történelmi, nyomtatott és digitális információforrá-sokat (tankönyv, kézikönyvek, szakkönyvek, lexikonok, képzőművészeti alkotások,könyvtár és egyéb adatbázisok, filmek, keresők);
- önállóan információkat tud gyűjteni, áttekinteni, rendszerezni és értelmezni különböző médiumokból és írásos vagy képi forrásokból, statisztikákból, diagramokból, térképek-ről nyomtatott és digitális felületekről;
- képes a szándékainak megfelelő információkat kiválasztani különböző műfajú forrásokból;
- összehasonlítja a forrásokban talált információkat saját ismereteivel;
- képes kiválasztani a megfelelő forrást valamely történelmi állítás, vélemény alátámasztására vagy cáfolására.
- ismeri a magyar és az európai történelem tanult történelmi korszakait, időszakait, ésképes azokat időben és térben elhelyezni;
- az egyes események, folyamatok idejét konkrét történelmi korhoz, időszakhoz kap- csolja vagy viszonyítja, ismeri néhány kiemelten fontos esemény, jelenség időpontját, kronológiát használ és készít;
- össze tudja hasonlítani megadott szempontok alapján az egyes történelmi korszakok, időszakok jellegzetességeit az egyetemes és a magyar történelem egymáshoz kapcso-lódó eseményeit;
- képes azonosítani a tanult egyetemes és magyar történelmi személyiségek közül a kortársakat;
- felismeri, hogy a magyar történelem az európai történelem része, és példákat tud hozni a magyar és európai történelem kölcsönhatásaira;
- a földrajzi környezet és a történeti folyamatok összefüggéseit példákkal képes alátámasztani;

A képzésben résztvevő hallgató felismeri, hogy a jelen társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális viszonyai a múltbeli események, tényezők következményeiként alakultak ki.

Az összeállításhoz felhasznált dokumentumok:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iskolarendszeru_felnottok- tatas
Letöltés ideje: 2023.07.24.
https://www.oktatas.hu/kozneveles/erettsegi/kozismereti_vizsgatargyak_2024tol Letöltés ideje: 2023.07.24.

4. AZ ÉSZAKI ASZC BAROSS LÁSZLÓ MEZŐGAZDASÁGI TECHNIKUM, SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM, KOLLÉGIUMI PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

4.1. Kollégiumi feladatellátás az intézmény struktúrájában

Intézményünk az Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium.

Feladat ellátási hely neve:	Címe:	Fenntartó megnevezése:	Kollégiumi férőhelyek:	Kollégium beiskolázási körzete:
Északi ASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	4700 Mátészalka, Baross László utca 12-14	Északi Agrárszakképzési Centrum	137 fő	Szabolcs-Szatmár Bereg vármegye területe, de más vármegyéből és a határon túlról is fogadunk diákokat.

A kollégiumunk diákjai 100%-ban saját intézményünk tanulói. Kollégiumi épületegységek száma: 3, mely A / B / C épületből áll. Jelenleg az A épületet használjuk, ahol a fiuk az emeleten vannak elhelyezve, míg a lányok a földszinten. A B- épület leány kollégium, ami több leány tanuló esetén az ő elhelyezésüket biztosítaná. A C- épület jelenleg tanügyi feladat ellátási hely.

4.2. JOGI ALAPOK

A kollégium Program Tantervét intézményünk oktatótestülete a következő jogszabályi környezet figyelembevételével készítette el:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 20/2012(VIII.31.) EMMI rendelet
- Alapprogram a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet
- A Kollégiumi nevelés országos alapprogramja (59/2013 (VIII.9) EMMI rendelet)
- 326/2013(VIII.30) Korm. rendelete
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- a kollégium alapdokumentumai
- Program Tanterv
- Iskolai SZMSZ
- Kollégiumi Házirend

4.3. Szülői, családi háttér:

A tanulók jelentős része a társadalom perifériáján élő, hátrányos helyzetű családi környezetből érkezik. A családok általában előnytelen helyzetben vannak, mert megváltozott társadalmi helyzetükben a piacgazdaság „farkastörvényihez” nem tudnak alkalmazkodni. Közülük sokan tartoznak a vegetáló, munkanélküli szegények közé, vagy a létminimum határán élő rokkantnyugdíjasok, vagy kisnyugdíjasok táborába.
A családok 20%-nak a létminimum körüli vagy létminimum alatti jövedelemmel kell beérni, akiknek komoly anyagi gondot jelent gyermekük iskoláztatása.
Tanulmányi segítségre kevés családban számíthat a gyerek. Ennek legfőbb oka a szülők alacsony iskolai végzettsége, valamint elfoglaltságuk.
Kollégistáink közel 2/3-a 50%-os étkezési kedvezményben részesül.

4.4. A kollégium története:

Az intézményünk alapítása után három évvel, 1930-ban újabb épületekkel bővült a gazdasági iskola, elkészültek a tanári lakások és az internátus.
A bentlakásos tanulók száma először 20, majd később 35 tanuló volt.
1952-ben az új nyolc tantermes tanügyi épület átadása a kollégium bővítését is jelentette, a kollégista tanulók száma elérte a 90-120 főt.
A diákotthon valódi fellendülése az 1958-as tanévtől kezdődött, hangsúlyt kapott az oktatás mellett a nevelői munka, a szabadidő tartalmas kitöltése.
1962-ben a diákotthon elnyerte a „Kollégium" címet. Ekkor vette fel az iskolával együtt Baross László nevét.
A kollégium Kölcsey Ferenc Ifjúsági Klubja 1980 óta háromszor „Kiváló", kétszer „Aranykoszorú", kétszer a „Terület Kiváló Klubja" címet nyerte el a megyei Klubtanácstól.

4.5. Működésünk belső feltételrendszere

Humánerőforrás

A támogató oktatók képzettsége a jogszabályoknak megfelelő, munkájukat az abban foglaltak alapján végzik. Tevékenységüket a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi érték, az egyenlő bánásmód, valamint az egészséges életmódra és fenntartható fejlődésre nevelés határozzák meg. A kollégium irányítását az iskola intézményvezetője végzi.
Az oktatótestület tagjai több éve dolgoznak pedagógusi munkakörben, kellően jártasak a pedagógiai és kollégiumi feladatok ellátásában, munkájukat hittel végzik. Rendszeres önképzéssel, szervezett továbbképzéssel megújított, korszerű szakmai ismeretekkel rendelkeznek. Képesek a nevelési folyamat megtervezésére, megszervezésére, irányítására, ellenőrzésére, értékelésre, jártasak a különböző pedagógiai eljárások, módszerek alkalmazásában. Gyermekszeretők, nagy a kapcsolatteremtő képességük, váratlan feladatokra is motiválhatók. Egyéniségükkel, felkészültségükkel, életmódjukkal követendő példát szolgálnak a diákok számára. Megfelelő empátiával rendelkeznek, pedagógiai kommunikációjukban a tanulók iránti tisztelet, szeretet, elkötelezettség és bizalmat helyezik előtérbe.

Szervezeti jellemzők

A munkaközösség vezető az intézmény vezetőjének beszámol az elvégzett feladatokról, eseményekről. A végrehajtandó feladatokat közvetíti a támogató oktatók és tanulók felé.
Helyzetünkből adódóan vannak célok, feladatok, melyet intézményi szinten tervezünk és valósítunk meg, így programunkban sem szerepel külön. A munkaközösség vezető és a támogató oktatók rendszeresen tartanak munkaértekezletet.
Az iskolai szülői értekezletek napján, fogadó órák alkalmával a támogató oktatók is a szülők rendelkezésére állnak, de más időpontokban is fogadjuk a szülőket, ha erre igény van. A munkaközösség vezető együttműködő kapcsolatot tart fenn a Diákönkormányzat vezetőjével, valamint az őket segítő támogató oktatóval. Napi szinten közlik a diákoknak fontos információkat, ahol mindig van lehetőség bármilyen tanulókat érintő kérdést megbeszélni. Az információáramlás biztosított és folyamatos.

Tárgyi, dologi eszközök

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti - a jogszabályi előírásoknak megfelelően - a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport- és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a szakkörök működésének feltételeit. A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.
Az arborétum jellegű parkkal övezett kastélyszerű intézmény Mátészalka város un. „Újtelep" városrészén található.
A tanügyi épület, a kollégium épületegységei (A, B, C), a szolgálati lakások szoros egységet alkotnak.

1992-es felújítás és építés során adták át az új háromemeletes („A”) kollégiumi épületet. Mellette található a régi-felújított „B” épület - a lányok kollégiumi része - és a „C” épület, amit szintén felújítottak, jelenleg tanügyi feladat ellátási hely.

„A” épület: földszint + három emelet

- stúdió
- irodák
- vendégszobák
- számítástechnika terem-társalgó
- játékterem
- mellékhelyiségek
- hálószoba-elkülönítő betegszobák

I. emelet helyiségei:

- 1 támogató oktatói szoba
- teakonyha
- 11 három ágyas szoba
- zuhanyzó
- tanuló
- Tv szoba
- WC

II.-III. emelet helyiségei:

- 12-12 három ágyas szoba
- 1-1 teakonyha
- 1 tanuló
- Zuhanyzó
- WC

„B” épület: alagsor + magas földszint

- 1 ágyas hálószoba
- 1 támogató oktatói szoba
- ételmelegítő-teakonyha
- 7 három ágyas hálószoba

„C” épület: magas földszint

- tanügyi feladat ellátási helyek

A kollégiumban található helyiségek összkomfortosak, funkciójuk ellátására alkalmasak. Tanulóinkat három ágyas szobákban helyezzük el. Minden szobában van hideg – és meleg vízszolgáltatás, személyenként szekrények, polcok, íróasztalok. A vizesblokkok, főzőhelyiségek, tanulószobák, társalgók teszik komfortossá kollégistáink életét. Pihenőpadokkal ellátott parkunkban sétára, kikapcsolódásra van lehetőségük diákjainknak. A kollégium mellett található kondicionáló terem, tornaterem, villanyfényes bitumenes kézilabdapálya sportolási lehetőségeket biztosít. Tanulóink kikapcsolódását, valamint eredményes órai felkészültségét segítik a számítógéptermek**.**

A kollégium nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

A kollégium alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges körülményeket.

A kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy fenntartsa a társadalmi mobilitást: esélyeket teremtsen, biztosítsa a hozzáférést a jó minőségű tudáshoz, segítse a szociális, kulturális hátrányok leküzdését, a társadalmi integráció folyamatát. Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek, a Nat -ban meghatározott kulcskompetenciák erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók felzárkóztatásának segítésében.
A kollégium tevékenysége során megteremti a feltételeket az tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.
A kollégium - megfelelő pedagógiai környezet biztosításával- elősegíti a társadalmi szerepek tanulást, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását, ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.
A kollégiumi nevelés célja legfőképp a tanulók szocializációjának kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása.
A kollégium - céljai elérése érdekében - diákközpontú, az egyén és a közösség harmóniáján alapuló környezetet és tevékenységrendszert alakít ki, melynek főbb alapelvei:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, valamint a gyermekeket megillető jogok érvényesítése,
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása,
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség a bizalom, szeretet, segítőkészség,
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a oktató tevékenységében,
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele,
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszervező képességére,
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés,
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése,
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

A kollégiumi nevelést és oktatást nemcsak a közneveléshez tartozó feladatok ellátásának tekintjük, hanem a szülői felügyelet körébe tartozó nevelő tevékenységben való aktív részvételnek is. Kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink testi, érzelmi, értelmi, és erkölcsi fejlődésére.
A kollégiumra jellemző:

- ahová hazamegy a tanuló az iskola után,
- amely magában hordozza a jó család ismertetőjegyeit,
- ahol a támogató oktató szigorúan követel, és következetessége szeretettel párosul,
- amely igyekszik többlet lehetőséget nyújtani a tudás gyarapításához,
- amely érdekes lakóhely tele tudás, képességfejlesztési alkalmakkal, kapcsolatteremtési lehetőségekkel,
- amelynek, mint helyi társadalomnak a működése során - átélve, észrevétlenül - sajátítják el a diákok az érdekkifejezést, ütköztetés és érvényesítés demokratikus technikáit, a demokrácia alapértékeit,
- amely nemcsak a ma társadalmi minimumnak tekintett végzettséghez segíti eljuttatni a fiatalokat, hanem annál magasabb szintre is.

A tanulóink iránt érzett felelősség jegyében kiemelt céljaink közé tartozik:

- A kollégista személyiségének fejlesztése, adottságaik, képességeik kibontakoztatása, optimális szintre emelése, műveltségük gyarapítása, önművelésre való igény kialakítás.
- Olyan erkölcsös, becsületes, jellemes, erős akaratú, önmagukkal és másokkal szemben

igényes, önismerettel rendelkező, öntudatos, saját érdekeit, életprogramját megteremteni, érvényesíteni tudó, mások értékeivel és érdekeivel toleráns, egyéni és közösségi sikerességre törekvő, minden helyzetben viselkedni tudó, hazáját szerető magyar állampolgárok nevelése, akik az értékrendszerben meghatározott értékeket tisztelik, elfogadják, magukénak tekintik.

- A kollégista segítése a reális életpálya választásában, az arra való felkészülésben.
- A kollégiumi csoportok, közösségek spontán alakulásának, fejlődésének elősegítése, kialakítása, fejlesztése.
- A kollégista felkészítése a közösséggel való pozitív viszony, a harmonikus társas kapcsolatok, az együttműködés és a társadalmi aktivitás kialakítására.
- A demokrácia működésének szabályaival, az érdekeltségek, az érdekütköztetések alkalmazásával, az önkormányzó képesség kialakításával, a felelős döntési helyzetekbe hozással a növendékek felkészítése a társadalmi élet gyakorlatára,
- A nevelés oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása, és a tehetséggondozás.

A kollégium a szülővel és az iskolával együttműködve hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be a tanulmányait választott iskolájában.
A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat,
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására,
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásának a képességével,
- kialakul reális társadalomképe,
- rendelkezik az önszervezéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel,
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra,
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére,
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi,
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés feladatai
A kollégium, a kollégiumi jogviszony fennállása alatt biztosítja diákjai számára azok iskolai tanulmányai folytatásához szükséges kollégiumi feltételeket.
A kollégium nevelés feladata különösen:

A tanulás tanítása
A kollégiumi nevelés feladata a diákok egyéni fejlődésének elősegítése, a hátránnyal küzdők felzárkóztatása, a gyermekek tehetségének kibontakoztatása. Ennek érdekében a kollégium lehetőséget biztosít az ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztésére, valamint arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. Ezzel fejleszti a kreativitást, erősíti a tanulási motívumokat, az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyát. Fontos, hogy a tanulók elsajátítsák az információkeresés különböző formáit az iskolai könyvtárban az egyéni fejlesztés elmélyítése érdekében, az információk megtalálásának célravezető útjain keresztül. Törekszik a tanulási kudarcok okainak feltárására, azok kezelésére, a jó teljesítményhez szükséges helyes énkép, a pozitív önértékelés kialakítására. Segíti a mindennapi feladatokra történő felkészülést. A kollégiumnak gondot kell fordítania arra, hogy az ismeretek elsajátítása közben a tanulásra belső igény ébredjen a tanulókban, mindennapi életük részévé váljon a tanulás. A

tanulás tanítása, az ismeretszerzést elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Az erkölcsi nevelés
A kollégium feladata az alapvető erkölcsi normák megismertetése, elfogadtatása, valamint ezen normák beépülésének elősegítése a tanulók mindennapi életébe, személyiségükbe. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen érték-konfliktusokra valamint azok kezelésére, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési kérdéseire, problémáira. A kollégiumi közösség élete, a kollégiumi támogató oktatók példamutatása segítse elő a tanulók életében az olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás, az empátia, a szociális érzékenység.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
A kollégium az iskolai tanulmányokra alapozva, az kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el és gyakorolják azokat az ismereteket, egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme, minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés
A kollégiumi nevelés elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését, az abban való állampolgári részvétel jelentőségét. Ezzel is erősíti a diákokban a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremtve az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A kollégium megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A közügyekben való aktív részvétel megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításának folyamatában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljon az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. Kiemelt feladat a tanuló helyes, reális énképének, illetve önértékelésének kialakítása. Elő kell segíteni a kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését, hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés
A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. Ezért a kollégium kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. Ez segítséget nyújt a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő

konfliktusok kezeléséről. A kollégiumnak foglalkoznia kell a Nat-ban meghatározott szexuális nevelés kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés
Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A kollégium ösztönözze a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek megismerésére és alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. A kollégiumi támogató oktatók motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete járuljon hozzá az egészséges életvitel, a helyes életmódminta kiválasztásához. Fontos, hogy a kollégium a diákok számára otthonos, egészséges, kulturált, esztétikus közeget biztosítson, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti ízlésüket, igényességüket.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
A kollégiumi nevelés feladata a szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulókban úgy, hogy önálló tapasztalati úton ismerjék meg a hátránnyal élők sajátos igényeit, élethelyzetét. Ez a segítő magatartás fejleszti a diákokban az együttérzést, együttműködést, problémamegoldást és az önkéntes feladatvállalást, mely elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság
A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A kollégiumi nevelés során fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, melyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció
A kollégiumnak- a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest- átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket (szakkörök, érdeklődési körök) kell biztosítania, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítéssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését. A kollégium - a kollégium pedagógiai munkájával kapcsolatban álló iskolákkal együttműködve- valamennyi tanulója számára lehetővé teszi egyes kiválasztott szakmák, hivatások megismerését, segíti a pályaválasztást, illetve a tanuló által választott életpályára való felkészülést.

Gazdasági és pénzügyi nevelés
A kollégiumnak, mint bentlakásos köznevelési intézmény sajátos adottságaiból adódóan segíteni kell, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való észszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Fontos, hogy tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. A kollégium a diák-önkormányzati tevékenység működtetésé keresztül segíti az autonóm, felelős, a közösség érdekeit is figyelembe vevő magatartás és a körültekintő döntéshozás képességének kialakulását.

Médiatudatosságra nevelés
Fontos, hogy a tanulók értsék, az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés során az értelmező, kritikai beállítódás kialakításának nagy jelentősége van. A diákokkal ismertetni kell a média működésének és hatásmechanizmusának főbb törvényszerűségeit, a média

és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokat, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módját.

4.6. A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanuló életrendje szervezésének pedagógiai elvei

A kollégium - belső életének szabályozása során - biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai - a jogszabályi keretek között - a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

A kollégium életrendje igazodik az iskola működéséhez, figyelembe veszi a tanulás elsődlegességét, emellett megteremti a kereteket a pihenésre, szórakozásra és művelődésre is. Az életrend rugalmas, figyelembe veszi a tanulók szokásait, igényeit. Az életkori, biológiai fejlődés figyelembevételével biztosítja a meghatározott idejű zavartalan idejű pihenés, alvás feltételeit.

Az életrend kialakításánál (a házirend, tevékenységek, programok szervezésénél) figyelembe kell venni:

- a kötelező és szabadon választható foglalkozásokon való részvétel összhangját,
- az egyéni és életkori sajátosságokat,
- a diákok öntevékeny és önszervező képességét,
- az iskolával való együttműködés lehetőségének biztosítását.

A kollégium biztosítja itt tartózkodásuk teljes ideje alatt a tanulók folyamatos pedagógiai felügyeletét. A kollégiumba felvételt nyert tanulók a kollégiumi csoportba kerülnek. A kollégiumi csoport az Nkt. 4.§ 23. pontja szerint a kollégiumi tanulókból egy nevelési évre kialakított támogató oktató vagy az intézmény vezetője által megbízott személy által irányított tanulóközösség. A kollégiumi csoport létszáma minimum 18 fő, maximum 26 fő, átlagosan 25 fő.

A kollégiumi neveléshez és oktatáshoz, a szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozásokhoz, foglalkozási csoport szervezhető, mely legalább öt főből áll.

A kollégium- igazodva a köznevelési törvény rendelkezéseihez és a KNOAP-hoz - a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket- annak céljától, jellegétől függően- kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi.

A kollégiumban a heti 14 óra/tanulócsoport képességfejlesztő foglalkozás mellett heti 10 óra/tanulócsoport egyéni törődést biztosító vagy szabadidős foglalkozást kell tartani.

A foglalkozások teljes időtartama 24 óra/hét/tanulócsoport.

A tanulóknak összesen 13+1+1=15 óra foglalkozáson kell részt venniük hetente.

A heti időkeret a kollégiumi feladatok, az egyes tanulócsoportok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható

A tematikus csoportfoglalkozások óraszáma a technikus képzésben résztvevő 13. évfolyamos kollégisták számára csak ajánlott.

A csoportos foglalkozás minimális létszáma 5 fő.

Kollégiumi foglalkozások órakerete

A kollégium- a nevelési és oktatási feladatainak teljesítéséhez az Nkt. 28 § (1) bekezdésében megahatározott időkeret (kollégiumi csoportonként heti 24 óra) terhére- a tanulók részére kollégiumi foglalkozásokat szervez.

Foglalkozás típusa	Fajtái	
a) Felkészítő foglalkozás egyéni és csoportos (kollégiumi csoportonként heti 13 óra) 1 óra 45 perces és közte 2 szünetet kell tartani	Rendszerese iskolai felkészülést biztosító	Tanulószobai szilencium Egyéni és csoportos foglalkozások. A tanuló a szobájában vagy a tanulóteremben tanul. A támogató oktató ellenőrzi a felkészülést és szükség szerint számonkéri a tanulót.
	Differenciált képességfejlesztő, tehetség kibontakoztató foglalkozás	A támogató oktató a képességek eredménye alapján egyéni fejlesztést folytat az érintett tanulókkal (felvételi, versenyfelkészítő foglalkozások)
	felzárkóztató, hátránykompenzáció	Tantárgyi korrepetálás
	Tematikus csoportfoglalkozás	Előírt témakörök és időkeretek között szervezhető (3. sz. melléklet)
b) Csoportvezetői foglalkozás (kollégiumi csoportonként heti 1 óra) (45 perces) *Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoport számára*	Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoport számára	A kollégiumi csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése
	Diák önkormányzati tevékenység	Diáktanács megbeszélései, rendezvények szervezése, lebonyolítása
	Diákfórumok	Kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések.
c) Szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozás, tevékenység. Ezt a támogató oktató által irányított előre tervezett foglalkozást az éves tanulói foglalkozási tervben minden tanév elején megajánlott kínálatból választja ki a tanuló. A választását írásban kell jeleznie a támogató oktatóknál legkésőbb az adott tanév szeptember 30-áig. A foglalkozáson ezt követően a tanuló köteles részt venni. A szabadon választható foglalkozások időkerete: heti 1 óra	Foglalkozások	Szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások stb.
	Sportkörök	Labdarúgás. kondi, sport-és játék
	Rendezvények	Előadások, ünnepségek, kollégiumi rendezvények az éves ütemterv szerint

	Versenyek, vetélkedők	Műveltségi, szakmai, éves ütemtervben szereplő versenyek

A tanuló köteles részt venni heti

- 13 órában az a) pontban
- 1 órában a b) pontban
- 1 órában a c) pontban meghatározott foglalkozásokon.

Az (a) pontban lévő foglalkozások látogatása alól a tanuló - a kollégium házirendjében meghatározott elvek szerint, részben, vagy egészben, kivéve az ebben a keretben szervezett tematikus csoportfoglalkozásokat - felmentést kaphat.

Tematikus foglalkozások témakörei

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A tematikus csoportfoglalkozások óraterve (éves óraszám)

Témakör	**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**	**Össz.**
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1	10
Erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1	8
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1	8
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2	9
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	5
Családi életre nevelés	1	2	2	3	3	11
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	10
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1	8
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	10

Pályaorientáció	2	2	2	2	2	10
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3	12
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	5
	22 óra	**22 óra**	**22 óra**	**20 óra**	**20 óra**	**106 óra**

A kollégiumi foglalkozásokat a program tervnek megfelelő éves tanulói foglalkozási terv alapján kell megszervezni. Az éves tanulói foglalkozási terv kollégiumi csoportonként tartalmazza a kötelező foglalkozásokat, továbbá a kollégium egészére az előre tervezhető szabadon választható foglalkozásokat.
A kollégiumokban évi 36 nevelési héttel (a befejező évfolyamokon 31 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportfoglalkozással kell számolni. Ennek 60%-ára, azaz 22, illetve 20 csoportfoglalkozásra (órára) a rendelet kötelezővé teszi, hogy az itt megjelölt témákkal foglalkozzanak a kollégiumokban. A további idő a csoport és a kollégium, valamint a csoport tagjainak ügyeivel, szervezéssel, közösségi feladatok megszervezésével telik.

További témakörök:

- A kollégiumi házirend ismertetése.
- Tűz- és balesetvédelmi oktatás
- Mátészalka városlátogatás
- Szabadon választott téma feldolgozása
- Témazárók, illetve témakörök kidolgozásának módszerei
- Elsősök bemutatkozása, beilleszkedés a kollégiumba
- Advent. Mikulás, készülődés a karácsonyra.
- Készülődés a félévzárásra
- Félévi munka értékelése, teendők, tervek a következő félévre
- Elsősegély és katasztrófaversenyre felkészülés.
- Sport és egészség projekt
- Farsang
- Önkéntes feladatvállalás másokért
- Színház, múzeum, uszoda látogatás
- Záró foglalkozás, éves munka értékelése, élmények, tapasztalatok megbeszélése

A kollégiumnak - az éves tanulói foglalkozási terv elkészítéséhez - minden tanév első hetében fel kell mérnie, hogy hány tanuló és milyen szabadon választható foglalkozáson kíván a tanévben részt venni. Az éves tanulói foglalkozási tervet a támogató oktatók készítik elő, és a oktatótestület fogadja el, a kötelező foglalkozásokra vonatkozóan a tanév megkezdéséig, a szabadon választható foglalkozásokra vonatkozóan legkésőbb az adott tanév szeptember 30-ig. Az éves tanulói tervet - az elfogadást követő három munkanapon belül - a helyben szokásos módon közzé kell tenni. A tanulók a közzétételtől számított hét munkanapon belül jelenthetik be írásban a támogató oktatóknak, hogy melyik szabadon választható foglalkozásokon kívánnak részt venni.

A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat.
Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását.
A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- - A tanuló – támogató oktató segítségével - legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	3	2	2	2	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése- a könyvtárhasználat rendje és módszerei	- Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - A gyakorlatban sajátítsa el a tantárgyhoz kapcsolódó ismeretek, tartalmi elemek szabatos szóbeli és írásbeli megfogalmazását. - Elemezzék, értelmezzék, rendszerezzék a megszerzett ismereteket. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket.				
	- Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő internethasználatra. - Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.				

Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe.
Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére.
A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe - felelősség- és kötelességtudat - a munka megbecsülése - mértéktartás, együttérzés, segítőkészség	- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt. - Szerepgyakorlatokon keresztül, a drámapedagógia eszközeivel teremtsünk összhangot a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között. - Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban. - Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezeket értékeljük. - Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét. - Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.				

Nemzeti öntudat, hazafia nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai - a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához	- Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. - Egyéni témafeldolgozások révén mutassuk be a hazai nemzetiségek kulturális és nyelvi sokféleségét.				

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam
- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek stb.).
- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a demokratikus jogállam felépítése - a felelős állampolgári magatartás jelentősége - a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása - cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet	- Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. - A kollégium szervezeti felépítésének (házirend, napirend, DÖK, közgyűlés) megismerése. Aktív részvétel a kollégiumi programokon. - Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában.				

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.
A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.
Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.
Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam
- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Váljék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- az önismeret és társas kapcsolati kultúra - az empátia és mások elfogadása - a tudás és tapasztalat jelentősége - társas kommunikáció	- Ismertessük az önismeret és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. - Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.				

Családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.
A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.
A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.
Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	1	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a család szerepe, jelentősége az egyén életében - együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra - családtervezés - konfliktusok a családban	- Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. - Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi-nő kapcsolatban. - Szerepjátékokon keresztül mutassuk be a családban előforduló konfliktusokat és kezelésük módját.				

Testi és lelki egészségre nevelés
Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.
A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.
A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.
- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.
- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- egészséges életmód és életvitel - a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében - prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés	- Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. (Mozdulj: napi 15 perc aktív mozgás az egészségért.) - Ismertessük az érzelem-, feszültségszabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Az egészségkárosító szokások kialakulása, a függőség veszélyei (alkohol, drog, dohányzás, bulémia/anorexia, játék/internet, egyéb függőség). - Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában. - Rekreációs tevékenységek: séták, túrák, kirándulás, kerékpározás. Relaxációs technikák megismerése. - Az egészségügyi szűrővizsgálatok jelentősége a betegségek kialakulásának megelőzésében.				

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulókban.
A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.
Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért - összetartás és együttérzés	- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk. - Aktív részvétel a különböző civilszervezetek önkéntesség keretében végzett tevékenységében. - Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását. - Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.				

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Váljék erkölcsi alapelvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	2	2
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a természet és az emberi környezet egymásra hatása	- Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket.				

- természeti erőforrásaink védelme - ipari termelés és a környezet védelme - gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan’	- Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat. - A szelektív hulladékgyűjtés gyakorlati megvalósulása a kollégiumban. - Mutassuk be az újrahasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján.

Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát. A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

Évfolyam	**9.**	**10.**	**11.**	**12.**	**13.**
Időkeret (óra)	**2**	**2**	**2**	**2**	**2**
Témák	**Tartalmak, tevékenységek**				
- tevékenységek és szakmák jellemzői - különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői - továbbtanulási lehetőségek	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző technikáit. - Munkavállalás Nyugaton és árnyoldalai. - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé válás esetén az újbóli elhelyezkedést.				

Gazdasági és pénzügyi nevelés
A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára. Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani. Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	2	2	2	3	3
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat	- A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzátutalás stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. - Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit és a működési módjukat. - Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei.				

Médiatudatosságra nevelés
A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.
A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.
A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-13. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.

- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13.
Időkeret (óra)	1	1	1	1	1
Témák	Tartalmak, tevékenységek				
- a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus médiák (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési lehetőségeinek ismertetése. - Az internet- és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása. - A média negatív szerepe, a „virtuális valóság” hatása viselkedésünkre, életmódunkra. - A reklámok szerepe és üzenete.				

4.6.1. A tanulók életrendje, tanulása, szabad ideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulás szervezésének pedagógiai elvei

A tanulás minden kollégista alapvető kötelessége. A zavartalan tanulás feltételeit, a kollégium biztosítja.

A tanulószobai foglalkozások szervezésénél figyelembe kell venni:

- tanulók egyéni szokásait,
- a tanulók elért eredményeit.
- A tanulóval szembeni elvárás meghatározásakor hangsúlyt kell kapnia:
- a képességnek,
- a szorgalomnak,
- az elért eredménynek.

A tanulószobai foglalkozások szervezésénél lehetőséget kell biztosítani a zavartalan egyéni tanulásra, amely pedagógiai szempontok alapján indokolható, és nem ellenkezik a házirend előírásaival. Kerüljön sor a megtanultak számonkérésére. Szilencium időn túli tanulásra is legyen lehetőség a napirend adta kereteken belül. A támogató oktató által biztosított kedvezmények legyenek ösztönzőek, biztosítsák a fejlődést és előrehaladást. Az eredményen túl a befektetett munka is legyen mérvadó. A támogató oktatónak a tanuláselméleti ismeretek alkalmazásával, a tudás – és gondolkodás kultúra fejlesztésével, s a tanulásmenedzsment módszereivel kell segíteni az egyéni igények kielégítését.

Ahhoz, hogy megfelelő eredményeket érjünk el szükséges:

- kiegyensúlyozott, inger gazdag nevelési környezet,
- a segítő szándékú biztonságos környezet megteremtése.

A kollégium tudásközvetítés egyik része, formája a tanulók mindennapi felkészülésének segítése, a tanulási munka támogatása, tanulásirányítás, tanulásszervezés.

A tanulók iskolai felkészülése a támogató oktató felügyeletével történik. A támogató oktató megfigyeli a tanulástechnikákat, módszereket és szükség esetén közvetlenül beavatkozik, rendszeres folyamatos felkészülésre szoktatja tanítványait.
A tanulás stílusának, módszerének korrigálása fontos a tanulás hatékonyságának fokozása érdekében.

A szabadidő szervezésének pedagógiai elvei
A kollégiumnak- a nevelési és oktatási feladatok teljesítéséhez- olyan foglalkozásokat kell szerveznie, amelyek a szabadidő hasznos eltöltését megfelelően szolgálják. A lehetőségek egy olyan széles tárházát kell nyújtani, melyből minden tanuló érdeklődési körének megfelelően tud választani. A tanulónak legyen módja az érzelmi, értelmi és fizikai feltöltődésre, önművelésre, ismeretei, tudása szélesítésére, gyarapítására.

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások
A foglalkozások meghirdetése a tanulók érdeklődésének és a szakos ellátottságának a függvénye. Az utóbbi években hagyományosan a következő szakkörök kerültek meghirdetésre: informatika, elsősegélynyújtás, önismeret, rajz-kézművesség, háztartástan, filmklub, sport-és játék, labdarúgás, asztalitenisz, kondi.

Kollégiumi rendezvények:
- elsős avató
- szüreti farsang
- mikulás nap
- karácsonyi ünnepség
- farsang
- gulyás parti
- csoportok közötti verseny
- karaoke
- megemlékezések nemzeti ünnepekről és emléknapjairól

Egyéb rendezvények:
- iskolai szintű rendezvényeken részvétel
- előadók meghívása bűnmegelőzési és egyéb témákban
- városi szintű rendezvényeken való részvétel
- helyi Vöröskereszt kirendeltségével közösen véradás szervezése

Versenyek, vetélkedők:
- katasztrófavédelmi verseny
- elsősegély verseny
- horgász verseny
- műveltségi és sportversenyek
- részvétel más intézmények által szervezett városi versenyeken

4.6.2. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A hozzánk kerülő fiatalok életüknek legsérülékenyebb, legkritikusabb időszakában vannak. A serdüléssel a szülői kapcsolatok gyengülnek, erősödik a kortárs csoportok és az egyéb információhordozók szerepe a tanulásban életvezetésben, mintaadásban. Ebben az időszakban különösen fontos, hogy érdemi hatást tudjunk gyakorolni személyiségfejlődésükre, amely nagymértékben meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat. A kollégium a szocializáció egyik fontos színtere. Lehetőséget nyújt az egészségesebb életmód kialakítására, magatartásmintáknak kialakítására. és begyakorlására.

Alapelve, céljai:

- Segítse a tanulókat a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megatartásában, bővítse, korszerűsítse a tanulók egészségi ismereteit.
- Az életvezetési képességek fejlesztése.
- Az oktatási-nevelési tevékenység egészséges környezetben való biztosítása, a környezet egészség támogató jellegének erősítése.
- A tanulói felelősségérzet fejlesztése egészségük megőrzéséért.
- Felkészíteni a tanulókat az őket érintő stressz hatások feldolgozására.
- Segíteni a környezeti és egészségtudatosság erősödését.
- Az egészségfejlesztésben érdekelt partnerek együttműködésének koordinálása.

Az egészség nevelés területei, tartalma, feladatok:

Higiénikus egészséges életvitel

- Az ember legfontosabb biológiai, pszichológiai, szociálpszichológiai jellemzőinek megismertetése.
- Emberismeret, empátia, alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- Egyén és közösség, együttműködés.
- Kulturált viselkedés

Betegségek elkerülése, egészség megóvása

- Testi és személyi higiénia, tisztálkodás, öltözködés.
- Közlekedés kultúra és biztonság.
- Étrend (napi, heti)
- Baleset- megelőzés.
- Elsősegélynyújtás
- Sportrendezvényeken való részvétel.

Lelki egészség megóvása, krízis prevenció

- Önismeret, mely vonatkozik a fiatalok szociális, egészségi és érzelmi állapotára,
- magatartásbeli hiányosságokra.
- stresszt oldó technikák: sikeres emberek életútjának bemutatása.
- emberismeret, empátia.
- egyéni képességek és célok összhangja.

Függőséghez vezető motívumok feltárása, egészségkárosító szokások megelőzése

- Egészségkárosító növények
- Egészségkárosító élvezeti szerek.
- Serkentők, nyugtatók, drogok.
- Szenvedélybetegségek.
- Függőséghez vezető okok feltárása, tudatosítása.
- Élvezeti szerek (drog, alkohol) egészségkárosító hatása, azok következményei.

Az egészséges táplálkozás

- Pl. tejbár, salátabár, árubemutató, kóstolók, receptverseny, terítési verseny.

A családi életre, szülővé nevelés témakörei

- Barátság, partnerkapcsolatok.
- A család funkciója, jelentősége.

- Érzések-érzelmek-értékek.
- Családtervezés.
- Terhesség, szülés, csecsemőgondozás.
- AIDS és más szexuális úton terjedő betegségek.
- Normálistól eltérő szexuális magatartás.
- Szülői felelősség / konfliktusok feloldása.
- Családalapítás, családjogi törvény.
- Betegbiztosítás, egészségügyi szolgáltatások, igénybevételük módjai.

Szabadidő-kultúra fejlesztése

- Rá kell mutatnunk, hogy kulturált formában is lehetséges a kikapcsolódás: kirándulás, zenés esték, színház és/ vagy mozi látogatás, könyvtár, városi vetélkedők, KRESZ-tanfolyam stb.) A kulturált szórakozás megtanítása azért bír rendkívüli jelentőséggel, hogy fiataljaink a stressz és unalom elől ne az alkohol, drog és egyéb függő betegségek világába meneküljenek.

Az egészségnevelés formái, módszerei

- Csoportfoglalkozás
- Egészséges ételek készítése, kóstolása.
- Könyvtári kutatómunka.
- Sportversenyek és sportfoglalkozások, sportbemutatók.
- Vetélkedők, kirándulás.
- Filmvetítés.
- Rendezvények: előadás, egészségnap.

A módszerválasztás szempontjai

- Tevékenységközpontú és életszerű legyen.
- Élményközpontú, motiváló legyen.
- Feleljen meg a tanuló életkorának.
- Pozitív életszemléletet adjon.
- Együttműködésre épüljön.
- Sok játékos elemet tartalmazzon.

Tevékenységek:

Személyes példaadás, szakszerű ismeretközlés, gyakoroltatás (tapasztalat és élményszerzés) és rendszeres ellenőrzés biztosíthatja nevelésüket ezen a területen. Az egészséges életmódra nevelésre, illetve az egészségrontó káros szerek és szokások, - drogok, dohányzás, alkohol – hatásainak ismertetésére, prevenciójára minden lehetséges módon törekszünk.

a) Foglalkozásokon keresztül:
  - Drog prevenciós és bűnmegelőzési előadássorozat a Városi Rendőrkapitányság munkatársainak közreműködésével.
  - Egészségvédelmi projektek

b) Kötelező kollégiumi foglalkozások.

c) Csoportos és egyéni beszélgetéseken keresztül.

d) Szülői értekezleteken keresztül

e) Elsősegély szakköri foglalkozások

Rendkívül fontosnak tartjuk a szabadidő célszerű hasznosítását, ezen belül a rendszeres testedzést, sportolást. Ezt segíti elő nagyon aktív kollégiumi sportéletünk, amely mind szervezett, mind egyéni formában lehetőséget nyújt a rendszeres sportolása.

Az egészséges életmódhoz hozzátartozik az egészséges táplálkozás. Ösztönözzük tanulóinkat az egészséges ételek fogyasztására, a tudatos táplálkozásra.

Sportolási lehetőségek a kollégiumban:
Szabadidős sportfoglalkozások: labdarúgás, kondi, sport és játék (asztalitenisz, asztali foci.)
Házibajnokságok
Uszodalátogatás
Csoportok közötti verseny több sportágban, sorversenyek.
Arra törekszünk, hogy senki se legyen, aki hetente legalább 1-2 sportolási alkalmon nem vesz részt.

4.6.3. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

A tanulók fejlődését elősegítő tevékenység elvei
A serdülőkör, ifjúkör jellemzője az értelmi képességek növekvő differenciálása. Az egyéni érdeklődés, a motiváció, a gyakorlás lehetőségei, a siker és kudarcélmények, a követelmények különbözősége szelektív módon hat az értelmi fejlődésre. A szorgalom, a tanulási motiváció is elősegíti az értelmi képességek fejlődését. **Feladatunk, hogy:**

- neveljük tanítványainkat a nyitottságra, az új ismeretek igényére,
- segítsük elő az erkölcsi értékek elsajátítását,
- alakítsuk ki bennük a logikus érvelés készségét, a siker és kudarcélmények feldongását,
- tanítsuk meg őket cselekvéseik érzelmi és értelmi irányítására

A tehetséggondozás elvei
A tehetség a személyiség általános megnyilvánulása. Ennek összetevői:

- átlagon felüli képességek,
- kreativitás,
- feladat-elkötelezettség, melyekre hatással van a környezet, a család, az iskola és a kortársak.

A tanulóinknak a kiscsoportos keretekben segítséget nyújtunk az érettségi és egyéb tantárgyi vizsgákra való felkészülésben. Biztosítjuk számukra a számítógép és internet használatát, valamint rendelkezésükre áll az iskolai könyvtár is. Sportban tehetséges tanulóinknak edzési lehetőséget biztosítunk (konditerem, focipálya, tornaterem).
A tehetséggondozás tekintetében is szorosan együttműködünk az iskolával, lehetőségünk van az iskolai létesítmények használatára, tanulóink részt vehetnek az iskola által szervezett foglalkozásokon (pl.: emelt szintű érettségire való felkészítés).
Az iskolai és kollégiumi rendezvényeken rendszeresen szerepelnek kollégista diákjaink.
A kollégiumi diákönkormányzat keretében tevékenykedő tanulóinkat ösztönözzük az önálló munkavégzésre, lehetőségük van vezetési, szervezési képességeik fejlesztésére.

A felzárkóztatás elvei
A tanulók tanulmányi előmeneteli nincsenek mindig összhangban az iskola, a szülő, valamint a kollégium elvárásaival. A kollégiumi támogató oktató feladata, hogy:

- megismerje a tanulók képességeit, motivációit,
- meghatározza, hogy milyen segítő nevelési eljárásokat akar követni, milyen foglalkozások keretében és milyen módszerrel,
- meg kell határozni, hogyan szüntethetjük meg a hiányosságokat, hogyan végezzük a korrekciót, a fejlesztést.

A felzárkóztatás főbb formái:

- **Alapok pótlása:** Főleg elsősök esetében jelentős, amikor pótolni kell az általános iskolában elsajátított tudást és az új iskolatípus induló tudásszintje közötti különbségeket.

- **Hagyományos felzárkóztatás:** A tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány pótlása. Olyan tanulóknál jelentkezik, akik képességeik alapján nem tudják az iskolai tanítás-tanulás során elsajátítani az ismereteket, több részletesebb magyarázatot, gyakorlást igényelnek.
- **Alkalmi felzárkóztatás:** Azok esetében, akik jelzik problémáikat pl.: dolgozatírás előtt vagy bukásra állna, esetleg az adott témakört nem érti.

Követendő elvek:

- a tanulás, a tudás értékének, fontosságának hangsúlyozása,
- a tudás iránti igény felkeltése
- az érdeklődés, az aktivitás felébresztése, fenntartása,
- önálló tanulás, önművelés kialakítása,
- rendszeres és folyamatos készülés begyakoroltatása,
- segíthetjük tanórán kívüli tanulással, korrepetálással,
- nevelőtanári szigorítást lehet alkalmazni (pótszilencium, kimenő megvonás, szaktanári korrepetálásra irányítás),
- szülők tájékoztatása a felmerült problémákról

4.6.4. A pályaválasztást, az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei

A kollégista fiatalok jelentős hányadánál beszélhetünk meglévő területi hátrányokról. Származásuk, szociokulturális hátrányaik folytán nincsenek választási helyzetben, az általános iskolai pályafutás, az oktatás szelektív volta keményen meghatározza jövőjüket. Sok esetben nem rendelkeznek kellő információval sem.
A támogató oktatók feladata, hogy feltárja a gyermek továbbtanulási vágyait, elképzeléseit, segítse annak megvalósulását. Szolgáljon kellő információval a gyermek és a szülő felé egyaránt a lehetőségeket illetően. A továbbtanulók esetében szakirodalommal, korrepetálással segítse elő a nagyobb felvételi esélyt. Élettapasztalatának átadásával-, az iskolával közösen- segítse elő az önálló életkezdést.

- A tevékenységek formáját és tartalmát a differenciálás alapján szervezzük.
- Meg kell adni a szülőknek a szükséges segítséget az ilyen irányú problémáik megoldásában.
- A helyes pályaválasztás elősegítésében segítséget adunk a tanulóknak a reális önismeret elsajátításával.
- A választott pálya iránti motiváltság, elhívatottság kialakítása a tanulókban.
- Az önálló életvitelhez szükséges gyakorlatiasság, felelősség elsajátíttatása.

Cél:

- Mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb szakmát, továbbtanulási utat.(továbbtanulás, szakmai orientáció)
- Tudják alkalmazni az önmenedzselési technikákat.

Feladat:

- A tanulók felkészítése, az önismeret szerepének fontosságára
- Lehetőség biztosítása a saját képességek felismerésére, kipróbálására
- Az értékek és a realitások tudatosítása
- Sokszínű. sokirányú tanulmányi önképző, továbbtanulásra felkészítő, önmenedzselő ismereteket bővítő tevékenységek, lehetőségek szervezése

Tevékenységek, pályakép felépítése:

- Önismereti foglalkozásokon, csoportfoglalkozásokon

- Önmenedzselés megalapozása, fejlesztése egyéni beszélgetés, csoporttréning útján

4.6.5. Az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei

Személyiségfejlesztés elvei:

- A tanulók egyéni törődés keretein belül feltárhatják egyéni problémáikat, ezek megoldásában számíthatnak a oktatóok segítségére, tanácsaira.
- Az intézkedésekben, cselekedetekben a diákok érdekének érvényesülése úgy, hogy hátrányos megkülönböztetés nem érheti, miközben a többi kollégista érdeke nem sérülhet.
- Csak értő kommunikáció nevelhet harmonikus személyiséget.
- Kollégiumunk lakói önismereti foglalkozásokon, csoportfoglalkozásokon megismerhetik személyiségük tulajdonságai, megkereshetik saját helyüket a közösségben.

Cél:

- A kollégiumi közösség értékeinek kialakítása úgy, hogy az egyéni érdekek is megvalósulhassanak.
- Ismerje, és fogadja el önmagát, legyen egészséges önbizalma, önkritikája, és kritikája.
- A közösség tagjai között természetes legyen az együttműködés, amely érdekegyeztetésen, egymás elfogadásán, alkalmazkodáson, kompromisszumkészségeken, mások tiszteletén alapszik.
- Olyan személyiségek kerüljenek ki a kollégiumból, akik elfogadják nemzeti értékeinket, őrzik hagyományainkat, megtalálják helyüket az EU-ban.
- Nyílt, őszinte kommunikációs rendszer kialakítása.
- A tanulók iránti felelősség, bizalom, tapintat alkalmazásával, alapvető erkölcsi normák betartásával, az egyéni szükségletek figyelembevételével az személyiség fejlesztése.

Feladat:

- Értékharmónia kialakítása
- Mintaadás az értékes életre
- A tradicionális emberi, a magyar és helyi értékek képviselete, miközben tiszteletben tartjuk mások hagyományait és értékeit
- Az értékek átadása az életkori sajátosságok figyelembevételével
- Szeretetteljes légkör kialakítása
- Kiszámíthatóság, személyre szóló értékelés és minősítés
- Az életvitelt befolyásoló, az együttélést biztosító, a házirendben közösen megfogalmazott keretek, normák betartása

A csoportvezető feladata:

- A beilleszkedés segítése (szűkebb és tágabb értelemben)
- A tanulók alkalmazkodó készségének fejlesztése
- Bizalmi légkör kialakítása az egyénben és a csoportban
- Az önbizalom erősítése, a helyes önértékelés kialakítása (egyénileg és csoportban)
- Az egyéni törekvések és a közösségi érdekek összehangolása
- A közösen meghatározott szabályok betartása
- Kiemelten fontos feladat, hogy a kollégiumban egy időben zajló kommunikációs folyamatok (diák-diák, diák-oktató, portás-diák, iskola-kollégium stb.) a különböző csoportokon belül és a különböző csoportok között egymást segítők legyenek.

Tevékenységrendszer:

- Önismereti foglalkozás szervezése a személyiség, jellem megismerésére, fejlesztésére
- Konfliktuskezelés, önértékelés fejlesztése, alkalmazkodás

- személyes beszélgetés a tanulóval, meggyőzés, megerősítés
- meghallgatás, bizalomépítés,
- beszélgetés a szülővel, közös álláspontra jutni a tanuló érdekében,
- beszélgetés az osztályfőnökökkel (közös álláspontra jutni a tanuló érdekében)
- élethelyzetek megbeszélése, dramatizálása csoportfoglalkozás keretében
- irodalmi alkotásokban, filmekben ábrázolt konfliktusok elemzése önismereti foglalkozásokon, csoportfoglalkozáson,
- konfliktusok, válsághelyzetek megoldásainak keresése szerepjátékokkal, szituációs játékokkal csoportfoglalkozáson, önismereti foglalkozáson,
- különböző szituációk elemzése egyéni és/ vagy csoportfoglalkozáson.

4.6.6. Nemzetiségekhez tartozó tanulók kollégiumi nevelése

A kollégiumi nevelésben meghatározó elem, hogy a többségi nemzethez tartozó tanuló a határainkon belül élő nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozó tanulóval él, élhet együtt. A foglalkozások, és a tevékenységek célja ebben a témakörben az, hogy a kollégistában maradjon meg, sőt erősödjön a küldő környezettel, és alakuljon ki a kötődés a befogadó környezethez. A kollégista tartsa meg azokat az értékeket, amelyekkel a szülői ház, a felnevelő környezet „elküldte" a kollégiumba, s az új környezet értékei ugyanúgy épüljenek be a személyiségébe.

Ebből adódó célok, és feladatok:

- a szülőföld, és a hazaszeretet alapjainak kialakítása, ismerete
- országunk, nemzetünk ismerete, szeretete
- az anyanyelv szeretete, művelése, igényes használata
- a határainkon kívül, kisebbségben élő magyarok problémáinak ismerete, tisztelete ápolása
- nemzeti szimbólumaink (zászló, címer, Himnusz, Szózat, ünnepeink)
- a hazánkban élő nemzetiségek, kisebbségek jogainak ismerete, kultúrájuk, hagyományaik, nemzeti érzéseik tiszteletben tartása
- más népek nemzeti érzésének, kultúrájának tiszteletben tartása.

Fejlesztési követelmények:
A témakör fontos szerepet tölt be a kollégista közösségi identitásainak fejlődésében.
A témák feldolgozása segítse elő az iskolában tanult ismeretek más szempontú felhasználását.

4.6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknak szervezett felzárkóztató, tehetséggondozó, társadalmi beilleszkedést segítő foglalkozások terve

A kollégiumi támogató oktatóknak fel kell ismernie a hátrányos helyzetű, jó intellektuális képességekkel rendelkező az átlagosnál tehetségesebb tanulókat. Olyan feltételeket kell teremteni, amelyek lehetővé teszik minél több képesség megmutatkozását, fejlesztését.
Hatékony módszerekkel biztosítani szükséges a speciális képességek fejlődését (kollégiumon kívüli lehetőségek keresésével is).
Lehetőséget kell adni a kollégiumi közélet adta szociális képességek megmutatkozására, illetve fejlesztésére (különböző rendezvényeken történő szereplés).
A tehetséggondozás során az egész egyéniséget fejlesztjük intellektuálisan, érzelmileg, szociálisan. Megismerjük szükségleteiket és teret adunk kreativitásuknak. Segítséget nyújtunk a reális énkép kialakításában.

Módszerek:

- a gyermekhez való állandó odafordulás (érdeklődés, partnerként való kezelése),
- cselekvésre, munkára, játékra bátorítás
- kérdezésre való bátorítás
- önálló ismeretszerzésre való ösztönzés
- önálló problémamegoldásra való ösztönzés
- beszélgetésekbe, vitákba való bevonás,
- szabadidő biztosítása az elmélkedésre, játékra,
- önkritika gyakorlásának elsajátítása,
- képzeletfejlesztő, alkotásra serkentő feladatok adása.

4.6.7. A hátrányos helyzetű tanulóknál érvényesített nevelési elvek:

- általános intelligencia, intellektuális képességek, műveltség fokozott fejlesztése,
- a felismert speciális képességek fokozott fejlesztése, (egyéni, illetve differenciált foglalkozások megszervezésével)
- tehetséges kollégisták kreativitásának fejlesztése
- folyamatos motiváció: elkötelezettség a feladataik, munkájuk, tanulásuk, kiválasztott pályájuk szerepeinek, feladatainak megoldása iránt,
- érdeklődés, ambíció, kíváncsiság, tettrekészség, kitartás állandóan működő szinten tartása.

4.6.8. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenységek szervezésének elvei

A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei
A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégiumi diákönkormányzata. A kollégium biztosítja, hogy a diákok választott tisztségviselők révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.
A kollégiumi diákönkormányzat és az oktatótestület közötti kapcsolatot egy támogató oktató közvetlenül segíti. A diákönkormányzat vezetői havonta egy alkalommal, illetve szükség esetén többször is összeülnek. A kollégiumi diákönkormányzat legfontosabb fóruma évente két alkalommal közgyűlést tart. Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.
A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

A művelődési és sportolási tevékenység szervezésnek elvei
A művészeti neveléssel a kollégium el kívánja érni, hogy a kollégisták személyes élményeik során találkozzanak esztétikai értékekkel, legyenek képesek átélni a művészeti alkotások által közvetített érzelmeket, indulatokat, gondolatokat. Alkotó helyzetek biztosításával ösztönözzük őket elképzeléseik kifejezésére. Tegyük lehetővé a tehetséges kollégiumi tanulók számára a különböző alkotások készítését, produkciók (zenei, tánc és dráma, egyéb színpadi előadó művészet) létrehozását és bemutatását.
Neveljünk a művészi kifejezés által nyitottságra, toleranciára az értékek élményeken és belátáson alapuló megbecsülésre. Teremtsünk lehetőséget tanulóink számára a kulturális rendezvényeken, programokon való részvételre. Ösztönözzük őket a könyvtár és egyéb kulturális és művelődési intézmények látogatására.

A kollégiumi sportoláshoz a alapot a megfelelő infrastrukturális és eszközháttér biztosítása, ezek folyamatos fejlesztése és bővítése jelenti. Szabadidős tevékenységeinken belül nagy szerep jut a testmozgásnak, mind a napi sportfoglalkozások, mind pedig sportversenyek szervezése terén. Foglalkozásaink tervezésekor az „ép testben, ép lélek" azaz a szellem és a test edzésének megfelelő aránya. Arra törekszünk, hogy tanulóink fizikai teherbírása növekedjék, és egészséges életmódot folytassanak.

4.6.9. Gyermek-és ifjúságvédelem a kollégiumban

Kollégista tanulóink többsége hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Helyzetűket még nehezíti, hogy olyan kistelepülésekről jönnek, amely maga is hátrányos helyzetű, és ahol az országos átlagot meghaladó mértékű a munkanélküliség.
A gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat a csoportvezető támogató oktató látják el az osztályfőnökökkel.

A támogató oktatók gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai:

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulók felmérése.
- A tanulók és szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról.
- Az osztályfőnökökkel való szoros kapcsolattartás.
- Súlyos veszélyhelyzet esetén az osztályfőnök azonnali értesítése.

4.6.10. Kollégiumi hagyományok és azok továbbfejlesztésének terve

Kollégista tanulóink részt vesznek az iskolai rendezvényeken, megemlékezéseken. Ezen kívül vannak külön kollégiumi rendezvényeink, amelyek évről évre megtartásra kerülnek, és immár részei lettek a kollégiumi hagyományoknak.

I. félév

- **Első Kollégiumi közgyűlés.** Új tisztségviselők megválasztása, éves programtervezet elfogadása.
- **Elsős avató.** Az első évfolyamos kollégista tanulók bemutatkozó műsora, játékos vetélkedő, tréfás eskütétel.
- **Szüreti farsang.** Szürettel kapcsolatos hagyományok bemutatása, versek, mondókák, játékos vetélkedők
- **Mikulás.** Mikulás nap alkalmából tréfás, vidám programok, ügyességi és sportvetélkedők
- **Karácsonyi ünnepség.** Meghitt karácsonyi műsor a kollégista tanulók közreműködésével.

II. félév

- **Második Kollégiumi közgyűlés.** Beszámoló az első félévben végzett munkáról. Első félév értékelése, a második félév programjának elfogadása.
- **Farsangi mulattság.** Farsangi jelmezekbe öltözés, dalos, táncos előadások bemutatása.
- **Katasztrófavédelmi verseny.** Házi verseny, ahol az első helyen végző csapat képviseli a kollégiumot a városi katasztrófavédelmi versenyen.
- **Elsősegély verseny.** Házi versenyen, ahol a legjobban szereplő tanulók képviselik a kollégiumot a városi Vöröskereszt által szervezett elsősegélynyújtó versenyen.
- **Horgász verseny.** A sportszellem kialakítása, környezetünk védelme, az együttes tevékenység élménye.
- **Végzősök búcsúsztatója.** Az érettségi vagy szakvizsga előtt álló utolsó éves kollégista tanulók ünnepélyes búcsúsztatója.
- **Harmadik Kollégiumi közgyűlés.** A tanév értékelése, tanulók jutalmazása, oklevelek átadása.

- **Gulyás-parti.** Az év utolsó kollégiumi rendezvénye, közös főzés a szabadban.
- **Csoportok közötti verseny.** A csoportok egymás közötti versengése a tanév elejétől a végéig tart, részei különböző vetélkedők és házibajnokságok, az eredményhirdetésre a tanév végén kerül sor.

A felsorolt eseményeken kívül megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről.

4.6.11. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

A környezet és az egészség egymással szorosan összefüggő fogalmak. Az épített és természeti környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet és környezet része.
A romló egészségi és környezeti állapotok miatt egyre nagyobb felelősség hárul a nevelési-oktatási intézményekre, oktatóokra a fiatalok környezettudatos és egészségtudatos magatartásának kialakításában.
A környezettudatosság és egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket saját egészségük egyre nagyobb mértékű irányítására és javítására, környezetükkel való tudatos és harmonikus együttélésre.
Az egészségnevelésnek és környezeti nevelésnek intézményünkben vannak olyan elvei, amelyek meghatározzák, és egyben összetartják az intézmény működését, nevelési eljárásait, a támogató oktatók nevelőmunkáját.

- A környezetben minden mindennel összefügg, ezért az szükséges, hogy a környezeti nevelés és az egészségnevelés rendszer-szemléletű, holisztikus látásmódú legyen, s ez által tegye lehetővé az egésztől a részek felé való megismerést, több tudományterület összekapcsolását.
- A környezeti- és egészségnevelés élethosszig tartó folyamat, amely azonban nemcsak a kollégiumban folyik, hanem az élet más színterein is, sokszor negatív hatásokkal. Segítsük hozzá kollégistánkat, hogy a káros hatások kiküszöbölésével a környezet és egészség megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget szerezzenek.
- Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások, a környezettudatos szemlélet a tanuló cselekvő, tevékeny részvételével valósuljon meg. A kollégiumi környezet, mint élettér fontos szerepet játszik az egészséges testi, lelki, szociális fejlődés biztosításában, a környezeti nevelésben. Ebben a támogató oktatók életvitelének, személyes példamutatásának jelentős szerepe van.
- A kollégium mindennapi életében meghatározó legyen a rend, az együttműködés, az egészség védelme.

A kollégiumi nevelés szinterei közül kiemelkedik a csoportvezető támogató oktató példaadó, segítő, útbaigazító tevékenysége. Mindennapi nevelőmunkája során kiemelten kell figyelni az alábbi nevelési elvek megvalósítására:

- Testi, pszichikai, szellemi szempontból egészséges fiatalokká nevelni a rábízott tanulókat.
- Az egészséges életmód a harmonikus, erkölcsös és konstruktív életvitel rendjének kiépítése úgy, hogy ezek számukra alapértékké váljanak.
- A primer prevenció keretében az egészségvesztés megakadályozása: különféle tényezők megszüntetésére való törekvés olyan tevékenységekkel és eszközökkel, amelyek egyrészt az általános egészség megőrzését, másrészt a specifikus betegségek kialakulásának megelőzését segítik elő.
- Tudatosítani a tanulókban az ember és a környezet közötti kapcsolatot, hatékony kölcsönhatást, kezdeményezővé tenni őket az épített és természeti környezettel való harmonikus együttlétre, a helyi, regionális és globális környezeti kihívások megoldásában.

- Megismertetni a tanulókkal az egészségre kedvező és káros tényezőket, a betegségmegelőzési módokat, eljárásokat tudatosítani a tanulókban az egészséges életmód szabályait, normáit, a pozitív beállítódásokat.
- Fejleszteni a neveltek szemléletét, viselkedésük normaorientációját, erkölcsiségét, önmaguk és mások iránti felelősségérzetet.

4.6.12. Kapcsolattartás az iskolával és a szülői házzal

Kapcsolat az iskolával
A kollégium s az iskola élete szorosan összekapcsolódik minden területen.
Az iskolával történő kapcsolattartás fontos feltétele a tanév programjának egyeztetése, és a tanulókkal szembeni elvárások pontos megismerése. A helyi tantervek és a Program Tanterv ismeretében kell összeállítani a foglalkozási terveket.
Az osztályfőnökökkel és az oktatókkal elengedhetetlen a tanulókkal kapcsolatos információk rendszeres megvitatása. A havi rendszeres találkozókon kívül - a szülői fogadóórák, értekezletek előtt - szükség szerint kell felkeresni az osztályfőnököket, oktatókat. Lehetőséget kell biztosítani számukra a tanulók kollégiumi életének közvetlen megismerésére is. A kollégiumi órarend, munkarend kialakításával is igyekszünk elősegíteni a napi kapcsolattartás megvalósulását.
A tanulók tantárgyi előmenetelét a csoportvezető támogató oktató köteles a KRÉTA rendszerben folyamatosan figyelemmel kísérnie.

Kapcsolat a szülőkkel
A gyermek fejlődése szempontjából meghatározó a családi környezet. A nevelőmunka eredményessége összefügg a szülői nevelési feltételekkel, ezért fontos annak ismerete. A gyermek személyiségfejlődése szempontjából a családdal való együttműködés vezethet eredményhez. Célunk és feladatunk tájékozódni a szülők véleményéről, elvárásairól, javaslatairól.

A szülők tájékoztatásának formái:

Személyes Kapcsolatok
- **Nyílt napon, beiratkozáskor:** A nyílt napon a szülő és a gyermek tájékozódhat a kollégiumról, megnézhetik a szobákat, közös helyiségeket. Megismerkedhetnek a beköltözés rendjével, a házi- és a napirenddel. Beiratkozáskor részletes írásos tájékoztatást kapnak az újonnan beköltözők a beköltözésre vonatkozóan.
- **Beköltözéskor:** A tanulót elkísérő szülő megismerkedhet gyermeke nevelőtanárával. Tájékozódhat a tanulói jogokról és kötelezettségekről. Lehetőségük van a felkínált foglalkozások közül közösen választani.
- **Szülői értekezleten:** A támogató oktató a beköltözés napján az új kollégisták szüleinek tájékoztatást tart a kollégium házirendjéről, éves programokról, lehetőségekről, kéréseinkről, elvárásainkról. A támogató oktatók az iskolai szülői értekezletek alkalmával tájékoztatják a szülőt gyermekük magatartásról, tanulási szokásairól, szorgalmáról, közösségben vállalt tevékenységéről, beilleszkedéséről.

Szülőkkel való kapcsolattartás egyéb formái:
- telefonon történő megbeszélés
- „sms” küldése
- elektronikus levelezés
- levélírás
- önkormányzaton keresztül kapcsolatfelvétel

A kollégium egyéb kapcsolatai:

A kollégium kapcsolatai összefonódnak az intézményével, mivel rendezvények, látogatók, közös programok szervezésekor helyiségek és szállásbiztosítás terén a kollégium a meghatározó.

4.6.13. A kollégiumi nevelés minősége, eredményessége

A kollégium - a szülővel és az iskolával együttműködve - hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.
A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és továbbépítésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.
A nevelés eredményességének mértékét meghatározza, hogy a tanuló a nevelési folyamat végén:

- képességeinek figyelembevételével milyen mértékben teljesítette tanulmányait
- mennyire rendelkezik valós társadalomképpel
- rendelkezik-e a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges alapvető ismeretekkel és képességekkel
- képzettsége párosul-e az új ismeretek befogadásának képességével
- képes-e az együttműködésre, kapcsolatok kialakítására, önálló alkotó munkára
- közösségélménye mennyire határozza meg a kialakuló életvezetést.

4.6.14. A tanulók fejlődésének ellenőrzési és értékelési rendszere

A következő területeken kaphatunk visszajelzést a tanulók fejlődéséről:

- magatartás, viselkedés
- akarati tényezők
- értelmi tényezők
- testi és lelki állóképesség

Magatartás, viselkedés
A személyiség fejlődésének külső megnyilvánulási formája, ezért közösség- és társadalomformáló tényező. A változások a mindennapi tevékenységben könnyen nyomon követhetők, ezért a folyamatos ellenőrzés és a szükséges korrekciók megtétele döntő e téren.
A magatartási, viselkedési problémák felismerése után fel kell tárni annak okait, és meg kell tenni a pozitív változást elősegítő intézkedéseket. A támogató oktató példamutató szerepe és a közösség jó szokásai, hagyományai elengedhetetlenek ezen a területen. A házirend, napirend jól korul határolja a diákotthonban a magatartás- és viselkedésnormákat.

Akarati tényezők
A személyiségfejlődés energiabázisát adja, ezért az eredményesség szempontjából meghatározó. A kollégiumi tevékenységrendben való részvétel alapján nagyon jól értékelhetők a tanulók akarati tulajdonságai. A hiányosságokat elsősorban azzal javíthatjuk, ha motiválni tudjuk a tanulókat a közösségi tevékenységekre, ehhez pedig elengedhetetlen, hogy azok értelmesek és színvonalasak legyenek.

Értelmi tényezők
Az értelmi képességek fejlődését a következő összetevők alapján vizsgálhatjuk:
- továbbtanulási mutatók
- tanulmányi eredmények
- intelligencia tesztek
- vizsgák, versenyek
- képesség-vizsgálatok

Testi és lelki állóképesség
Főbb összetevői:
- egészségi állapot mérése
- fizikai állóképesség mérése
- a kollégiumi légkör, hangulat tesztelése, elemzése

Ellenőrzési formák
- folyamatos megfigyelés
- foglalkozások látogatása
- feljegyzések készítése
- egyéni és csoportos beszélgetések
- véleménykérés (szobatárs, barát, osztályfőnök, tanár stb.)
- cselekedet- és viselkedéselemzés

A támogató oktatói értékelés kifejezésének módja, eszköze
Szóbeli értékelés: Leggyakoribb, fontos eleme a szavak, kifejezések, a stílus megválasztása, valamint az, hogy mikor és hogyan végezzük, mondunk ítéletet a tanuló cselekedetéről. Mérlegelés tárgya, hogy nevelési szempontból mikor a legcélravezetőbb (négyszemközt, közösség előtt stb.).
Írásbeli értékelés
- KRÉTA rendszerben
- saját dokumentumban

Az ellenőrzés és értékelés - tárgyától függően - eltérő időközökben végzendő feladat. A ciklikusság eldöntése és alkalmazása a pedagógiai módszertani szabadság jegyében a nevelésért felelős támogató oktató feladata.
A szobák tisztaságát, rendjét a szoba lakói a támogató oktatókkal együtt naponta ellenőrzik. A támogató oktatók részt vesznek a félévi és év végi osztályozó értekezleteken, ahol hathatósan működnek közre a tanulók magatartás és szorgalom jegyeinek alakításában. Jutalmazási, büntetési rendszerünket a Házirend tartalmazza.

MELLÉKLETEK
Kötelező kollégiumi csoportfoglalkozások tematikája

Témakör: A tanulás tanulása
9-13. évfolyam
Éves óraszám 10

Foglalkozás	Téma, tananyag	Megjegyzések
1.	9/1 Középiskolások lettünk. Új típusú követelmények a tanulásban.	
2.	9/2 Tanulás módszertan. A tanulási szokások felmérése	
3.	9/3 Hogyan tanuljunk: hatékony tanulási módok, technikák gyakoroltatása	
4.	10/1 Tanulási stratégiák, tanulás gátló időrablók kiküszöbölése.	
5.	10/2 Tanulási stratégiák újragondolása: IKT eszközök használata, beszélgetés erősségeinkről, gyengeségeinkről, tanulási tippek, tanácsok megfogalmazása.	
6.	11/1. Hogyan állok a tanulással: tanulási sikerek és kudarcok okainak feltárása, új tanulási stratégiák, módszerek kidolgozása.	
7.	11/2 Egyes stílusoknak leginkább megfelelő tanulási mód alkalmazása.	
8.	12/1. Vizsgákra való felkészülés módjai, vizsgahelyzet teremtése.	
9.	12/2. Felkészülés a vizsgákra, feladatértelmezés vizsgahelyzetben.	
10.	13/1. Élethosszig tartó tanulás, jövőkép.	

Támogató oktató / tanulói tevékenységek:

- támogató oktató prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- ötletbörze
- szerepjáték
- játék
- kérdőív kitöltése
- feladatlapok kitöltése
- rajkészítés

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- feladatlapok
- kérdőívek
- gyurma
- színes ceruzák
- csomagoló papír
- filctollak
- IKT eszközök

Témakör: Erkölcsi nevelés
9-13 évfolyam
Éves óraszám: 8

Óraszám	Témakör, tananyag	Megjegyzések
1.	9/1 Az ember, mint értékelő és erkölcsi lény.	
2.	9/2 Az önismeret, önmagunkhoz és másokhoz való viszony.	
3.	10/1 Az erkölcsi érték, fogalma.	
4.	10/2 A személyes kapcsolatok erkölcsi dilemmái a mindennapokban, konfliktuskezelés.	
5.	11/1 Erkölcsi érzék fejlesztése, felelősség és kötelességtudat.	
6.	11/2 Erkölcsi döntés.	

7.	12/1 A munka megbecsülése, felelősség és kötelességtudat.	
8.	13/1 Korunk erkölcsi kihívásai	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök

Témakör: Nemzeti öntudat,
hazafias nevelés9-13.
évfolyam
Éves óraszám:
9

Óraszám	Témakör, tananyag	Megjegyzések
1.	9/1 Közösséghez tartozás, a kollégium.	
2.	9/2 Ismerje lakóhelyét, annak természeti és kulturális öröksé-gét.	
3.	10/1 Nemzeti szimbólumok	
4.	10/2 Szakmákhoz kapcsolódó személyiségek, találmányok	
5.	11/1 Európaiság, Magyarország az európai Unióban betöltött szerepe, a csatlakozás hatásai az egyén szempontjából.	
6.	11/2 Nemzeti kultúránk kincsei	
7.	12/1 Nemzeti lét- határon túliak, hazánkban élő nemzetisé-giek.	
8.	13/1 Szakmához kapcsolódó hagyományok	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök

Témakör: Állampolgárságra,
demokráciára nevelés9-13. évfolyam
Éves óraszám:
9

Óraszám	Témakör	Megjegyzések
1.	9/1 Az egyén helye feladata az iskolai közösségekben.	
2.	9/2. Kollégium működésének a rendje, szabályai. A DÖK szerepe a kollégiumban.	
3.	10/1 Alapvető állampolgári jogok, kötelességek	
4.	10/2 Cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet.	
5.	11/1 A felelős állampolgári magatartás.	
6.	11/2 A demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása.	
7.	12/1 A demokratikus jogállam működése.	
8.	13/1 Cselekvő magatartási és törvénytisztelet.	

9.	13/2 Mátészalka története, az Önkormányzat közigazgatási rendszere, járási hivatal	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás
- beszélgetés
- megvitatás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök
- feladatlap

Témakör: Önismeret és társas kultúra fejlesztése9-13 évfolyam
Éves óraszám:
5

Óraszám	Témakör, tananyag	Megjegyzések
1.	9/1 Ki vagyok én? Reális pozitív énkép fejlesztése.	
2.	10/1 Önismeret és társas kapcsolati kultúra, személyiségjellemzők.	
3.	11/1 Önismereti és társas kapcsolati kultúra.	
4.	12/1 Problémamegoldás, konfliktuskezelés.	
5.	13/1 Pozitív énkép szerepe az életpálya alakításában.	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- szituációs játék
- kérdőív kitöltése

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- feladatlapok
- kérdőívek
- IKT eszközök

6. témakör: Családi életre nevelés9-13. évfolyam
Éves óraszám: 11

Óraszám	Témakör, tananyag	Megjegyzés
1.	9/1 A család szerepe, jelentősége az egyén életében.	
2.	10/1 A család társadalomban betöltött szerepe.	
3.	10/2 Közteherviselés a családban.	
4.	11/1 Együttműködés és felelősségvállalás a családban	
5.	11/2 Családtervezés.	
6.	12/1 A barátságok szerepe, serdülőkor sajátosságai	
7.	12/2 A felelős szexualitásról	
8.	12/3 Családtervezés, házasélet, gyermekvállalás.	
9.	13 /1 Családtervezés	
10.	13/2 Család és karrier.	

11.	13/3 Az emberi élet érték a fogamzástól a természete halálig	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás
- beszélgetés
- megvitatás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- Tankönyv, füzet, IKT eszközök, stb.)

7. témakör: A testi és lelki egészségre nevelés9-13. évfolyam
Éves óraszám: 10 óra

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 Egészséges életmód	
2.	9/2 Az egészséges életmód és a testmozgás összefüggései.	
3.	10/1 Korszerű táplálkozás, rendszeres testmozgás összefüggései	
4.	10/2 Káros szenvedélyek, teljesítményfokozó szerek használatának veszélyei	
5.	11/1 A rendszeres sport hatása a fejlődő szervezetre	
6.	11/2 Egészséges életmód, életvitel.	
7.	12/1 Függőség, káros életvitel, életmód.	
8.	12/2 Agresszió kezelése, egyéni felelősség, közösségi felelősség	
9.	13/1 Egészségfejlesztés, megelőzés rendszeres sporttevékenységgel	
10.	13/2 Prevenció.	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- csoportfoglalkozás
- filmvetítés
- előadás
- beszélgetés
- szituációs játék

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök
- Tankönyv
- Füzet (stb.)

Témakör: Felelősségvállalás másokért, önkéntesség9-13. évfolyam
Éves óraszám: 8 óra

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 A hátrányos helyzet, esélyegyenlőség.	

2.	9/2 Látogatás a helyi FNO intézményben.	
3.	10/1 A fogyatékkal élő embertársaink. Mit jelent ez a fogalom?	
4.	10/2 Összetartozás és együttérzés.	
5.	11/1 Az együttműködés, egymásra figyelés képességének fogalma, egyéni felelősség magunkért, másokért	
6.	11/2 Önkéntes feladatvállalás másokért.	
7.	12/1 Önkéntes feladatvállalás a közösségért, ennek a tevékenységnek kézzelfogható formában kell megmutatkozni.	
8.	13/1 Önkéntes feladatvállalás a közösségért.	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- Csoportfoglalkozás
- filmvetítés, előadás
- beszélgetés
- megvitatás

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök

Témakör: Fenntarthatóság, környezettudatosság9-13. évfolyam
Éves óraszám:
10 óra

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 Környezetre káros hatások.	
2.	9/2 Természeti környezet védő tevékenységek.	
3.	10/1 Természeti erőforrásaink védelme.	
4.	10/2 Az ember és a természet együttélése	
5.	11/1 Globális környezeti problémák, Föld, Víz, levegőszennyezés.	
6.	11/2 Újrahasznosítható anyagok	
7.	12/1 Környezetre káros anyagok és tevékenységek	
8.	12/2 Fenntartható fejlődés fontossága	
9.	13/1 A globális gondolkodás fontossága	
10.	13/2 Környezetkímélő életmód	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- filmvetítés
- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- ötletbörze
- kérdőív

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök
- feladatlapok
- kérdőívek

Témakör: Pályaorientáció9-13. évfolyam
Éves óraszám:
10 óra

Óraszám:	Témakör:	Megjegyzések:
1.	9/1 Személyiség alakulását meghatározó tényezők, az önformálás lehetőségei.	
2.	9/2 Különféle életpályák bemutatása	
3.	10/1 A munka világa	
4.	10/2 Álláskeresési technikák.	
5.	11/1 Piacképes szakmák.	
6.	11/2 Különféle életpályák	
7.	12/1 Hivatás és hivatástudat	
8.	12/2 Álláskeresési technikák	
9.	13/1 Önismereti teszt, különféle szakmákhoz szükséges képességek	
10.	13/2 Munkanélküliség, pályamódosítás, álláskeresés	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- filmvetítés
- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- ötletbörze
- kérdőív

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- Tankönyv
- Füzet
- IKT eszközök stb.

Témakör: Gazdasági és pénzügyi nevelés9-13. évfolyam
Éves
óraszáma: 12

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzések:
1.	9/1 A családi pénzgazdálkodás.	
2.	9/2 Egyszerű gazdálkodás módszerei, háztartási napló vezetése.	
3.	10/1 A gazdaság fogalma, szerepe	
4.	10/2 A pénz típusai: készpénz és bankszámla.	
5.	11/1 Öngondoskodás: részvény, kötvény, befektetési jegy, váltó.	
6.	11/2 Piacgazdaság, gazdasági kockázatok típusai.	
7.	12/1 Az egyéni és családi életben előforduló anyagi nehézségek, krízisek.	
8.	12/2 A banki hitelek.	
9.	12/3 Világgazdaság jellemző folyamati.	
10.	13/1 Vállalkozás lényege, alapvető formái.	
11.	13/2 Számlanyitás.	
12.	13/3 Adózás, béreket terhelő adók.	

Támogató oktatói / tanulói tevékenységek:

- filmvetítés
- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- kérdőív

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- IKT eszközök
- feladatlapok
- kérdőívek

Témakör: Médiatudatosságra nevelés9-13. évfolyam
Éves óraszám:
5

Óraszám:	Témakör, tananyag	Megjegyzé-sek:
1.	9/1 Média társadalmi szerepe, reklám és fogyasztás összefüg-gése.	
2.	10/1 Az internet és mobiltelefonon használatának szabályai.	
3.	11/1 A média tartalmak és a valóság összefüggése.	
4.	12/1 Tudatos médiaválasztás	
5.	13/1 Az online kommunikáció csatornái.	

Támogat oktatói / tanulói tevékenység:

- támogató oktatói prezentáció
- beszélgetés
- megvitatás
- szerepjáték
- kérdőív
- feladatlap
- reklámkészítés
- film/videó megtekintése

Tanuláshoz szükséges eszközök:

- könyv
- füzet
- feladatlap
- gyurma
- színes ceruza
- csomagoló papír
- ragasztó
- filctollak
- írólapok